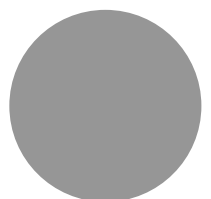
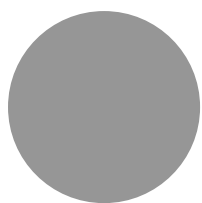

2018

Hälsa bland barn och unga med funktionsnedsättning

– ett komplement till Folkhälsorapport Barn
och Unga i Skåne 2016

Denna rapport är utgiven av Region Skåne och sammanställd av Beatrice Green, Birgit Modén och Mathias Grahn.

Publicerad mars 2018

Förord

Denna rapport är ett led i Region Skånes fortlöpande folkhälsorapportering. Rapporten baseras på resultaten från ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” och är ett komplement till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016”.

I februari 2016 genomfördes ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” bland skolelever i årskurs 6, årskurs 9 och gymnasiet årskurs 2 i alla Skånes 33 kommuner. Totalt svarade drygt 27 000 skånska elever med en svarsfrekvens på 78 %. I enkäten uppgav totalt 6 024 elever minst en av följande funktionsnedsättningar: Hörselnedsättning; Synnedsättning (som inte kan korrigeras med glasögon eller linser); Rörelsehinder; Läs- och skrivsvårigheter, dyslexi; ADHD eller ADD; Autism/Aspergers syndrom.

Med hjälp av resultaten från denna undersökning får vi nu kunskap om livsvillkor, levnadsvanor, sociala faktorer och hälsa bland barn och unga med funktionsnedsättningar i Skåne idag.

Anna Bjärenlöv

Analyschef

Samhällsanalys Regional utveckling

Region Skåne

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	1
1. Inledning	4
1.1 Syfte	4
1.2 Svansfrekvens	4
1.3 Begrepp	6
<i>Konfidensintervall</i>	6
<i>Signifikans – om statistisk säkerställd skillnad</i>	6
2. Hörselnedsättning	
2.1. Hälsa och välbefinnande	7
<i>Självskattad hälsa</i>	7
<i>Psykiska besvär</i>	7
<i>Somatiska besvär</i>	8
<i>Minst två besvär (psykiska eller somatiska)</i>	9
<i>Att må dåligt</i>	9
<i>Självskadebeteende</i>	10
<i>Ofta stressad i vardagen</i>	11
<i>Nöjd med sig själv</i>	11
<i>Trivs med livet</i>	12
<i>Sömn</i>	12
<i>Sammanfattning</i>	13
2.2. Levnadsvanor	14
<i>Tobak</i>	14
<i>Alkohol</i>	14
<i>Narkotika</i>	16
<i>Matvanor</i>	17
<i>Fysisk aktivitet</i>	17
<i>Sammanfattning</i>	18
2.3. Sociala relationer och trygghet	19
<i>Nöjd med förhållandet till sin familj</i>	19
<i>Lätt för att prata med andra</i>	19
<i>Nära vän</i>	20
<i>Ensamhet</i>	21
<i>Fritiden</i>	22
<i>Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer</i>	22

<i>Tillit till andra människor</i>	23
<i>Trygghet</i>	23
<i>Utsatthet för brott</i>	24
<i>Mobbning i skolan</i>	25
<i>Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet</i>	26
<i>Barnkonventionen</i>	26
<i>Sex och samlevnad</i>	27
<i>Sammanfattning</i>	28
2.4. Skolan	29
<i>Trivsel i skolan</i>	29
<i>Stress i skolarbetet</i>	30
<i>Studiesvårigheter</i>	30
<i>Idrott i skolan</i>	31
<i>Sammanfattning</i>	32
2.5. Framtidstro	32

3. Synnedsättning

3.1. Hälsa och välbefinnande	33
<i>Självskattad hälsa</i>	33
<i>Psykiska besvär</i>	33
<i>Somatiska besvär</i>	34
<i>Minst två besvär (psykiska eller somatiska)</i>	35
<i>Att må dåligt</i>	35
<i>Självskadebeteende</i>	36
<i>Ofta stressad i vardagen</i>	37
<i>Nöjd med sig själv</i>	37
<i>Trivs med livet</i>	38
<i>Sömn</i>	38
<i>Sammanfattning</i>	39
3.2. Levnadsvanor	40
<i>Tobak</i>	40
<i>Alkohol</i>	40
<i>Narkotika</i>	42
<i>Matvanor</i>	43
<i>Fysisk aktivitet</i>	43
<i>Sammanfattning</i>	44
3.3. Sociala relationer och trygghet	45
<i>Nöjd med förhållandet till sin familj</i>	45
<i>Lätt för att prata med andra</i>	45
<i>Nära vän</i>	46
<i>Ensamhet</i>	47
<i>Fritiden</i>	48
<i>Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer</i>	48
<i>Tillit till andra människor</i>	49
<i>Trygghet</i>	49
<i>Utsatthet för brott</i>	50
<i>Mobbning i skolan</i>	51
<i>Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet</i>	52
<i>Barnkonventionen</i>	52
<i>Sex och samlevnad</i>	53
<i>Sammanfattning</i>	54
3.4. Skolan	55
<i>Trivsel i skolan</i>	55
<i>Stress i skolarbetet</i>	56
<i>Studiesvårigheter</i>	56
<i>Idrott i skolan</i>	57
<i>Sammanfattning</i>	58
3.5. Framtidstro	58

4. Rörelsehinder

4.1. Hälsa och välbefinnande	59
<i>Självskattad hälsa</i>	59
<i>Psykiska besvär</i>	59
<i>Somatiska besvär</i>	60
<i>Minst två besvär (psykiska eller somatiska)</i>	61
<i>Att må dåligt</i>	61
<i>Självskadebeteende</i>	62
<i>Ofta stressad i vardagen</i>	63
<i>Nöjd med sig själv</i>	63
<i>Trivs med livet</i>	64
<i>Sömn</i>	64
<i>Sammanfattning</i>	65
4.2. Levnadsvanor	66
<i>Tobak</i>	66
<i>Alkohol</i>	66
<i>Narkotika</i>	68
<i>Matvanor</i>	69
<i>Fysisk aktivitet</i>	69
<i>Sammanfattning</i>	70
4.3. Sociala relationer och trygghet	71
<i>Nöjd med förhållandet till sin familj</i>	71
<i>Lätt för att prata med andra</i>	71
<i>Nära vän</i>	72
<i>Ensamhet</i>	73
<i>Fritiden</i>	74
<i>Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer</i>	74
<i>Tillit till andra människor</i>	75
<i>Trygghet</i>	75
<i>Utsatthet för brott</i>	76
<i>Mobbning i skolan</i>	77
<i>Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet</i>	78
<i>Barnkonventionen</i>	78
<i>Sex och samlevnad</i>	79
<i>Sammanfattning</i>	80
4.4. Skolan	81
<i>Trivsel i skolan</i>	81
<i>Stress i skolarbetet</i>	82
<i>Studiesvårigheter</i>	82
<i>Idrott i skolan</i>	83
<i>Sammanfattning</i>	84
4.5. Framtidstro	84

5. Läs-/ skrivsvårigheter, dyslexi

5.1. Hälsa och välbefinnande	85
<i>Självskattad hälsa</i>	85
<i>Psykiska besvär</i>	85
<i>Somatiska besvär</i>	86
<i>Minst två besvär (psykiska eller somatiska)</i>	87
<i>Att må dåligt</i>	87
<i>Självskadebeteende</i>	88
<i>Ofta stressad i vardagen</i>	89
<i>Nöjd med sig själv</i>	89
<i>Trivs med livet</i>	90
<i>Sömn</i>	90
<i>Sammanfattning</i>	91
5.2. Levnadsvanor	92
<i>Tobak</i>	92
<i>Alkohol</i>	92
<i>Narkotika</i>	94
<i>Matvanor</i>	95
<i>Fysisk aktivitet</i>	95
<i>Sammanfattning</i>	96
5.3. Sociala relationer och trygghet	97
<i>Nöjd med förhållandet till sin familj</i>	97
<i>Lätt för att prata med andra</i>	97
<i>Nära vän</i>	98
<i>Ensamhet</i>	99
<i>Fritiden</i>	100
<i>Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer</i>	100
<i>Tillit till andra människor</i>	101
<i>Trygghet</i>	101
<i>Utsatthet för brott</i>	102
<i>Mobbning i skolan</i>	103
<i>Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet</i>	104
<i>Barnkonventionen</i>	104
<i>Sex och samlevnad</i>	105
<i>Sammanfattning</i>	106
5.4. Skolan	107
<i>Trivsel i skolan</i>	107
<i>Stress i skolarbetet</i>	108
<i>Studiesvårigheter</i>	108
<i>Idrott i skolan</i>	109
<i>Sammanfattning</i>	110
5.5. Framtidstro	110

6. Neuropsykiatriska tillstånd; ADHD/ADD, Autism/ Aspergers syndrom.

6.1. Hälsa och välbefinnande	111
<i>Självskattad hälsa</i>	111
<i>Psykiska besvär</i>	111
<i>Somatiska besvär</i>	112
<i>Minst två besvär (psykiska eller somatiska)</i>	113
<i>Att må dåligt</i>	113
<i>Självskadebeteende</i>	114
<i>Ofta stressad i vardagen</i>	114
<i>Nöjd med sig själv</i>	115
<i>Trivs med livet</i>	115
<i>Sömn</i>	116
<i>Sammanfattning</i>	116
6.2. Levnadsvanor	117
<i>Tobak</i>	117
<i>Alkohol</i>	117
<i>Narkotika</i>	119
<i>Matvanor</i>	120
<i>Fysisk aktivitet</i>	120
<i>Sammanfattning</i>	121
6.3. Sociala relationer och trygghet	122
<i>Nöjd med förhållandet till sin familj</i>	122
<i>Lätt för att prata med andra</i>	122
<i>Nära vän</i>	123
<i>Ensamhet</i>	124
<i>Fritiden</i>	125
<i>Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer</i>	125
<i>Tillit till andra människor</i>	126
<i>Trygghet</i>	126
<i>Utsatthet för brott</i>	127
<i>Mobbning i skolan</i>	128
<i>Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet</i>	129
<i>Barnkonventionen</i>	129
<i>Sex och samlevnad</i>	130
<i>Sammanfattning</i>	131
6.4. Skolan	132
<i>Trivsel i skolan</i>	132
<i>Stress i skolarbetet</i>	133
<i>Studiesvårigheter</i>	133
<i>Idrott i skolan</i>	134
<i>Sammanfattning</i>	135
6.5. Framtidstro	135

SAMMANFATTNING

Denna rapport är ett komplement till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016”. Syftet med rapporten är att ge en bild av livsvillkor, levnadsvanor, sociala faktorer och hälsa bland de barn och ungdomar som i enkäten uppgett att de har en eller flera utav följande funktionsnedsättningar: Hörselnedsättning, Synnedsättning (som inte kan korrigeras med glasögon eller linser), Rörelsehinder, Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi samt Neuropsykiatriska tillstånd såsom ADHD, ADD, Autism eller Aspergers syndrom.

”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” är en tvärsnittundersökning vilken ger en ögonblicksbild och förklarar inte orsakssamband. Utifrån dessa enkätdata kan inte slutsatser dras att de skillnader i hälsa som framkommer i rapporten beror på funktionsnedsättningar. En svaghet i rapporten är att elever i de olika årskurserna, med ett åldersspann från ca 12-18 år, slagits samman. Dessutom är jämförbarheten påverkad av att åldersfördelningen inte är densamma inom respektive kön. Sammanslagningen av elever från olika årskurser har skett för att få statistisk styrka då urvalet inom vissa funktionsnedsättningar är litet.

I denna rapport redovisas resultat utifrån biologiskt kön, även om fler alternativ på könsidentitet finns. Redovisningen sker utifrån fem olika teman inom varje funktionsnedsättning: Hälsa och välbefinnande, Levnadsvanor, Sociala relationer och trygghet, Skolan samt Framtidstro. I rapporten redovisas endast jämförelse inom könen, dvs. pojkar med någon funktionsnedsättning jämförs med pojkar utan någon funktionsnedsättning och flickor med någon funktionsnedsättning jämförs med flickor utan någon funktionsnedsättning. Nedan presenteras i korthet några av resultaten.

Hälsa och välbefinnande

Elever med någon form av funktionsnedsättning skattar sin hälsa sämre och rapporterar i högre utsträckning att de mått dåligt än elever utan någon funktionsnedsättning. Bland elever som uppgett att de mått dåligt är självskadebeteende vanligare bland elever med någon funktionsnedsättning än bland dem utan någon funktionsnedsättning.

Unga med någon form av funktionsnedsättning uppger i högre grad somatiska och psykiska besvär, upplever mer vardagsstress, trivs sämre med livet just nu och är mindre nöjda med förhållandet till sin familj än elever utan någon funktionsnedsättning. Att sakna en nära vän och uppleva en högre grad av ensamhet är också vanligare bland elever med någon funktionsnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Elever med någon form av funktionsnedsättning sover färre antal timmar på vardagsnätter än elever utan någon funktionsnedsättning.

Levnadsvanor

Daglig rökning av cigaretter är vanligare bland elever med någon form av funktionsnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning, undantaget för pojkar med rörelsehinder där ingen signifikant skillnad kan ses i jämförelse med pojkar utan någon funktionsnedsättning.

Alkoholkonsumtion och intensivkonsumtion av alkohol är vanligare bland elever med hörselnedsättning, läs-/skrivsvårigheter, dyslexi samt neuropsykiatriska tillstånd jämfört med

elever utan någon funktionsnedsättning. Flickor med rörelsehinder uppger i högre grad konsumtion och intensivkonsumtion av alkohol än flickor utan någon funktionsnedsättning. Bland elever med synnedsättning ses inga signifikanta skillnader avseende alkoholkonsumtion och intensivkonsumtion av alkohol jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.

Avseende berusningsdrickande ses inga signifikanta skillnader mellan elever med synnedsättning, rörelsehinder eller läs-/skrivsvårigheter och elever utan någon funktionsnedsättning. Bland elever med neuropsykiatriska tillstånd och bland pojkar med hörselnedsättning är dock berusningsdrickande vanligare än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Narkotikaanvändning är vanligare bland elever med rörelsehinder, läs-/skrivsvårigheter, dyslexi och neuropsykiatriska tillstånd än bland elever utan någon funktionsnedsättning. Samma förhållande gäller avseende pojkar med hörsel- och synnedsättning jämfört med pojkar utan någon funktionsnedsättning.

Regelbundna matvanor rapporteras i högre utsträckning bland elever utan någon funktionsnedsättning än bland elever med någon funktionsnedsättning. Pojkar synnedsättning och rörelsehinder samt både pojkar och flickor med läs-/skrivsvårigheter, dyslexi och neuropsykiatriska tillstånd rör sig mindre än elever utan någon funktionsnedsättning.

Sociala relationer och trygghet

Unga med någon funktionsnedsättning är mindre nöjda med förhållandet till sin familj än elever utan någon funktionsnedsättning. De saknar även oftare en nära vän och upplever en högre grad av ensamhet än elever utan någon funktionsnedsättning.

Elever med någon funktionsnedsättning trivs sämre på sin fritid, är i lägre utsträckning med i någon förening, klubb eller organisation och känner en lägre tillit till andra människor än elever utan någon funktionsnedsättning.

Att prata med sina föräldrar är svårare för unga med någon funktionsnedsättning än för unga utan funktionsnedsättning. Elever med rörelsehinder, läs-/skrivsvårigheter, dyslexi samt neuropsykiatriska tillstånd har även svårare för att prata med syskon än vad elever utan någon funktionsnedsättning har. Unga med läs-/skrivsvårigheter, dyslexi, neuropsykiatriska tillstånd samt flickor med hörselnedsättning och rörelsehinder har svårare för att prata med kamrater än vad unga utan funktionsnedsättning har.

Unga med någon funktionsnedsättning känner sig otryggare i bostadsområdet, till och från skolan, i klassrummet och på rasterna i skolan jämfört med unga utan någon funktionsnedsättning. Elever med synnedsättning, läs-/skrivsvårigheter, dyslexi, neuropsykiatriska tillstånd, neuropsykiatriska tillstånd samt flickor med rörelsehinder känner sig även otryggare i hemmet än elever utan någon funktionsnedsättning.

Elever med någon funktionsnedsättning utsätts i högre utsträckning för brott, mobbas oftare i skolan och utsätts även oftare för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet än elever utan någon funktionsnedsättning.

När det gäller kännedom om barnkonventionen, dess innehåll och elevens rättigheter enligt denna ses inga signifikanta skillnader mellan elever med hörselnedsättning, synnedsättning, rörelsehinder och elever utan någon funktionsnedsättning. Elever med läs-/skrivsvårigheter,

dyslexi och neuropsykiatriska tillstånd har dock sämre kunskap kring barnkonventionen än elever utan någon funktionsnedsättning.

Pojkar med hörselnedsättning och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning att de har någon eller någonstans att vända sig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor. I övriga grupper ses inga signifikanta skillnader.

Elever med någon funktionsnedsättning trivs sämre i skolan, skolkar mer, deltar i lägre grad i skolidrotten och uppger studiesvårigheter i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning. Att uppleva sig stressad av skolarbetet är vanligare bland elever med någon funktionsnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning med undantag för pojkar med synnedsättning.

Framtidstro

De flesta eleverna ser ljust eller mycket ljust på sin framtid. Elever utan någon funktionsnedsättning ser dock ljusare på framtiden för sin personliga del än elever med någon funktionsnedsättning.

1. INLEDNING

1.1 Syfte

Syftet med denna rapport är att ge en bild av livsvillkor, levnadsvanor, sociala faktorer och hälsa bland de barn och ungdomar som i enkäten uppgett att de har minst en funktionsnedsättning. Rapporten baseras på resultaten från ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” och är ett komplement till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016”.

I denna rapport redovisas resultat utifrån biologiskt kön, även om fler alternativ på könsidentitet finns. Resultaten redovisas med statistisk signifikanttestning inom respektive kön, dvs. pojkar med någon funktionsnedsättning jämförs med pojkar utan någon funktionsnedsättning och flickor med någon funktionsnedsättning jämförs med flickor utan någon funktionsnedsättning. Det finns dock en svaghet i rapporten då elever i de olika årskurserna, med ett åldersspann från ca 12-18år, slagits samman. Dessutom är jämförbarheten påverkad av att åldersfördelningen inte är den samma inom respektive kön. Sammanslagningen av elever från olika årskurser har skett för att få statistisk styrka då urvalet inom vissa funktionsnedsättningar är litet.

Observera att tvärsnittsundersökningar som dessa ger en ögonblicksbild och kan inte förklara orsakssamband. Baserat på dessa enkätdata kan inte slutsatser dras att skillnaderna i hälsa beror på funktionsnedsättningar.

För en noggrannare beskrivning av enkätundersökningen hänvisas till ”Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016”.

<https://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/folkhalsa-och-social-hallbarhet/folkhalsorapporter/folkhalsorapport-barn-och-unga-i-skane/>

1.2 Svarsfrekvens

Totalt erbjöds 35 044 skånska skolelever i årskurs sex, årskurs nio samt gymnasiet årskurs två att besvara ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016”. Efter exklusion av svarsindivider där det tydligt framgår att avsikten inte varit att fylla i enkäten på ett seriöst sätt, blev det slutliga antalet besvarade enkäter 27 395, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 78,2 %.

I ”Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: **”Har du någon långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning?”** med svarsalternativen: Hörselnedsättning; Synnedsättning (som inte kan korrigeras med glasögon eller linser); Rörelsehinder; Läs- och skrivsvårigheter, dyslexi; ADHD eller ADD; Autism/Aspergers syndrom (ADHD, ADD, Autism

och Aspergers syndrom redovisas tillsammans i rapporten då dessa diagnoser innefattas i neuropsykiatriska tillstånd); Utvecklingsstörning; Långvarig sjukdom (t ex diabetes, allergi, epilepsi); Annan funktionsnedsättning. Mer än ett svarsalternativ var möjligt. I denna rapport redovisas inte de tre sistnämnda svarsalternativen.

Tabell 1.2.1 visar fördelningen av antalet funktionsnedsättningar fördelat på biologiskt kön. I enkäten uppgav totalt 6 024 elever, 3 094 pojkar och 2 930 flickor, att de har minst en funktionsnedsättning. En funktionsnedsättning rapporterades av totalt 1 729 elever, två funktionsnedsättningar av 1 068 elever, tre funktionsnedsättningar av 199 elever samt fyra funktionsnedsättningar av totalt 28 elever.

Tabell 1.2.1 Antal pojkar och flickor som uppgett en eller flera funktionsnedsättningar.

Funktionsnedsättning	Pojkar	Flickor	Totalt
1 funktionsnedsättning	2 432	2 297	4 729
2 funktionsnedsättningar	551	517	1 068
3 funktionsnedsättningar	93	106	199
4 funktionsnedsättningar	18	10	28
Minst en funktionsnedsättning	3 094	2 930	6 024

Tabell 1.2.2 visar antalet elever som uppgett respektive funktionsnedsättning uppdelat på biologiskt kön. Den vanligast förekommande funktionsnedsättningen är läs-/skrivsvårigheter, dyslexi vilken uppgetts av totalt 2 878 elever. Neuropsykiatriska tillstånd såsom ADHD eller ADD; Autism/Aspergers syndrom rapporterades av totalt 1 694 elever, syn -/ hörselnedsättning av 1 377 respektive 1 042 elever samt rörelsehinder av 583 elever.

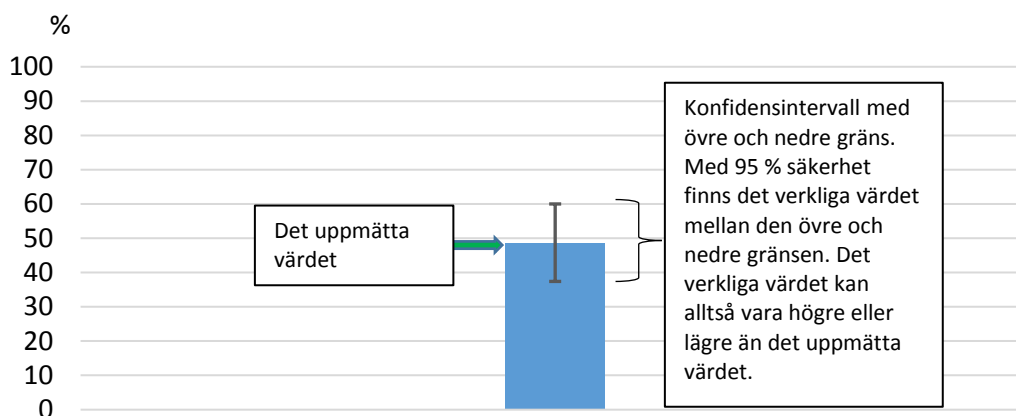
Tabell 1.2.2 Antal elever fördelat på funktionsnedsättning och biologiskt kön.

Funktionsnedsättning	Pojkar	Flickor	Totalt
Ingen	9 927	10 145	20 072
Hörselnedsättning	525	517	1 042
Synnedsättning	558	819	1 377
Rörelsehinder	248	335	583
Läs-/ skrivsvårigheter, Dyslexi	1 514	1 364	2 878
ADHD/ADD/Autism/Aspergers syndrom	1 040	654	1 694

1.3 Begrepp

Konfidensintervall

I de flesta diagrammen i denna rapport finns konfidensintervall markerade och dessa intervall anges med den svarta lodräta linjen genom respektive blå stapel. Ett konfidensintervall anger med 95 % säkerhet mellan vilka gränser som det verkliga värdet ligger. Intervallets bredd påverkas av antalet inkomna svar på respektive fråga, ju fler svar desto större tillförlitlighet och snävare konfidensintervall kring det uppmätta värdet.

Figur 1.3.1 Beskrivning av begreppet konfidensintervall.

Signifikans – om statistisk säkerställd skillnad

I denna rapport kommenteras om de skillnader i uppmätta värden som finns mellan pojkar med någon funktionsnedsättning och pojkar utan någon funktionsnedsättning samt mellan flickor med någon funktionsnedsättning och flickor utan någon funktionsnedsättning är statistiskt säkerställda eller inte. Observera att ingen jämförelse görs mellan pojkar och flickor.

Det gäller att skillnad i nivå på uppmätta värden mellan olika grupper kan antingen vara:

1. statistiskt säkerställda (signifikanta skillnader). Detta innebär att konfidensintervallen inte överlappar mellan grupper och gruppernas uppmätta värden kan påvisas vara olika.

eller

2. icke-statistiskt säkerställda (icke-signifikanta skillnader). Detta innebär att konfidensintervallen överlappar mellan grupper och gruppernas uppmätta värden inte kan påvisas vara olika.

Således kan gruppernas uppmätta värden (andelar i procent) tyckas skilja sig markant åt men detta innebär inte att skillnaderna alltid är statistiskt säkerställda (signifikanta).

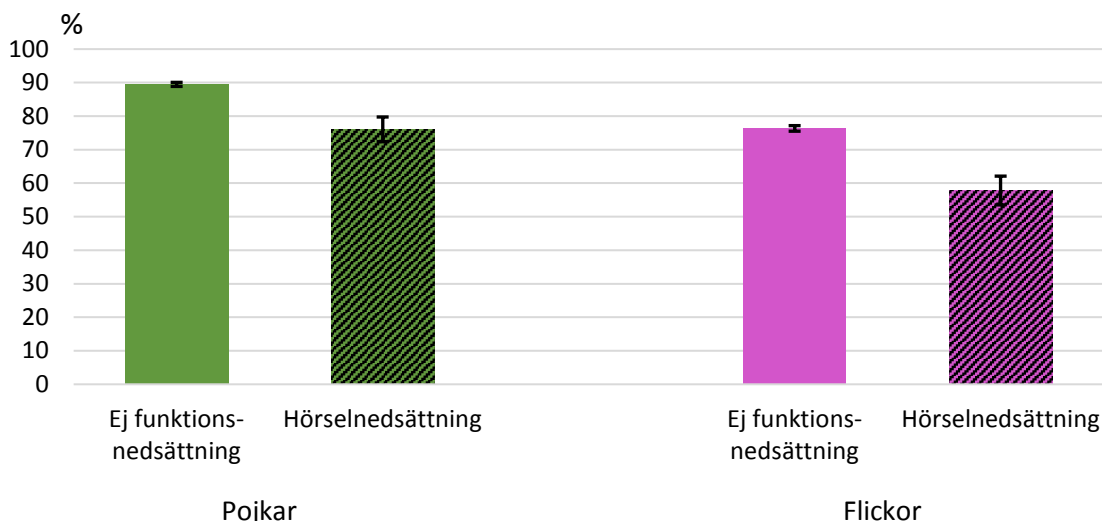
2. HÖRSELNEDSÄTTNING

2.1 Hälsa och välbefinnande

Självskattad hälsa

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” besvara frågan: ”**Hur mår du rent allmänt?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Någorlunda”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 2.1.1 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning uppger i högre grad att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” än pojkar och flickor med hörselnedsättning.

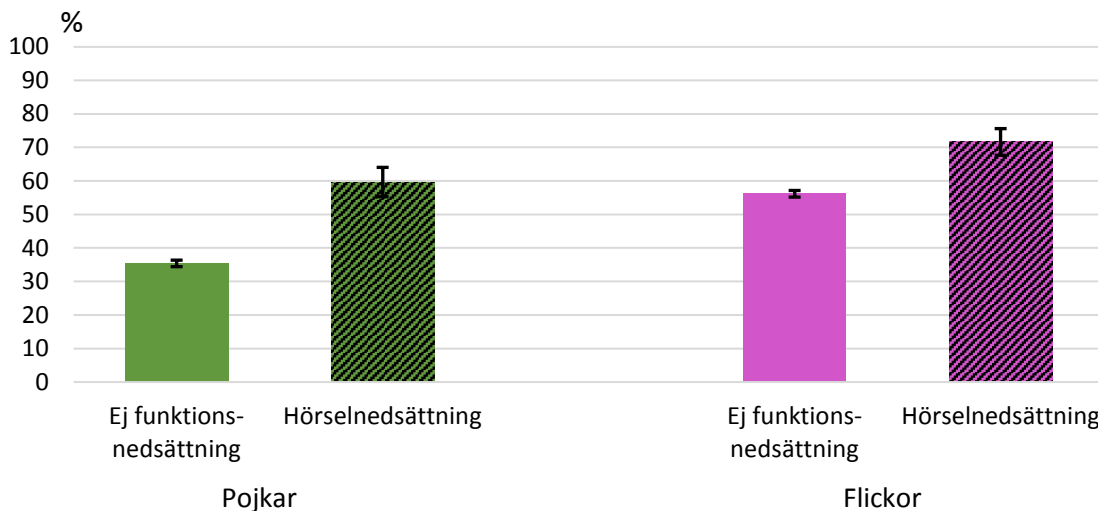

Figur 2.1.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Psykiska besvär

Eleverna uppgav hur ofta de haft följande psykiska besvär under de senaste sex månaderna: **nedstämdhet, irritation/dåligt humör, ängslan/oro, svårt att somna**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 2.1.2 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft något av dessa besvär **minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Elever med hörselnedsättning uppger i högre utsträckning förekomst av psykiska besvär än elever utan någon funktionsnedsättning.

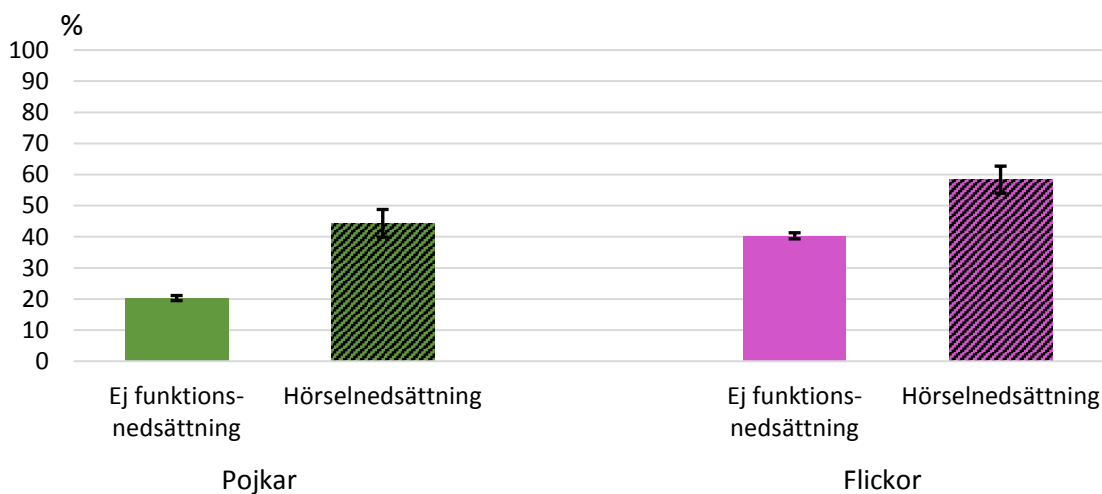

Figur 2.1.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *psykiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Somatiska besvär

De skånska eleverna fick uppge hur ofta de haft följande somatiska besvär under de senaste sex månaderna: **huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, en känsla av yrsel**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 2.1.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de haft **minst ett somatiskt besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Både pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger i högre grad förekomst av somatiska besvär än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

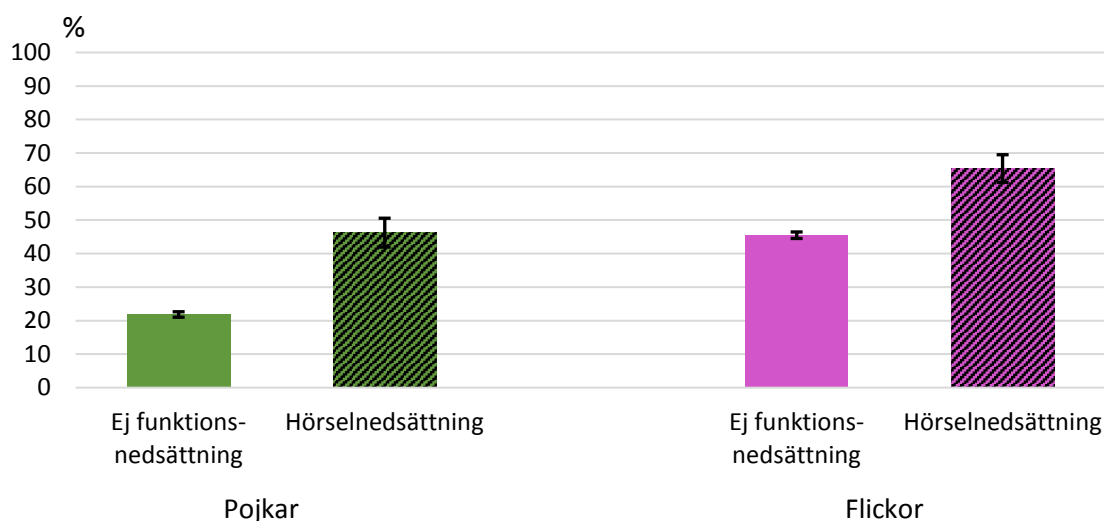

Figur 2.1.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *somatiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Minst två besvär (psykiska eller somatiska)

Det är vanligt att psykiska och somatiska besvär förekommer samtidigt. Figur 2.1.4 visar andelen pojkar och flickor som rapporterat att de haft **minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan** det senaste halvåret bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Pojkar och flickor med hörselnedsättning rapporterar i högre grad denna symptombelastning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

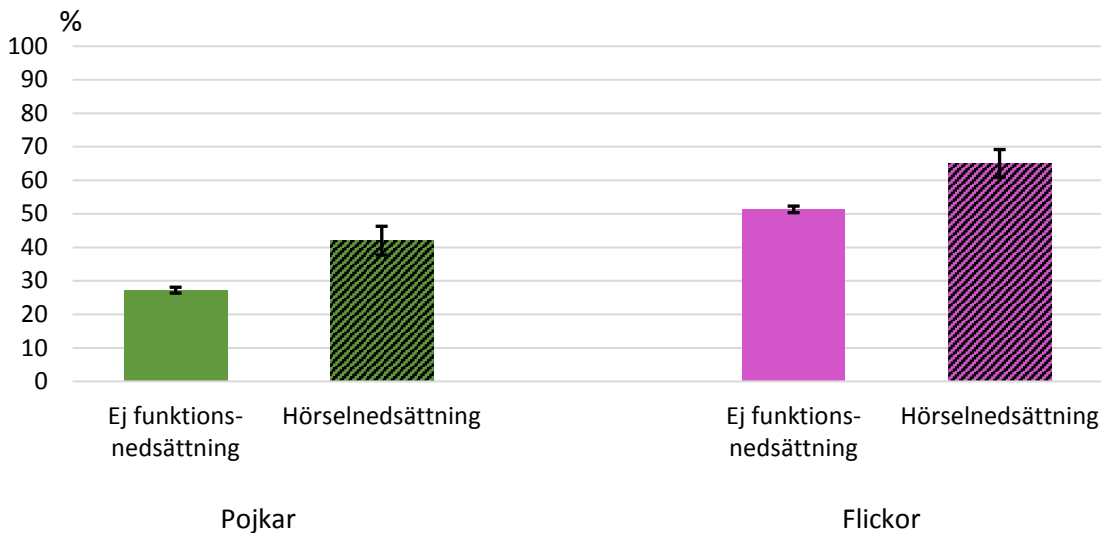
Figur 2.1.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan* det senaste halvåret bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Att må dåligt

För att bredda bilden av psykisk ohälsa ställdes i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” några nya frågor utifrån följande definition: ”Med att må dåligt menar vi att du under en lite längre period (minst två veckor i rad) mått dåligt av att du till exempel varit stressad, nedstämd, deprimerad, orolig, ensam, mobbad, haft ångest eller självmordstankar. Du behöver inte ha känt allt detta, en sak är tillräcklig.”

Figur 2.1.5 visar andelen pojkar och flickor som svarat ja på frågan om de **mått dåligt enligt denna beskrivning under någon period de senaste 12 månaderna**.

Både pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger i högre utsträckning att de mått dåligt enligt ovanstående beskrivning jämfört pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

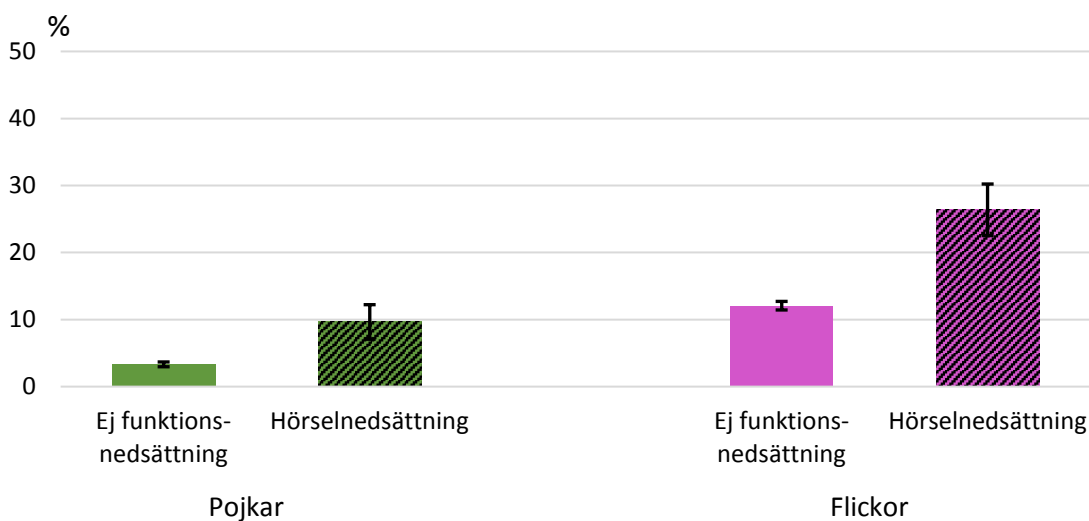

Figur 2.1.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *mått dåligt minst två veckor i rad under de senaste 12 månaderna* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Självskadebeteende

I folkhälsoenkät "Barn och unga i Skåne 2016" ställdes en fråga, till de elever som angett att de mått dåligt, om man **under de senaste 12 månaderna försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv** med fyra svarsalternativ: "Nej"; "Ja, en gång"; "Ja, 2-5 gånger"; "Ja, mer än 5 gånger". Figur 2.1.6 redovisar andelen som svarat ja.

Bland de elever som uppgett att de mått dåligt uppger elever med hörselnedsättning självskadebeteende i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.

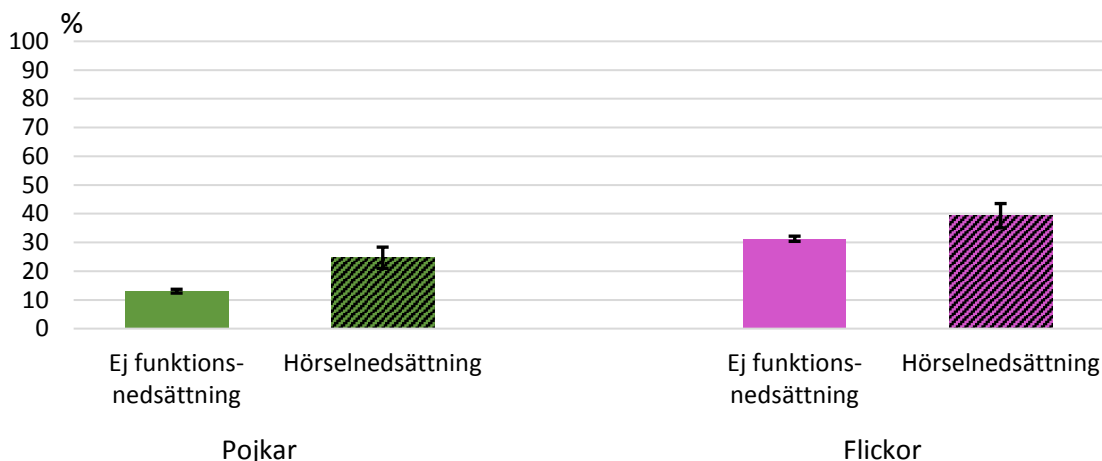

Figur 2.1.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv under de senaste 12 månaderna* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Känner du dig stressad i din vardag?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, ofta”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 2.1.7 visar andelen elever som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag.

Elever med hörselnedsättning upplever oftare vardagsstress än elever utan någon funktionsnedsättning.

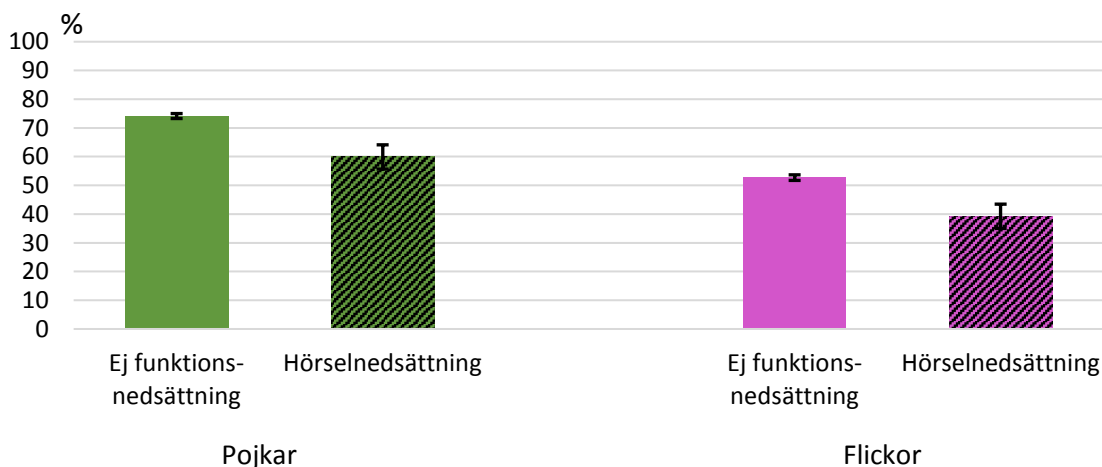

Figur 2.1.7 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *ofta är stressade i sin vardag* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nöjd med sig själv

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes även frågan: ”**Känner du dig nöjd med dig själv?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, oftast”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 2.1.8 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de oftast känner sig nöjda med sig själva.

Elever utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare nöjd med sig själv än elever med en hörselnedsättning.

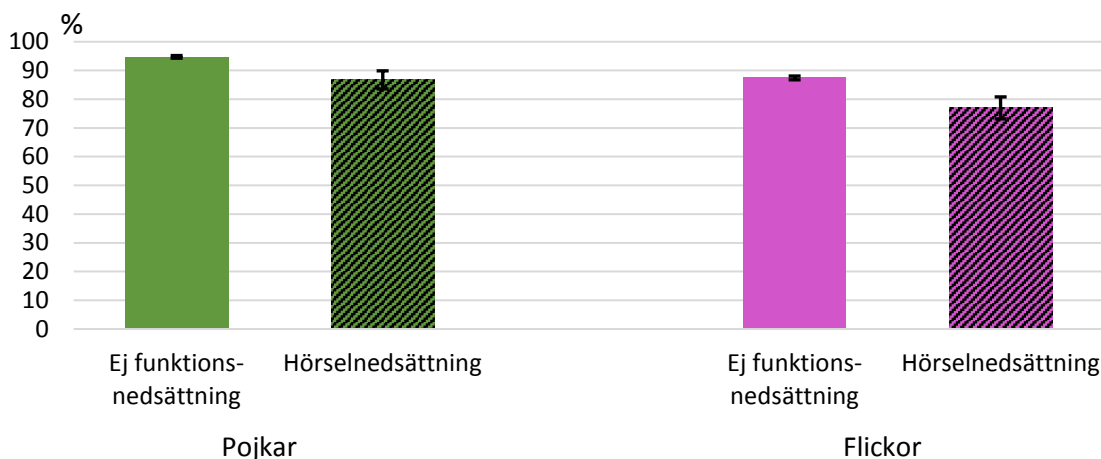

Figur 2.1.8 Andelen pojkar och flickor som *oftast känner sig nöjda med sig själva* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trivs bra med livet

I den skånska folkhälsoenkäten ställdes också frågan ”**Hur trivs du i stort sett med livet just nu?**” med fyra svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Ganska bra”; ”Inte så bra”; ”Inte alls”. Figur 2.1.9 visar andelen som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra”.

De flesta elever trivs ganska bra eller mycket bra med livet just nu. Elever utan någon funktionsnedsättning dock i högre grad än elever med hörselnedsättning.

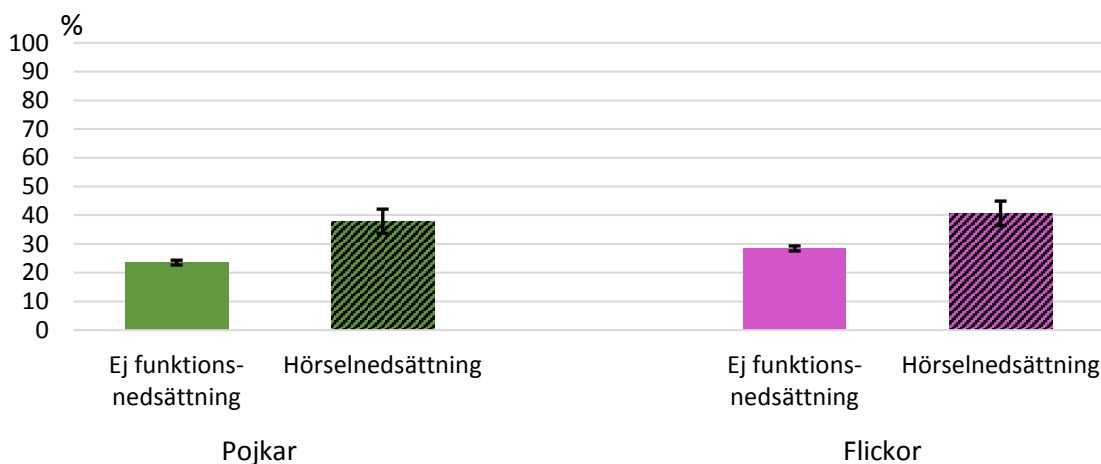

Figur 2.1.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra” med livet bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sömn

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur många timmar per natt brukar du sova på vardagar?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 7 timmar”; ”7-9 timmar”; ”Mer än 9 timmar”.

Figur 2.1.10 visar att andelen elever som sover mindre än sju timmar per vardagsnatt är högre bland elever med hörselnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 2.1.10 Andelen elever som uppgett att de sover mindre än sju timmar per natt på vardagar bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Sammanfattning

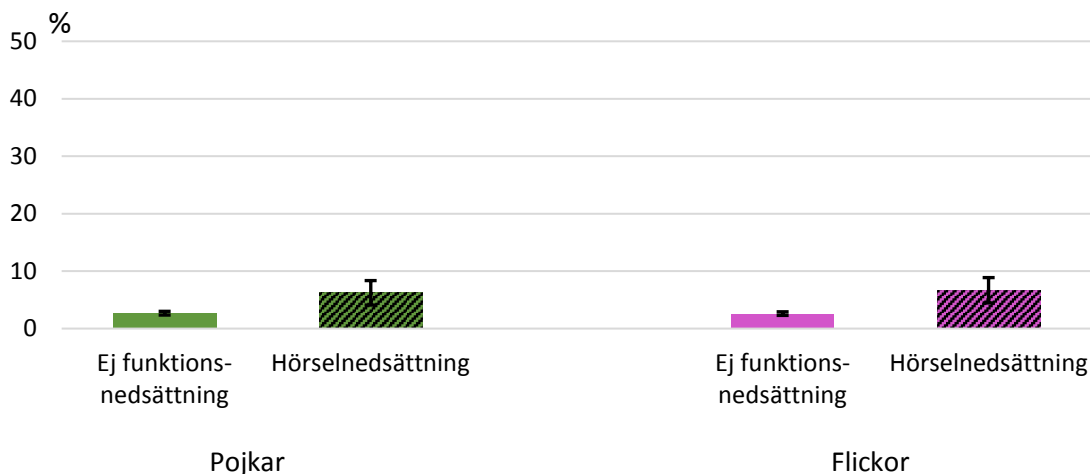
- Elever utan någon funktionsnedsättning anger en *god hälsa* i högre grad än elever med hörselnedsättning.
- *Psykiska och somatiska besvär* uppges i högre utsträckning av elever med hörselnedsättning jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.
- Hörselnedsatta pojkar och flickor rapporterar i högre grad att de *mått dåligt* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- *Självskadebeteende* rapporteras i högre utsträckning bland hörselnedsatta elever än bland elever utan någon funktionsnedsättning.
- Hörselnedsatta pojkar och flickor upplever oftare *vardagsstress* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare *nöjd med sig själv* än pojkar och flickor med hörselnedsättning.
- De flesta eleverna oavsett kön *trivs bra med livet* just nu, elever utan någon funktionsnedsättning dock i högre grad än elever med hörselnedsättning.
- Andelen elever som *sover mindre än sju timmar* per vardagsnatt är högre bland pojkar och flickor med hörselnedsättning jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

2.2. Levnadsvanor

Tobak

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Röker du cigaretter?**” med sju svarsalternativ: ”Nej, jag har aldrig rökt”; ”Nej, men jag har provat”; ”Nej, jag har rökt men slutat”; ”Ja, varje dag”; ”Ja, nästan varje dag”; ”Ja, när jag är på fest”; ”Ja, ibland”. Elever som besvarade frågan med ”Ja, varje dag” definieras som dagligrökare.

I figur 2.2.1 redovisas andelen pojkar och flickor som röker cigaretter dagligen bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning. Dagligrökning av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med en hörselnedsättning jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 2.2.1 Andelen pojkar och flickor som *röker cigaretter dagligen* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

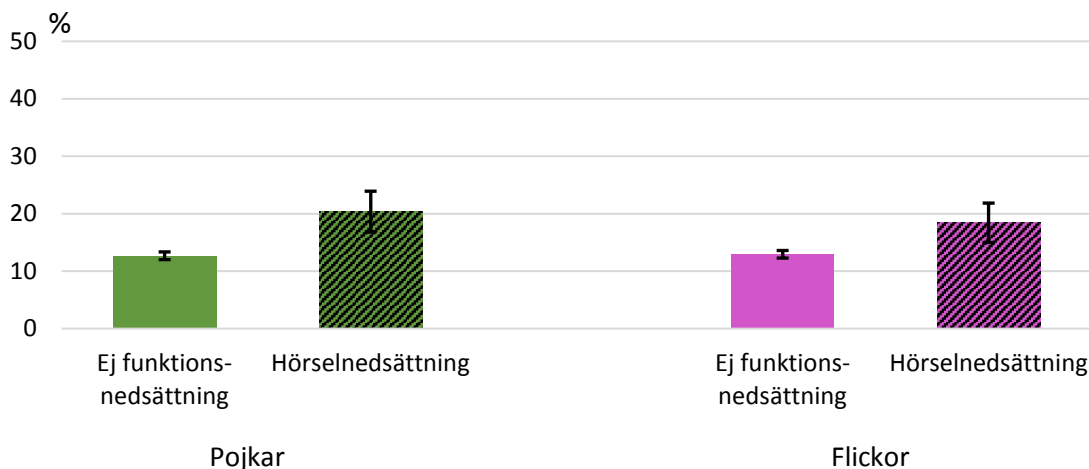
Alkohol

I folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2012” och ”Barn och Unga i Skåne 2016” inleddes frågeavsnittet om alkohol med följande definition: ”Med alkohol menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoläsk, vin, starkvin och sprit. Även hembränt och smuggelsprit och sprit som ingår i drinkar eller shots räknas. Räkna inte med alkoholhaltiga drycker under 2,8 % t.ex. lättöl och lättcider.”

I de skånska enkäterna ställdes frågan: ”**Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?**” med fem svarsalternativ: ”Nej”; ”En gång”; ”2-4 gånger”; ”5-10 gånger”; ”Mer än 10 gånger” till elever i årskurs sex, nio och gymnasiets årskurs två. I figur 2.2.2 redovisas andelen pojkar och flickor som druckit alkohol mer än 10 gånger under det senaste året.

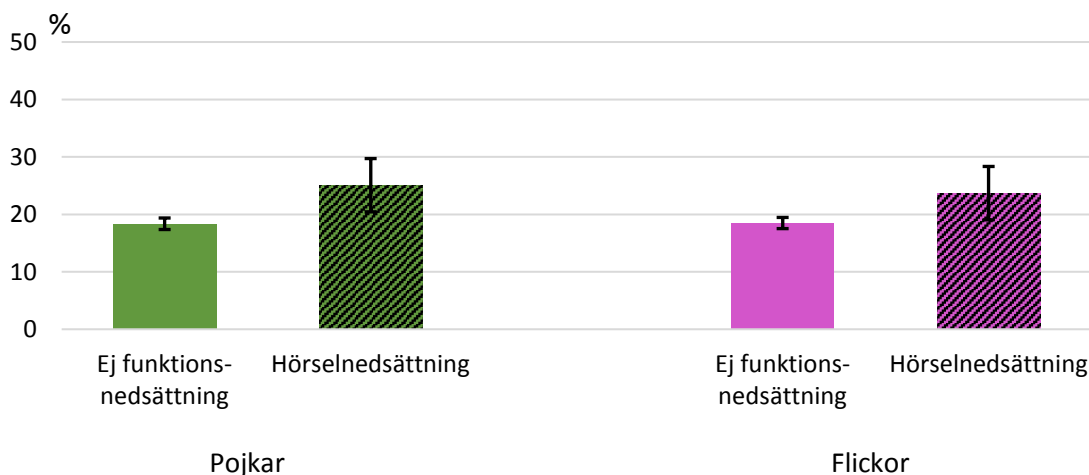
Pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger i högre grad alkoholkonsumtion än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 2.2.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *druckit alkohol mer än 10 gånger under de senaste 12 månaderna* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

För att fastställa frekvensen i berusningsdrickande ställdes frågan ”**Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad**” till elever i årskurs nio samt gymnasiets årskurs två. De svarsalternativ som gavs var: ”Aldrig”; ”Sällan”; ”Ibland”; ”Nästan varje gång jag dricker”; ”Varje gång jag dricker”. I figur 2.2.3 redovisas andelen pojkar och flickor som uppgett att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol.

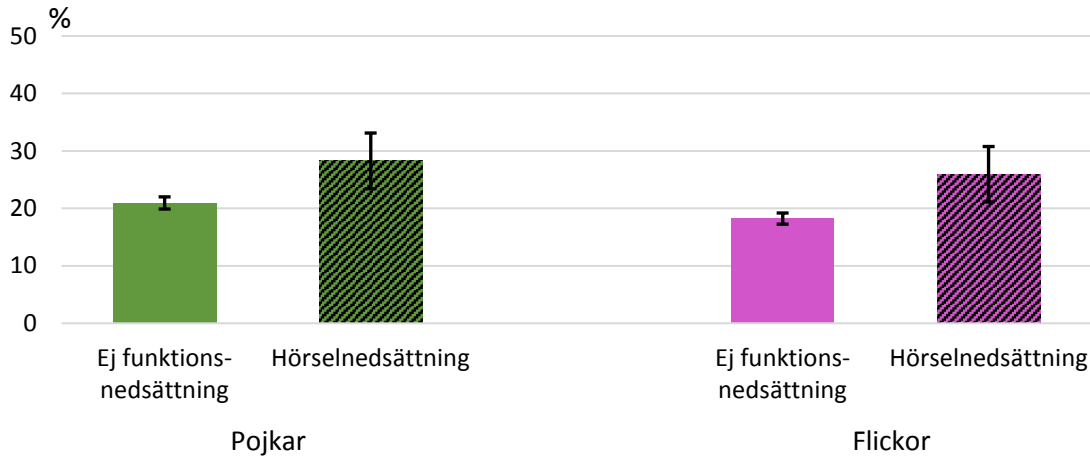
Avseende berusningsdrickande ses inga signifikanta skillnader mellan flickor med hörselnedsättning och flickor utan någon funktionsnedsättning. Däremot ses en signifikant skillnad där pojkar med hörselnedsättning i högre grad uppgett berusningsdrickande än pojkar utan någon funktionsnedsättning.

Figur 2.2.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga till elever i årskurs nio och i gymnasiet årskurs två om **intensivkonsumtion av alkohol**. Med intensivkonsumtion menas att eleven minst en gång per månad det senaste året vid ett och samma tillfälle druckit alkohol motsvarande minst fyra burkar starköl *eller* minst fyra burkar stark cider/alkoläsk *eller* sex burkar folköl *eller* en hel flaska vin *eller* 25 cl sprit (ca sex shots eller drinkar).

Figur 2.2.4 visar att intensivkonsumtion av alkohol är mer förekommande bland elever med hörselnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

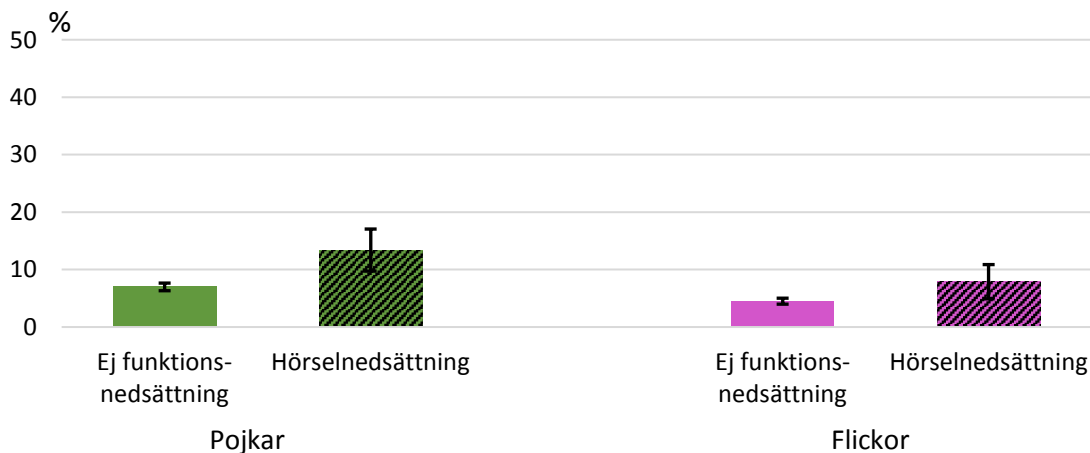

Figur 2.2.4 Andelen elever som uppgett *intensivkonsumtion av alkohol minst en gång per månad* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Narkotika

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågor kring narkotikaanvändning. Eleverna i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet fick besvara frågan: ”**Har du någon gång använt narkotika?**” med fyra svarsalternativ: ”Ja, under de senaste 30 dagarna”; ”Ja, under de senaste 12 månaderna”; ”Ja, för mer än 12 månader sedan”; ”Nej”. I figur 2.2.5 redovisas andelen pojkar och flickor som använt narkotika någon gång under de senaste 12 månaderna.

Pojkar med hörselnedsättning rapporterar narkotikaanvändning i högre utsträckning än pojkar utan funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

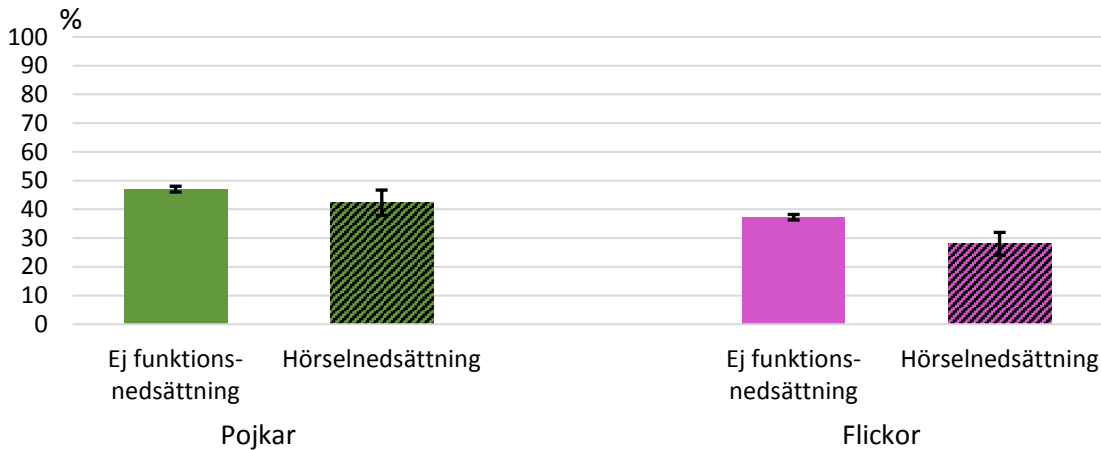

Figur 2.2.5 Andelen elever som uppgett att de *använt narkotika under de senaste tolv månaderna* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Matvanor

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om **hur ofta man äter frukost, lagad lunch och lagad mat på kvällen under en vanlig vecka**, med fyra möjliga svarsalternativ: ”Varje dag”; ”4-6 dagar”; ”1-3 dagar”; ”Sällan/aldrig”. I Figur 2.2.6 visas andelen pojkar och flickor som svarat ”Varje dag” på respektive måltid (regelbundna måltidsvanor).

Ingen signifikant skillnad ses bland pojkar, men bland flickor är regelbundna matvanor vanligare bland de utan någon funktionsnedsättning än bland de med hörselnedsättning.

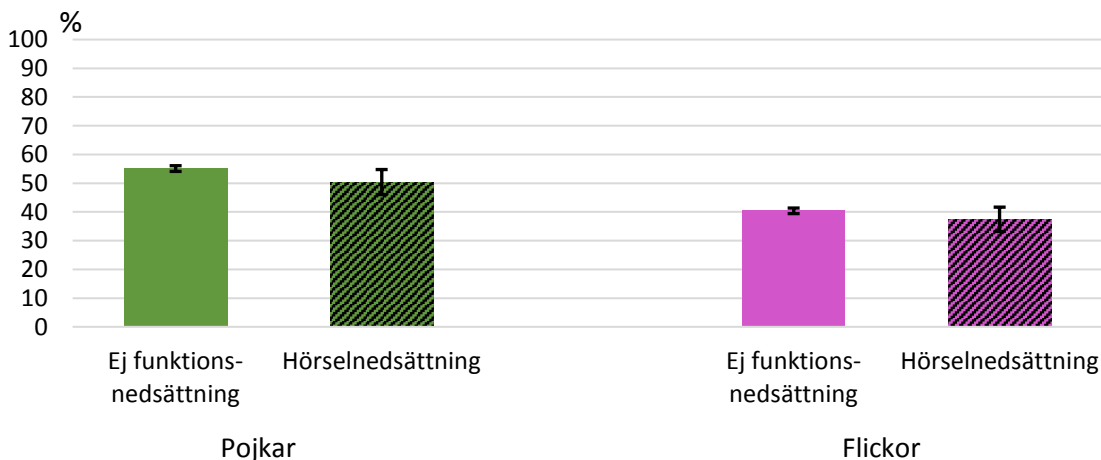

Figur 2.2.6 Andelen elever som uppgett att de *varje dag* äter frukost, lunch och middag bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fysisk aktivitet

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur mycket rör du dig i snitt per dag (t.ex. går, cyklar eller idrottar)?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 30 minuter per dag”; ”30-60 minuter per dag”; ”En timme eller mer per dag”. I figur 2.2.7 redovisas de elever som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

Ingen signifikant skillnad ses inom respektive kön.

Figur 2.2.7 Andelen pojkar och flickor som är *fysiskt aktiva en timme eller mer per dag* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Sammanfattning

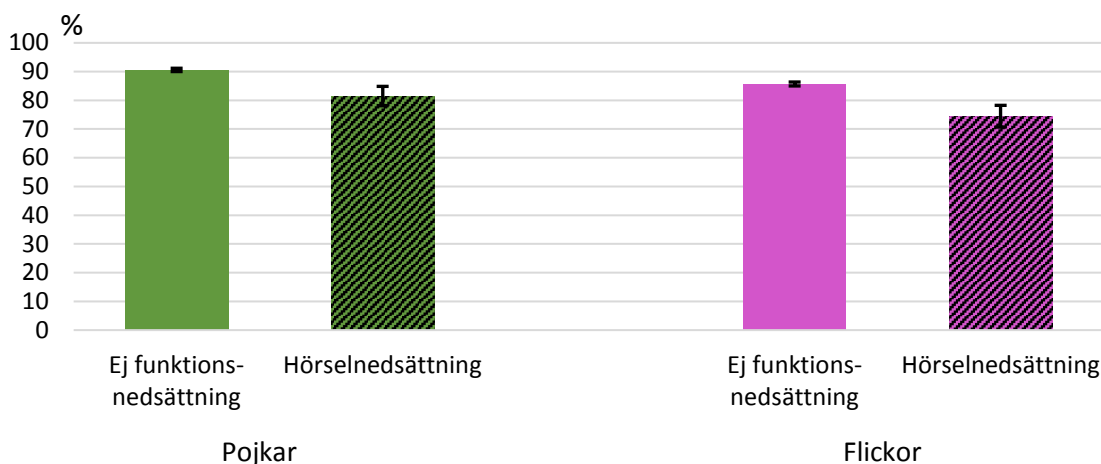
- *Daglig rökning* av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med hörselnedsättning än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med hörselnedsättning uppger i högre grad *alkoholkonsumtion* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Avseende *berusningsdrickande* ses inga signifikanta skillnader bland flickor, men pojkar med hörselnedsättning dricker sig oftare berusade än pojkar utan någon funktionsnedsättning.
- *Intensivkonsumtion* av alkohol är mer förekommande bland elever med hörselnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar med hörselnedsättning rapporterar *narkotikaanvändning* i högre utsträckning än pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.
- Flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar *regelbundna matvanor* i högre utsträckning än flickor med hörselnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.
- Ingen signifikant skillnad avseende *fysisk aktivitet* minst en timme dagligen kan påvisas inom respektive kön.

2.3. Sociala relationer och trygghet

Nöjd med förhållandet till sin familj

I skolenkäten 2016 ställdes för första gången frågan: ”**Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket nöjd”; ”Nöjd”; ”Varken nöjd eller missnöjd”; ”Missnöjd”; ”Mycket missnöjd”. De två första svarsalternativen redovisas i Figur 2.3.1 som nöjd med sitt förhållande till sin familj.

Både pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är nöjdare med förhållandet till sin familj än pojkar och flickor med hörselnedsättning.

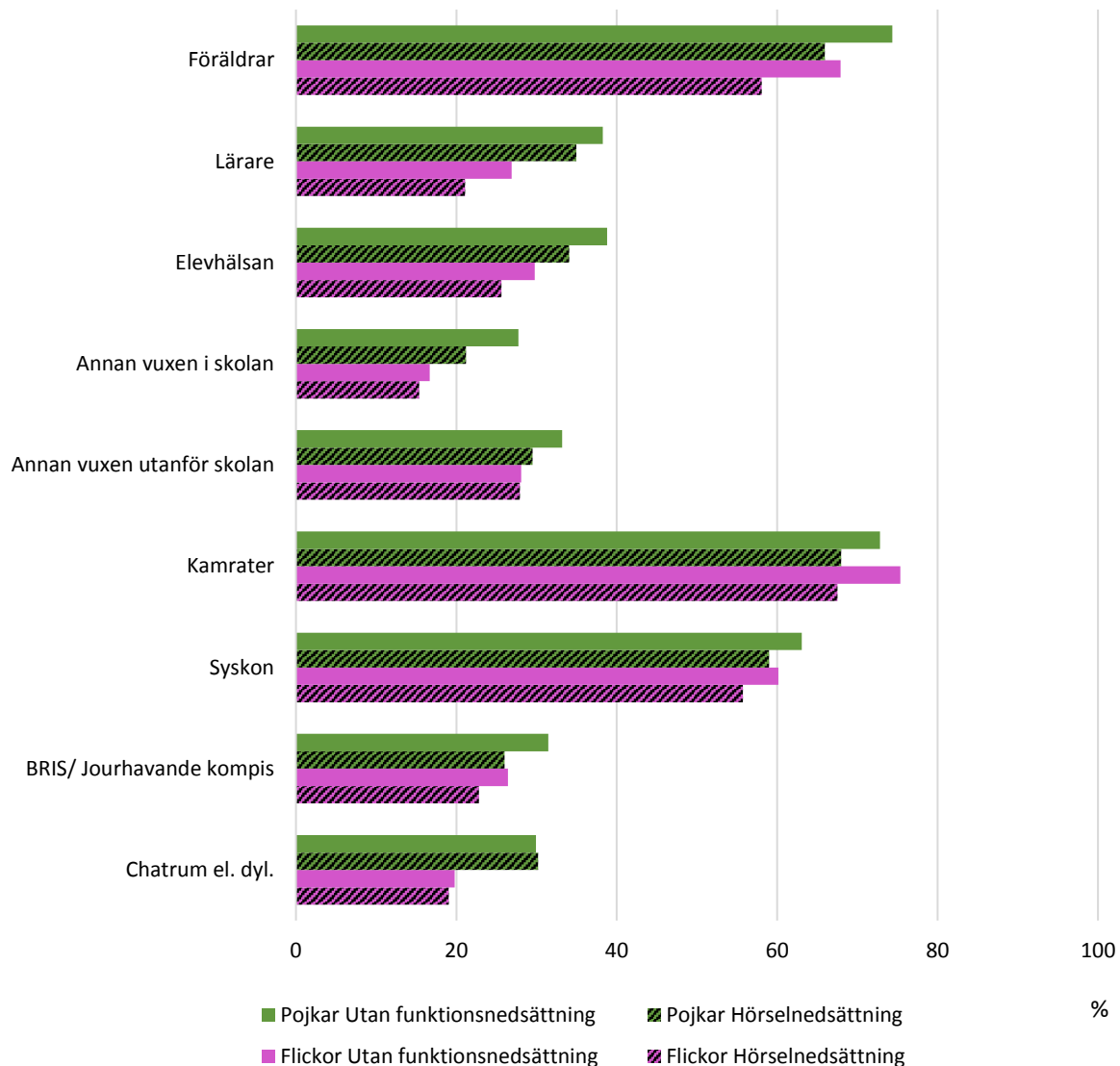
Figur 2.3.1 Andelen pojkar och flickor som är nöjda med sitt förhållande till sin familj bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Lätt för att prata med andra

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då det är att vända sig till...**” för alternativen: Föräldrar eller de vuxna du bor hos; Lärare; Personal inom elevhälsan på skolan, t.ex. skol-sköterskan/kuratorn; Annan vuxen i skolan; Annan vuxen utanför skolan; Kamrater; Syskon (om du har några); BRIS, Jourhavande kompis eller liknande; Chattrum, diskussionsforum på Internet”. De fem svarsalternativ som gavs var: ”Mycket lätt”; ”Ganska lätt”; ”Varken lätt eller svårt”; ”Ganska svårt”; ”Mycket svårt”. Figur 2.3.2 visar andelen som tycker det är ”Mycket lätt” eller ”Ganska lätt” att vända sig till ovanstående alternativ för stöd när de behöver prata.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning har lättare att vända sig till föräldrar, annan vuxen i skolan och BRIS än vad pojkar med hörselnedsättning har. Inga signifikanta skillnader ses bland pojkarna avseende att vända sig till lärare, elevhälsan, annan vuxen i utanför skolan, syskon, kamrater och diskussionsforum på Internet.

Flickor utan någon funktionsnedsättning har lättare att vända sig till föräldrar, lärare och kamrater än vad flickor med hörselnedsättning har. Inga signifikanta skillnader ses mellan flickorna avseende att vända sig till syskon, elevhälsan, annan vuxen i skolan, annan vuxen utanför skolan, BRIS eller diskussionsforum på Internet.

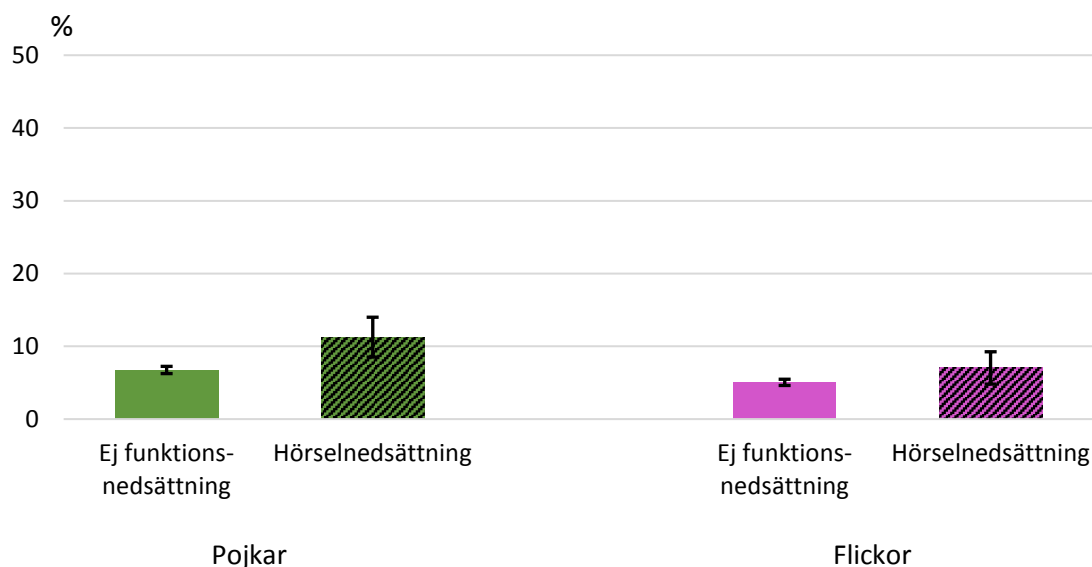

Figur 2.3.2 Andelen pojkar och flickor som har lätt för att prata med någon eller något av ovanstående alternativ bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nära vän

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du just nu någon riktigt nära vän som du kan prata förtroligt med om nästan allt?**”. Det gavs fyra svarsalternativ: ”Har inga nära vänner”; ”Har en nära vän”; ”Har två nära vänner”; ”Har flera nära vänner”. Figur 2.3.3 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de inte har någon nära vän.

En större andel pojkar med hörselnedsättning uppger att de saknar någon riktigt nära vän än pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

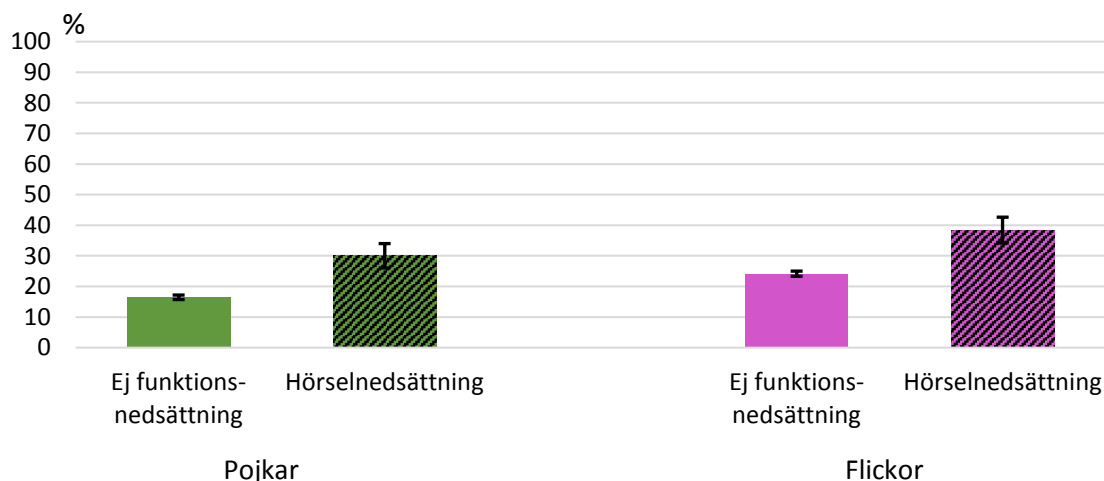

Figur 2.3.3 Andelen pojkar och flickor som *inte har någon riktigt nära vän* bland bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ensamhet

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Händer det att du besväras av ensamhet?**” med fem svarsalternativ: ”Varje dag”; ”Flera gånger i veckan”; ”Någon gång i veckan”; ”Någon eller några gånger i månaden”; ”Mer sällan än en gång i månaden”. Figur 2.3.4 redovisar andelen elever som besväras av ensamhet minst en gång i veckan.

Både pojkar och flickor med hörselnedsättning upplever ensamhet i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

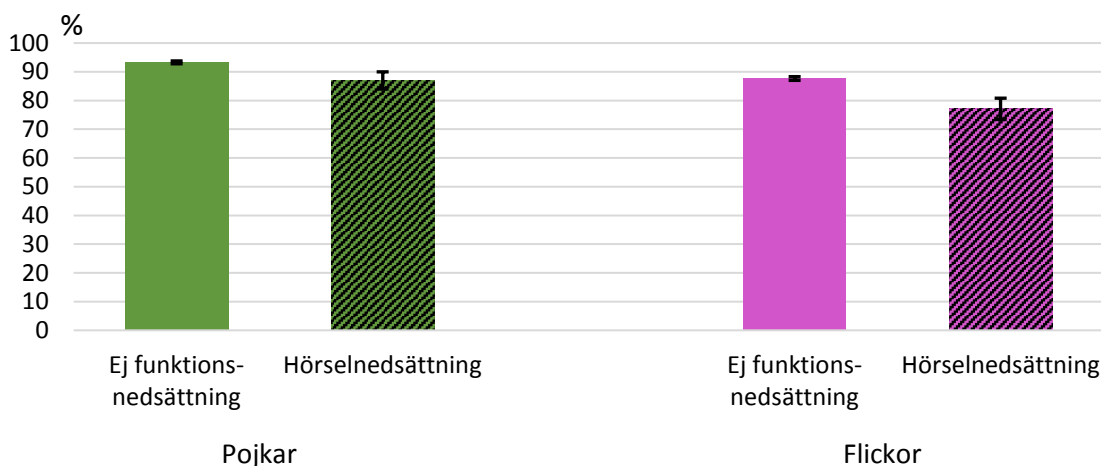

Figur 2.3.4 Andelen pojkar och flickor som *besväras av ensamhet minst en gång i veckan* bland bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fritiden

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Hur trivs du på din fritid?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Sådär”; ”Ganska dåligt”; ”Dåligt”. Figur 2.3.5 redovisar de som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid.

De flesta eleverna trivs bra på sin fritid men pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs bättre än pojkar och flickor med hörselnedsättning.

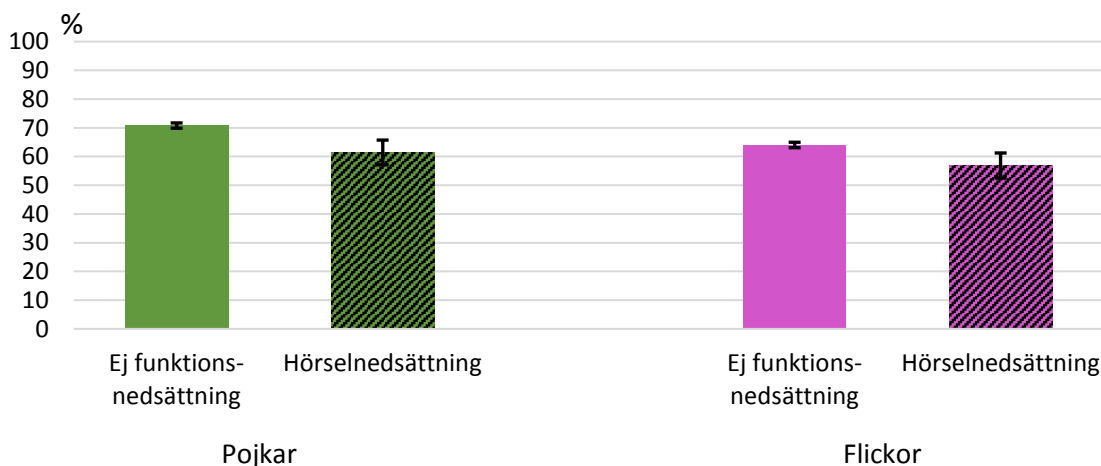

Figur 2.3.5 Andelen pojkar och flickor som trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du under de senaste 12 månaderna varit med i någon förening, klubb eller organisation (t ex idrott, kör, scouter)?**” med svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”. Figur 2.3.6 visar andelen elever som svarat ”Ja” på frågan.

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning deltar i högre grad i föreningslivet än pojkar och flickor med hörselnedsättning.

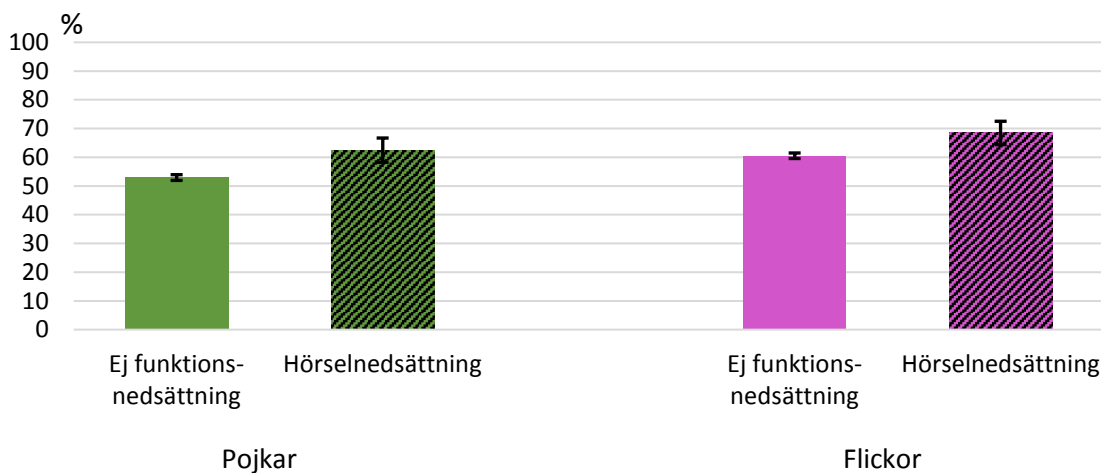
Figur 2.3.6 Andelen pojkar och flickor som varit med i någon förening, klubb eller organisation under de senaste tolv månaderna bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Tillit till andra människor

De skånska eleverna fick besvara påståendet: ”**Man kan lita på de flesta människor**” med ett av fyra svarsalternativ: ”Håller inte alls med”; ”Håller inte med”; ”Håller med”; ”Håller med fullständigt”. De två första svarsalternativen definieras som låg tillit.

Figur 2.3.7 visar att pojkar och flickor med hörselnedsättning har en lägre tillit till andra jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

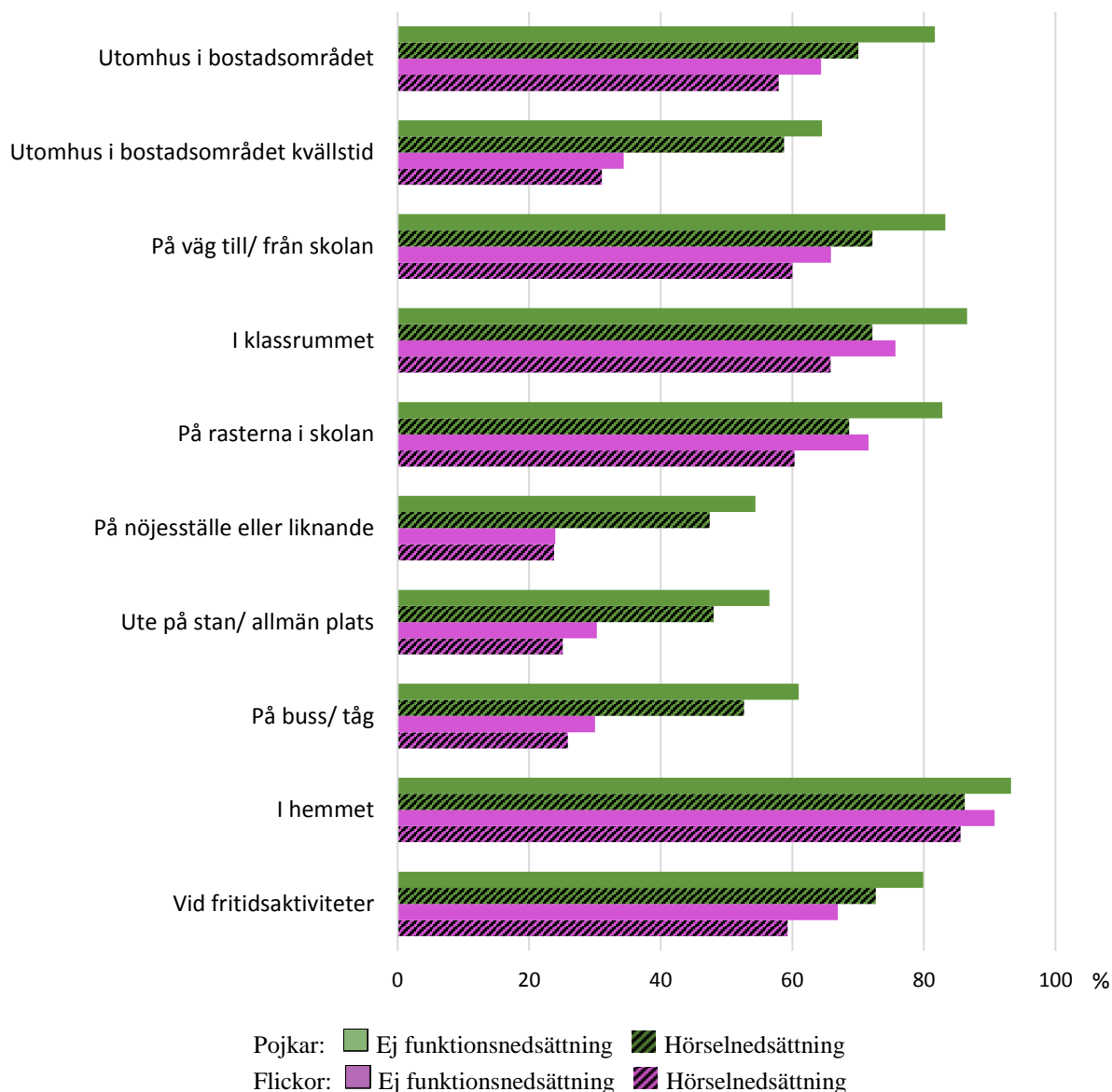
Figur 2.3.7 Andelen pojkar och flickor med låg tillit till andra bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trygghet

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” tillfrågades eleverna om de **känner sig trygga på olika ställen** med tre svarsalternativ: ”Ja, alltid”; ”Ja, oftast”; ”Nej”. Figur 2.3.8 visar andelen elever som uppgett att de alltid känner sig trygga på de angivna platserna.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än pojkar med hörselnedsättning avseende alla angivna platser.

Flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än flickor med hörselnedsättning på platser som utomhus i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet, på rasterna, ute på stan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter. Inga signifikanta skillnader ses avseende tryggheten på kvällen i bostadsområdet, på buss eller tåg samt på nöjesställe.

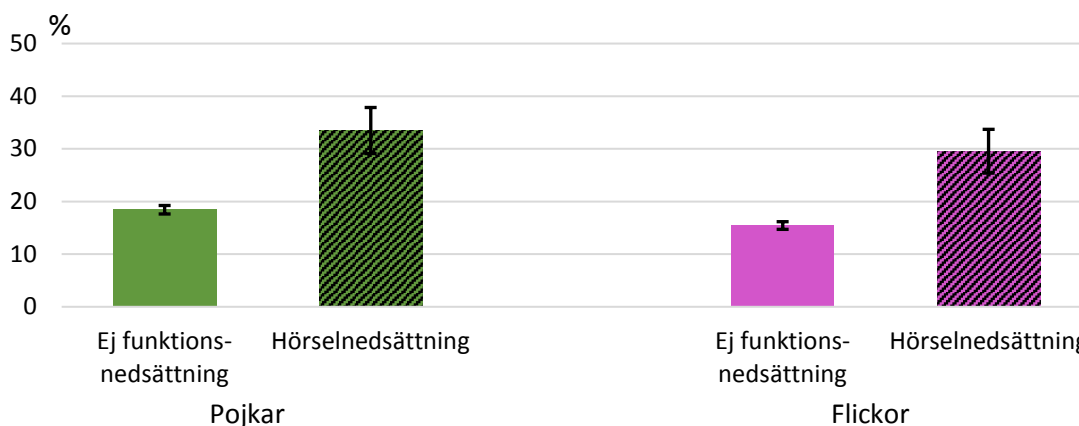

Figur 2.3.8 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de alltid känner sig trygga* på ett antal olika ställen bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Utsatthet för brott

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om man blivit **utsatt för olika brott under de senaste 12 månaderna och om man i så fall gjort en polisanmälan**. De fem alternativ som gavs var: ”Blivit allvarligt hotad av annan person”; ”Blivit rånad”; ”Blivit bestulen”; ”Blivit slagen så att du behövt uppsöka skolsköterska, läkare eller tandläkare” och ”Blivit utsatt för oönskad sexuell handling”. På grund av få svaranden på vissa alternativ redovisas endast utsatthet för minst ett av ovanstående brott (Figur 2.3.9).

Pojkar och flickor med hörselnedsättning rapporterar i högre utsträckning utsatthet för brott jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

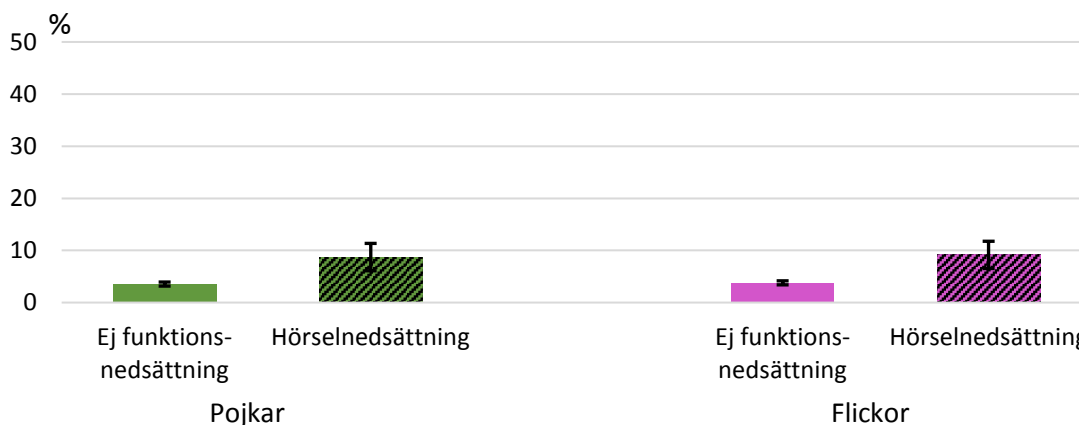
Figur 2.3.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för minst ett brott* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning i skolan

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?**” med fem svarsalternativ: ”Jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna”; ”Det har hänt en eller två gånger under de senaste månaderna”; ”Två eller tre gånger i månaden”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Flera gånger i veckan”.

I enkäten definierades begreppet mobbning som: ”Vi menar att en elev mobbas då en annan elev, eller en grupp elever, säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev upprepade gånger blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför. Det är däremot inte mobbning då två ganska jämnstarka elever grälar eller slåss, och inte heller när en elev retas på ett snällt och vänligt sätt.”

Figur 2.3.10 visar att elever med hörselnedsättning i högre utsträckning rapporterar att de blivit mobbade mer än en gång i månaden än elever utan någon funktionsnedsättning.

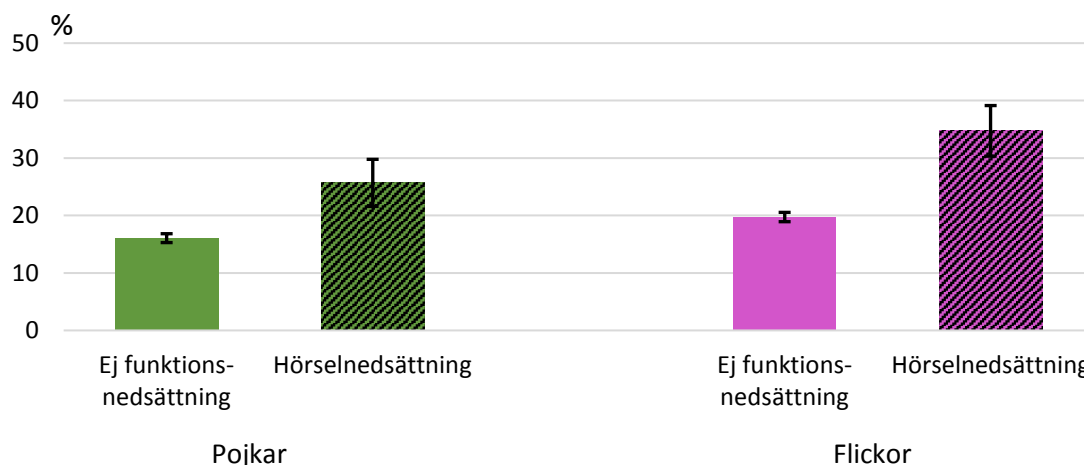

Figur 2.3.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit *mobbade mer än en gång i månaden* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet

I folkhälsoenkäten 2016 efterfrågades om eleverna blivit utsatta för **trakasserier eller kränkningar via mobiltelefon och/eller Internet under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden**, med tre svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, flera gånger”. Resultaten presenteras i Figur 2.3.11.

Elever med hörselnedsättning uppger i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning utsatthet för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet under det senaste året.

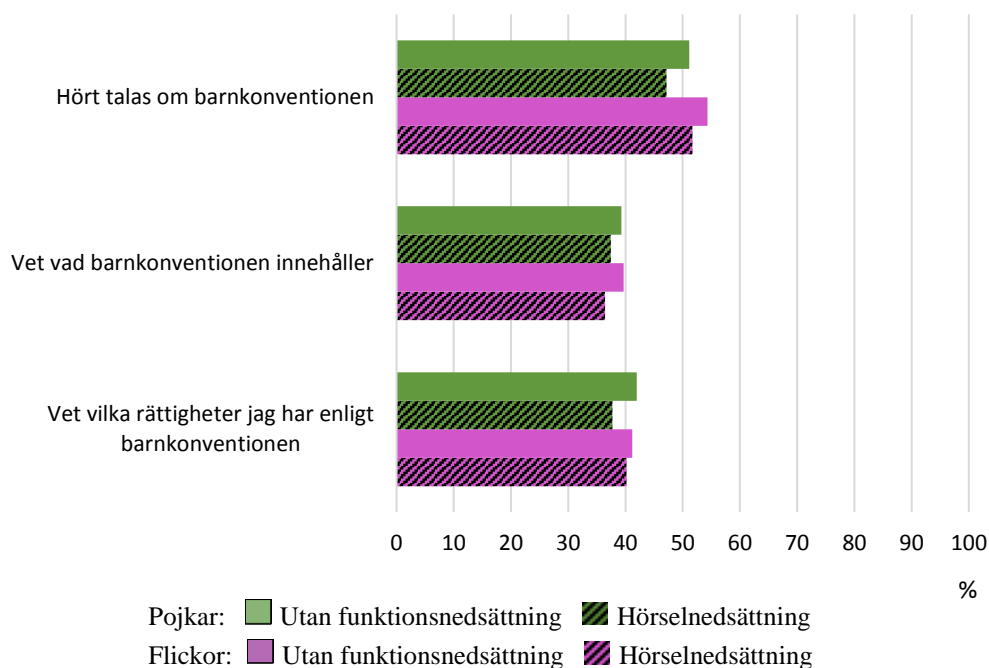

Figur 2.3.11 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden, minst en gång blivit utsatta för (mobbning), trakasserier eller kränkningar via mobil eller internet bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Barnkonventionen

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” efterfrågades elevernas kännedom om barnkonventionen. De fick markera med kryss hur pass väl tre påståenden: ”**Jag har hört talas om barnkonventionen**”; ”**Jag vet vad barnkonventionen innehåller**”; ”**Jag vet vilka rättigheter jag har enligt barnkonventionen**” stämde in på dem utifrån svarsalternativen: ”Stämmer helt och hållet”; ”Stämmer ganska bra”; ”Stämmer ganska dåligt”; ”Stämmer inte alls”; ”Vet ej”.

Figur 2.3.12 visar andelen elever som svarat ”Stämmer helt och hållet” eller ”Stämmer ganska bra” på respektive påstående. Ingen signifikant skillnad ses inom respektive kön avseende svarsalternativen.

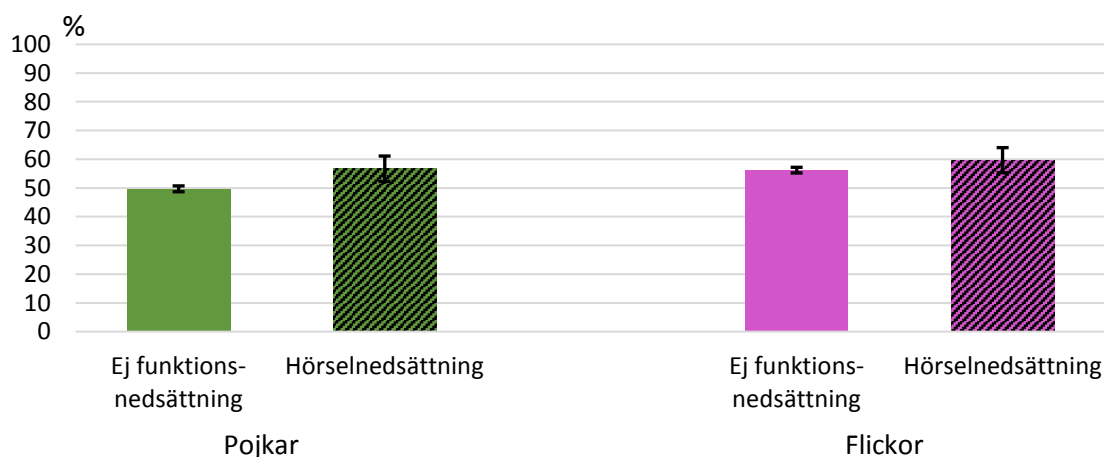

Figur 2.3.12 Andelen pojkar och flickor som *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller och vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sex och samlevnad

I enkäten 2016 ställdes följande fråga till samtliga årskurser: **”Känner du att du har någon, eller någonstans, som du kan vända dig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor?”** med svarsalternativen: ”Ja”; ”Nej”; ”Vet inte”.

Figur 2.3.13 redovisar de som svarat ”Ja” på ovanstående fråga. Pojkar med hörselnedsättning uppger i högre grad att de har någon att prata med kring frågor om sex och samlevnad jämfört med pojkar utan någon funktionsnedsättning. Inga skillnader ses bland flickorna.

Figur 2.3.13 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

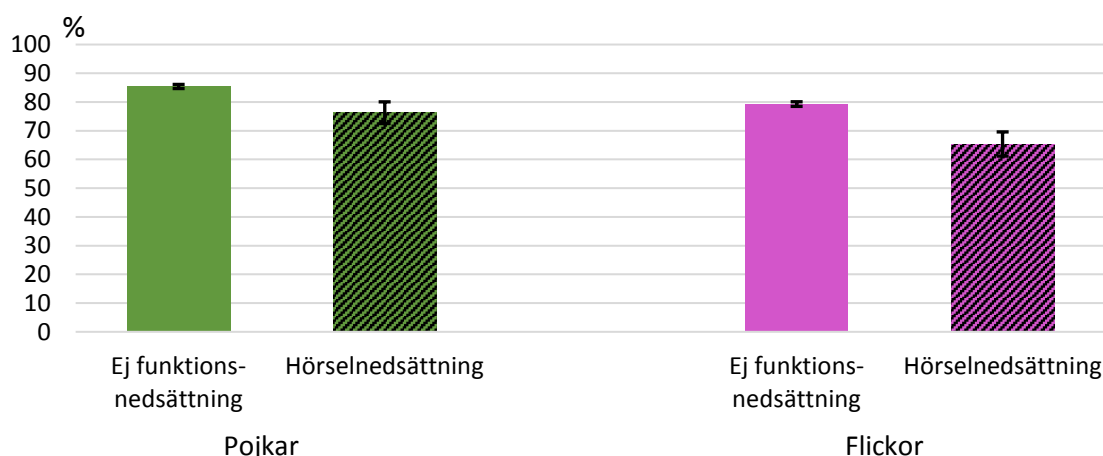
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är mer *nöjd med förhållandet till sin familj* än pojkar och flickor med hörselnedsättning.
- Att prata med *föräldrar, annan vuxen i skolan* och *BRIS* är svårare för pojkar med hörselnedsättning än för pojkar utan någon funktionsnedsättning.
- Att prata med *föräldrar, lärare och kamrater* är svårare för flickor med hörselnedsättning än för flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Fler pojkar med hörselnedsättning än pojkar utan någon funktionsnedsättning saknar någon riktigt *nära vän*. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.
- Elever med hörselnedsättning upplever *ensamhet* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Elever utan någon funktionsnedsättning uppger i högre utsträckning att de, *trivs bra eller mycket bra på sin fritid*, jämfört med elever med hörselnedsättning.
- Fler pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är *med i någon förening, klubb eller organisation* än pojkar och flickor med hörselnedsättning.
- Elever med hörselnedsättning har en lägre *tillit* till andra jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.
- Ingen signifikant skillnad ses avseende upplevd *trygghet* på olika platser bland pojkar utan någon funktionsnedsättning respektive med hörselnedsättning.
- Flickor med hörselnedsättning rapporterar en högre grad av otrygghet än flickor utan någon funktionsnedsättning i *bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, ute på stan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter*.
- Elever med hörselnedsättning utsätts i högre grad för *brott* jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med hörselnedsättning *mobbas oftare i skolan* och utsätts i högre grad för *mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Ingen signifikant skillnad ses inom respektive kön avseende kännedom, innehåll och rättigheter avseende *barnkonventionen*.
- Fler pojkar med hörselnedsättning uppger att de har *någon att prata med om sex och samlevnad* än pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

2.4. Skolan

Trivsel i skolan

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur trivs du i skolan?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Varken bra eller dåligt”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 2.4.1 redovisar andelen pojkar och flickor som bor respektive inte bor med förälder/ föräldrar och som svarat att de trivs ”Bra” eller ”Mycket bra” i skolan.

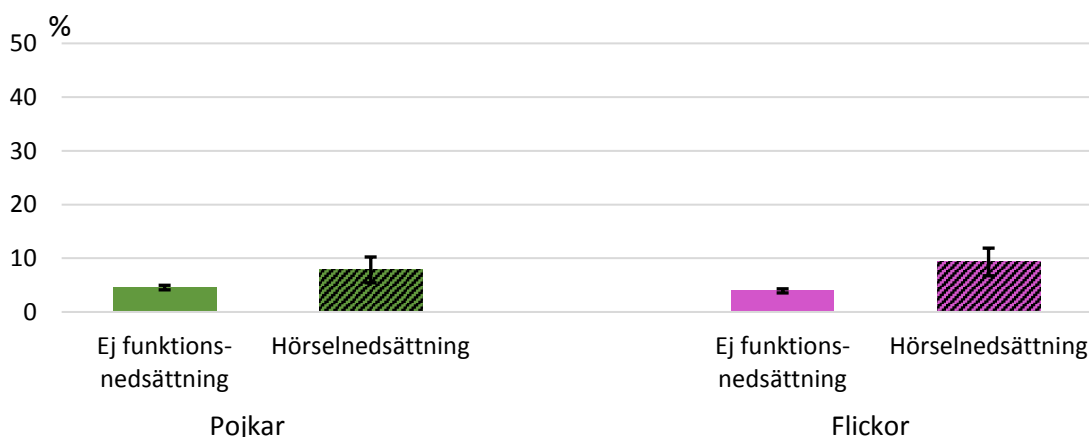
De flesta elever trivs i skolan. Elever med hörselnedsättning trivs dock sämre än elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 2.4.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *trivs "Bra" eller "Mycket bra" i skolan* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ett sätt att mäta trivseln i skolan är att belysa den olovliga frånvaron. I den skånska undersökningen ställdes därför frågan ”**Brukar du skolka?**” där sex svarsalternativ var möjliga: ”Nej, aldrig”; ”Ja, någon gång per termin”; ”Ja, en gång i månaden”; ”Ja, 2-3 gånger i månaden”; ”Ja, en gång i veckan”; ”Ja, flera gånger i veckan”. Figur 2.4.2 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de brukar skolka mer än en gång i månaden.

Pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger skolka i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

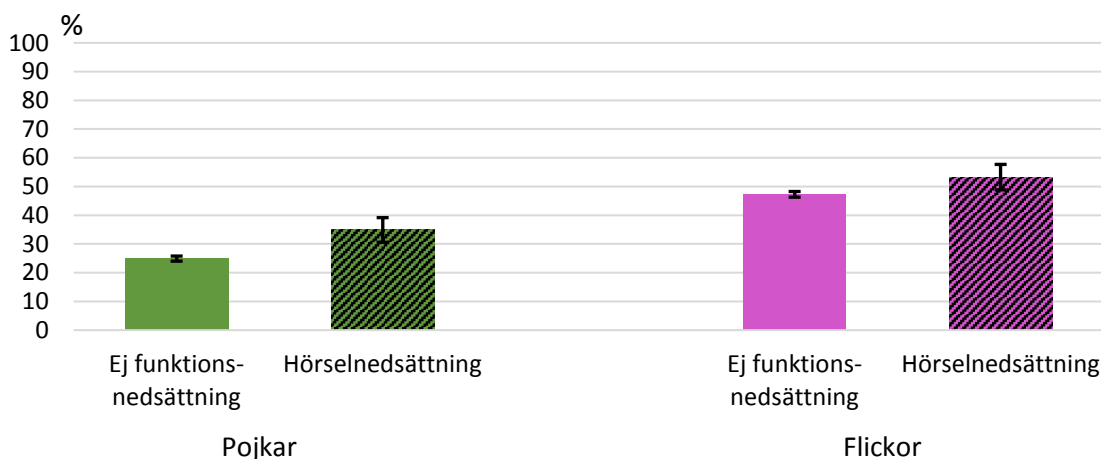

Figur 2.4.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de skolkar mer än en gång i månaden* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress i skolarbetet

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Känner du dig stressad av ditt skolarbete?**" med fyra svarsalternativ: "Inte alls"; "Lite grann"; "Ganska mycket"; "Mycket". Figur 2.4.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete.

Både pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger i högre grad skolstress än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 2.4.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

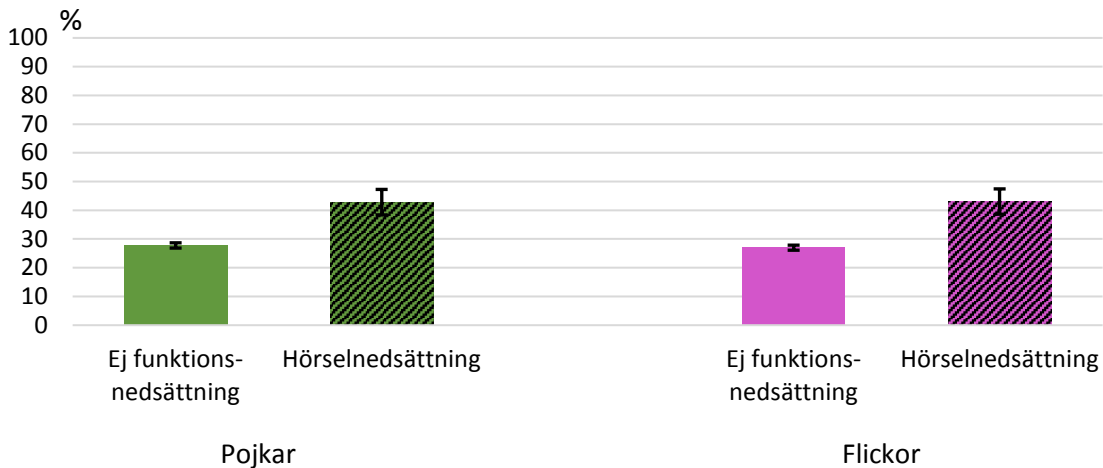
Studiesvårigheter

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Har du svårigheter med något av följande i skolan**": "Att följa med under lektionerna"; "Att göra mina läxor eller andra liknande uppgifter"; "Att förbereda mig inför prov"; "Att hitta den studieteknik som passar mig bäst"; "Att komma igång med eller slutföra uppgifter som kräver egna initiativ"; "Att utföra skriftliga uppgifter"; "Att utföra uppgifter som kräver läsning (t ex. läsa en bok)". De fyra svarsalternativen för respektive delfråga var: "Inte alls"; "Ganska litet"; "Ganska mycket"; "Mycket". Svarsalternativen för de sju delfrågorna poängsattes och sammanvägdes till ett index för indikatorn "**studiesvårigheter**".

Figur 2.4.4 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de har studiesvårigheter enligt denna definition.

Pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger studiesvårigheter i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

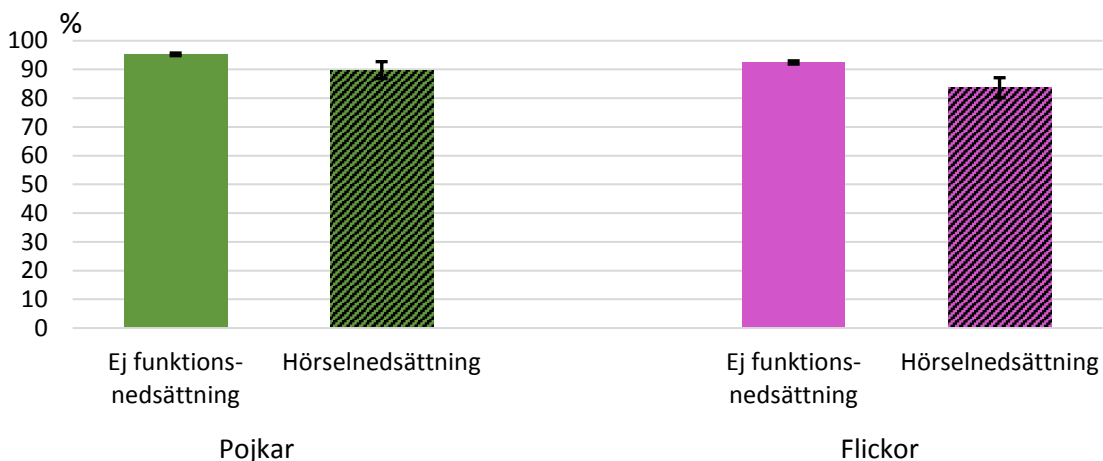

Figur 2.4.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de har *studiesvårigheter* (index sammanvägt av sju frågor) bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Idrott i skolan

I folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan till elever med schemalagd idrott i skolan: "**Brukar du vara med på idrotten i skolan?**" med fyra svarsalternativ: "Alltid/nästan alltid"; "Ungefär varannan gång"; "Någon gång"; "Aldrig". Figur 2.4.5 redovisar andelen pojkar och flickor som "Alltid/ nästan alltid" är med på idrotten i skolan.

De flesta eleverna uppger att de deltar alltid eller nästan alltid deltar i skolidrotten men pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar medverka i högre grad än pojkar och flickor med hörselnedsättning.

Figur 2.4.5 Andelen pojkar och flickor som *alltid/nästan alltid är med på idrotten i skolan* bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

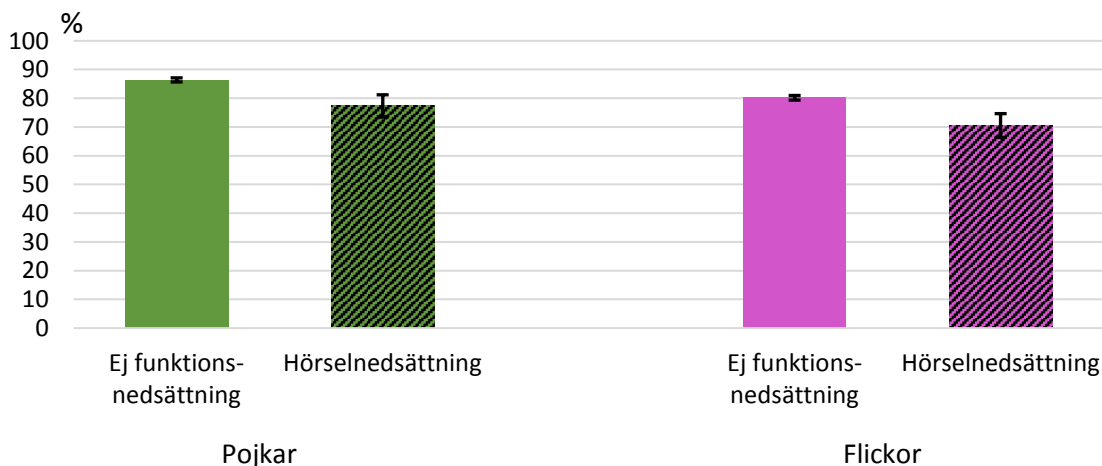
Sammanfattning

- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning *trivs* bättre i skolan än pojkar och flickor med hörselnedsättning.
- Elever med hörselnedsättning uppger *skolk* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med hörselnedsättning uppger i högre utsträckning *skolstress* och *studiesvårigheter* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med hörselnedsättning *deltar i skolidrotten* i lägre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.

2.5. Framtidstro

Den sista frågan som ställdes till eleverna i i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” var: ”**Hur ser du på framtiden för din personliga del?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket ljusst”; ”Ganska ljusst”; ”Varken ljusst eller mörkt”; ”Ganska mörkt”; ”Mycket mörkt”. Figur 2.5.1 redovisar andelen pojkar och flickor som angett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

De flesta elever ser ljusst på sin framtid, pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning ser dock ljusare på sin framtiden än pojkar och flickor med hörselnedsättning.

Figur 2.5.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del bland elever med hörselnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning

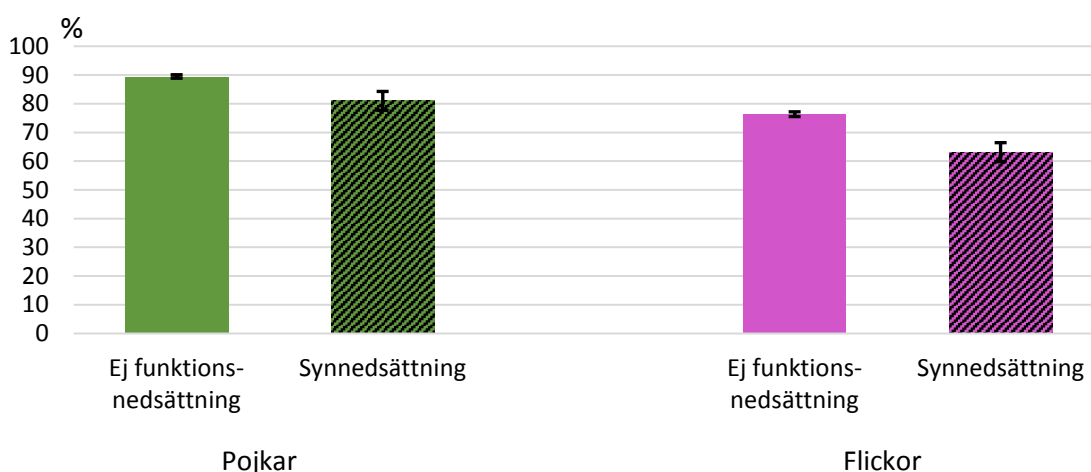
3. SYNNEDESÄTTNING

3.1 Hälsa och välbefinnande

Självskattad hälsa

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" besvara frågan: "Hur mår du rent allmänt?" med fem svarsalternativ: "Mycket bra"; "Bra"; "Någorlunda"; "Dåligt"; "Mycket dåligt". Figur 3.1.1 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår "Bra" eller "Mycket bra".

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning uppger i högre grad att de mår "Bra" eller "Mycket bra" än pojkar och flickor med synnedsättning.

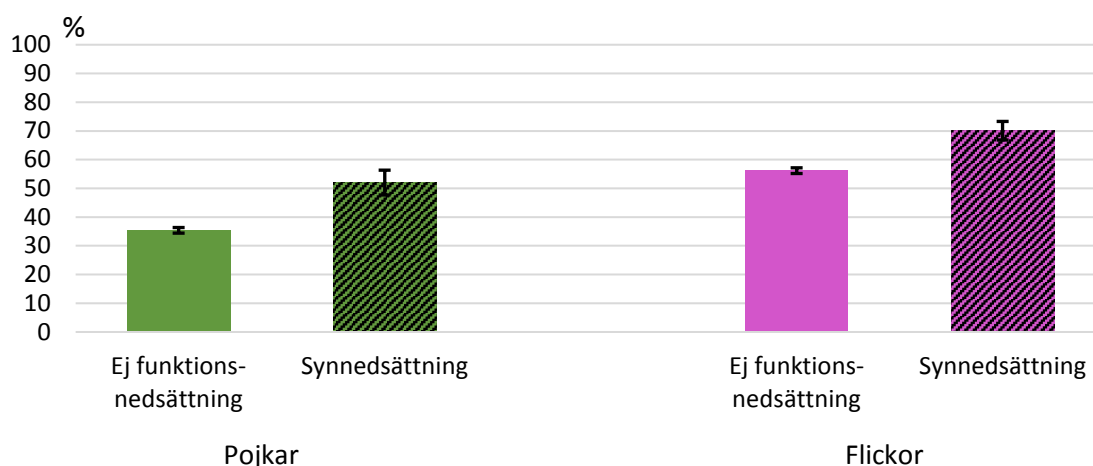

Figur 3.1.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår "Bra" eller "Mycket bra" bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Psykiska besvär

Eleverna uppgav hur ofta de haft följande psykiska besvär under de senaste sex månaderna: **nedstämdhet, irritation/dåligt humör, ängslan/oro, svårt att somna**, med fem svarsalternativ: "I stort sett varje dag"; "Mer än en gång i veckan"; "Ungefär en gång i veckan"; "Ungefär en gång i månaden"; "Sällan eller aldrig". Figur 3.1.2 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft något av dessa besvär **minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Pojkar och flickor med synnedsättning uppger i högre utsträckning förekomst av psykiska besvär än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

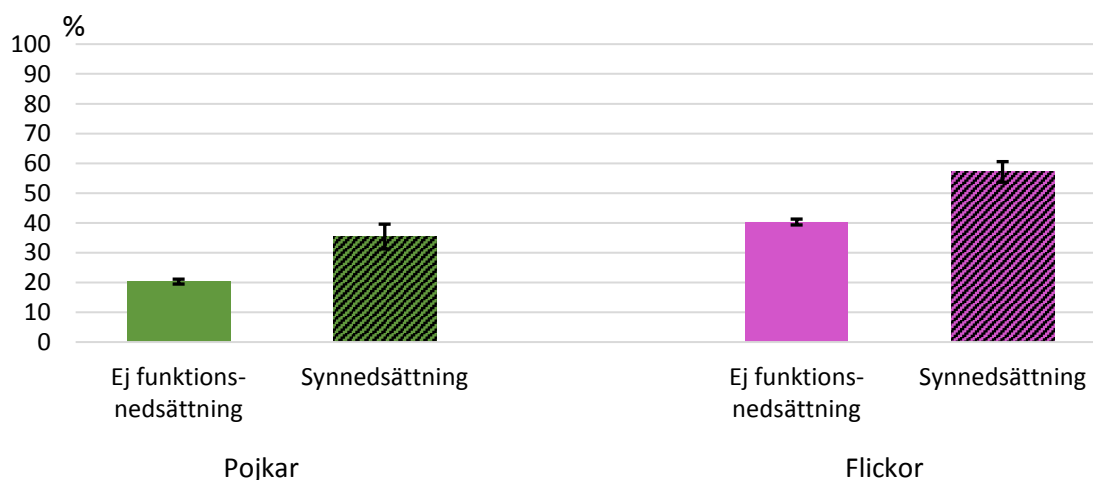

Figur 3.1.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *psykiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Somatiska besvär

De skånska eleverna fick uppge hur ofta de haft följande somatiska besvär under de senaste sex månaderna: **huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, en känsla av yrsel**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 3.1.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de haft **minst ett somatiskt besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna** bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Pojkar och flickor med synnedsättning uppger i högre utsträckning förekomst av somatiska besvär än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

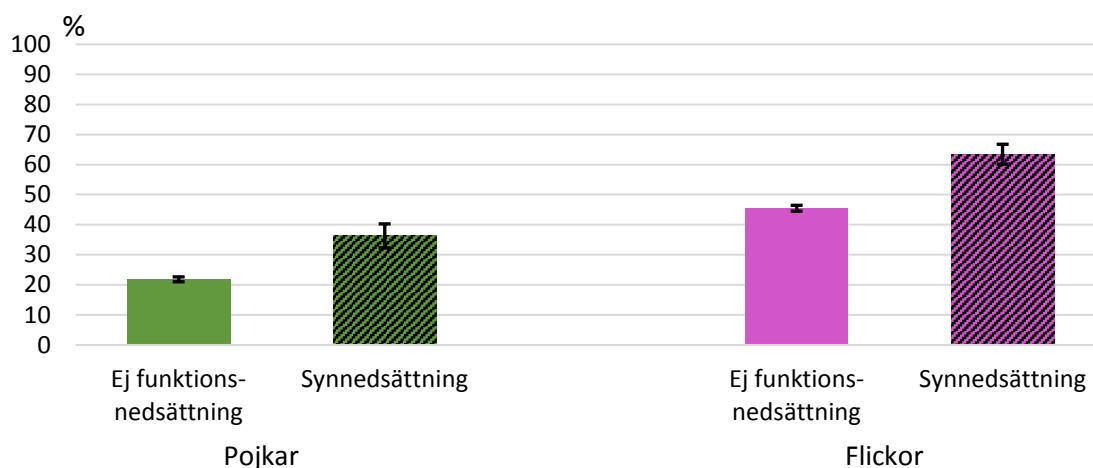

Figur 3.1.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *somatiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Minst två besvär (psykiska eller somatiska)

Det är vanligt att psykiska och somatiska besvär förekommer samtidigt. Figur 3.1.4 visar andelen pojkar och flickor som rapporterat att de haft **minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan** det senaste halvåret.

Elever med synnedsättning rapporterar i högre utsträckning förekomst av psykiska och somatiska besvär än elever utan någon funktionsnedsättning.

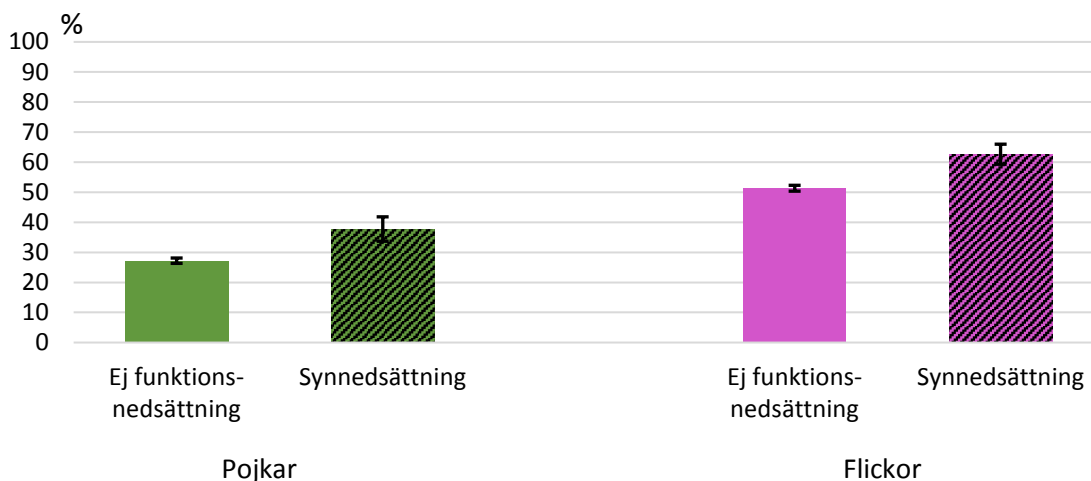

Figur 3.1.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan* det senaste halvåret bland elever med synnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Att må dåligt

För att bredda bilden av psykisk ohälsa ställdes i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” några nya frågor utifrån följande definition: ”Med att må dåligt menar vi att du under en lite längre period (minst två veckor i rad) mått dåligt av att du till exempel varit stressad, nedstämd, deprimerad, orolig, ensam, mobbad, haft ångest eller självmordstankar. Du behöver inte ha känt allt detta, en sak är tillräcklig.” Figur 3.1.5 visar andelen pojkar och flickor som svarat ja på frågan om de **mått dåligt enligt denna beskrivning under någon period de senaste 12 månaderna**.

Både pojkar och flickor med synnedsättning uppger i högre utsträckning att de mått dåligt enligt ovanstående beskrivning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

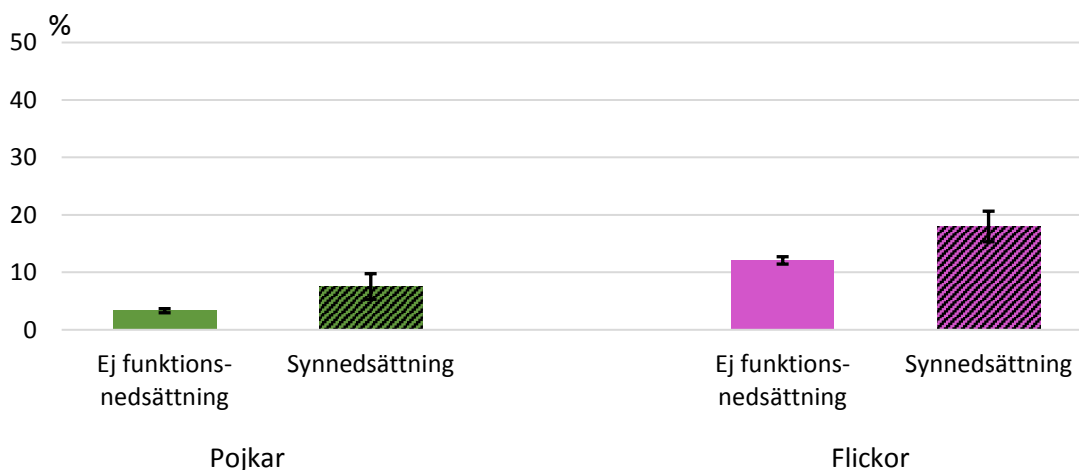

Figur 3.1.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mått dåligt minst två veckor i rad under de senaste 12 månaderna bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Självskadebeteende

I folkhälsoenkät "Barn och unga i Skåne 2016" ställdes en fråga, till de elever som angett att de mått dåligt, om man **under de senaste 12 månaderna försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv** med fyra svarsalternativ: "Nej"; "Ja, en gång"; "Ja, 2-5 gånger"; "Ja, mer än 5 gånger". Figur 3.1.6 redovisar andelen som svarat ja.

Elever med synnedsättning rapporterar självskadebeteende i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.

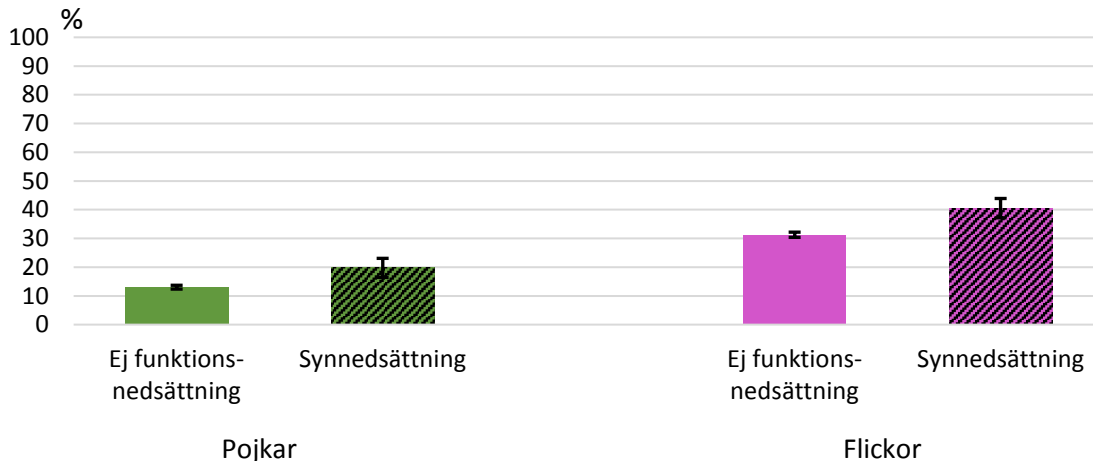

Figur 3.1.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv under de senaste 12 månaderna bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Känner du dig stressad i din vardag?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, ofta”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 3.1.7 visar att andelen elever som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag.

Pojkar och flickor med synnedsättning upplever oftare vardagsstress än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

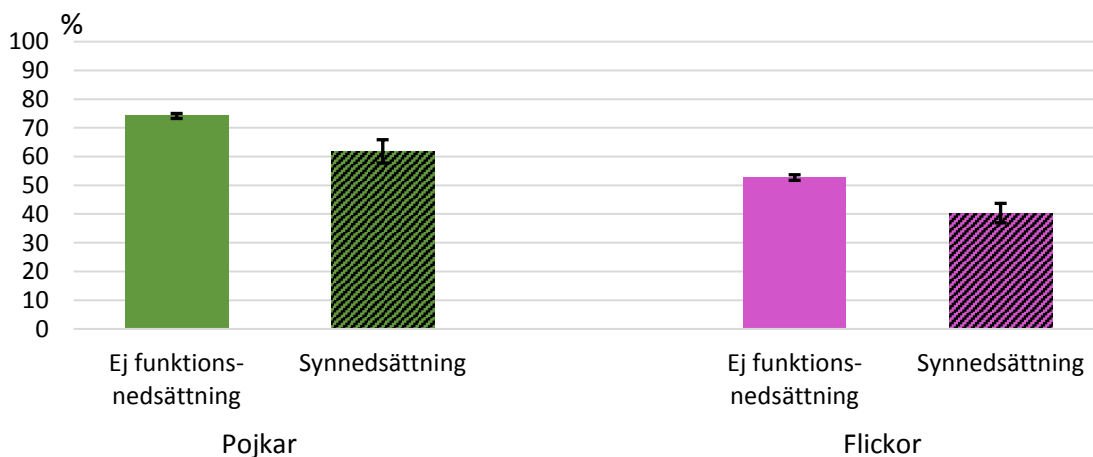

Figur 3.1.7 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nöjd med sig själv

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes även frågan: ”**Känner du dig nöjd med dig själv?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, oftast”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 3.1.8 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de oftast känner sig nöjda med sig själva bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare nöjd med sig själv än pojkar och flickor med synnedsättning.

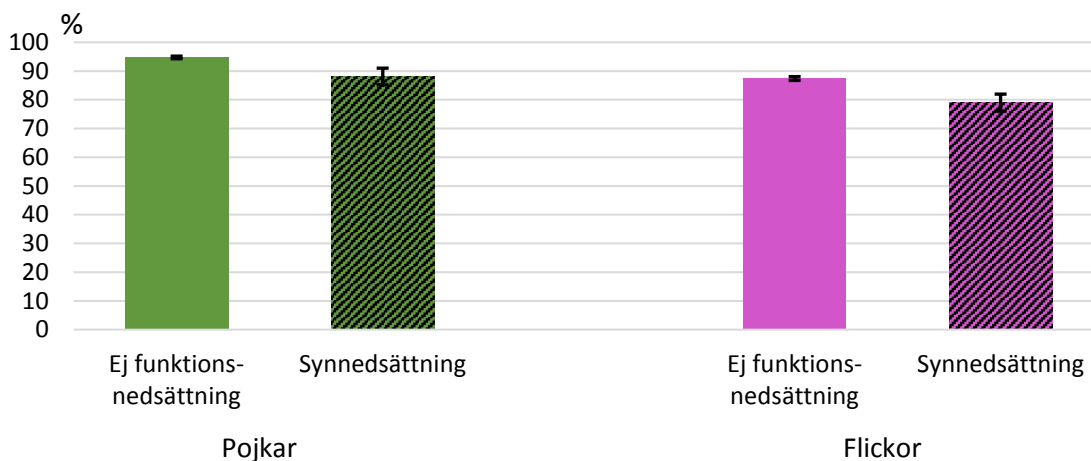

Figur 3.1.8 Andelen pojkar och flickor som oftast känner sig nöjda med sig själva bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trivs bra med livet

I den skånska folkhälsoenkäten ställdes också frågan ”**Hur trivs du i stort sett med livet just nu?**” med fyra svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Ganska bra”; ”Inte så bra”; ”Inte alls”. Figur 3.1.9 visar andelen som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra”.

De flesta eleverna trivs ganska bra eller mycket bra med livet just nu, men elever utan någon funktionsnedsättning trivs bättre än elever med synnedsättning.

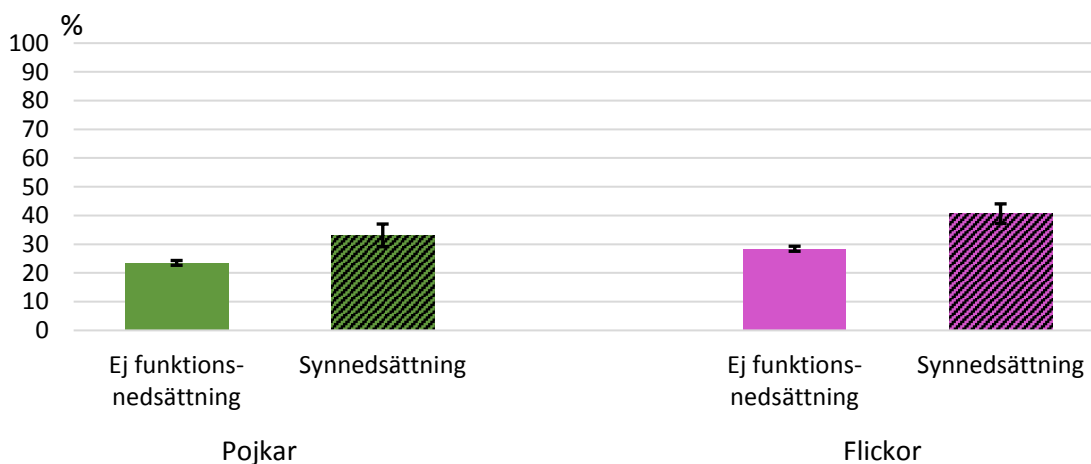

Figur 3.1.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *trivs* ”Mycket bra” eller ”Ganska bra” med livet bland elever med synnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Sömn

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur många timmar per natt brukar du sova på vardagar?**” med *tre* svarsalternativ: ”Mindre än 7 timmar”; ”7-9 timmar”; ”Mer än 9 timmar”.

Figur 3.1.10 visar att andelen elever som sover mindre än sju timmar per vardagsnatt är högre bland elever med synnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 3.1.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *sover mindre än sju timmar per natt på vardagar* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

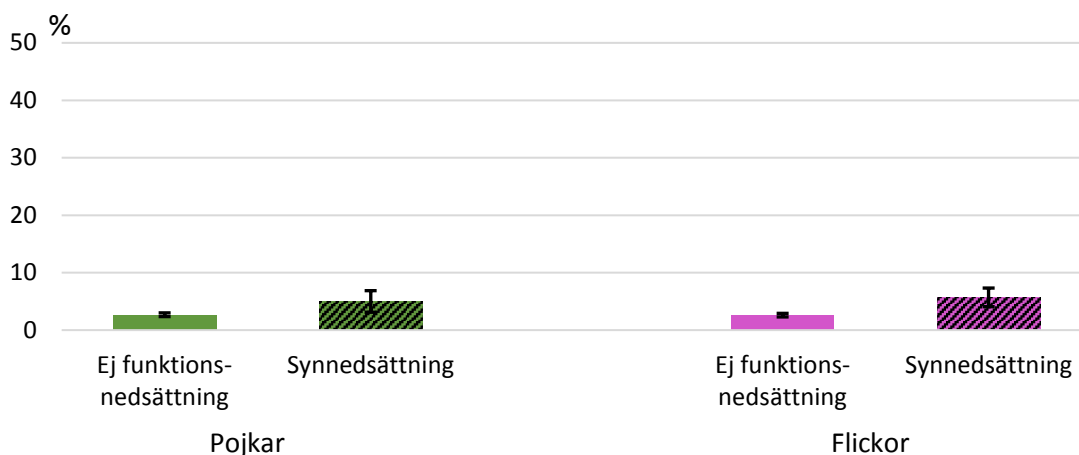
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning uppger en *god hälsa* i högre grad än pojkar och flickor med synnedsättning.
- Elever med synnedsättning uppger *psykiska och somatiska besvär* i högre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med synnedsättning uppger i högre utsträckning att de *mått dåligt* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Bland de som mått dåligt uppger elever med synnedsättning *självskadebeteende* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med synnedsättning upplever oftare *vardagsstress* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare *nöjd med sig själv* än pojkar och flickor med synnedsättning.
- De flesta eleverna *trivs med livet* just nu, men pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs bättre än pojkar och flickor med synnedsättning.
- Andelen elever som *sover mindre än sju timmar* per vardagsnatt är högre bland elever med synnedsättning än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

3.2. Levnadsvanor

Tobak

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Röker du cigaretter?**” med sju svarsalternativ: ”Nej, jag har aldrig rökt”; ”Nej, men jag har provat”; ”Nej, jag har rökt men slutat”; ”Ja, varje dag”; ”Ja, nästan varje dag”; ”Ja, när jag är på fest”; ”Ja, ibland”. Elever som besvarade frågan med ”Ja, varje dag” definieras som dagligrökare.

Figur 3.2.1 visar att daglig rökning av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med synnedsättning än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

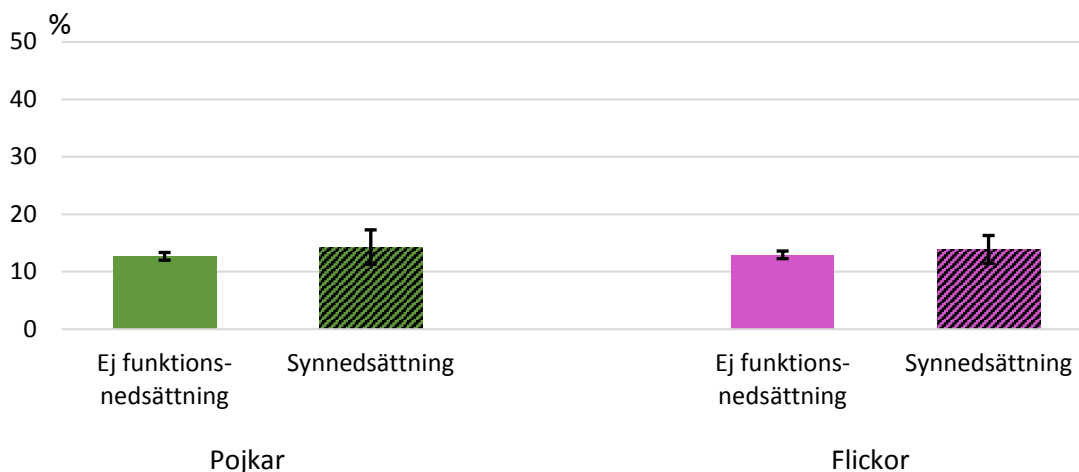
Figur 3.2.1 Andelen pojkar och flickor som *röker cigaretter dagligen* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Alkohol

I folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2012” och ”Barn och Unga i Skåne 2016” inleddes frågeavsnittet om alkohol med följande definition: ”Med alkohol menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoläsk, vin, starkvin och sprit. Även hembränt och smuggelsprit och sprit som ingår i drinkar eller shots räknas. Räkna inte med alkoholhaltiga drycker under 2,8 % t.ex. lättöl och lättcider.”

I de skånska enkäterna ställdes frågan: ”**Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?**” med fem svarsalternativ: ”Nej”; ”En gång”; ”2-4 gånger”; ”5-10 gånger”; ”Mer än 10 gånger” till elever i årskurs sex, nio och gymnasiets årskurs två. I figur 3.2.2 redovisas andelen pojkar och flickor som druckit alkohol mer än 10 gånger under det senaste året.

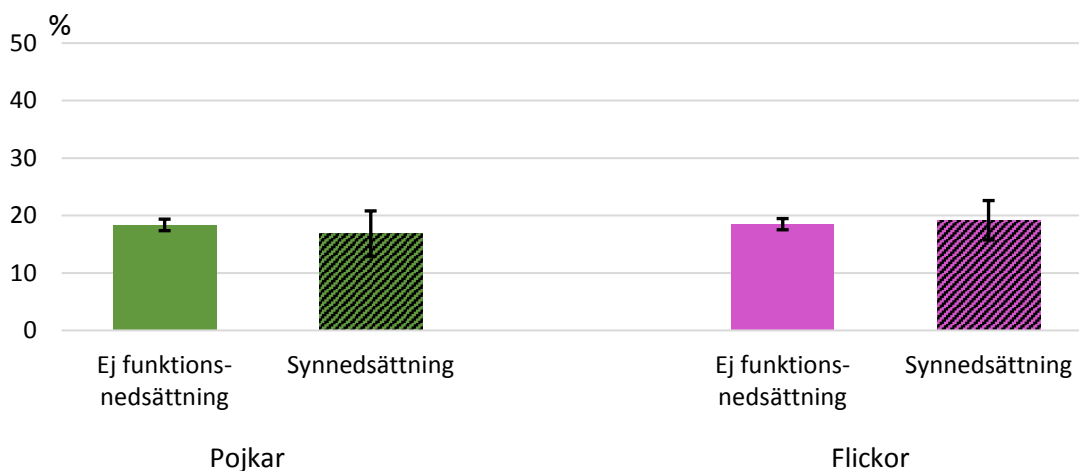
Inga signifikanta skillnader ses avseende alkoholkonsumtionen inom respektive kön.

Figur 3.2.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *druckit alkohol mer än 10 gånger under de senaste 12 månaderna* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

För att fastställa frekvensen i berusningsdrickande ställdes frågan ”**Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad**” till elever i årskurs nio samt gymnasiets årskurs två. De svarsalternativ som gavs var: ”Aldrig”; ”Sällan”; ”Ibland”; ”Nästan varje gång jag dricker”; ”Varje gång jag dricker”. I figur 3.2.3 redovisas andelen pojkar och flickor som uppgett att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol.

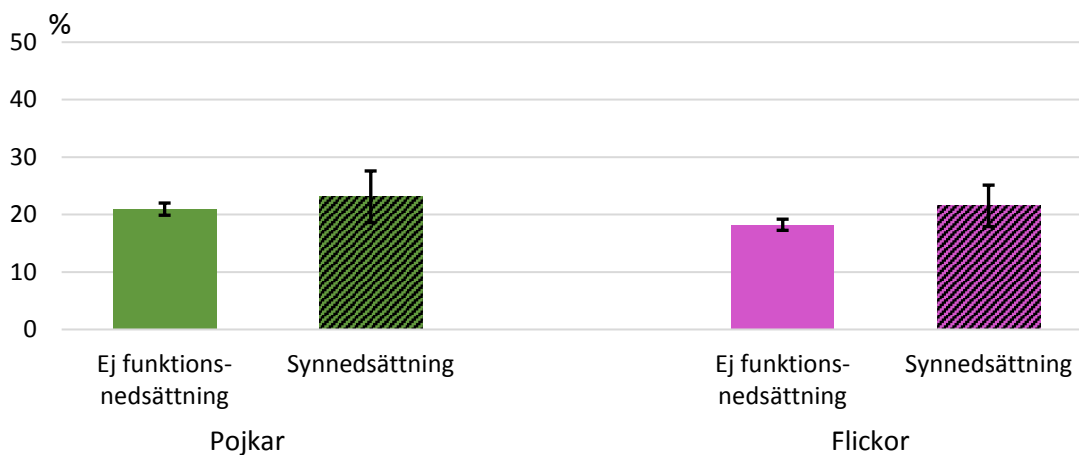
Avseende berusningsdrickande ses inga signifikanta skillnader inom könen.

Figur 3.2.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga till elever i årskurs nio och i gymnasiets årskurs två om **intensivkonsumtion av alkohol**. Med intensivkonsumtion menas att eleven minst en gång per månad det senaste året vid ett och samma tillfälle druckit alkohol motsvarande minst fyra burkar starköl *eller* minst fyra burkar stark cider/alkoläsk *eller* sex burkar folköl *eller* en hel flaska vin *eller* 25 cl sprit (ca sex shots eller drinkar).

Inga signifikanta skillnader ses gällande rapporterad intensivkonsumtion inom respektive kön.

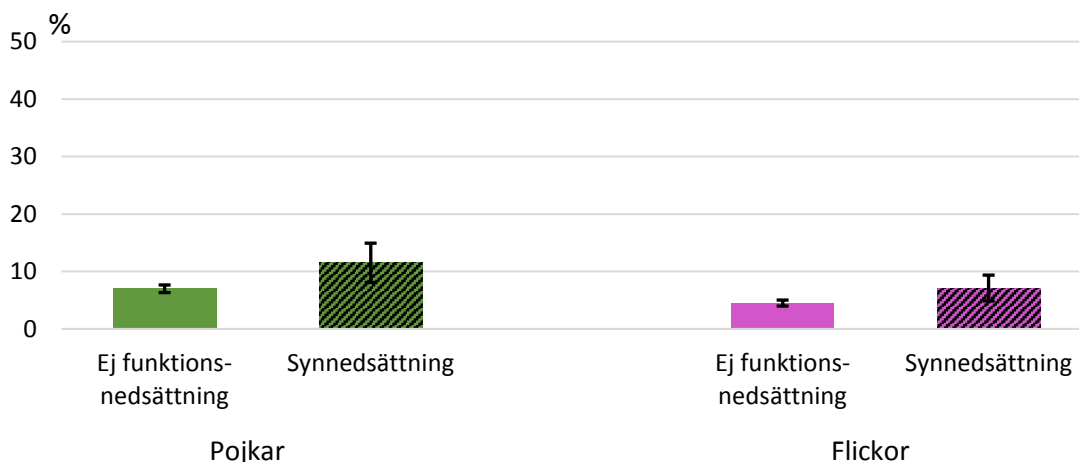

Figur 3.2.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett *intensivkonsumtion av alkohol minst en gång per månad* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Narkotika

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågor kring narkotikaanvändning. Eleverna i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet fick besvara frågan: ”**Har du någon gång använt narkotika?**” med fyra svarsalternativ: ”Ja, under de senaste 30 dagarna”; ”Ja, under de senaste 12 månaderna”; ”Ja, för mer än 12 månader sedan”; ”Nej”. I figur 3.2.5 redovisas andelen pojkar och flickor som använt narkotika någon gång under de senaste 12 månaderna.

Pojkar med synnedsättning rapporterar narkotikaanvändning i högre utsträckning än pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

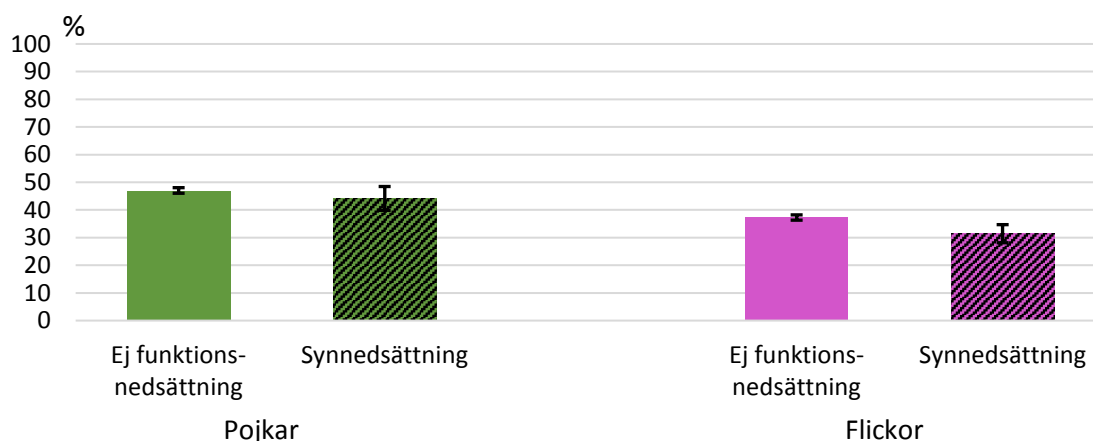

Figur 3.2.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *använt narkotika under de senaste tolv månaderna* bland elever med synnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Matvanor

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om **hur ofta man äter frukost, lagad lunch och lagad mat på kvällen under en vanlig vecka**, med fyra möjliga svarsalternativ: ”Varje dag”; ”4-6 dagar”; ”1-3 dagar”; ”Sällan/aldrig”. I Figur 3.2.6 visas andelen pojkar och flickor som svarat ”Varje dag” på respektive måltid (regelbundna måltidsvanor).

Flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar regelbundna matvanor i högre utsträckning än flickor med synnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.

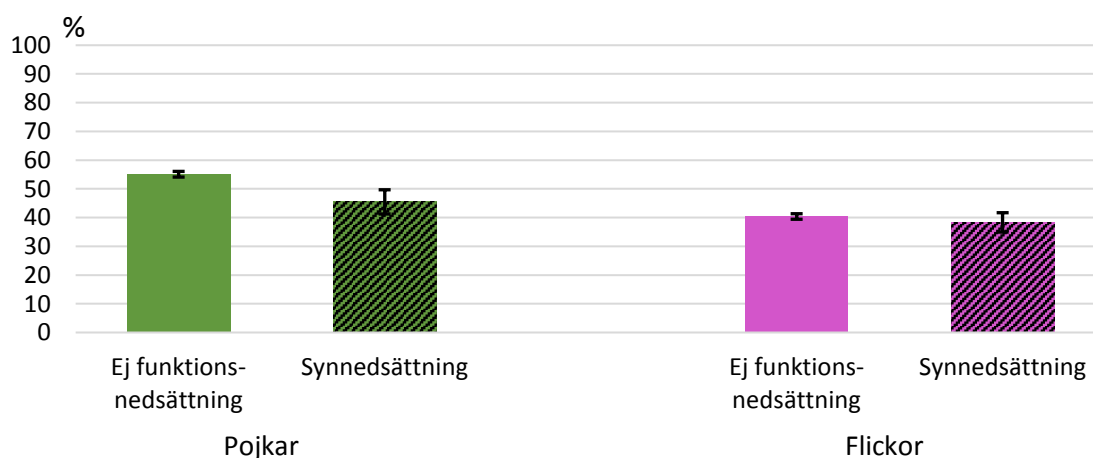

Figur 3.2.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *varje dag* äter frukost, lunch och middag bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fysisk aktivitet

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur mycket rör du dig i snitt per dag (t.ex. går, cyklar eller idrottar)?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 30 minuter per dag”; ”30-60 minuter per dag”; ”En timme eller mer per dag”. I figur 3.2.7 redovisas de elever som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning rapporterar fysisk aktivitet i högre utsträckning än pojkar med synnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

Figur 3.2.7 Andelen pojkar och flickor som är *fysiskt aktiva en timme eller mer per dag* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

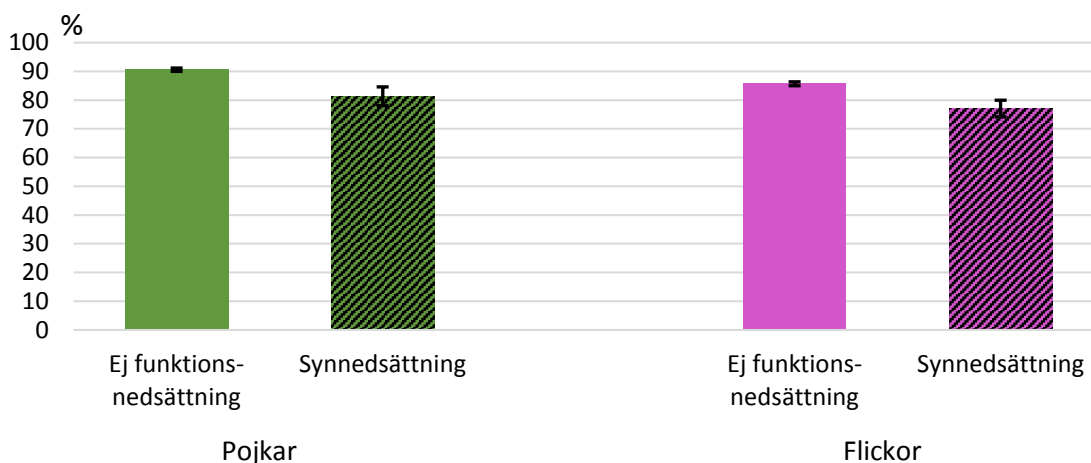
- *Daglig rökning* av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med synnedsättning än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Ingen signifikant skillnad ses avseende *alkoholkonsumtion, berusningsdrickande* och *intensivkonsumtion* av alkohol inom respektive kön.
- Pojkar med synnedsättning rapporterar *narkotikaanvändning* i högre utsträckning än pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen skillnad ses bland flickorna.
- Flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar *regelbundna matvanor* i högre utsträckning än flickor med synnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning rapporterar *fysisk aktivitet* minst en timme dagligen i högre utsträckning än pojkar med synnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

3.3. Sociala relationer och trygghet

Nöjd med förhållandet till sin familj

I skolenkäten 2016 ställdes för första gången frågan: ”**Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket nöjd”; ”Nöjd”; ”Varken nöjd eller missnöjd”; ”Missnöjd”; ”Mycket missnöjd”. De två första svarsalternativen redovisas i Figur 3.3.1 som nöjd med sitt förhållande till sin familj.

Elever utan någon funktionsnedsättning är nöjdare med förhållandet till sin familj än elever med synnedsättning.

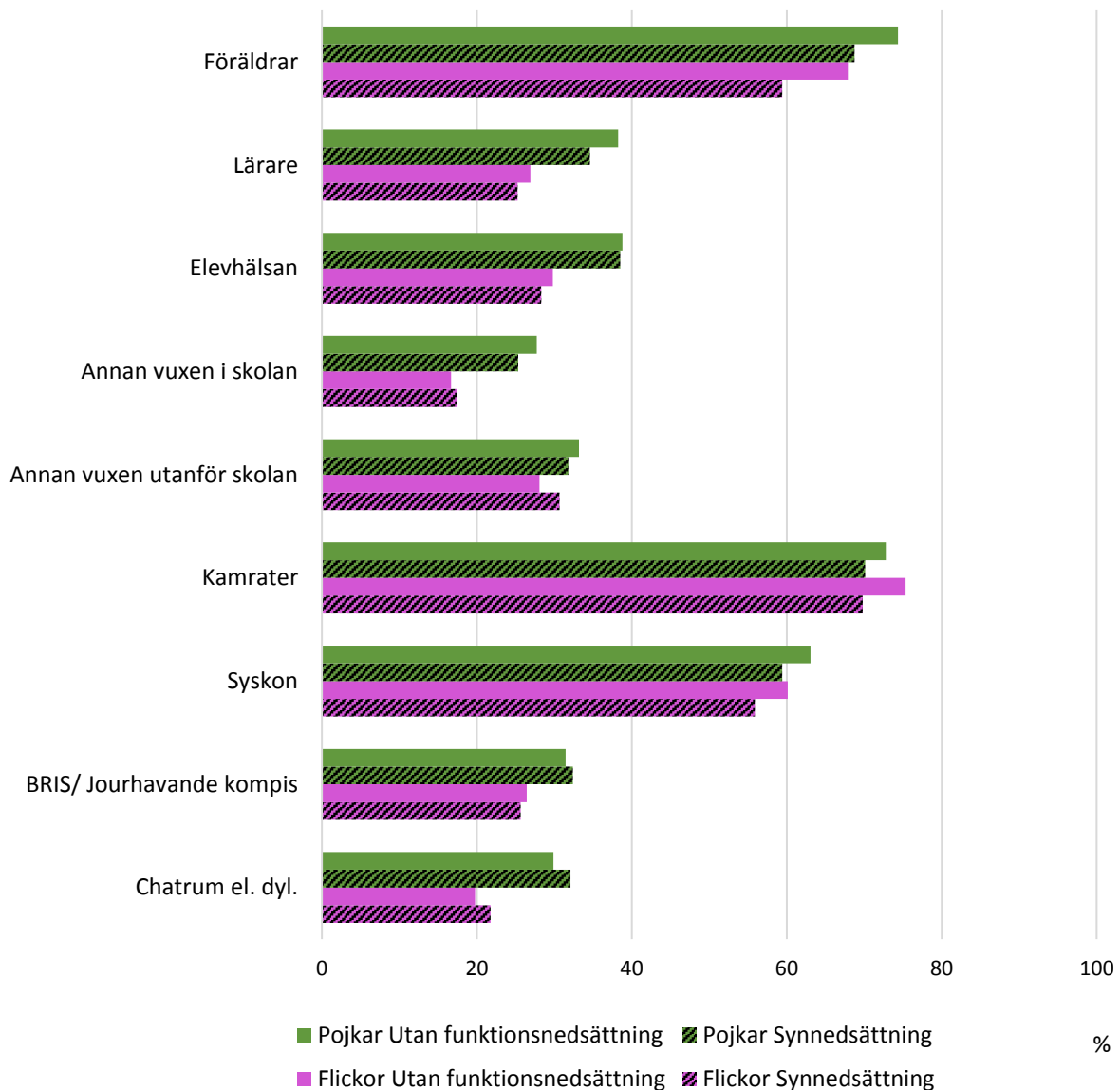

Figur 3.3.1 Andelen pojkar och flickor som är nöjda med sitt förhållande till sin familj bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Lätt för att prata med andra

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då det är att vända sig till...**” för alternativen: Föräldrar eller de vuxna du bor hos; Lärare; Personal inom elevhälsan på skolan, t.ex. skol-sköterskan/kuratoren; Annan vuxen i skolan; Annan vuxen utanför skolan; Kamrater; Syskon (om du har några); BRIS, Jourhavande kompis eller liknande; Chattrum, diskussionsforum på Internet”. De fem svarsalternativ som gavs var: ”Mycket lätt”; ”Ganska lätt”; ”Varken lätt eller svårt”; ”Ganska svårt”; ”Mycket svårt”. Figur 3.3.2 visar andelen som tycker det är ”Mycket lätt” eller ”Ganska lätt” att vända sig till ovanstående alternativ för stöd när de behöver prata.

Både pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till föräldrar än vad pojkar och flickor med synnedsättning har. Ingen signifikant skillnad ses mellan elever med synnedsättning och elever utan någon funktionsnedsättning avseende att vända sig till lärare, elevhälsan, annan vuxen i skolan, annan vuxen utanför skolan, kamrater, syskon, BRIS eller diskussionsforum på Internet.

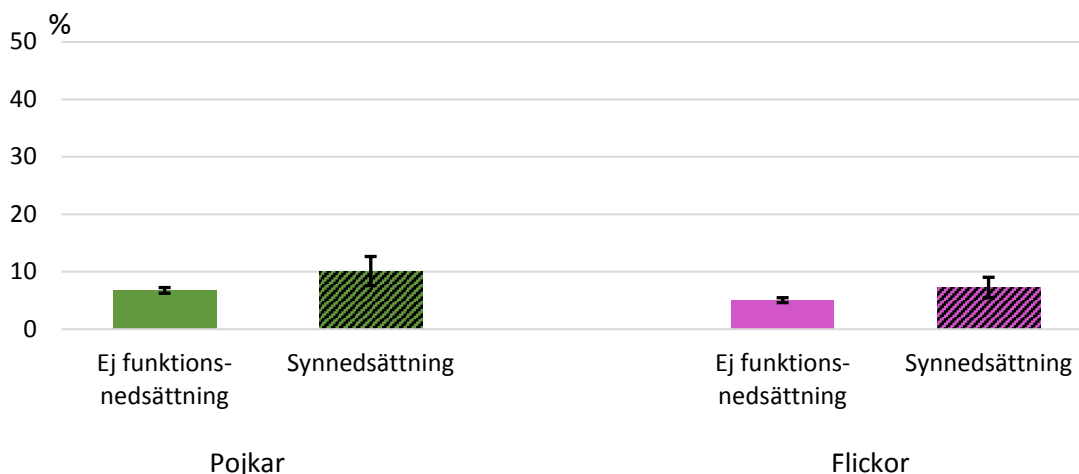
Figur 3.3.2 Andelen pojkar och flickor som har lätt för att prata med någon eller något av ovanstående alternativ bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nära vän

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du just nu någon riktigt nära vän som du kan prata förtroligt med om nästan allt?**”. Det gavs fyra svarsalternativ: ”Har inga nära vänner”; ”Har en nära vän”; ”Har två nära vänner”; ”Har flera nära vänner”. Figur 3.3.3 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de inte har någon nära vän.

En större andel pojkar med synnedsättning uppger att de saknar någon riktigt nära vän jämfört med pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

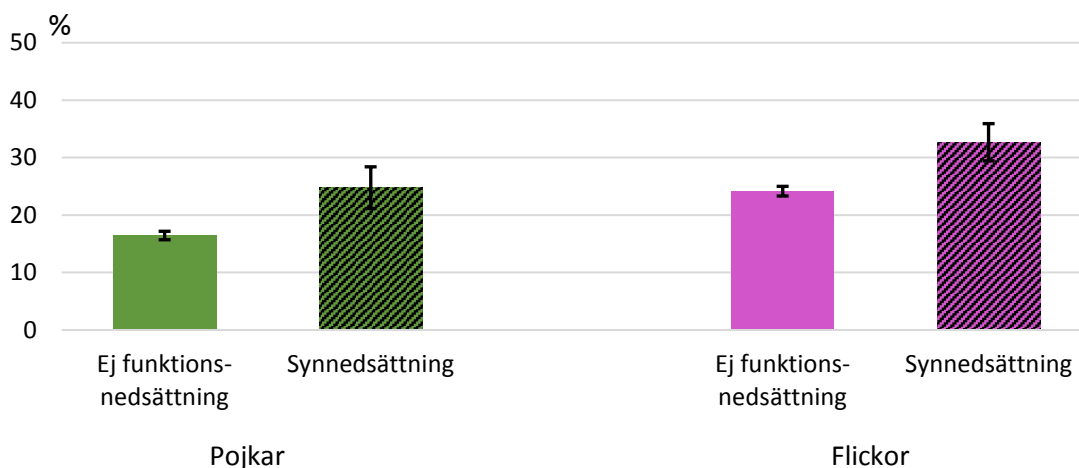

Figur 3.3.3 Andelen pojkar och flickor som *inte har någon riktigt nära vän* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ensamhet

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Händer det att du besväras av ensamhet?**” med fem svarsalternativ: ”Varje dag”; ”Flera gånger i veckan”; ”Någon gång i veckan”; ”Någon eller några gånger i månaden”; ”Mer sällan än en gång i månaden”. Figur 3.3.4 redovisar andelen elever som besväras av ensamhet minst en gång i veckan.

Pojkar och flickor med synnedsättning upplever ensamhet i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

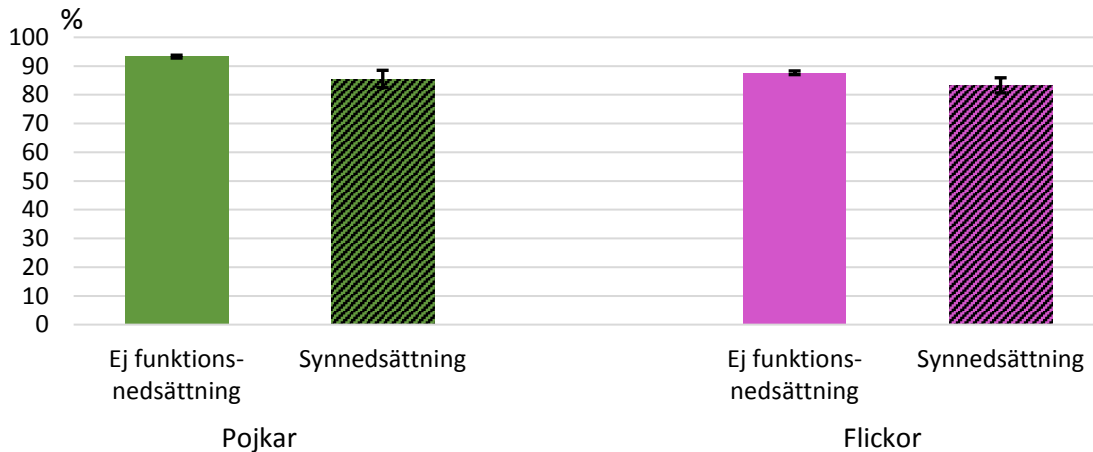

Figur 3.3.4 Andelen pojkar och flickor som *besväras av ensamhet minst en gång i veckan* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fritiden

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Hur trivs du på din fritid?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Sådär”; ”Ganska dåligt”; ”Dåligt”. Figur 3.3.5 redovisar de som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid.

De flesta eleverna trivs bra eller mycket bra på sin fritid. Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än pojkar och flickor med synnedsättning.

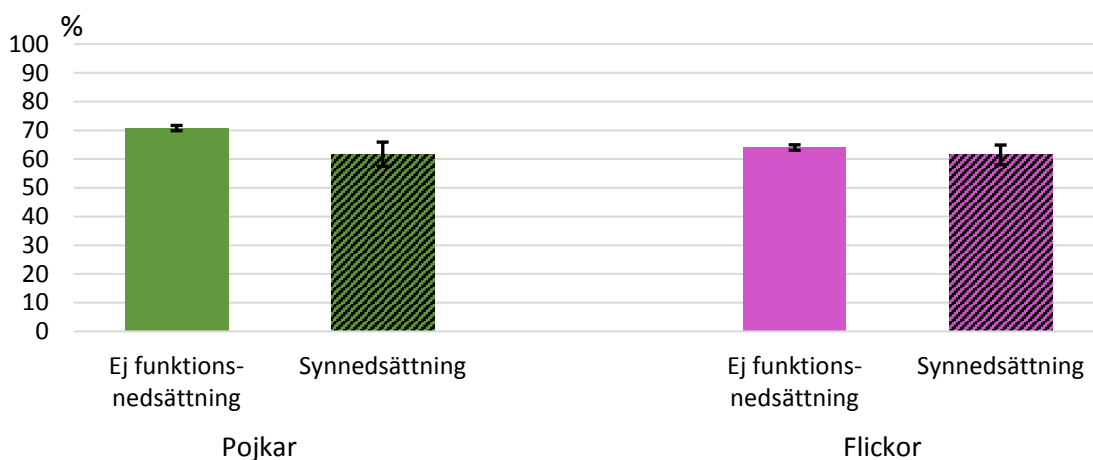

Figur 3.3.5 Andelen pojkar och flickor som trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du under de senaste 12 månaderna varit med i någon förening, klubb eller organisation (t ex idrott, kör, scouter)?**” med svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”.

Figur 3.3.6 visar att pojkar utan någon funktionsnedsättning i högre grad än pojkar med synnedsättning svarat ja på ovanstående fråga. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

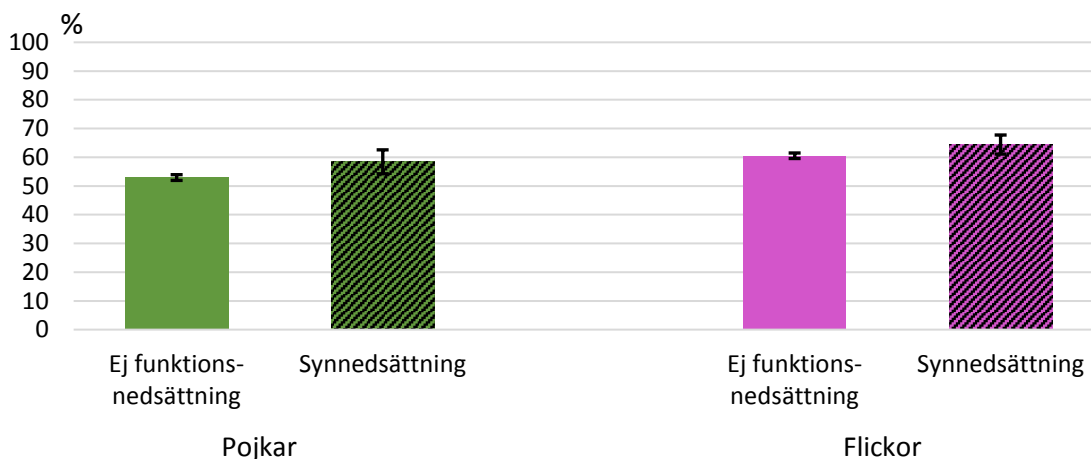

Figur 3.3.6 Andelen pojkar och flickor som varit med i någon förening, klubb eller organisation under de senaste tolv månaderna bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Tillit till andra människor

De skånska eleverna fick besvara påståendet: ”**Man kan lita på de flesta människor**” med ett av fyra svarsalternativ: ”Håller inte alls med”; ”Håller inte med”; ”Håller med”; ”Håller med fullständigt”. De två första svarsalternativen definieras som låg tillit.

Figur 3.3.7 visar att pojkar med synnedsättning har en lägre tillit till andra jämfört med pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

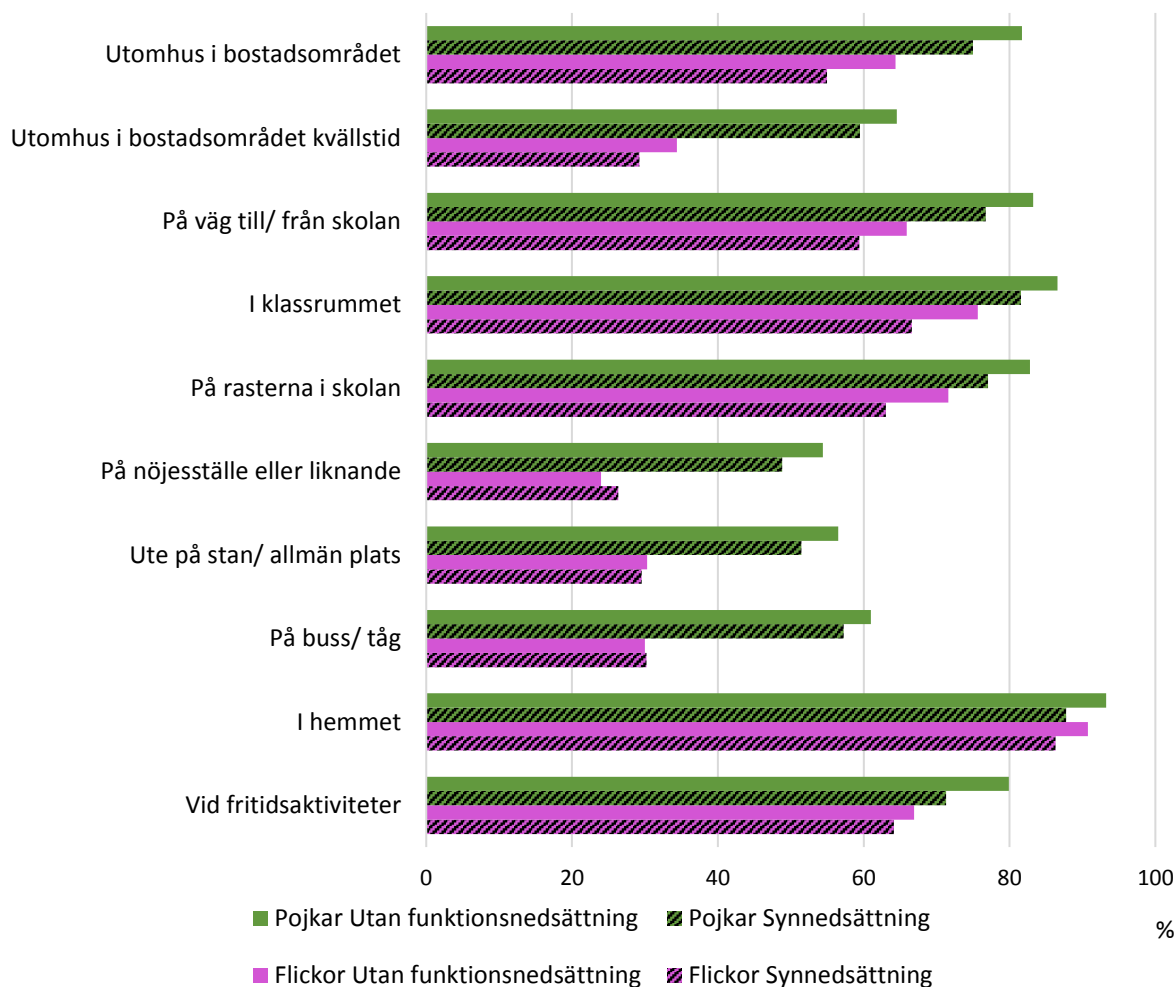
Figur 3.3.7 Andelen pojkar och flickor med låg tillit till andra bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trygghet

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” tillfrågades eleverna om de **känner sig trygga på olika ställen** med tre svarsalternativ: ”Ja, alltid”; ”Ja, oftast”; ”Nej”. Figur 3.3.8 visar andelen elever som uppgett att de alltid känner sig trygga på de angivna platserna.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än pojkar med synnedsättning avseende platser som utomhus i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter. Inga skillnader ses avseende trygghet på områden som utomhus i bostadsområdet på kvällen, på nöjesställe, ute på stan och på buss eller tåg.

Flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än flickor med synnedsättning avseende platser som utomhus i bostadsområdet, utomhus i bostadsområdet på kvällen, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan och i hemmet. Inga skillnader ses avseende trygghet på områden som på nöjesställen, ute på stan, på buss eller tåg samt vid fritidsaktiviteter.

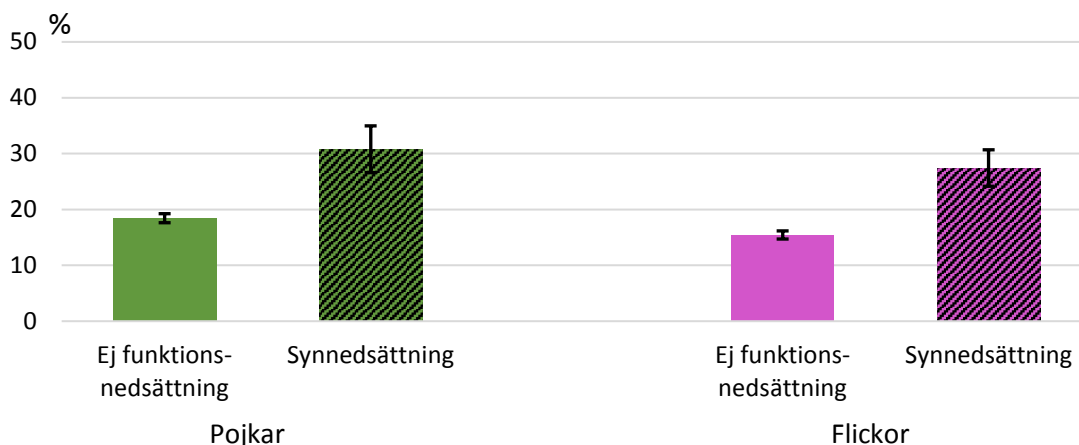

Figur 3.3.8 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de alltid känner sig trygga* på ett antal olika ställen bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Utsatthet för brott

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om man blivit **utsatt för olika brott under de senaste 12 månaderna och om man i så fall gjort en polisanmälan**. De fem alternativ som gavs var: ”Blivit allvarligt hotad av annan person”; ”Blivit rånad”; ”Blivit bestulen”; ”Blivit slagen så att du behövt uppsöka skolsköterska, läkare eller tandläkare” och ”Blivit utsatt för oönskad sexuell handling”. På grund av få svaranden på vissa alternativ redovisas endast utsatthet för minst ett av ovanstående brott (Figur 3.3.9).

Pojkar och flickor med synnedsättning rapporterar i högre utsträckning utsatthet för brott jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

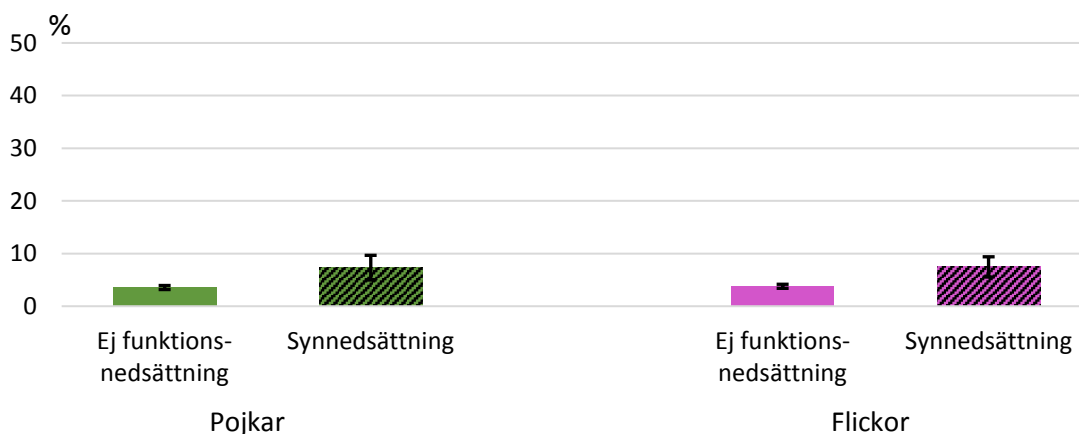
Figur 3.3.9 Andelen elever som uppgett att *de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för minst ett brott* bland elever med synnedsättning respektive elever utan funktionsnedsättning.

Mobbning i skolan

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?**” med fem svarsalternativ: ”Jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna”; ”Det har hänt en eller två gånger under de senaste månaderna”; ”Två eller tre gånger i månaden”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Flera gånger i veckan”. Figur 3.3.10 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit mobbade mer än en gång i månaden under de senaste månaderna.

I enkäten definierades begreppet mobbning som: ”Vi menar att en elev mobbas då en annan elev, eller en grupp elever, säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev upprepade gånger blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför. Det är däremot inte mobbning då två ganska jämnstarka elever grälar eller slåss, och inte heller när en elev retas på ett snällt och vänligt sätt.”

Pojkar och flickor med synnedsättning rapporterar i högre grad utsatthet för mobbning i skolan jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

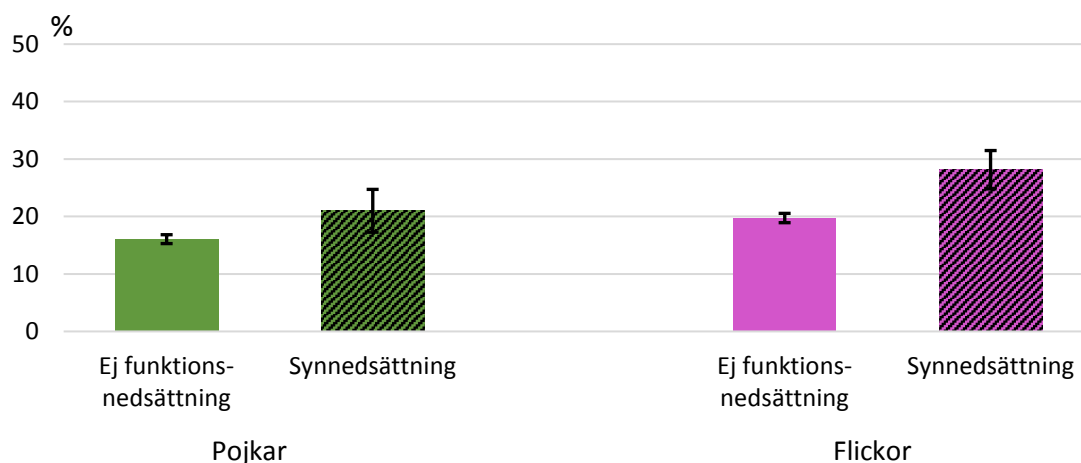

Figur 3.3.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit *mobbade mer än en gång i månaden* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet

I folkhälsoenkäten 2016 efterfrågades om eleverna blivit utsatta för **trakasserier eller kränkningar via mobiltelefon och/eller Internet under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden**, med tre svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, flera gånger”. Resultaten presenteras i Figur 3.3.11.

Elever med synnedsättning uppger i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning utsatthet för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet under det senaste året.

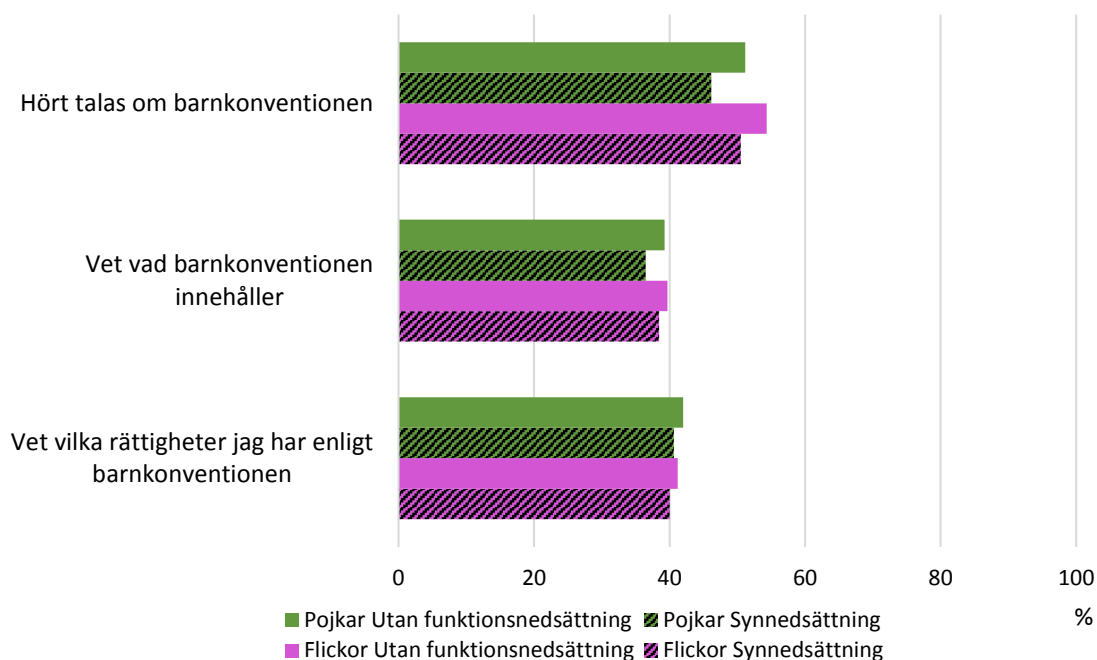

Figur 3.3.11 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden, minst en gång blivit utsatta för (mobbning), trakasserier eller kränkningar via mobil eller internet bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Barnkonventionen

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” efterfrågades elevernas kännedom om barnkonventionen. De fick markera med kryss hur pass väl tre påståenden: ”**Jag har hört talas om barnkonventionen**”; ”**Jag vet vad barnkonventionen innehåller**”; ”**Jag vet vilka rättigheter jag har enligt barnkonventionen**” stämde in på dem utifrån svarsalternativen: ”Stämmer helt och hållet”; ”Stämmer ganska bra”; ”Stämmer ganska dåligt”; ”Stämmer inte alls”; ”Vet ej”. Figur 3.3.12 visar andelen elever som svarat ”Stämmer helt och hållet” och ”Stämmer ganska bra” på ovanstående påståenden.

Inga signifikanta skillnader ses inom respektive kön.

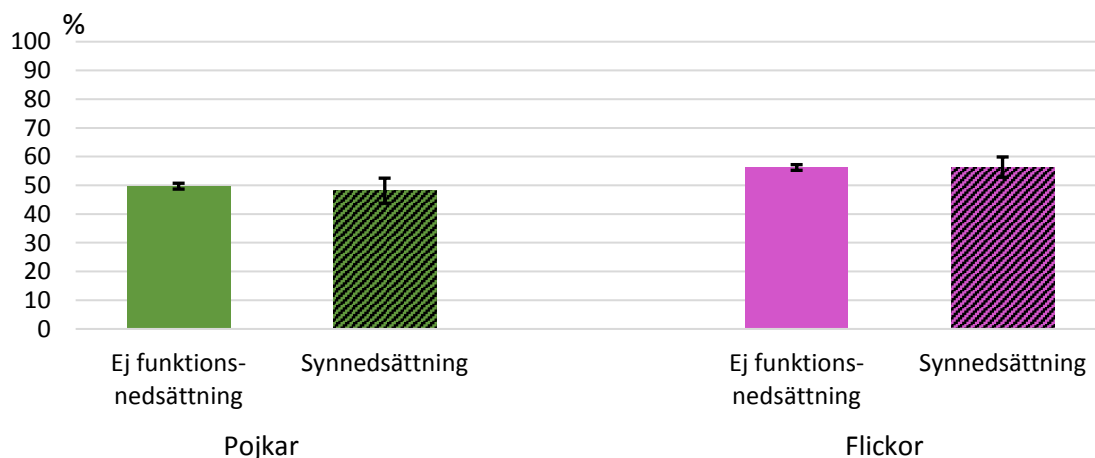

Figur 3.3.12 Andelen pojkar och flickor som *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller och vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sex och samlevnad

I enkäten 2016 ställdes följande fråga till samtliga årskurser: **”Känner du att du har någon, eller någonstans, som du kan vända dig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor?”** med svarsalternativen: ”Ja”; ”Nej”; ”Vet inte”. Figur 3.3.13 redovisar de som svarat ”Ja” på frågan.

Inga signifikanta skillnader ses inom respektive kön.

Figur 3.3.13 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad* bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är mer *nöjd med förhållandet till sin familj* och har *lättare för att vända sig till föräldrar* än pojkar och flickor med synnedsättning.
- Ingen signifikant skillnad ses mellan elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning avseende att *vända sig till lärare, elevhälsan, annan vuxen i skolan, annan vuxen utanför skolan, kamrater, syskon, BRIS eller diskussionsforum på Internet.*
- En större andel pojkar med synnedsättning uppger att de *saknar någon riktigt nära vän* jämfört med pojkar utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.
- Pojkar och flickor med synnedsättning upplever *ensamhet* i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning
- De flesta eleverna *trivs på sin fritid* men elever utan någon funktionsnedsättning trivs bättre än elever med synnedsättning.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning har i högre grad än pojkar med synnedsättning *varit med i en förening, klubb eller organisation* de senaste 12 månaderna. Ingen skillnad ses bland flickorna.
- Pojkar med synnedsättning har en lägre *tillit* till andra jämfört med pojkar utan någon funktionsnedsättning Ingen skillnad ses bland flickorna.
- Flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig *tryggare* än flickor med synnedsättning i *utomhus i bostadsområdet, utomhus i bostadsområdet på kvällen, på väg till och från skolan, i klassrummet, på raster i skolan och i hemmet.*
- Pojkar med synnedsättning rapporterar en högre grad av otrygghet än pojkar utan någon funktionsnedsättning i *bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter.*
- Elever med synnedsättning utsätts i högre grad för *brott, mobbning i skolan och mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet* jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.
- Inga signifikanta skillnader ses inom respektive kön avseende *kännedom om barnkonventionen.*
- Inga signifikanta skillnader finns inom respektive kön avseende *någon att prata med om sex och samlevnad.*

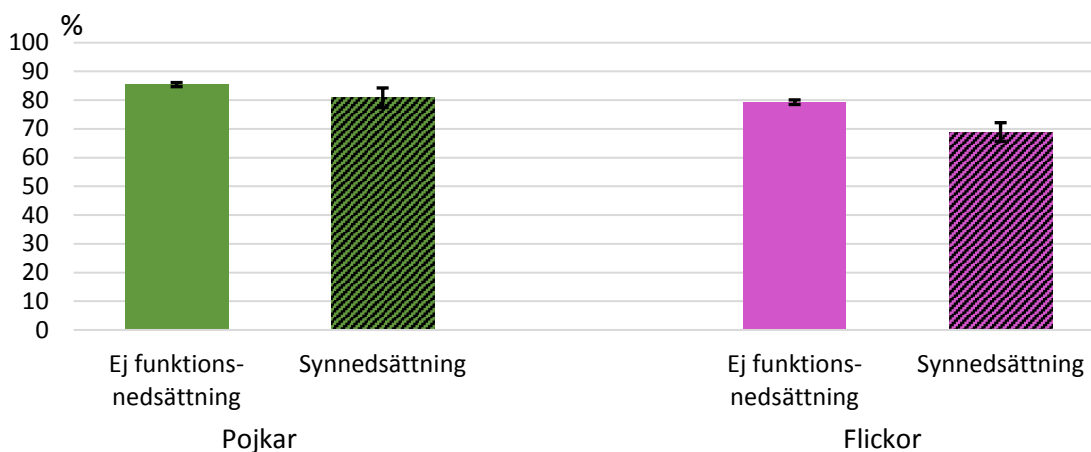

3.4. Skolan

Trivsel i skolan

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur trivs du i skolan?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Varken bra eller dåligt”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 3.4.1 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” i skolan.

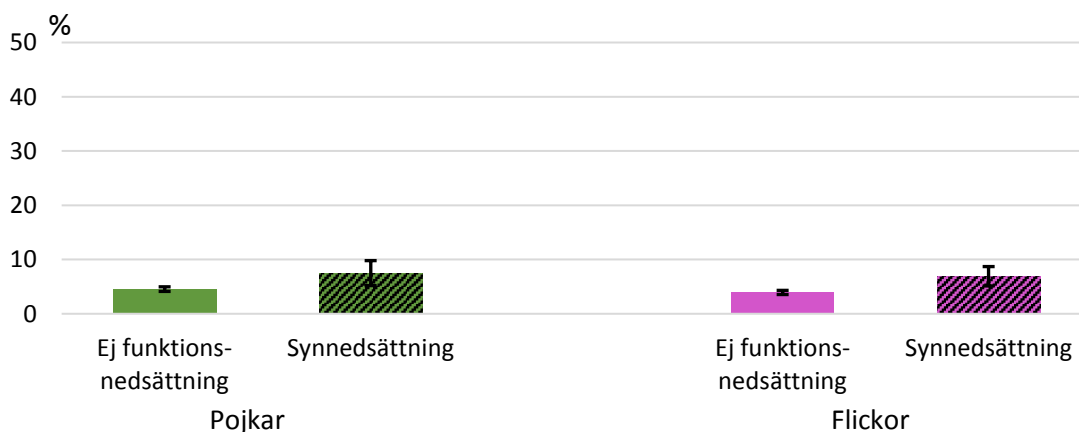
De flesta eleverna trivs bra i skolan, men elever med synnedsättning rapporterar en lägre skoltrivsel än elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 3.4.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de trivs ”Bra” eller ”Mycket bra” i skolan bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ett sätt att mäta trivseln i skolan är att belysa den olovliga frånvaron. I den skånska undersökningen ställdes därför frågan ”**Brukar du skolka?**” där sex svarsalternativ var möjliga: ”Nej, aldrig”; ”Ja, någon gång per termin”; ”Ja, en gång i månaden”; ”Ja, 2-3 gånger i månaden”; ”Ja, en gång i veckan”; ”Ja, flera gånger i veckan”. Figur 3.4.2 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de brukar skolka mer än en gång i månaden.

Elever med synnedsättning uppger skolka i högre grad jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.

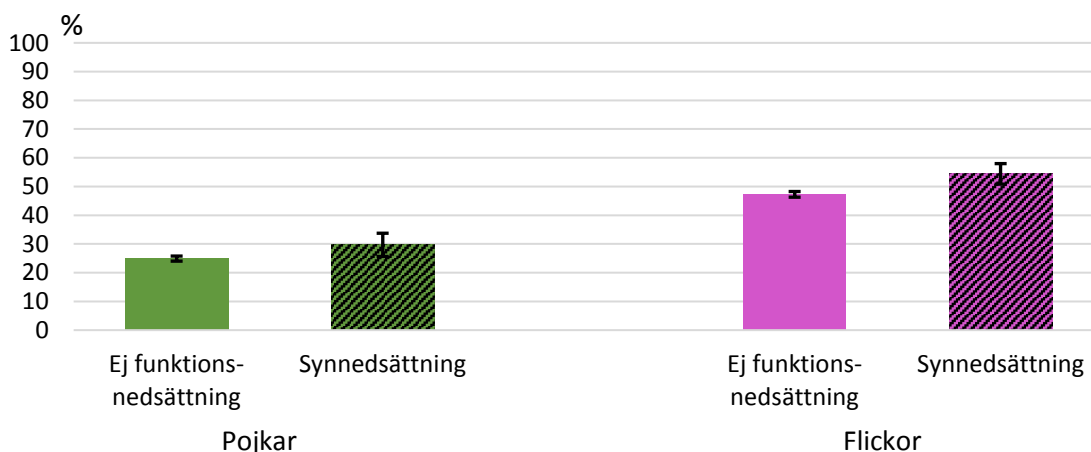

Figur 3.4.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de skolkar mer än en gång i månaden bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress i skolarbetet

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” frågan: ”**Känner du dig stressad av ditt skolarbete?**” med fyra svarsalternativ: ”Inte alls”; ”Lite grann”; ”Ganska mycket”; ”Mycket”. Figur 2.4.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de känner sig ”Mycket” eller ”Ganska mycket” stressade av sitt skolarbete.

Flickor med synnedsättning uppger i högre grad skolstress än flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.

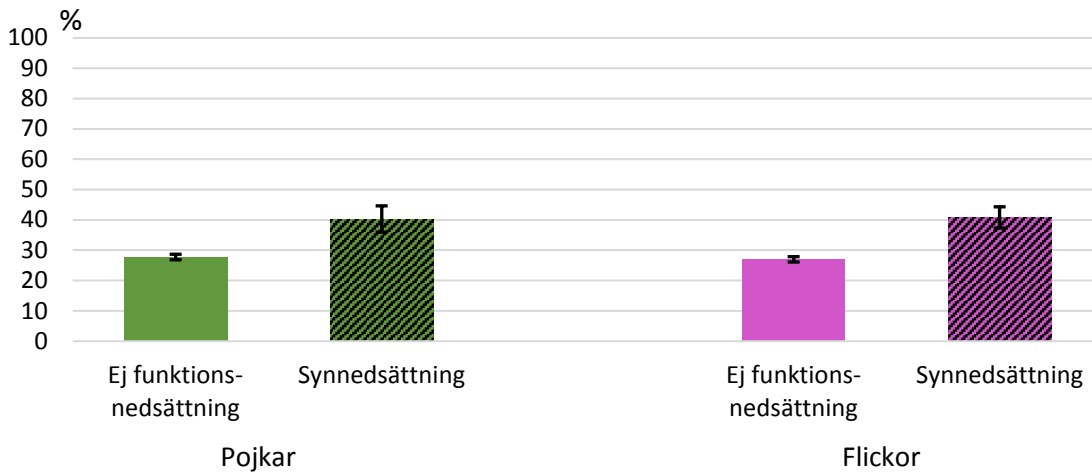

Figur 3.4.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de känner sig ”Mycket” eller ”Ganska mycket” stressade av sitt skolarbete bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Studiesvårigheter

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” frågan: ”**Har du svårigheter med något av följande i skolan**”: ”Att följa med under lektionerna”; ”Att göra mina läxor eller andra liknande uppgifter”; ”Att förbereda mig inför prov”; ”Att hitta den studieteknik som passar mig bäst”; ”Att komma igång med eller slutföra uppgifter som kräver egna initiativ”; ”Att utföra skriftliga uppgifter”; ”Att utföra uppgifter som kräver läsning (t ex. läsa en bok)”. De fyra svarsalternativen för respektive delfråga var: ”Inte alls”; ”Ganska litet”; ”Ganska mycket”; ”Mycket”. Svarsalternativen för de sju delfrågorna poängsattes och sammanvägdes till ett index för indikatorn ”**studiesvårigheter**”. Figur 3.4.4 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de har studiesvårigheter enligt denna definition.

Pojkar och flickor med synnedsättning uppger i högre grad studiesvårigheter än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

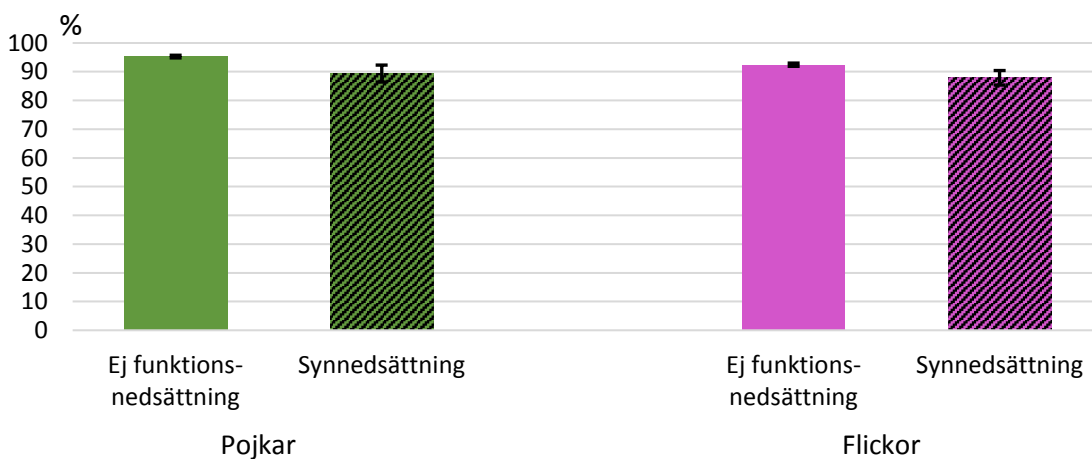

Figur 3.4.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de har *studiesvårigheter* (index sammanvägt av sju frågor) bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Idrott i skolan

I folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan till elever med schemalagd idrott i skolan: "**Brukar du vara med på idrotten i skolan?**" med fyra svarsalternativ: "Alltid/nästan alltid"; "Ungefär varannan gång"; "Någon gång"; "Aldrig". Figur 5.5 redovisar andelen pojkar och flickor som "Alltid/ nästan alltid" är med på idrotten i skolan.

De flesta eleverna deltar alltid eller nästan alltid i skolidrotten men elever med synnedsättning deltar i lägre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 3.4.5 Andelen pojkar och flickor som *alltid/nästan alltid* är med på idrotten i skolan bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

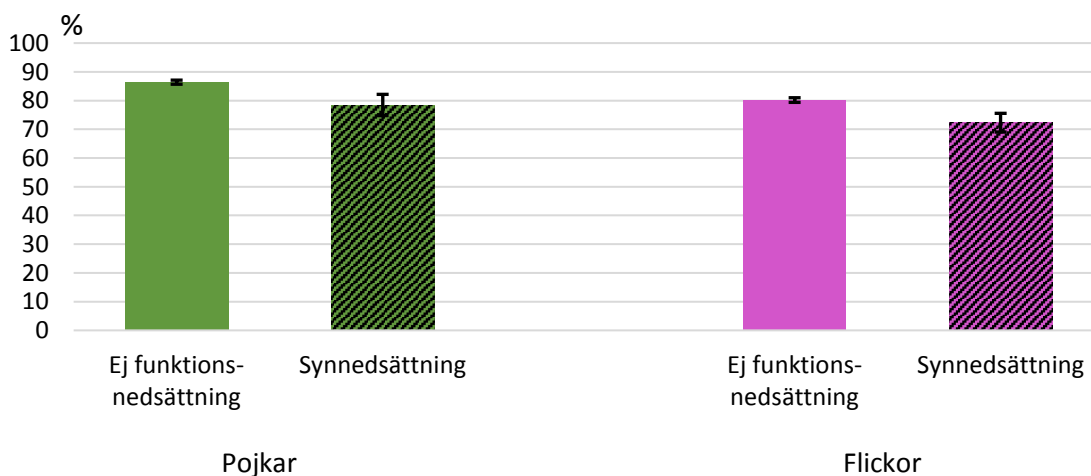
Sammanfattning

- Pojkar och flickor med synnedsättning *trivs* sämre i skolan än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med synnedsättning uppger *skolk* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Flickor med synnedsättning upplever *skolstress* i högre grad än flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna
- Elever med synnedsättning uppger i högre grad *studiesvårigheter* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med synnedsättning *deltar i skolidrotten* i lägre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

3.5. Framtidstro

Den sista frågan som ställdes till eleverna i i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” var: ”**Hur ser du på framtiden för din personliga del?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket ljusst”; ”Ganska ljusst”; ”Varken ljusst eller mörkt”; ”Ganska mörkt”; ”Mycket mörkt”. Figur 3.5.1 redovisar andelen pojkar och flickor som angett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del.

De flesta eleverna ser ljusst på sin framtid. Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning ser dock ljusare på sin framtid än pojkar och flickor med synnedsättning.

Figur 3.5.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del bland elever med synnedsättning respektive elever utan någon funktionsnedsättning

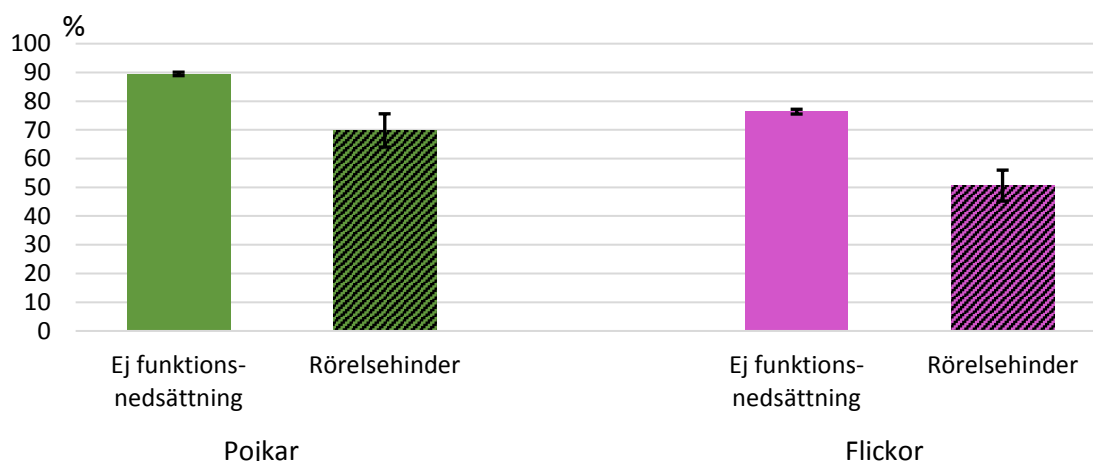
4. RÖRELSEHINDER

4.1 Hälsa och välbefinnande

Självskattad hälsa

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” besvara frågan: ”Hur mår du rent allmänt?” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Någorlunda”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 4.1.1 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra”.

Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning uppger i högre grad att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” än pojkar och flickor med rörelsehinder.

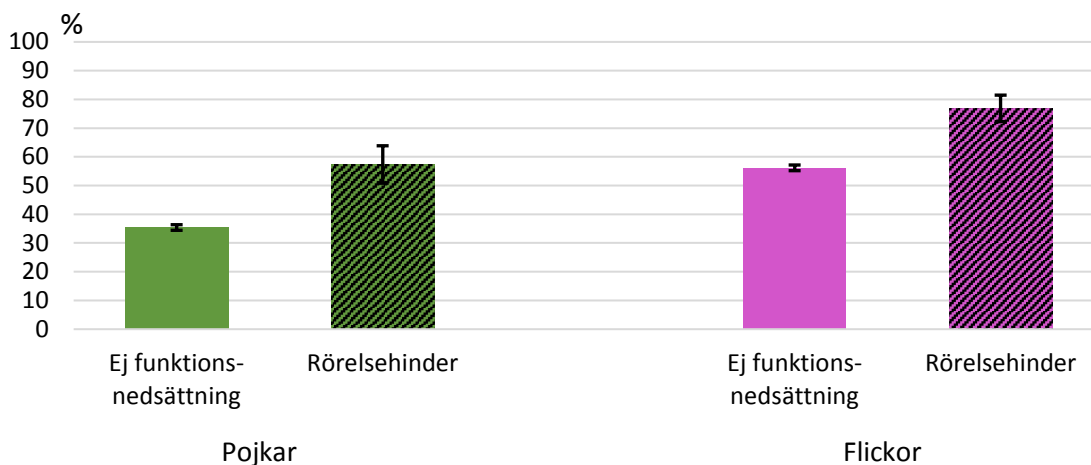

Figur 4.1.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning

Psykiska besvär

Eleverna uppgav hur ofta de haft följande psykiska besvär under de senaste sex månaderna: **nedstämdhet, irritation/dåligt humör, ängslan/oro, svårt att somna**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 4.1.2 visar andelen elever som uppgett att de haft något av dessa besvär **minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Pojkar och flickor med rörelsehinder uppger i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning förekomst av psykiska besvär.

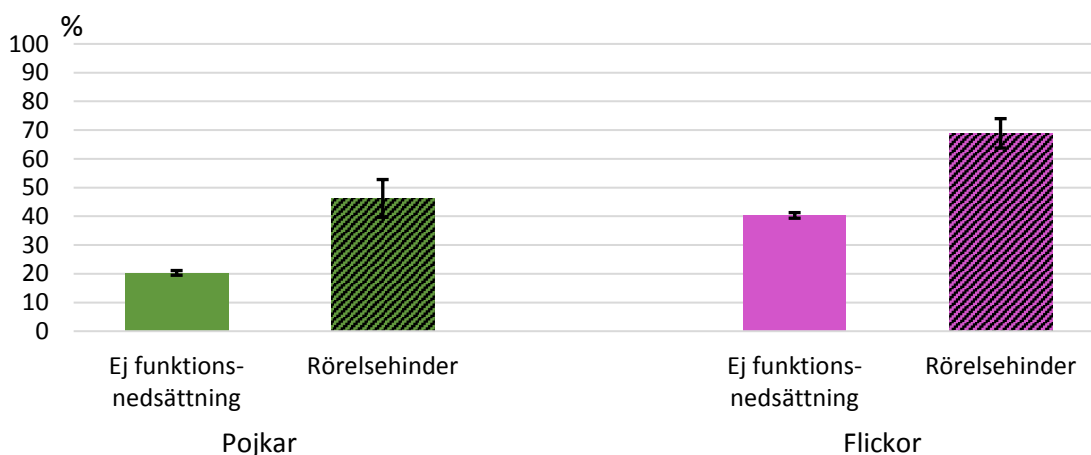

Figur 4.1.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *psykiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Somatiska besvär

De skånska eleverna fick uppge hur ofta de haft följande somatiska besvär under de senaste sex månaderna: **huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, en känsla av yrsel**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 4.1.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de haft **minst ett somatiskt besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Elever med rörelsehinder uppger i högre utsträckning förekomst av somatiska besvär än elever utan någon funktionsnedsättning.

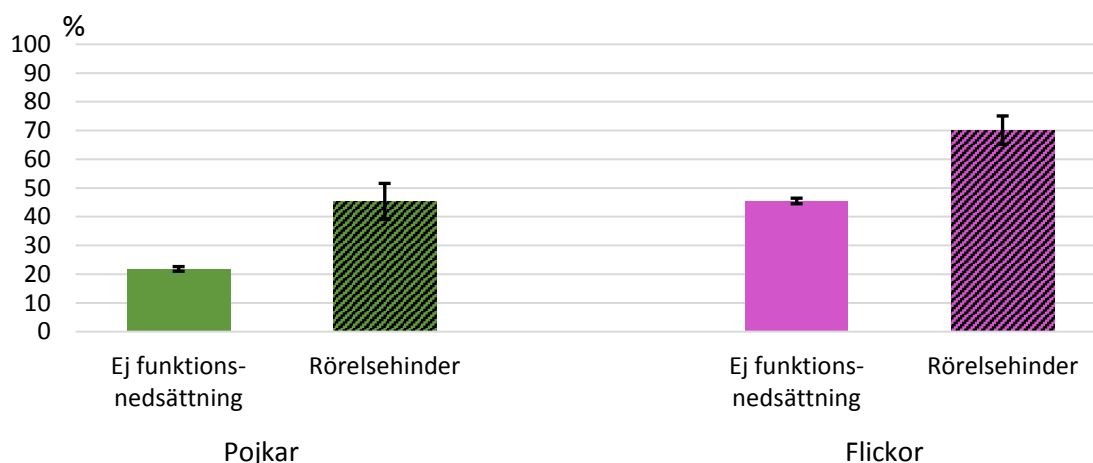

Figur 4.1.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *somatiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Minst två besvär (psykiska eller somatiska)

Det är vanligt att psykiska och somatiska besvär förekommer samtidigt. Figur 4.1.4 visar andelen pojkar och flickor som rapporterat att de haft **minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan** det senaste halvåret.

Både pojkar och flickor med rörelsehinder rapporterar i högre utsträckning förekomst av psykiska och somatiska besvär än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

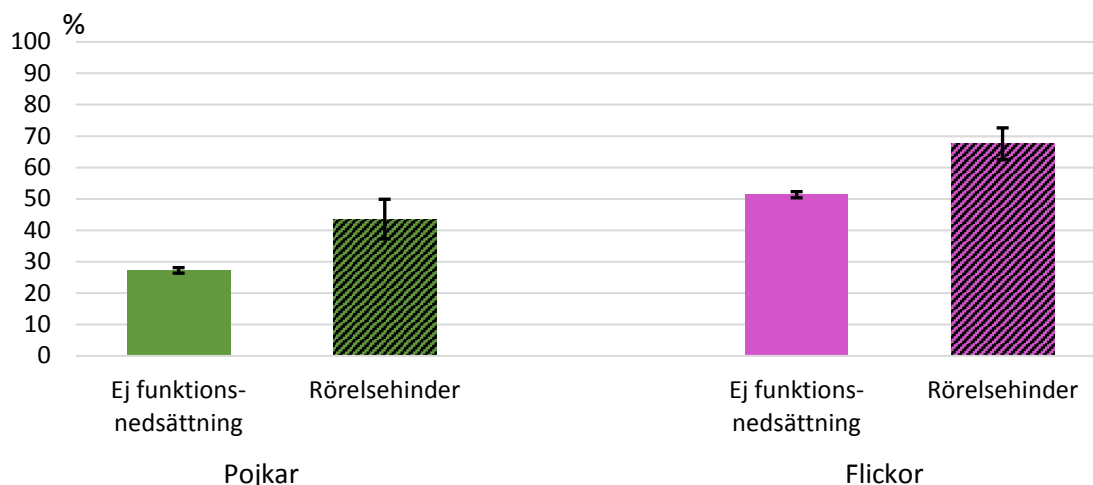

Figur 4.1.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan* det senaste halvåret bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Att må dåligt

För att bredda bilden av psykisk ohälsa ställdes i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” några nya frågor utifrån följande definition: ”Med att må dåligt menar vi att du under en lite längre period (minst två veckor i rad) mått dåligt av att du till exempel varit stressad, nedstämd, deprimerad, orolig, ensam, mobbad, haft ångest eller självmordstankar. Du behöver inte ha känt allt detta, en sak är tillräcklig.” Figur 4.1.5 visar andelen pojkar och flickor som svarat ja på frågan om de **mått dåligt enligt denna beskrivning under någon period de senaste 12 månaderna**.

Elever med rörelsehinder rapporterar i högre utsträckning än elever utan funktionsnedsättning att de mått dåligt under det senaste året.

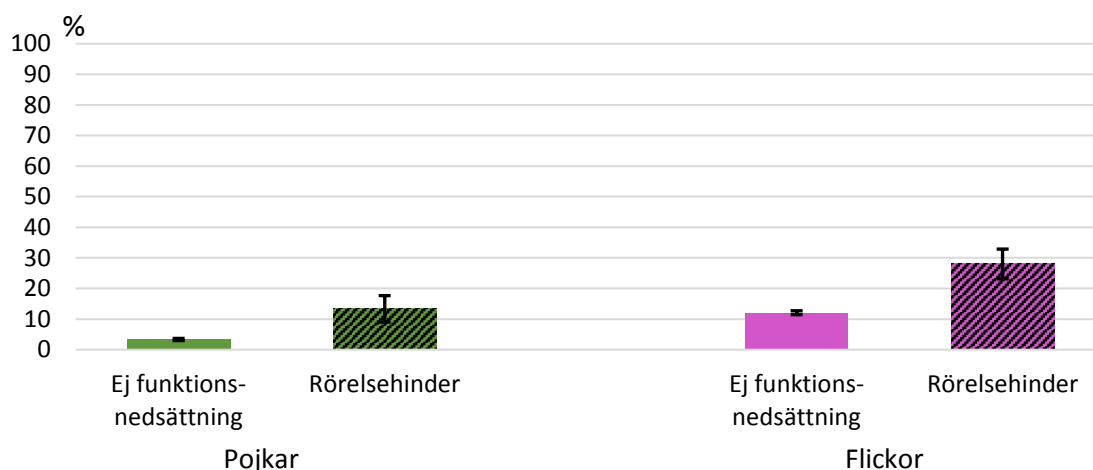

Figur 4.1.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mått dåligt minst två veckor i rad under de senaste 12 månaderna bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Självskadebeteende

I folkhälsoenkät "Barn och unga i Skåne 2016" ställdes en fråga, till de elever som angett att de mått dåligt, om man **under de senaste 12 månaderna försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv** med fyra svarsalternativ: "Nej"; "Ja, en gång"; "Ja, 2-5 gånger"; "Ja, mer än 5 gånger". Figur 4.1.6 redovisar andelen som svarat ja.

Pojkar och flickor med rörelsehinder rapporterar självskadebeteende i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

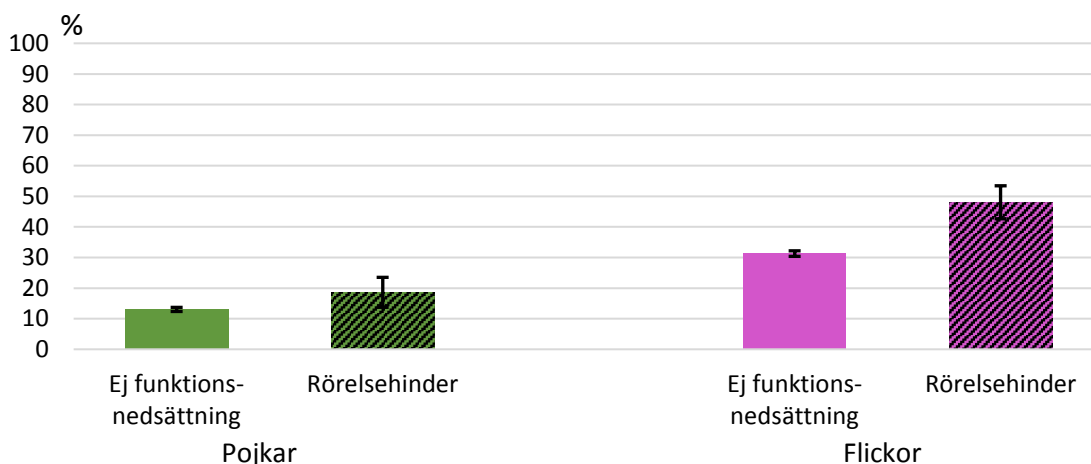
Figur 4.1.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv under de senaste 12 månaderna bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Känner du dig stressad i din vardag?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, ofta”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 4.1.7 visar andelen elever som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag.

Både pojkar och flickor med rörelsehinder upplever oftare vardagsstress än pojkar och flickor utan funktionsnedsättning.

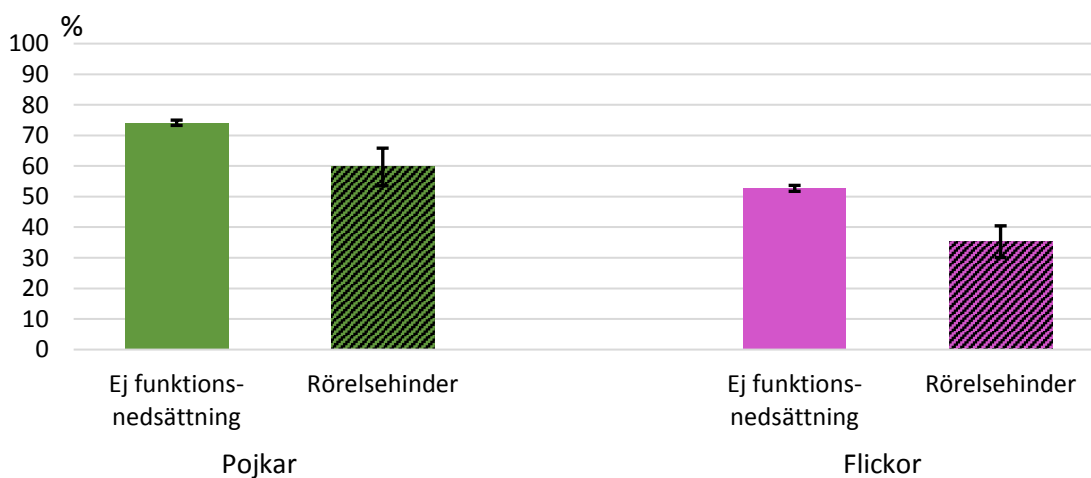

Figur 4.1.7 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *ofta är stressade i sin vardag* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nöjd med sig själv

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes även frågan: ”**Känner du dig nöjd med dig själv?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, oftast”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 4.1.8 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de oftast känner sig nöjda med sig själva.

Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning känner sig oftare nöjda med sig själv än pojkar och flickor med rörelsehinder.

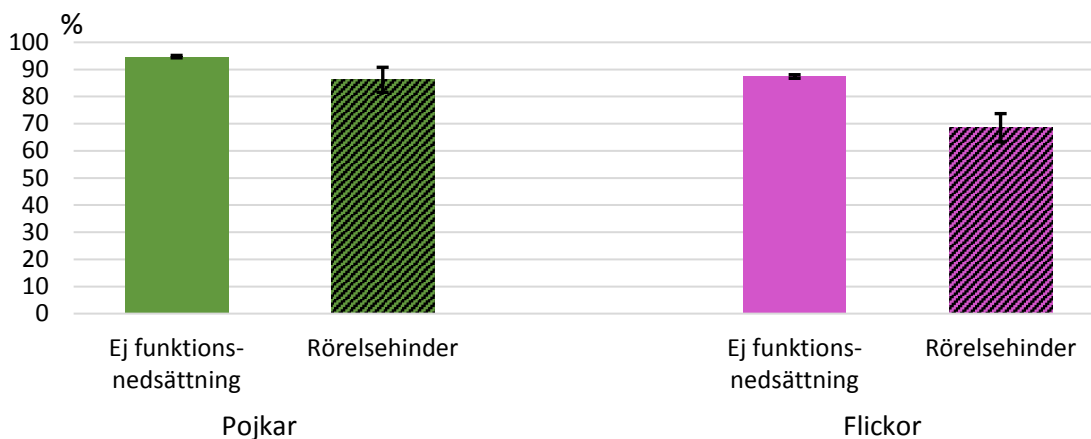

Figur 4.1.8 Andelen pojkar och flickor som *oftast känner sig nöjda med sig själva* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trivs bra med livet

I den skånska folkhälsoenkäten ställdes också frågan ”**Hur trivs du i stort sett med livet just nu?**” med fyra svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Ganska bra”; ”Inte så bra”; ”Inte alls”. Figur 4.1.9 visar andelen som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra”.

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar en högre trivsel med livet än pojkar och flickor med rörelsehinder.

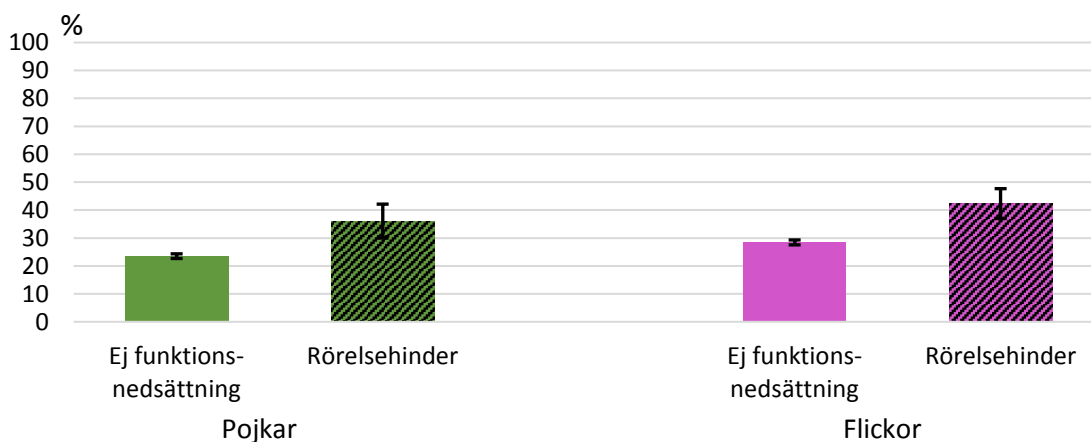

Figur 4.1.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *trivs* ”Mycket bra” eller ”Ganska bra” med livet bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sömn

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur många timmar per natt brukar du sova på vardagar?**” med *tre* svarsalternativ: ”Mindre än 7 timmar”; ”7-9 timmar”; ”Mer än 9 timmar”.

Figur 4.1.10 visar att andelen elever som sover mindre än sju timmar per vardagsnatt är högre bland elever med rörelsehinder än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 4.1.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *sover mindre än sju timmar per natt på vardagar* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

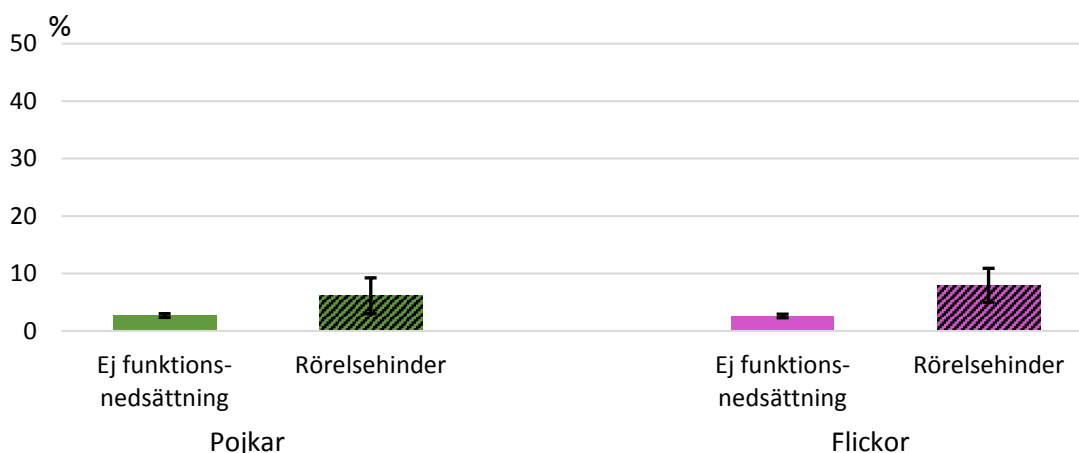
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning anger en *god hälsa* i högre grad än pojkar och flickor med rörelsehinder.
- Elever med rörelsehinder uppger *psykiska och somatiska besvär* i högre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med rörelsehinder uppger i högre utsträckning att de *mått dåligt* än pojkar och flickor utan funktionsnedsättning.
- Elever med rörelsehinder rapporterar *självska debeteende* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med rörelsehinder upplever oftare *vardagsstress* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare *nöjd med sig själv* än elever med rörelsehinder.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar i högre utsträckning att de *trivs med livet* just nu, jämfört med pojkar och flickor med rörelsehinder.
- Andelen elever som *sover mindre än sju timmar* per vardagsnatt är högre bland pojkar och flickor med rörelsehinder än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

4.2. Levnadsvanor

Tobak

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Röker du cigaretter?**” med sju svarsalternativ: ”Nej, jag har aldrig rökt”; ”Nej, men jag har provat”; ”Nej, jag har rökt men slutat”; ”Ja, varje dag”; ”Ja, nästan varje dag”; ”Ja, när jag är på fest”; ”Ja, ibland”. Elever som besvarade frågan med ”Ja, varje dag” definieras som dagligrökare. I figur 4.2.1 redovisas andelen pojkar och flickor som röker cigaretter dagligen.

Daglig rökning av cigaretter är vanligare bland flickor med rörelsehinder än bland flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.

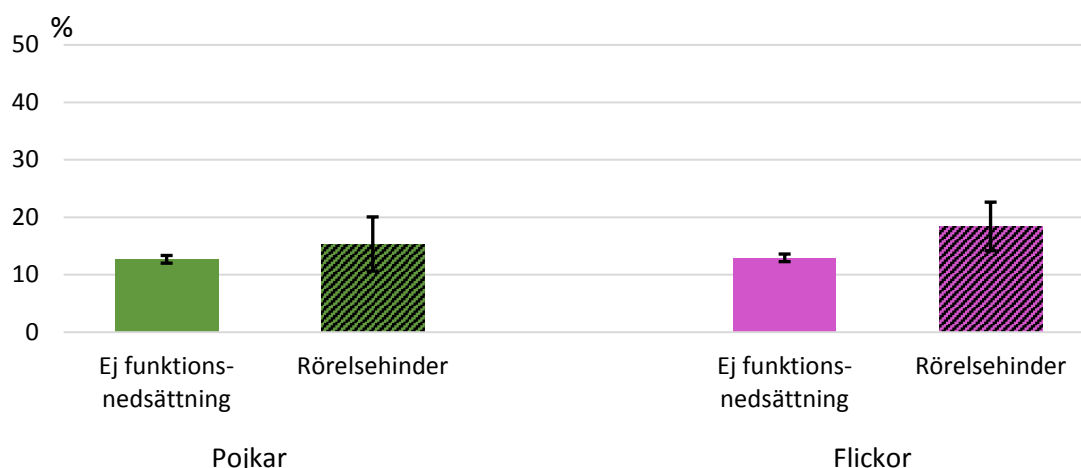
Figur 4.2.1 Andelen pojkar och flickor som röker cigaretter dagligen bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Alkohol

I folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2012” och ”Barn och Unga i Skåne 2016” inleddes frågeavsnittet om alkohol med följande definition: ”Med alkohol menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoläsk, vin, starkvin och sprit. Även hembränt och smuggelsprit och sprit som ingår i drinkar eller shots räknas. Räkna inte med alkoholhaltiga drycker under 2,8 % t.ex. lättöl och lättcider.”

I de skånska enkäterna ställdes frågan: ”**Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?**” med fem svarsalternativ: ”Nej”; ”En gång”; ”2-4 gånger”; ”5-10 gånger”; ”Mer än 10 gånger” till elever i årskurs sex, nio och gymnasiets årskurs två. I figur 4.2.2 redovisas andelen pojkar och flickor som druckit alkohol mer än 10 gånger under det senaste året.

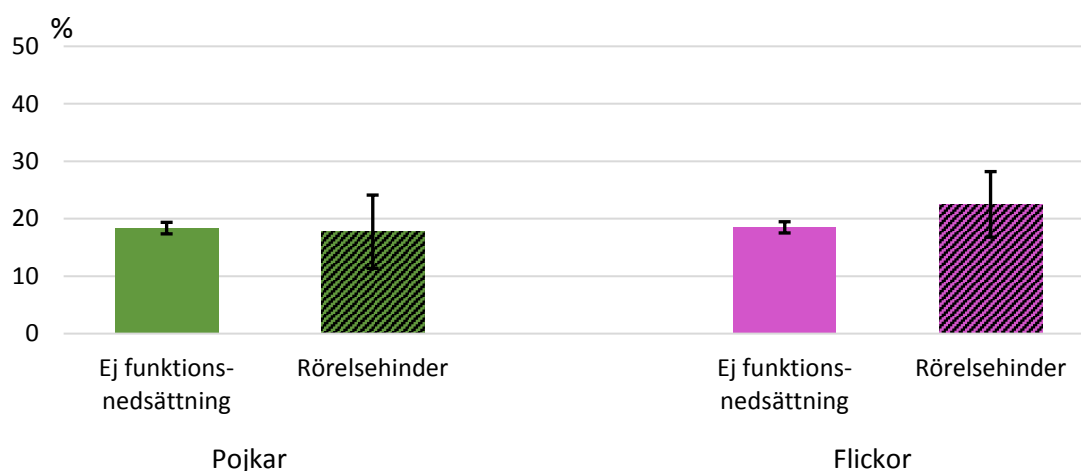
Flickor med rörelsehinder uppger i högre grad alkoholkonsumtion än flickor utan någon funktionsnedsättning. Inga signifikanta skillnader ses bland pojkarna.

Figur 4.2.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *druckit alkohol mer än 10 gånger under de senaste 12 månaderna* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

För att fastställa frekvensen i berusningsdrickande ställdes frågan ”**Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad**” till elever i årskurs nio samt gymnasiets årskurs två. De svarsalternativ som gavs var: ”Aldrig”; ”Sällan”; ”Ibland”; ”Nästan varje gång jag dricker”; ”Varje gång jag dricker”. I figur 4.2.3 redovisas andelen pojkar och flickor som uppgett att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol.

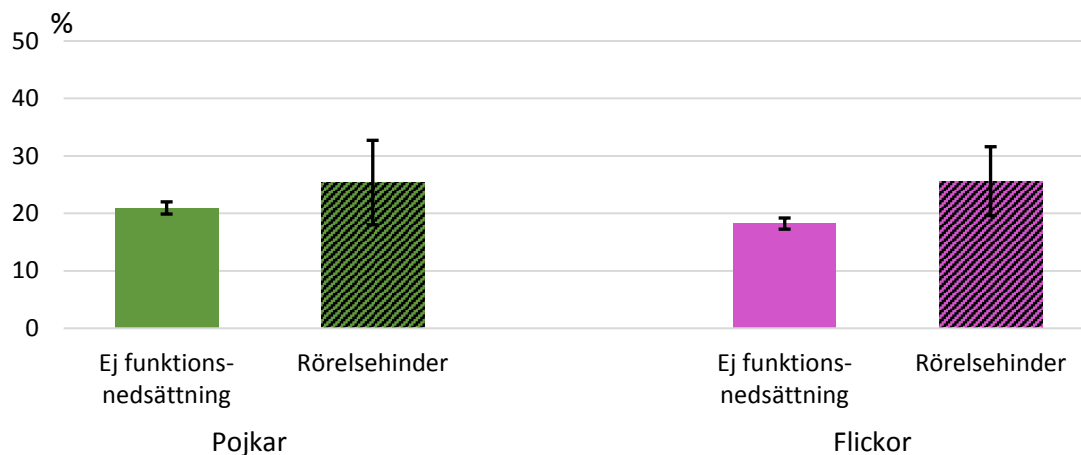
Avseende berusningsdrickande ses inga signifikanta skillnader inom respektive kön.

Figur 4.2.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga till elever i årskurs nio och i gymnasiets årskurs två om **intensivkonsumtion av alkohol**. Med intensivkonsumtion menas att eleven minst en gång per månad det senaste året vid ett och samma tillfälle druckit alkohol motsvarande minst fyra burkar starköl *eller* minst fyra burkar stark cider/alkoläsk *eller* sex burkar folköl *eller* en hel flaska vin *eller* 25 cl sprit (ca sex shots eller drinkar).

Intensivkonsumtion av alkohol är vanligare bland flickor med rörelsehinder än bland flickor utan någon funktionsnedsättning (Figur 4.2.4). Inga signifikanta skillnader ses bland pojkarna.

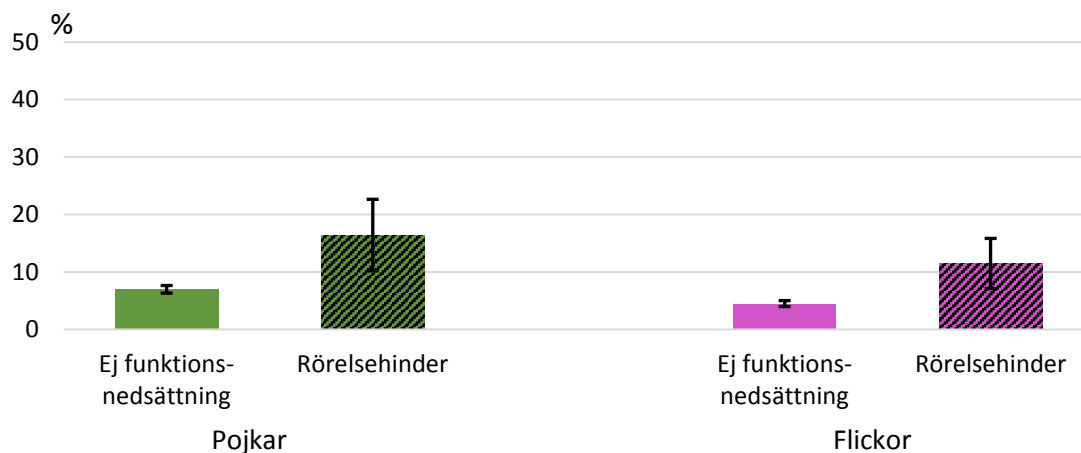

Figur 4.2.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett *intensivkonsumtion av alkohol minst en gång per månad* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan funktionsnedsättning.

Narkotika

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågor kring narkotikaanvändning. Eleverna i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet fick besvara frågan: ”**Har du någon gång använt narkotika?**” med fyra svarsalternativ: ”Ja, under de senaste 30 dagarna”; ”Ja, under de senaste 12 månaderna”; ”Ja, för mer än 12 månader sedan”; ”Nej”. I figur 4.2.5 redovisas andelen pojkar och flickor som använt narkotika någon gång under de senaste 12 månaderna.

Pojkar och flickor med rörelsehinder rapporterar narkotikaanvändning i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

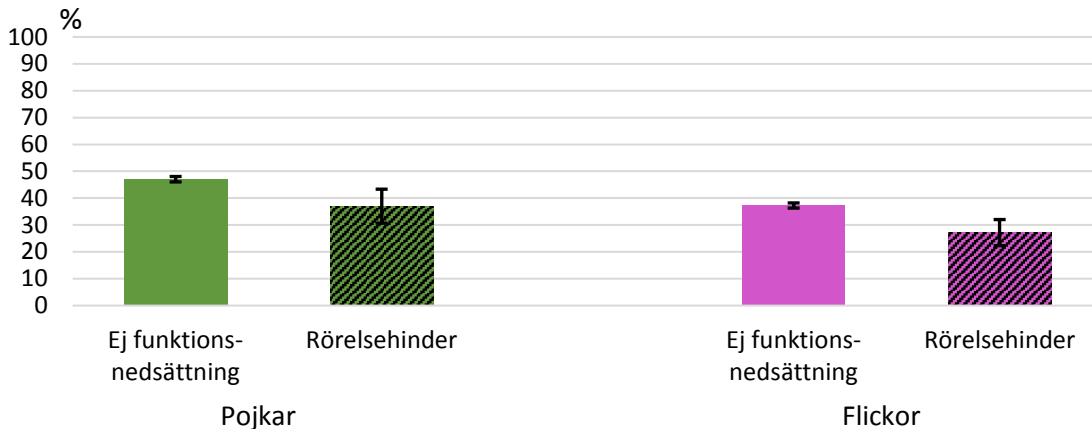

Figur 4.2.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *använt narkotika under de senaste tolv månaderna* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan funktionsnedsättning.

Matvanor

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om **hur ofta man äter frukost, lagad lunch och lagad mat på kvällen under en vanlig vecka**, med fyra möjliga svarsalternativ: ”Varje dag”; ”4-6 dagar”; ”1-3 dagar”; ”Sällan/aldrig”. I Figur 4.2.6 visas andelen pojkar och flickor som svarat ”Varje dag” på respektive måltid (regelbundna måltidsvanor).

Elever utan någon funktionsnedsättning rapporterar regelbundna matvanor i högre utsträckning än elever med rörelsehinder.

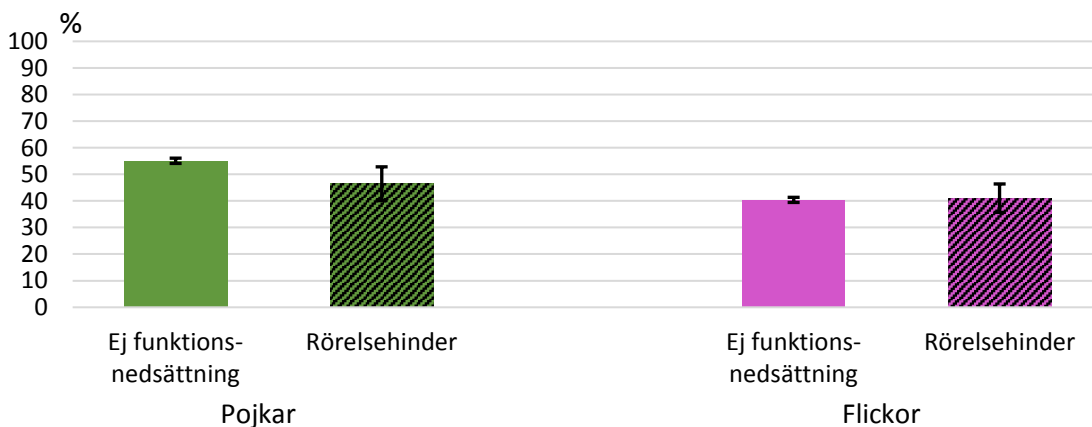

Figur 4.2.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *varje dag* äter frukost, lunch och middag bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fysisk aktivitet

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur mycket rör du dig i snitt per dag (t.ex. går, cyklar eller idrottar)?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 30 minuter per dag”; ”30-60 minuter per dag”; ”En timme eller mer per dag”. I figur 4.2.7 redovisas de elever som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning rapporterar fysisk aktivitet minst en timme dagligen i högre utsträckning än pojkar med rörelsehinder. Ingen skillnad ses bland flickorna.

Figur 4.2.7 Andelen pojkar och flickor som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

- *Daglig rökning* av cigaretter är vanligare bland flickor med rörelsehinder än bland flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.
- Flickor med rörelsehinder uppger i högre grad *alkoholkonsumtion* än flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.
- Avseende *berusningsdrickande* ses inga signifikanta skillnader inom respektive kön.
- *Intensivkonsumtion* av alkohol är vanligare bland flickor med rörelsehinder än bland flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkar.
- Elever med rörelsehinder rapporterar *narkotikaanvändning* i högre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar *regelbundna matvanor* i högre utsträckning än pojkar och flickor med rörelsehinder.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning rapporterar *fysisk aktivitet* minst en timme dagligen i högre utsträckning än pojkar med rörelsehinder. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.

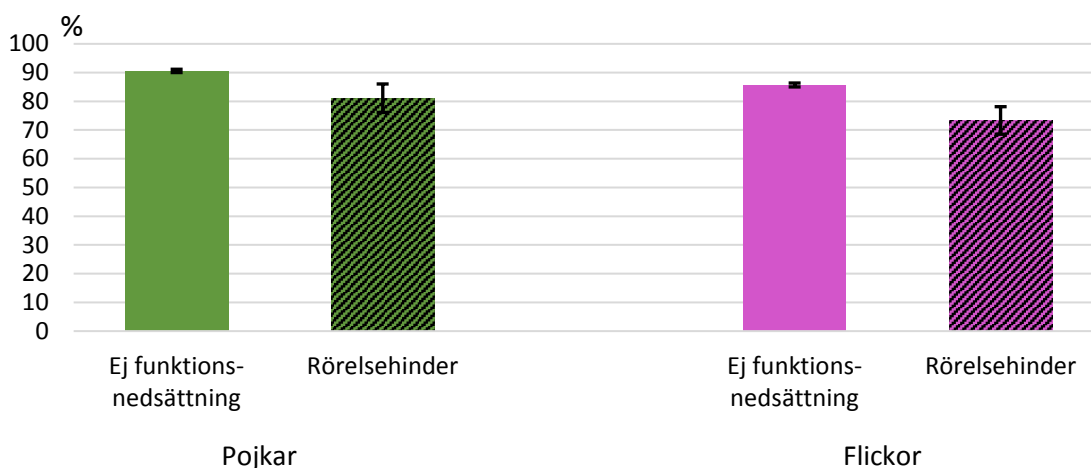

4.3. Sociala relationer och trygghet

Nöjd med förhållandet till sin familj

I skolenkäten 2016 ställdes för första gången frågan: ”**Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket nöjd”; ”Nöjd”; ”Varken nöjd eller missnöjd”; ”Missnöjd”; ”Mycket missnöjd”. De två första svarsalternativen redovisas i Figur 4.3.1 som nöjd med sitt förhållande till sin familj.

De flesta eleverna är nöjda med förhållandet till sin familj. Elever utan någon funktionsnedsättning är dock nöjdare än elever med rörelsehinder.

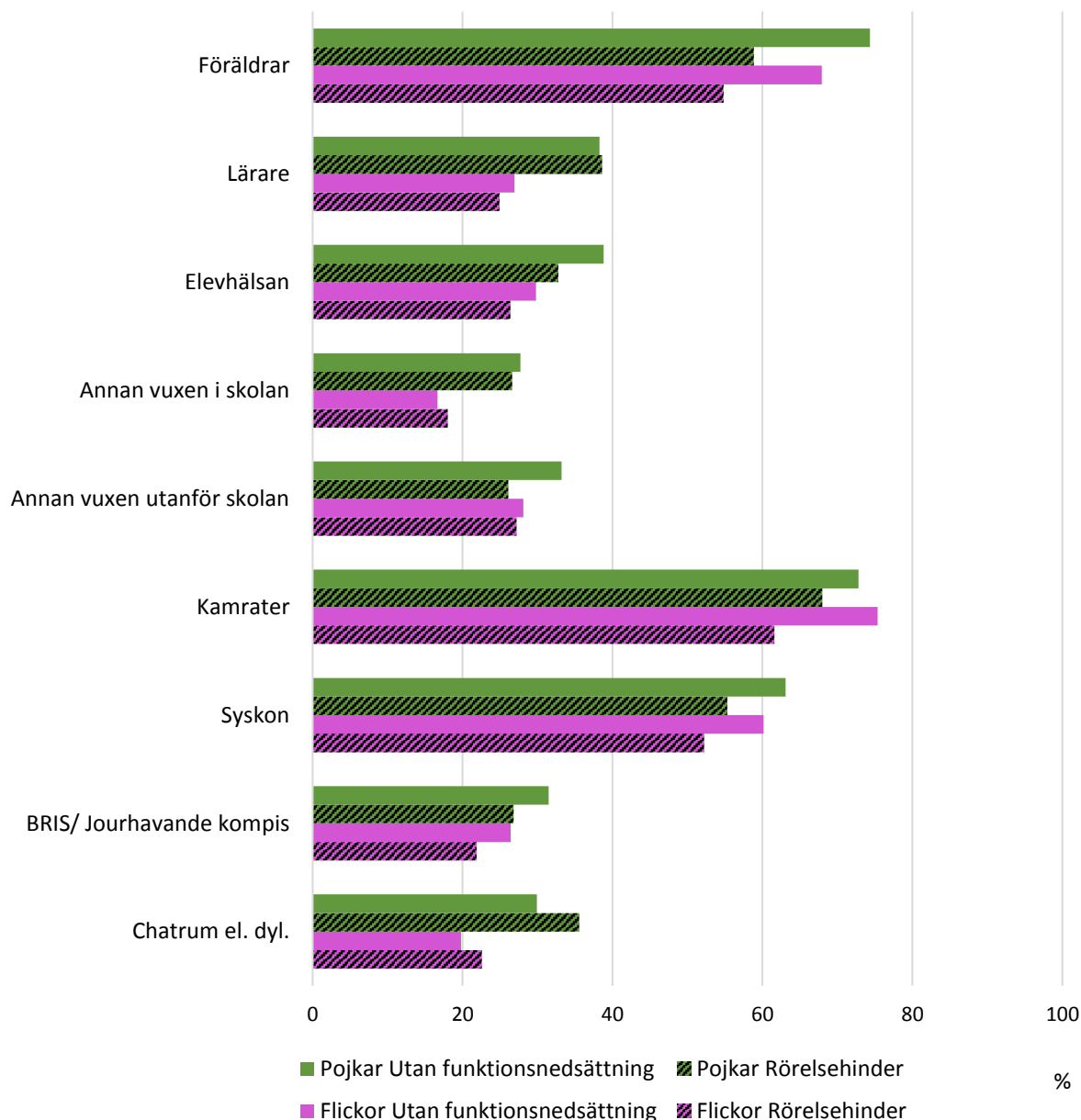
Figur 4.3.1 Andelen pojkar och flickor som är nöjda med sitt förhållande till sin familj bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Lätt för att prata med andra

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då det är att vända sig till...**” för alternativen: Föräldrar eller de vuxna du bor hos; Lärare; Personal inom elevhälsan på skolan, t.ex. skolsköterskan/kuratoren; Annan vuxen i skolan; Annan vuxen utanför skolan; Kamrater; Syskon (om du har några); BRIS, Jourhavande kompis eller liknande; Chattrum, diskussionsforum på Internet”. De fem svarsalternativ som gavs var: ”Mycket lätt”; ”Ganska lätt”; ”Varken lätt eller svårt”; ”Ganska svårt”; ”Mycket svårt”. Figur 4.3.2 visar andelen som tycker det är ”Mycket lätt” eller ”Ganska lätt” att vända sig till ovanstående alternativ för stöd när de behöver prata.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till föräldrar, annan vuxna utanför skolan och syskon än vad pojkar med rörelsehinder har. Ingen signifikant skillnad ses avseende övriga alternativ.

Att vända sig till föräldrar, kamrater och syskon är svårare för flickor med rörelsehinder än för flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses avseende övriga alternativ.

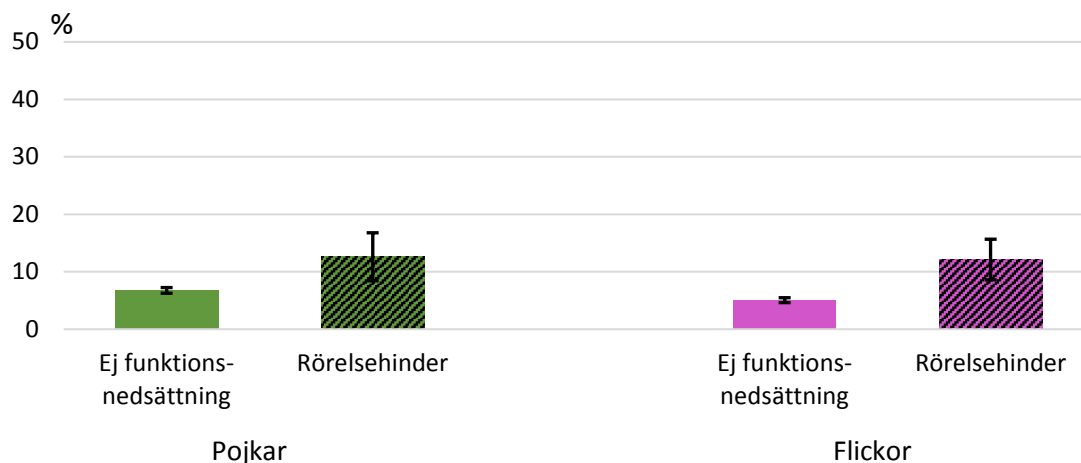

Figur 4.3.2 Andelen pojkar och flickor som har lätt för att prata med någon eller något av ovanstående alternativ bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nära vän

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du just nu någon riktigt nära vän som du kan prata förtroligt med om nästan allt?**”. Det gavs fyra svarsalternativ: ”Har inga nära vänner”; ”Har en nära vän”; ”Har två nära vänner”; ”Har flera nära vänner”. Figur 4.3.3 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de inte har någon riktigt nära vän.

En större andel pojkar och flickor med rörelsehinder uppger att de saknar någon riktigt nära vän än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

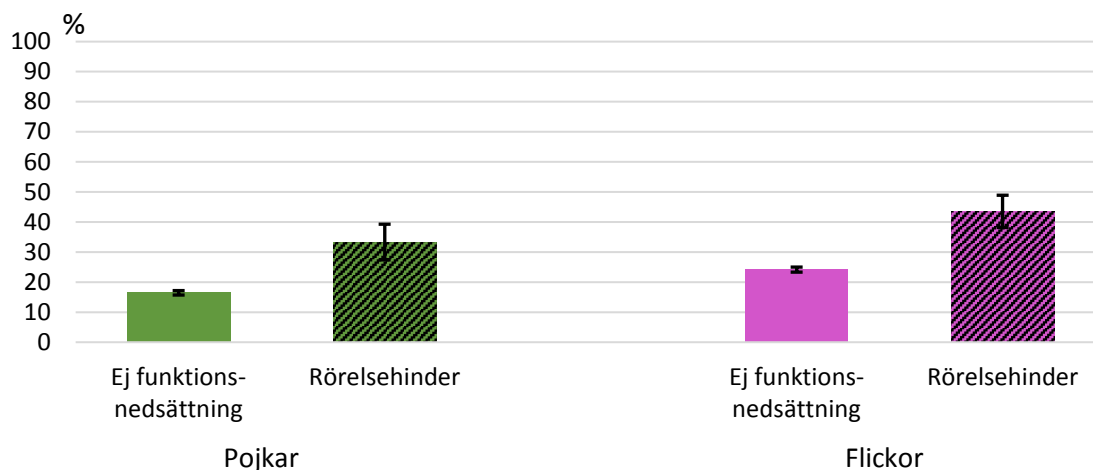

Figur 4.3.3 Andelen pojkar och flickor som *inte har någon riktigt nära vän* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ensamhet

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Händer det att du besväras av ensamhet?**” med fem svarsalternativ: ”Varje dag”; ”Flera gånger i veckan”; ”Någon gång i veckan”, ”Någon eller några gånger i månaden”; ”Mer sällan än en gång i månaden”. Figur 4.3.4 redovisar andelen elever som besväras av ensamhet minst en gång i veckan.

Pojkar och flickor med rörelsehinder upplever ensamhet i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

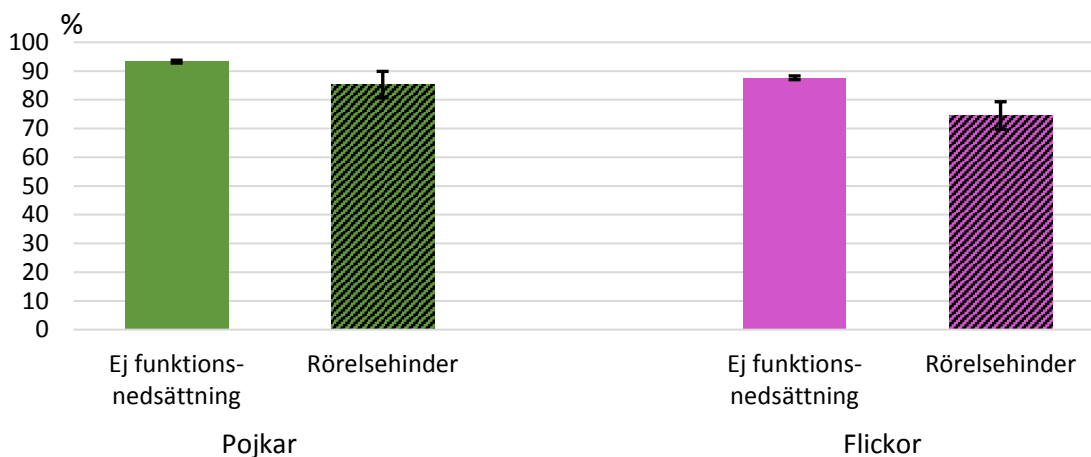

Figur 4.3.4 Andelen pojkar och flickor som *besväras av ensamhet minst en gång i veckan* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fritiden

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Hur trivs du på din fritid?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Sådär”; ”Ganska dåligt”; ”Dåligt”. Figur 4.3.5 redovisar de som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid.

De flesta eleverna trivs bra eller mycket bra på sin fritid. Elever utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än elever med rörelsehinder.

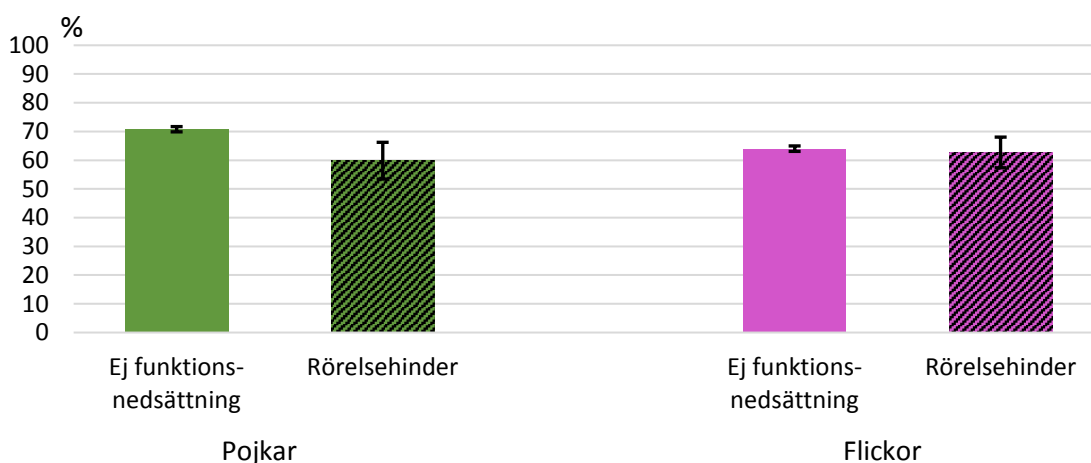

Figur 4.3.5 Andelen pojkar och flickor som trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du under de senaste 12 månaderna varit med i någon förening, klubb eller organisation (t ex idrott, kör, scouter)?**” med svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”.

I Figur 4.3.6 framgår det att pojkar utan någon funktionsnedsättning i högre grad än pojkar med rörelsehinder svarat ja på ovanstående fråga. Ingen skillnad ses bland flickorna.

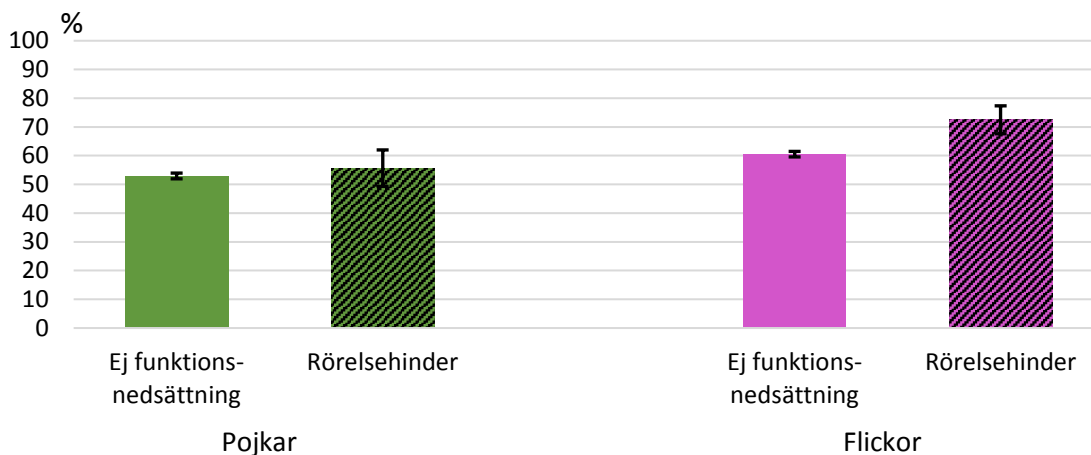

Figur 4.3.6 Andelen pojkar och flickor som varit med i någon förening, klubb eller organisation under de senaste tolv månaderna bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Tillit till andra människor

De skånska eleverna fick besvara påståendet: ”**Man kan lita på de flesta människor**” med ett av fyra svarsalternativ: ”Håller inte alls med”; ”Håller inte med”; ”Håller med”; ”Håller med fullständigt”. De två första svarsalternativen definieras som låg tillit.

Figur 4.3.7 visar att flickor med rörelsehinder har en lägre tillit till andra jämfört med flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen skillnad ses bland pojkarna.

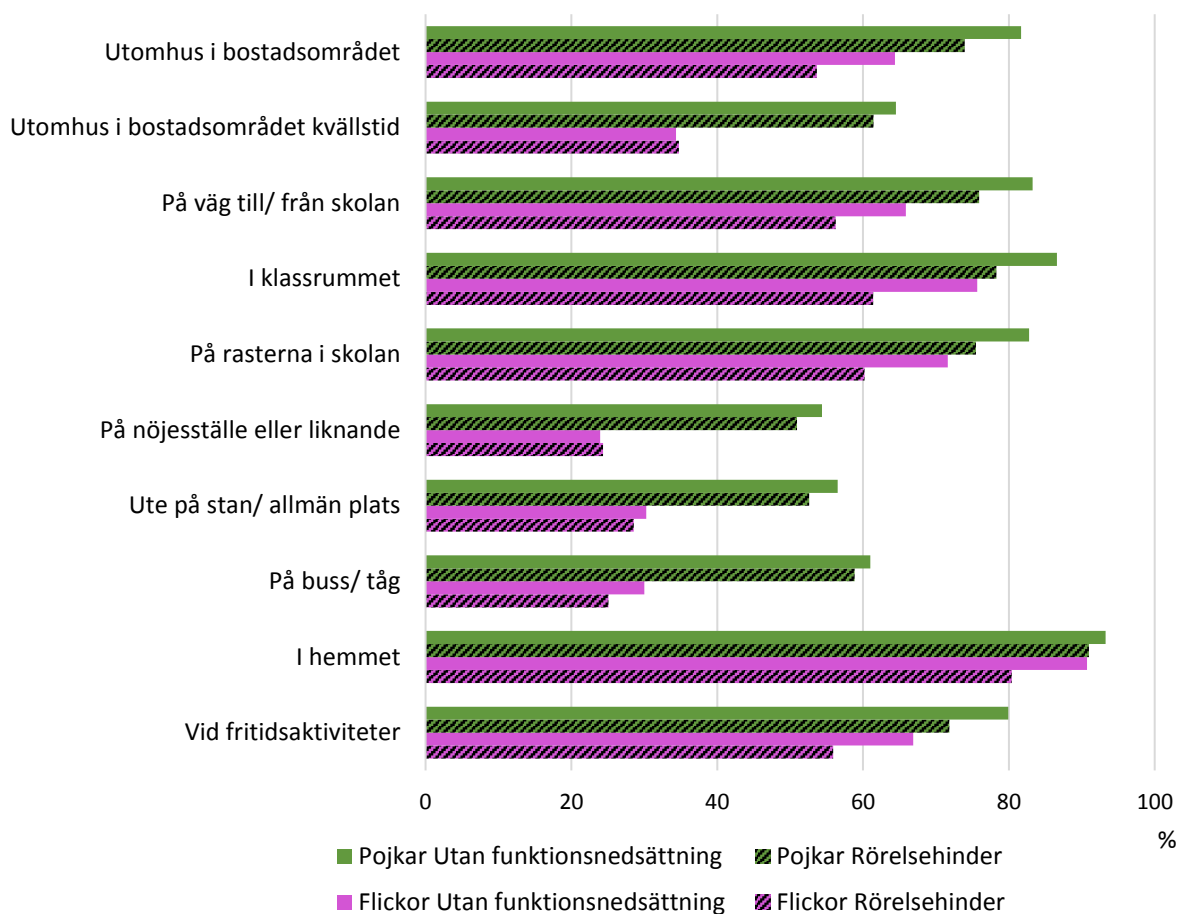
Figur 4.3.7 Andelen pojkar och flickor med låg tillit till andra bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trygghet

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” tillfrågades eleverna om de **känner sig trygga på olika ställen** med tre svarsalternativ: ”Ja, alltid”; ”Ja, oftast”; ”Nej”. Figur 4.3.8 visar andelen elever som uppgett att de alltid känner sig trygga på de angivna platserna.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än pojkarna med rörelsehinder utomhus i bostadsområdet, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan och vid fritidsaktiviteter. Ingen signifikant skillnad ses avseende tryggheten utomhus i bostadsområdet på kvällen, på nöjesställe, ute på stan, på buss eller tåg och i hemmet.

Flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än flickor med rörelsehinder utomhus i bostadsområdet, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter. Ingen signifikant skillnad ses avseende tryggheten utomhus i bostadsområdet på kvällen, på nöjesställe, ute på stan och på buss eller tåg.

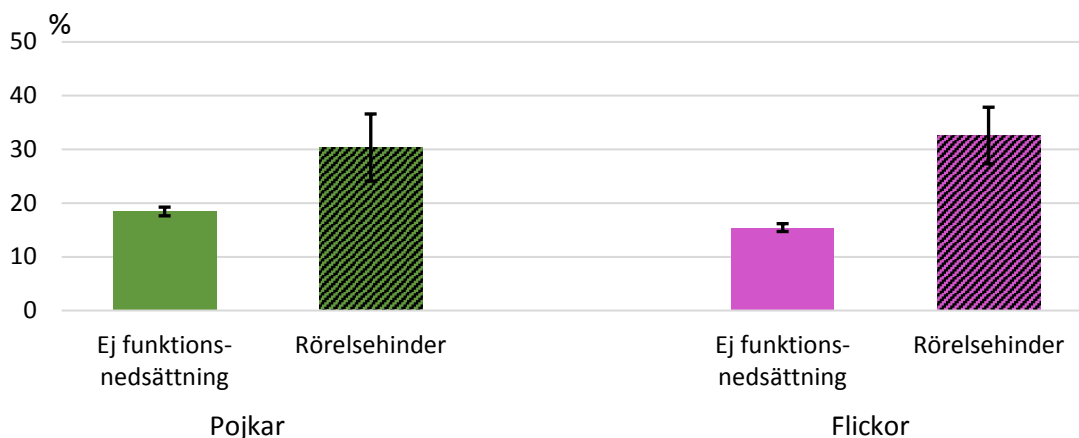

Figur 4.3.8 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de alltid känner sig trygga* på ett antal olika ställen bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Utsatthet för brott

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om man blivit **utsatt för olika brott under de senaste 12 månaderna och om man i så fall gjort en polisanmälan**. De fem alternativ som gavs var: ”Blivit allvarligt hotad av annan person”; ”Blivit rånad”; ”Blivit bestulen”; ”Blivit slagen så att du behövt uppsöka skolsköterska, läkare eller tandläkare” och ”Blivit utsatt för oönskad sexuell handling”. På grund av få svaranden på vissa alternativ redovisas endast utsatthet för minst ett av ovanstående brott (Figur 4.3.9).

Både pojkar och flickor med rörelsehinder rapporterar utsatthet för brott i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

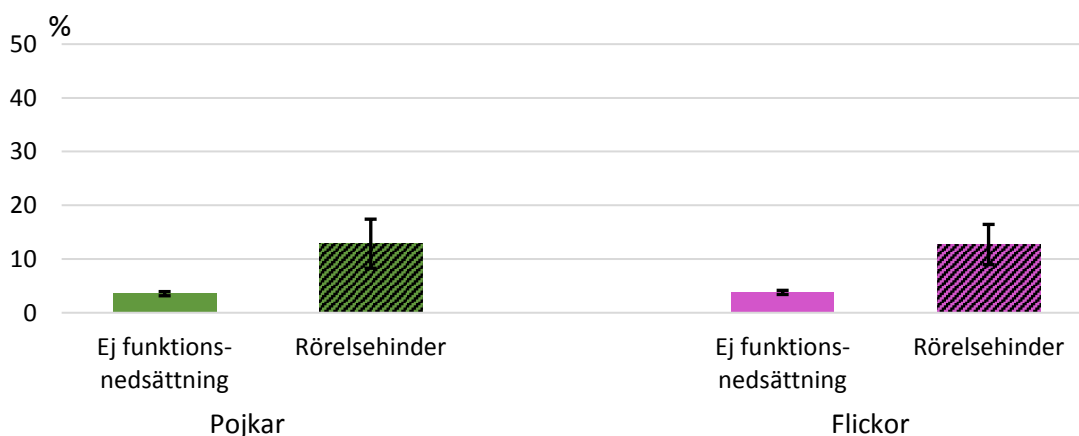
Figur 4.3.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för minst ett brott* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning i skolan

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?**” med fem svarsalternativ: ”Jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna”; ”Det har hänt en eller två gånger under de senaste månaderna”; ”Två eller tre gånger i månaden”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Flera gånger i veckan”. Figur 4.3.10 visar andelen elever som blivit mobbade mer än en gång i månaden

I enkäten definierades begreppet mobbning som: ”Vi menar att en elev mobbas då en annan elev, eller en grupp elever, säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev upprepade gånger blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför. Det är däremot inte mobbning då två ganska jämnstarka elever grälar eller slåss, och inte heller när en elev retas på ett snällt och vänligt sätt.”

Elever med rörelsehinder rapporterar i högre grad utsatthet för mobbning i skolan jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.

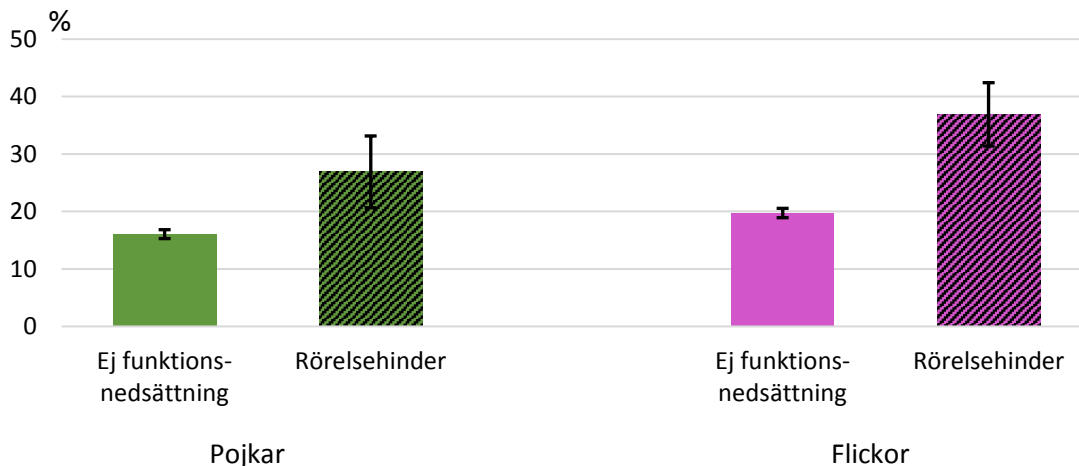

Figur 4.3.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit *mobbade mer än en gång i månaden* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet

I folkhälsoenkäten 2016 efterfrågades om eleverna blivit utsatta för **trakasserier eller kränkningar via mobiltelefon och/eller Internet under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden**, med tre svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, flera gånger”. Resultaten presenteras i Figur 4.3.11.

Elever med rörelsehinder uppger i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning utsatthet för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet under det senaste året.

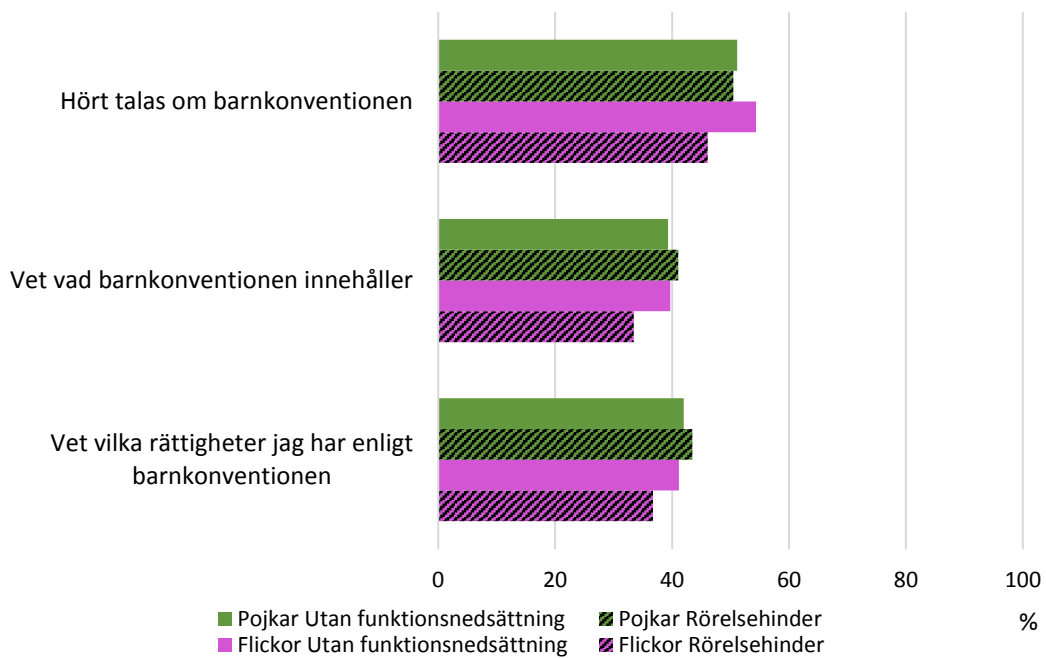
Figur 4.3.11 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden, minst en gång blivit utsatta för (mobbning), trakasserier eller kränkningar via mobil eller internet bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Barnkonventionen

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” efterfrågades elevernas kännedom om barnkonventionen. De fick markera med kryss hur pass väl tre påståenden: ”**Jag har hört talas om barnkonventionen**”; ”**Jag vet vad barnkonventionen innehåller**”; ”**Jag vet vilka rättigheter jag har enligt barnkonventionen**” stämde in på dem utifrån svarsalternativen: ”Stämmer helt och hållet”; ”Stämmer ganska bra”; ”Stämmer ganska dåligt”; ”Stämmer inte alls”; ”Vet ej”. Figur 4.3.12 visar andelen elever som svarat ”Stämmer helt och hållet” eller ”Stämmer ganska bra” på respektive påstående.

Ingen signifikant skillnad ses inom respektive kön.

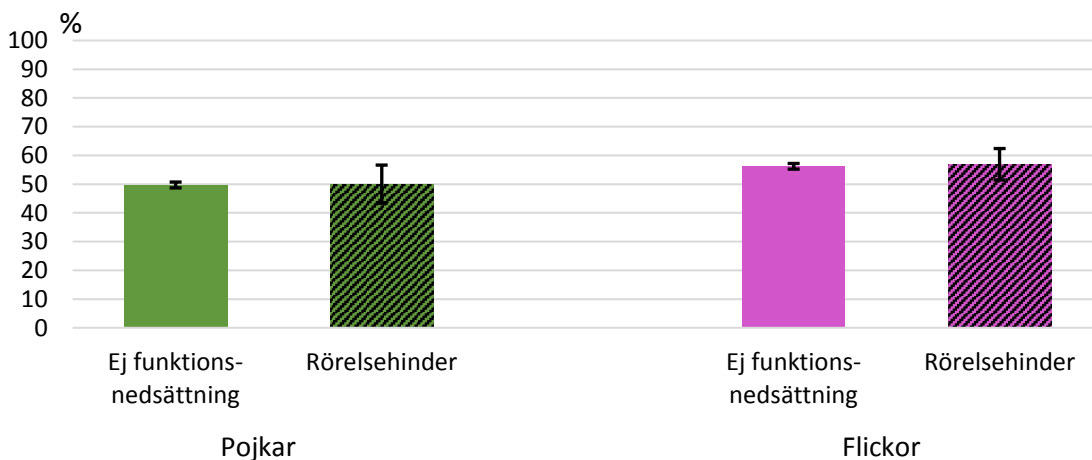

Figur 4.3.12 Andelen pojkar och flickor som *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller och vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sex och samlevnad

I enkäten 2016 ställdes följande fråga till samtliga årskurser: **”Känner du att du har någon, eller någonstans, som du kan vända dig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor?”** med svarsalternativen: ”Ja”; ”Nej”; ”Vet inte”. I figur 4.3.13 redovisas andelen pojkar och flickor som svarat ”Ja” på frågan.

Inga signifikanta skillnader finns inom respektive kön.

Figur 4.3.13 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad* bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

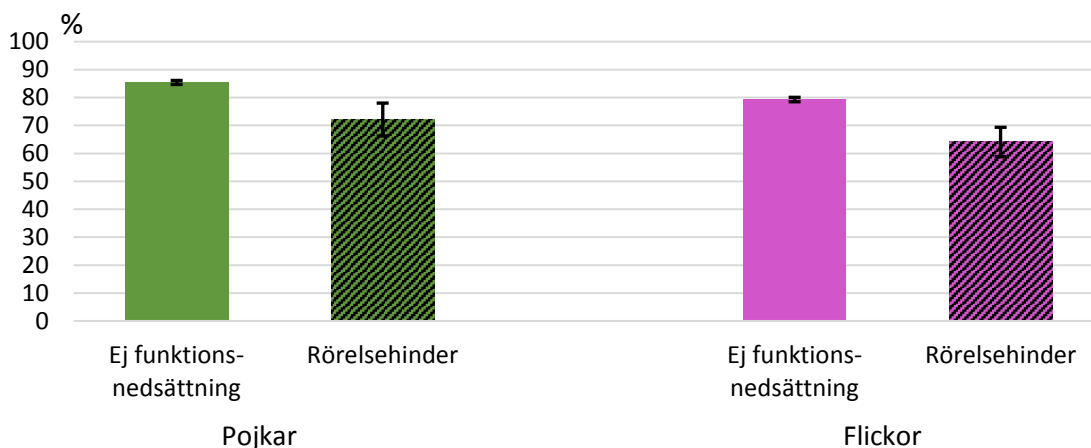
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är mer *nöjd med förhållandet till sin familj* än pojkar och flickor med rörelsehinder.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till *föräldrar, annan vuxna utanför skolan och syskon* än vad pojkar med rörelsehinder har.
- Att vända sig till *föräldrar, kamrater och syskon* är svårare för flickor med rörelsehinder än för flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Fler elever med rörelsehinder upplever *ensamhet* och saknar en riktigt *nära vän* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- De flesta eleverna *trivs bra eller mycket bra på sin fritid*. Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än pojkar och flickor med rörelsehinder.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning är oftare *med i någon förening, klubb eller organisation* än pojkar med rörelsehinder. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna.
- Flickor med rörelsehinder har en *lägre tillit* till andra jämfört med flickor utan någon funktionsnedsättning. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning känner sig *tryggare* än pojkar med rörelsehinder *utomhus i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan och vid fritidsaktiviteter*.
- Flickor med rörelsehinder rapporterar en högre grad av otrygghet än flickor utan någon funktionsnedsättning *utomhus i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter*.
- Elever med rörelsehinder utsätts i högre grad för *brott, mobbas oftare i skolan och utsätts oftare för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Inga signifikanta skillnader ses inom respektive kön avseende kunskap kring *barnkonventionen*.
- Inga signifikanta skillnader ses inom respektive kön avseende om eleverna har *någon att prata med om sex och samlevnad*.

4.4. Skolan

Trivsel i skolan

I folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan: "Hur trivs du i skolan?" med fem svarsalternativ: "Mycket bra"; "Bra"; "Varken bra eller dåligt"; "Dåligt"; "Mycket dåligt". Figur 4.4.1 redovisar andelen elever som uppgett att de trivs "Bra" eller "Mycket bra" i skolan.

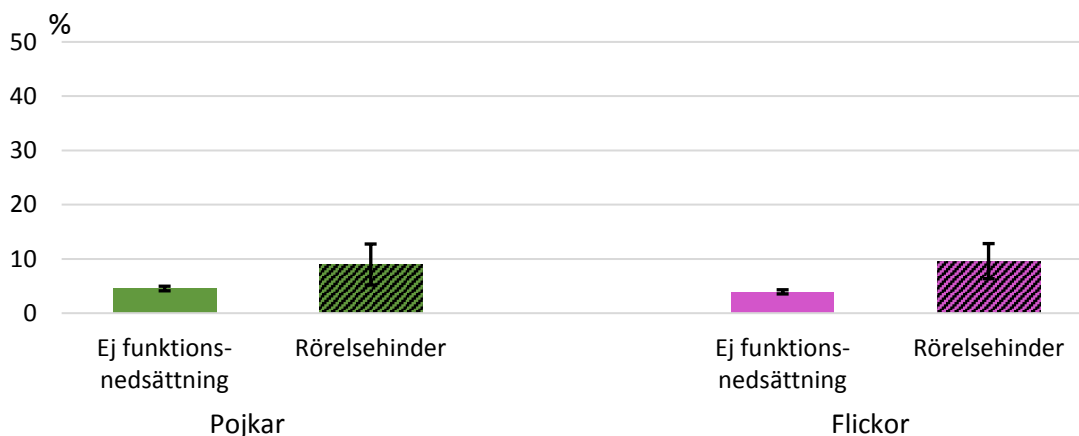
De flesta eleverna uppger att de trivs i skolan. Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar dock en högre skoltrivsel än pojkar och flickor med rörelsehinder.

Figur 4.4.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de trivs "Bra" eller "Mycket bra" i skolan bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ett sätt att mäta trivseln i skolan är att belysa den olovliga frånvaron. I den skånska undersökningen ställdes därför frågan "Brukar du skolka?" där sex svarsalternativ var möjliga: "Nej, aldrig"; "Ja, någon gång per termin"; "Ja, en gång i månaden"; "Ja, 2-3 gånger i månaden"; "Ja, en gång i veckan"; "Ja, flera gånger i veckan". Figur 4.4.2 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de brukar skolka mer än en gång i månaden.

Elever med rörelsehinder uppger skolka i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.

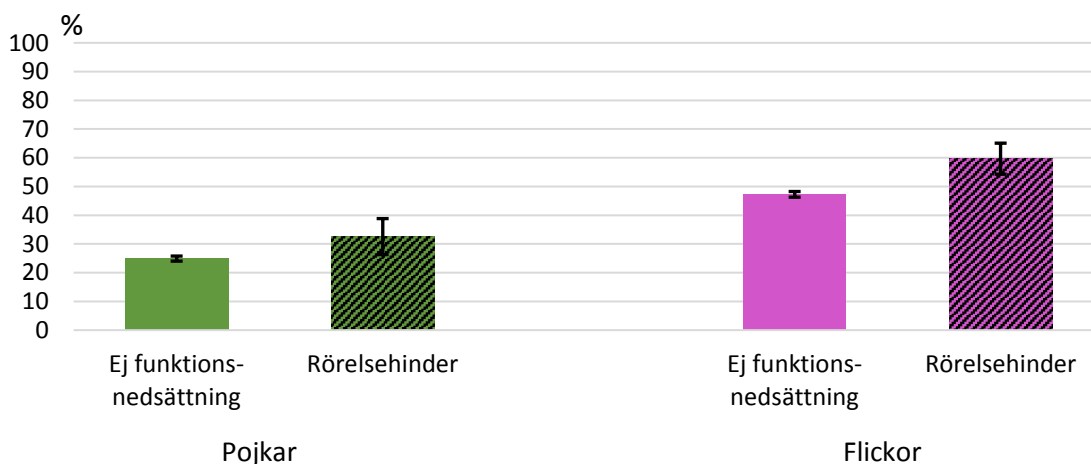

Figur 4.4.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de skolkar mer än en gång i månaden bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress i skolarbetet

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Känner du dig stressad av ditt skolarbete?**" med fyra svarsalternativ: "Inte alls"; "Lite grann"; "Ganska mycket"; "Mycket". Figur 4.4.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete.

Pojkar och flickor med rörelsehinder uppger i högre grad skolstress än pojkar och flickor utan funktionsnedsättning.

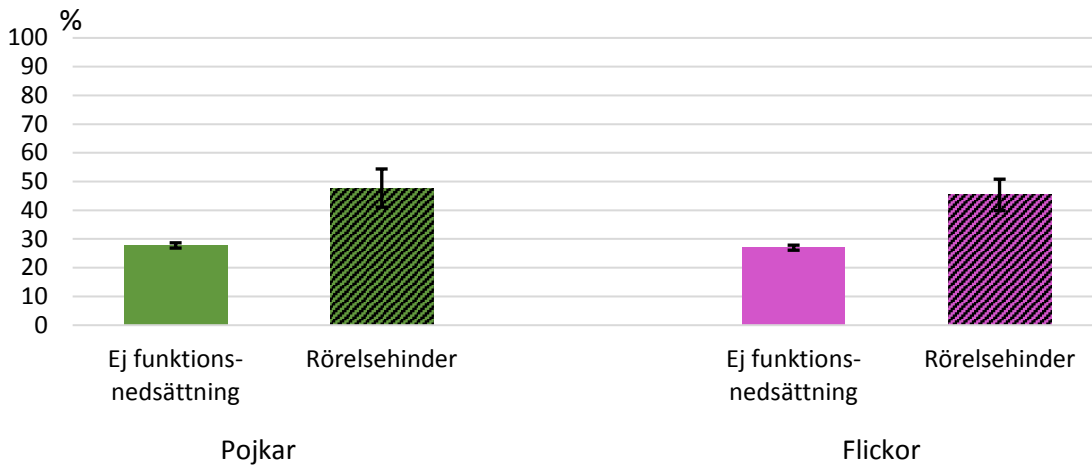

Figur 4.4.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Studiesvårigheter

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Har du svårigheter med något av följande i skolan**": "Att följa med under lektionerna"; "Att göra mina läxor eller andra liknande uppgifter"; "Att förbereda mig inför prov"; "Att hitta den studieteknik som passar mig bäst"; "Att komma igång med eller slutföra uppgifter som kräver egna initiativ"; "Att utföra skriftliga uppgifter"; "Att utföra uppgifter som kräver läsning (t ex. läsa en bok)". De fyra svarsalternativen för respektive delfråga var: "Inte alls"; "Ganska litet"; "Ganska mycket"; "Mycket". Svarsalternativen för de sju delfrågorna poängsattes och sammanvägdes till ett index för indikatorn "**studiesvårigheter**". Figur 4.4.4 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de har studiesvårigheter enligt denna definition.

Pojkar och flickor med rörelsehinder uppger studiesvårigheter i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

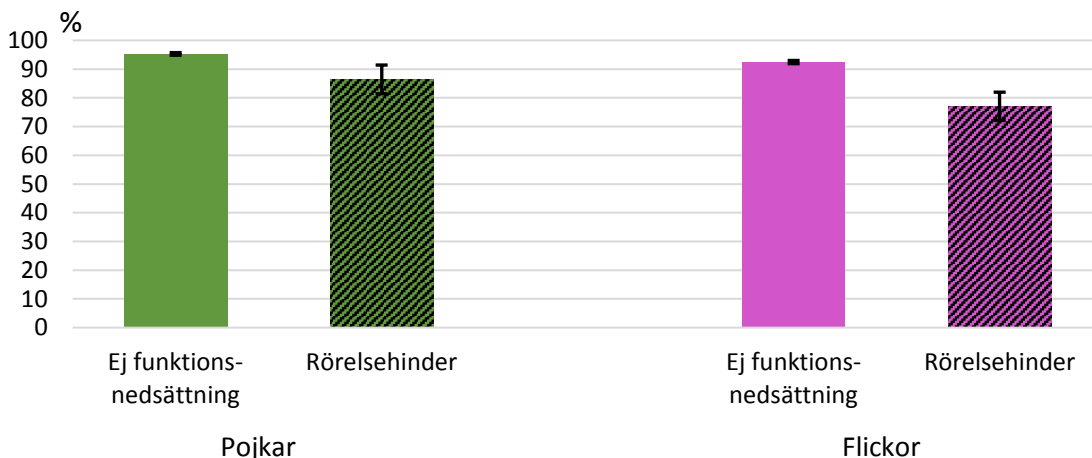

Figur 4.4.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de har *studiesvårigheter* (index sammanvägt av sju frågor) bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Idrott i skolan

I folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan till elever med schemalagd idrott i skolan: "**Brukar du vara med på idrotten i skolan?**" med fyra svarsalternativ: "Alltid/nästan alltid"; "Ungefär varannan gång"; "Någon gång"; "Aldrig". Figur 4.4.5 redovisar andelen pojkar och flickor som "Alltid/ nästan alltid" är med på idrotten i skolan.

De flesta eleverna deltar alltid eller nästan alltid i skolidrotten, men pojkar och flickor med rörelsehinder deltar i lägre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 4.4.5 Andelen pojkar och flickor som *alltid/nästan alltid* är med på idrotten i skolan bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

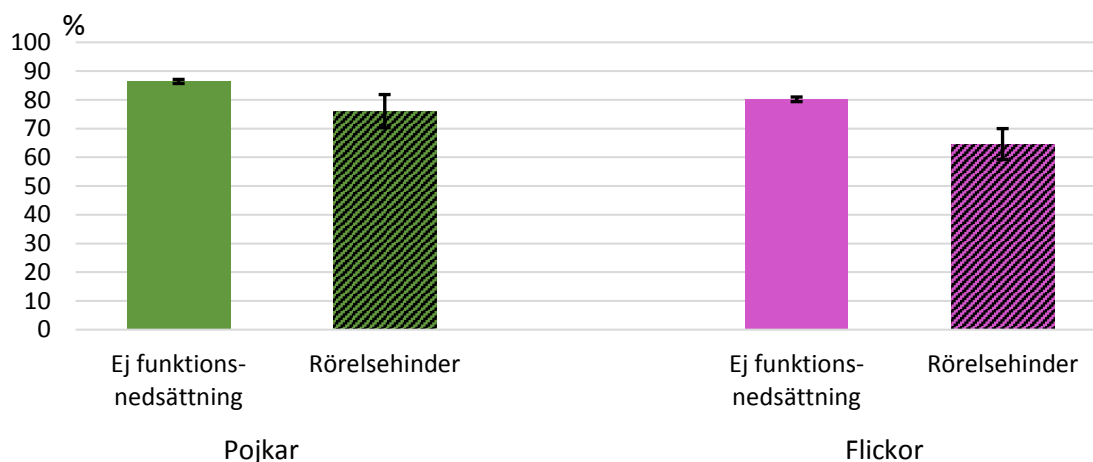
Sammanfattning

- Elever med rörelsehinder *trivs* sämre och *skolkar* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med rörelsehinder uppger i högre grad *skolstress* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med rörelsehinder uppger i högre grad *studiesvårigheter* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning *deltar i skolidrotten* i högre utsträckning än pojkar och flickor med rörelsehinder.

4.5. Framtidstro

Den sista frågan som ställdes till eleverna i i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” var: ”**Hur ser du på framtiden för din personliga del?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket ljusst”; ”Ganska ljusst”; ”Varken ljusst eller mörkt”; ”Ganska mörkt”; ”Mycket mörkt”. Figur 4.5.1 redovisar andelen pojkar och flickor som angett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del.

De flesta eleverna ser ljusst på sin framtid. Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning ser dock ljusare på sin framtid än pojkar och flickor med rörelsehinder.

Figur 4.5.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del bland elever med rörelsehinder respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

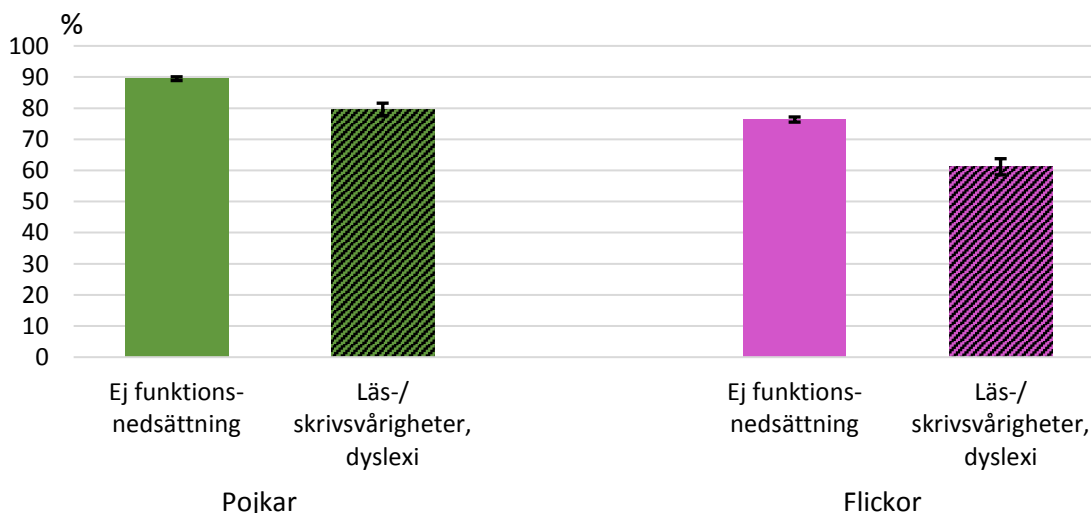
5. LÄS-/ SKRIVSVÅRIGHETER, DYSLEXI

5.1 Hälsa och välbefinnande

Självskattad hälsa

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” besvara frågan: ”**Hur mår du rent allmänt?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Någorlunda”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 5.1.1 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra”.

Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning uppger i högre grad att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

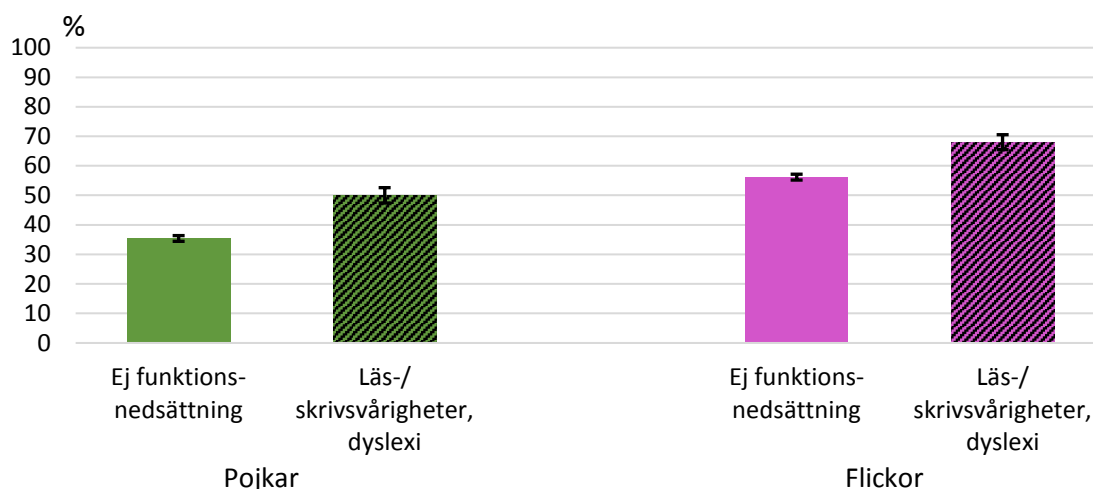

Figur 5.1.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår ”Bra” eller ”Mycket bra” bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Psykiska besvär

Eleverna uppgav hur ofta de haft följande psykiska besvär under de senaste sex månaderna: **nedstämdhet, irritation/dåligt humör, ängslan/oro, svårt att somna**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 5.1.2 visar andelen elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning som uppgett att de haft något av dessa besvär **minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre utsträckning förekomst av psykiska besvär än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

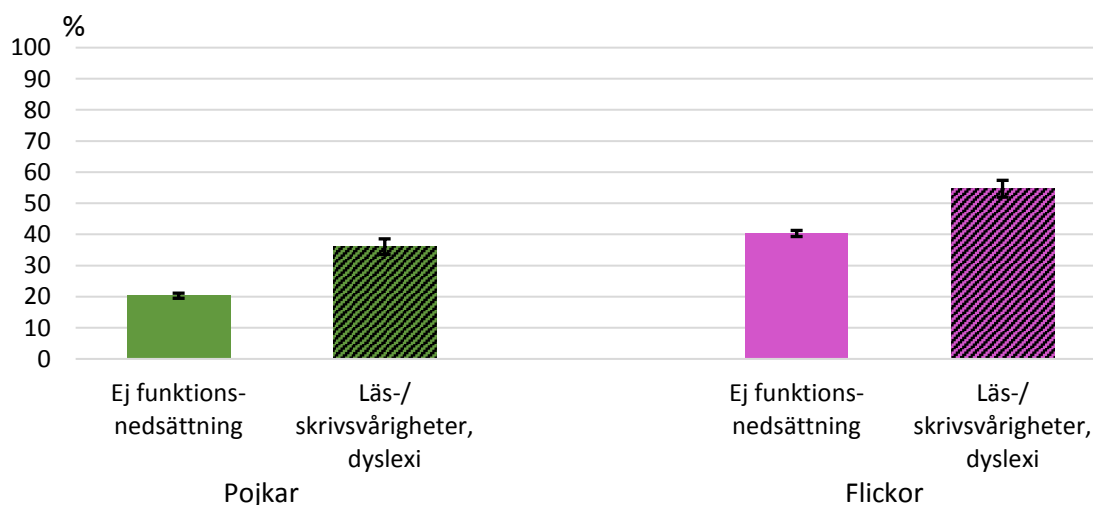

Figur 5.1.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *psykiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Somatiska besvär

De skånska eleverna fick uppge hur ofta de haft följande somatiska besvär under de senaste sex månaderna: **huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, en känsla av yrsel**, med fem svarsalternativ: "I stort sett varje dag"; "Mer än en gång i veckan"; "Ungefär en gång i veckan"; "Ungefär en gång i månaden"; "Sällan eller aldrig". Figur 5.1.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de haft **minst ett somatiskt besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre utsträckning förekomst av somatiska besvär än elever utan någon funktionsnedsättning.

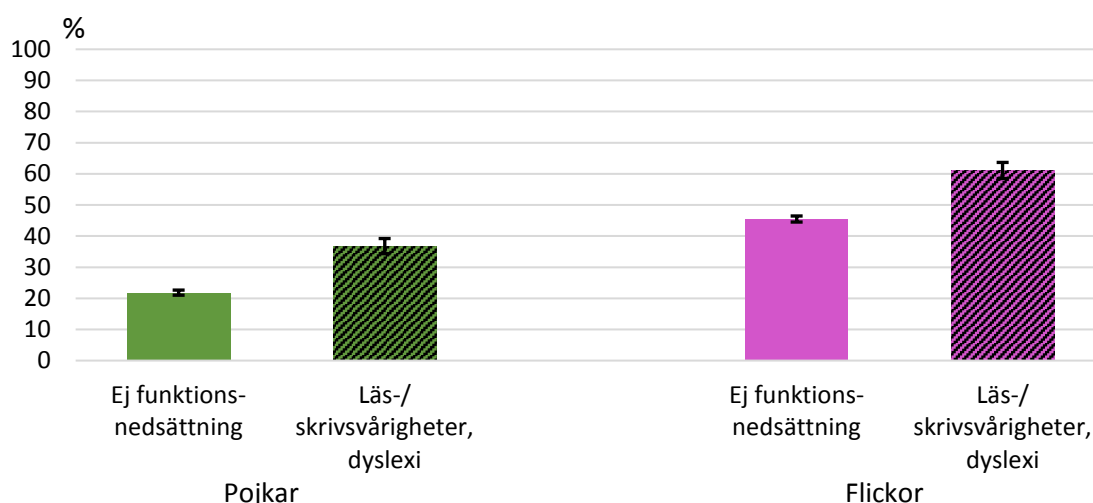
Figur 5.1.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *somatiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Minst två besvär (psykiska eller somatiska)

Det är vanligt att psykiska och somatiska besvär förekommer samtidigt. Figur 5.1.4 visar andelen pojkar och flickor som rapporterat att de haft **minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan** det senaste halvåret.

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar i högre utsträckning förekomst av psykiska och somatiska besvär än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

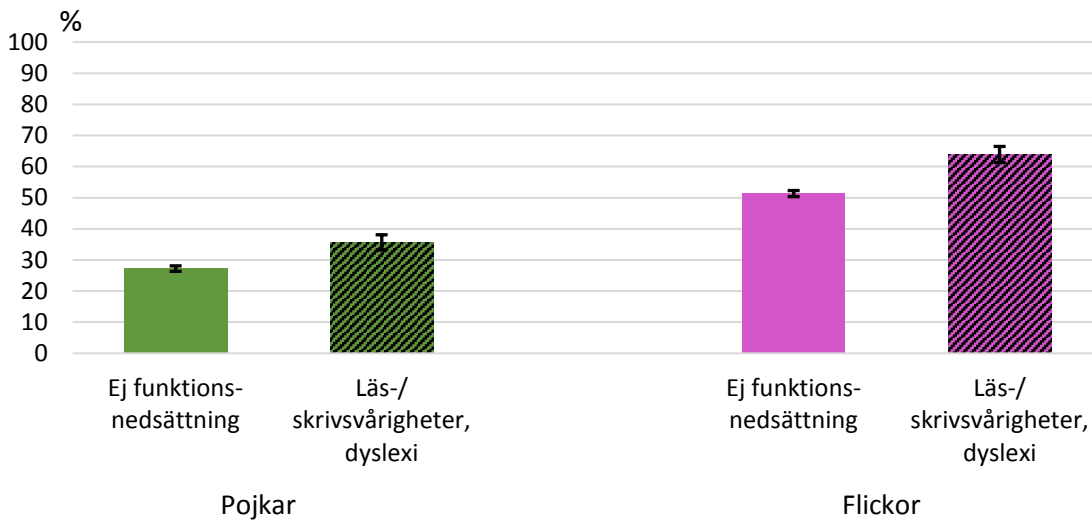

Figur 5.1.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan* det senaste halvåret bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Att må dåligt

För att bredda bilden av psykisk ohälsa ställdes i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” några nya frågor utifrån följande definition: ”Med att må dåligt menar vi att du under en lite längre period (minst två veckor i rad) mått dåligt av att du till exempel varit stressad, nedstämd, deprimerad, orolig, ensam, mobbad, haft ångest eller självmordstankar. Du behöver inte ha känt allt detta, en sak är tillräcklig.” Figur 5.1.5 visar andelen pojkar och flickor som svarat ja på frågan om de **mått dåligt enligt denna beskrivning under någon period de senaste 12 månaderna**.

Både pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar i högre utsträckning att de mått dåligt under det senaste året än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

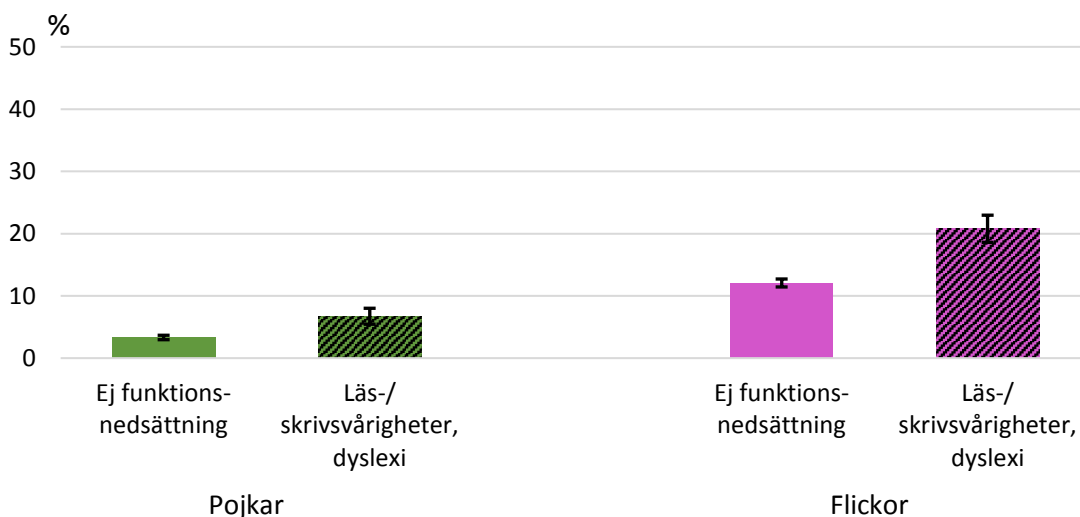

Figur 5.1.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *mått dåligt minst två veckor i rad under de senaste 12 månaderna* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Självskadebeteende

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes en fråga, till de elever som angett att de mått dåligt, om man **under de senaste 12 månaderna försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv** med fyra svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, 2-5 gånger”; ”Ja, mer än 5 gånger”. Figur 5.1.6 redovisar andelen som svarat ”Ja”.

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar självskadebeteende i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

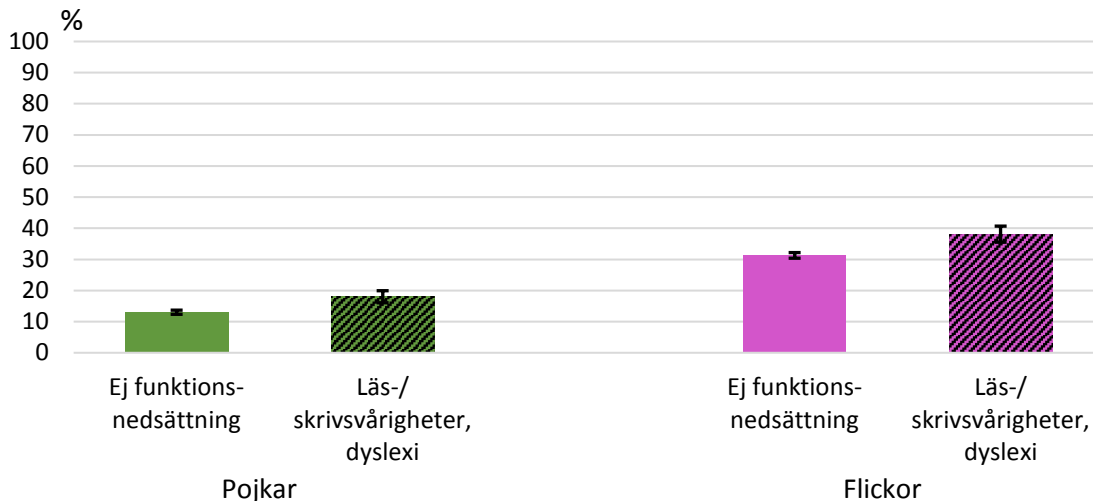

Figur 5.1.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv under de senaste 12 månaderna* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Känner du dig stressad i din vardag?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, ofta”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 5.1.7 visar andelen elever som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag.

Både pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi upplever oftare vardagsstress än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

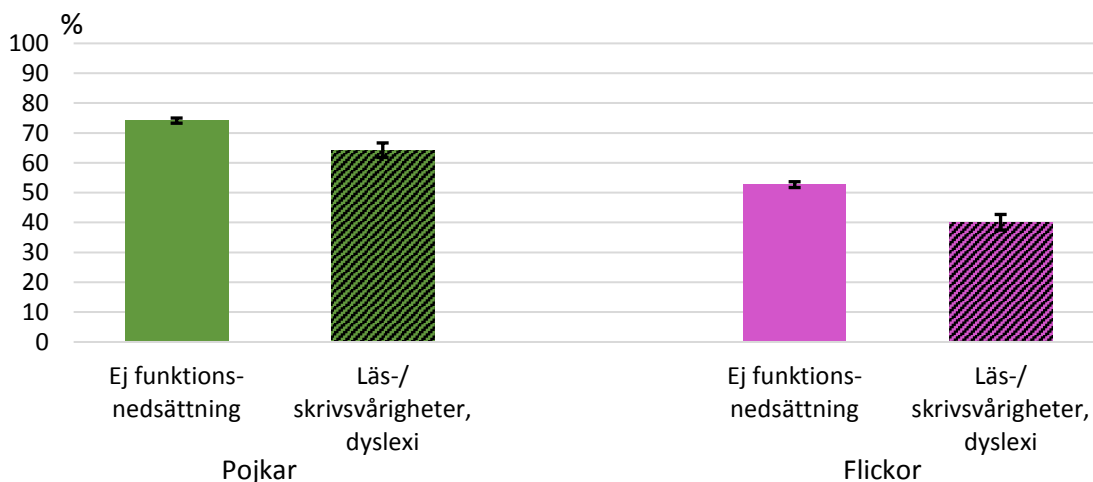

Figur 5.1.7 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan funktionsnedsättning.

Nöjd med sig själv

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes även frågan: ”**Känner du dig nöjd med dig själv?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, oftast”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 5.1.8 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de oftast känner sig nöjda med sig själva.

Elever utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare nöjd med sig själv än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

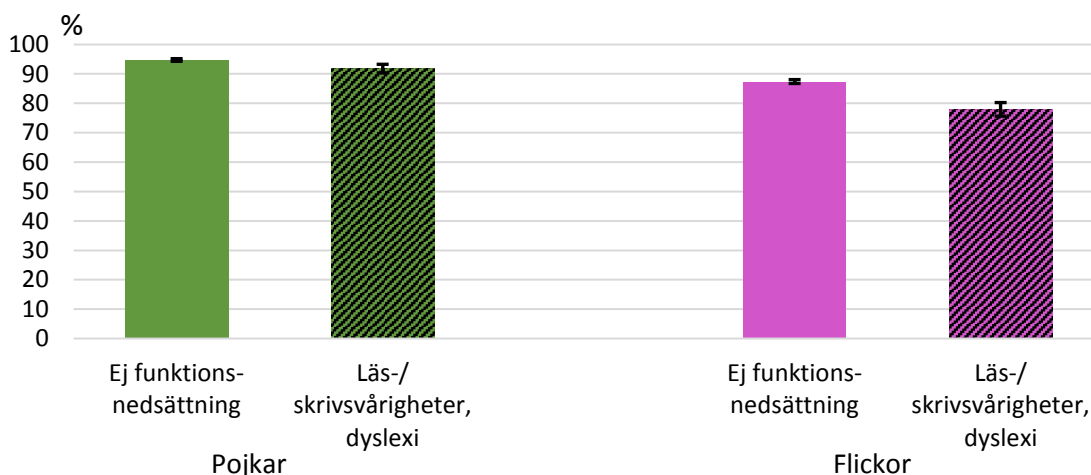

Figur 5.1.8 Andelen pojkar och flickor som oftast känner sig nöjda med sig själva bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan funktionsnedsättning.

Trivs bra med livet

I den skånska folkhälsoenkäten ställdes också frågan ”**Hur trivs du i stort sett med livet just nu?**” med fyra svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Ganska bra”; ”Inte så bra”; ”Inte alls”. Figur 5.1.9 visar andelen som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra”.

De flesta eleverna trivs ganska bra eller mycket bra med livet just nu. Elever utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

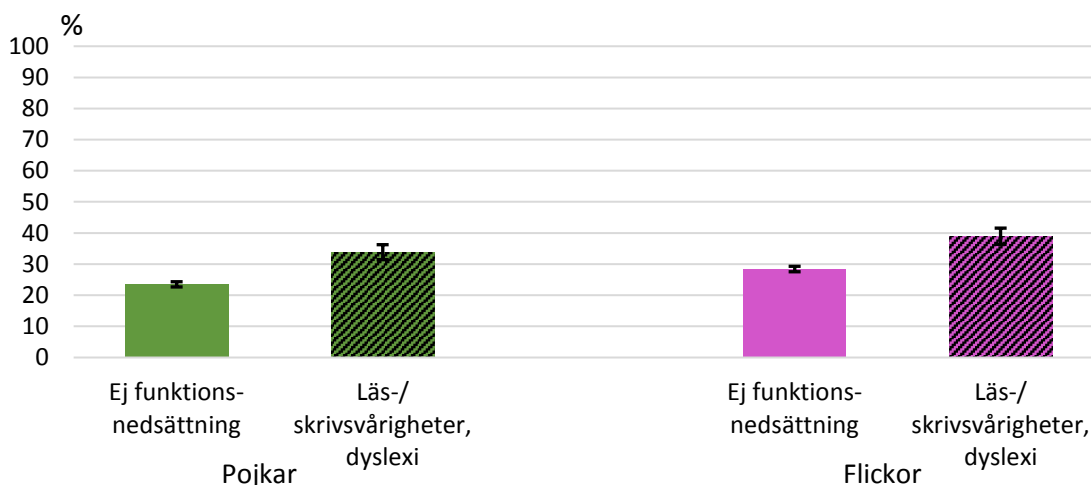

Figur 5.1.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *trivs* ”Mycket bra” eller ”Ganska bra” med livet bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sömn

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur många timmar per natt brukar du sova på vardagar?**” med *tre* svarsalternativ: ”Mindre än 7 timmar”; ”7-9 timmar”; ”Mer än 9 timmar”.

Figur 5.1.10 visar att andelen elever som sover mindre än sju timmar per vardagsnatt är högre bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi än bland elever utan funktionsnedsättning.

Figur 5.1.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *sover mindre än sju timmar per natt på vardagar* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

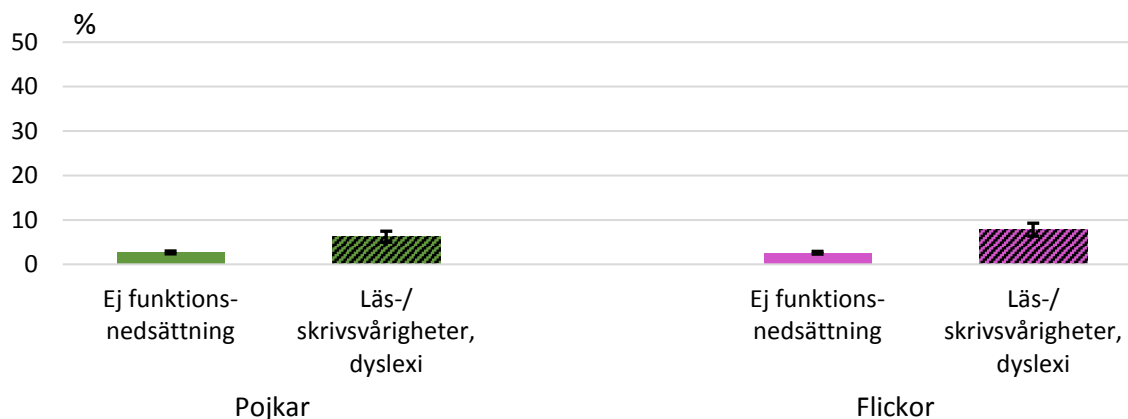
- Elever utan någon funktionsnedsättning anger en *god hälsa* i högre grad än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger *psykiska och somatiska besvär* i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre utsträckning att de *mått dåligt* och i högre grad *självskadebeteende* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi upplever oftare *vardagsstress* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare *nöjd med sig själv* än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- De flesta eleverna *trivs med livet* just nu. Elever utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Andelen elever som *sover mindre än sju timmar* per vardagsnatt är högre bland pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

5.2. Levnadsvanor

Tobak

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Röker du cigaretter?**” med sju svarsalternativ: ”Nej, jag har aldrig rökt”; ”Nej, men jag har provat”; ”Nej, jag har rökt men slutat”; ”Ja, varje dag”; ”Ja, nästan varje dag”; ”Ja, när jag är på fest”; ”Ja, ibland”. Elever som besvarade frågan med ”Ja, varje dag” definieras som dagligrökare.

Figur 5.2.1 visar att daglig rökning av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

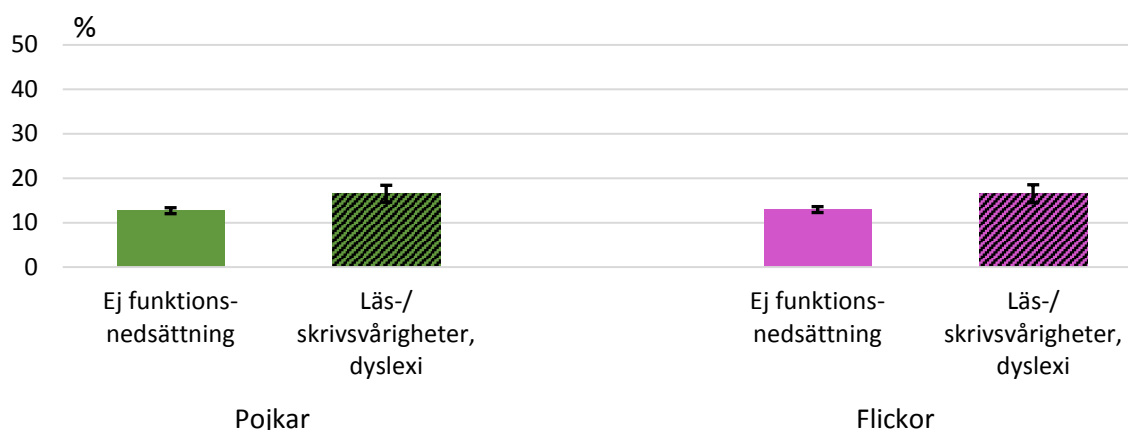
Figur 5.2.1 Andelen pojkar och flickor som röker cigaretter dagligen bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Alkohol

I folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2012” och ”Barn och Unga i Skåne 2016” inleddes frågeavsnittet om alkohol med följande definition: ”Med alkohol menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoläsk, vin, starkvin och sprit. Även hembränt och smuggelsprit och sprit som ingår i drinkar eller shots räknas. Räkna inte med alkoholhaltiga drycker under 2,8 % t.ex. lättöl och lättcider.”

I de skånska enkäterna ställdes frågan: ”**Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?**” med fem svarsalternativ: ”Nej”; ”En gång”; ”2-4 gånger”; ”5-10 gånger”; ”Mer än 10 gånger” till elever i årskurs sex, nio och gymnasiet årskurs två. I figur 5.2.2 redovisas andelen pojkar och flickor som druckit alkohol mer än 10 gånger under det senaste året.

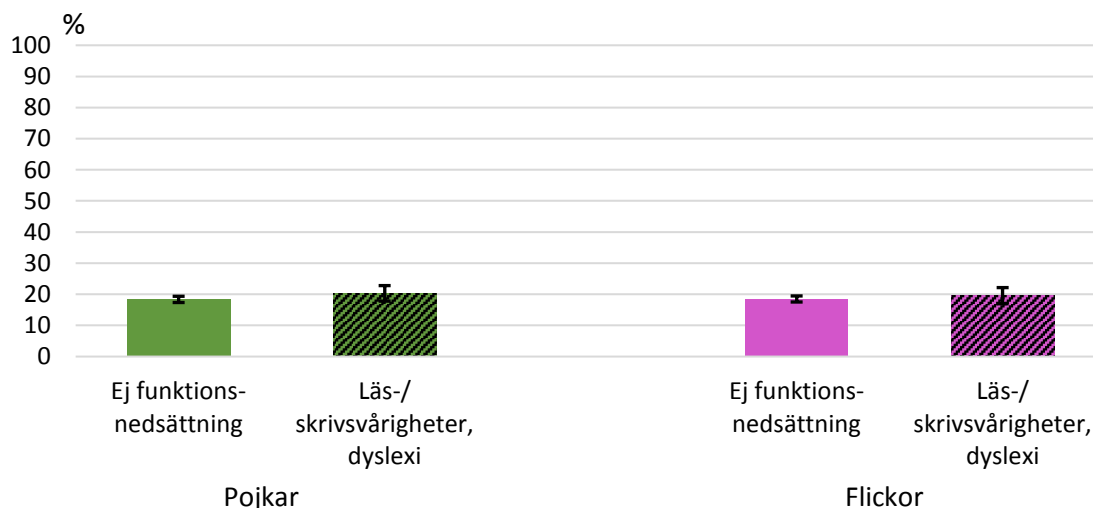
Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad alkoholkonsumtion än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 5.2.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *druckit alkohol mer än 10 gånger under de senaste 12 månaderna* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

För att fastställa frekvensen i berusningsdrickande ställdes frågan ”**Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad**” till elever i årskurs nio samt gymnasiets årskurs två. De svarsalternativ som gavs var: ”Aldrig”; ”Sällan”; ”Ibland”; ”Nästan varje gång jag dricker”; ”Varje gång jag dricker”. I figur 5.2.3 redovisas andelen pojkar och flickor som uppgett att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol.

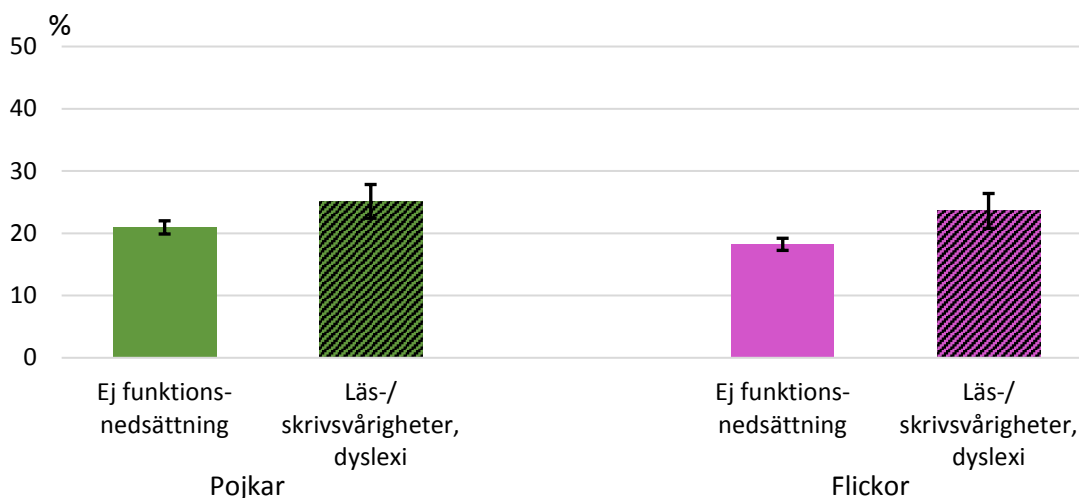
Avseende berusningsdrickande ses inga signifikanta skillnader mellan elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Figur 5.2.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga till elever i årskurs nio och i gymnasiets årskurs två om **intensivkonsumtion av alkohol**. Med intensivkonsumtion menas att eleven minst en gång per månad det senaste året vid ett och samma tillfälle druckit alkohol motsvarande minst fyra burkar starköl *eller* minst fyra burkar stark cider/alkoläsk *eller* sex burkar folköl *eller* en hel flaska vin *eller* 25 cl sprit (ca sex shots eller drinkar).

Figur 5.2.4 visar att intensivkonsumtion av alkohol är mer förekommande bland pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

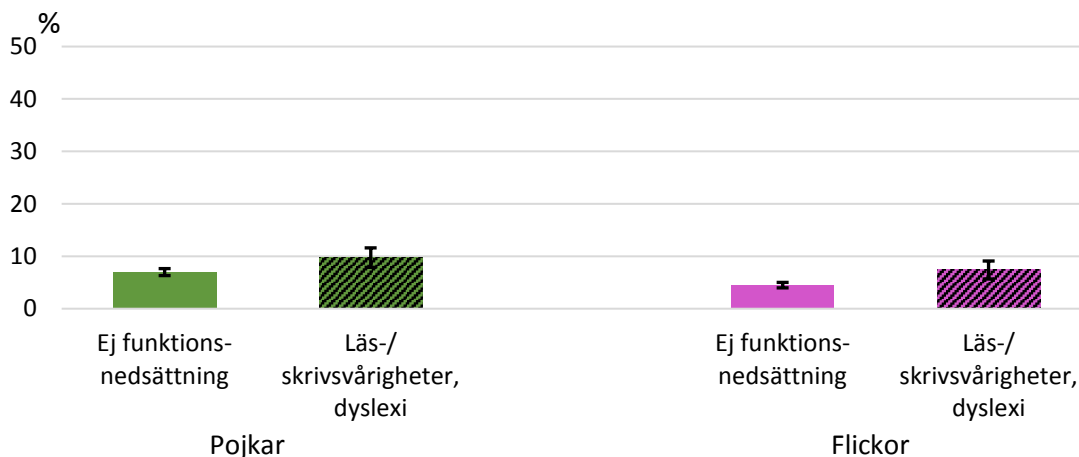

Figur 5.2.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett *intensivkonsumtion av alkohol minst en gång per månad* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Narkotika

I folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågor kring narkotikaanvändning. Eleverna i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet fick besvara frågan: "**Har du någon gång använt narkotika?**" med fyra svarsalternativ: "Ja, under de senaste 30 dagarna"; "Ja, under de senaste 12 månaderna"; "Ja, för mer än 12 månader sedan"; "Nej". I figur 5.2.5 redovisas andelen pojkar och flickor som använt narkotika någon gång under de senaste 12 månaderna.

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar narkotikaanvändning i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

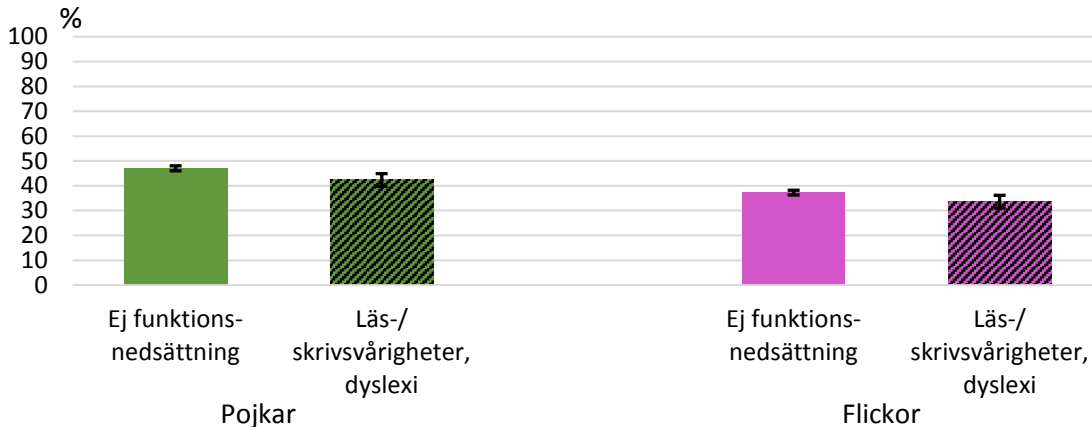
Figur 5.2.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *använt narkotika under de senaste tolv månaderna* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Matvanor

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om **hur ofta man äter frukost, lagad lunch och lagad mat på kvällen under en vanlig vecka**, med fyra möjliga svarsalternativ: ”Varje dag”; ”4-6 dagar”; ”1-3 dagar”; ”Sällan/aldrig”. I Figur 5.2.6 visas andelen pojkar och flickor som svarat ”Varje dag” på respektive måltid (regelbundna måltidsvanor).

Elever utan någon funktionsnedsättning rapporterar regelbundna matvanor i högre utsträckning än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

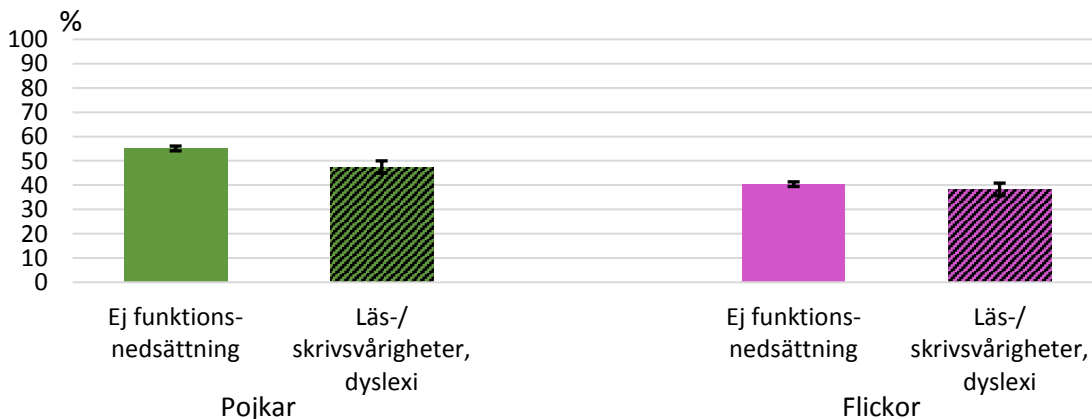

Figur 5.2.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *varje dag* äter frukost, lunch och middag bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fysisk aktivitet

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur mycket rör du dig i snitt per dag (t.ex. går, cyklar eller idrottar)?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 30 minuter per dag”; ”30-60 minuter per dag”; ”En timme eller mer per dag”. I figur 5.2.7 redovisas de elever som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning rapporterar fysisk aktivitet i högre utsträckning än pojkar med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi. Ingen skillnad ses bland flickorna.

Figur 5.2.7 Andelen pojkar och flickor som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan funktionsnedsättning.

Sammanfattning

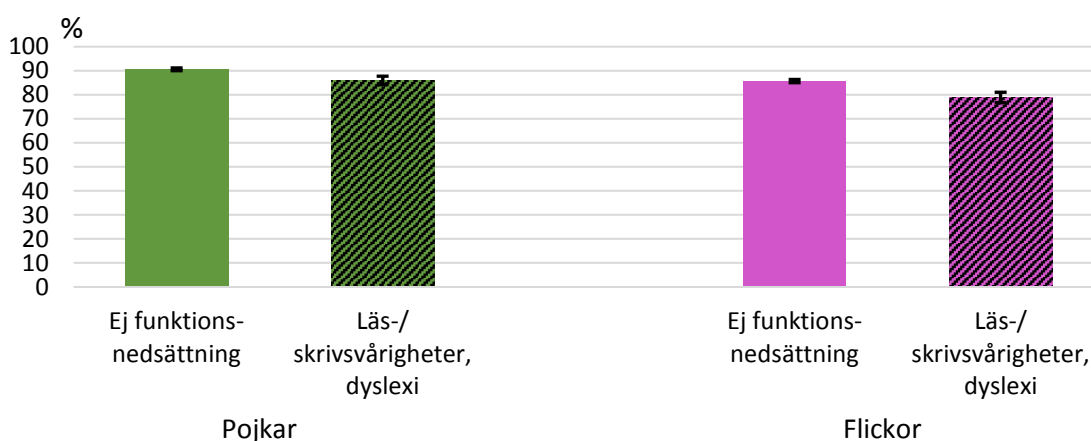
- *Daglig rökning* av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad *alkoholkonsumtion* än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Avseende *berusningsdrickande* ses inga signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning prespektive pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- *Intensivkonsumtion* av alkohol är mer förekommande bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi än bland elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar *narkotika-användning* i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever utan någon funktionsnedsättning rapporterar *regelbundna matvanor* i högre utsträckning än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning rapporterar *fysisk aktivitet* minst en timme dagligen i högre utsträckning än pojkar med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi. Ingen skillnad ses bland flickor.

5.3. Sociala relationer och trygghet

Nöjd med förhållandet till sin familj

I skolenkäten 2016 ställdes för första gången frågan: ”**Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket nöjd”; ”Nöjd”; ”Varken nöjd eller missnöjd”; ”Missnöjd”; ”Mycket missnöjd”. De två första svarsalternativen redovisas i Figur 5.3.1 som nöjd med sitt förhållande till sin familj.

Elever utan någon funktionsnedsättning är nöjdare med förhållandet till sin familj än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

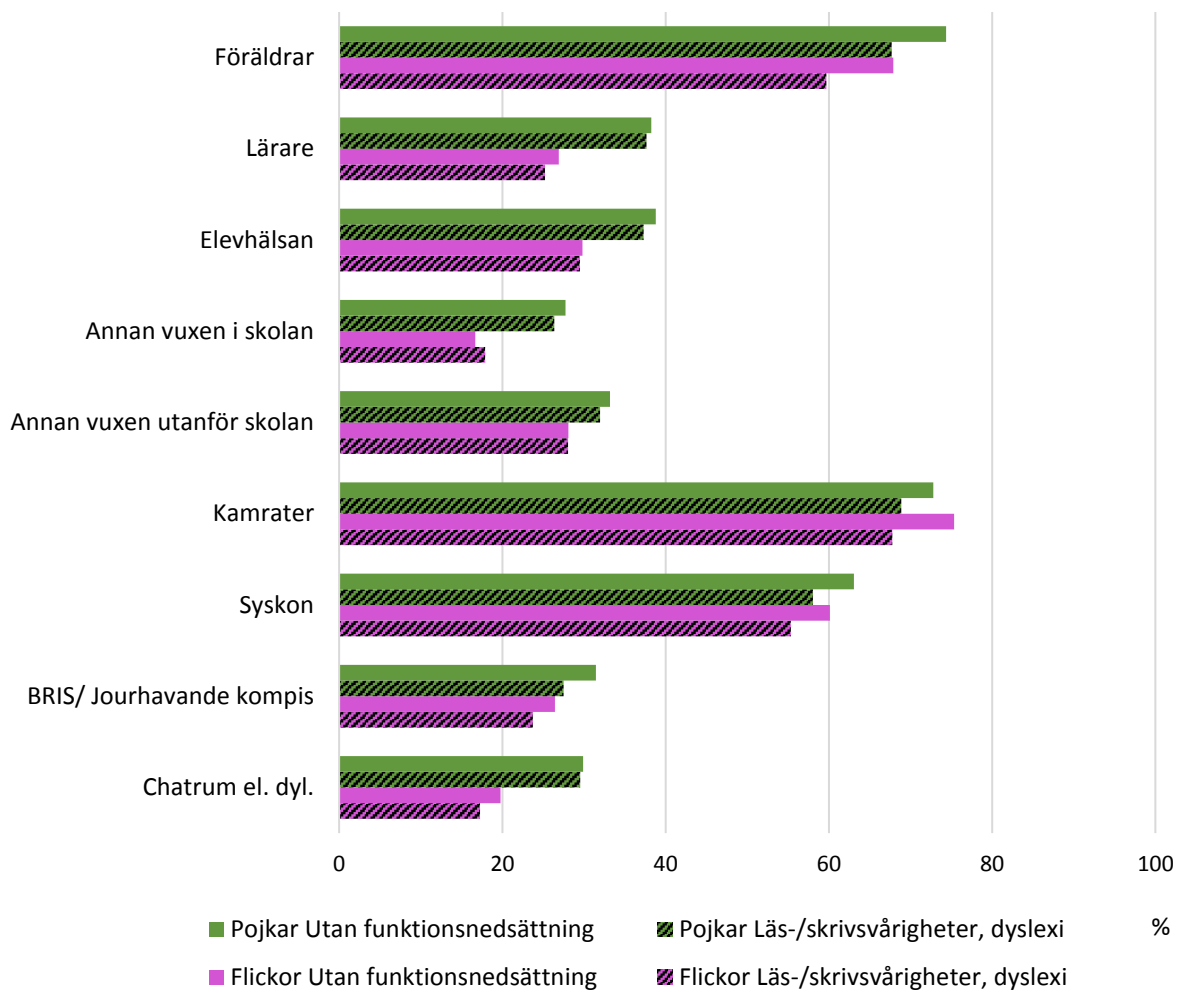
Figur 5.3.1 Andelen pojkar och flickor som är *nöjda med sitt förhållande till sin familj* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Lätt för att prata med andra

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då det är att vända sig till...**” för alternativen: Föräldrar eller de vuxna du bor hos; Lärare; Personal inom elevhälsan på skolan, t.ex. skol-sköterskan/kuratorn; Annan vuxen i skolan; Annan vuxen utanför skolan; Kamrater; Syskon (om du har några); BRIS, Jourhavande kompis eller liknande; Chattrum, diskussionsforum på Internet”. De fem svarsalternativ som gavs var: ”Mycket lätt”; ”Ganska lätt”; ”Varken lätt eller svårt”; ”Ganska svårt”; ”Mycket svårt”. Figur 5.3.2 visar andelen som tycker det är ”Mycket lätt” eller ”Ganska lätt” att vända sig till ovanstående alternativ för stöd när de behöver prata.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till föräldrar, kamrater, syskon och BRIS än vad pojkar med läs- och skrivsvårigheter har. Ingen signifikant skillnad ses avseende övriga alternativ.

Flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi har svårare för att vända sig till föräldrar, kamrater och syskon än vad flickor utan någon funktionsnedsättning har. Ingen signifikant skillnad ses avseende övriga alternativ.

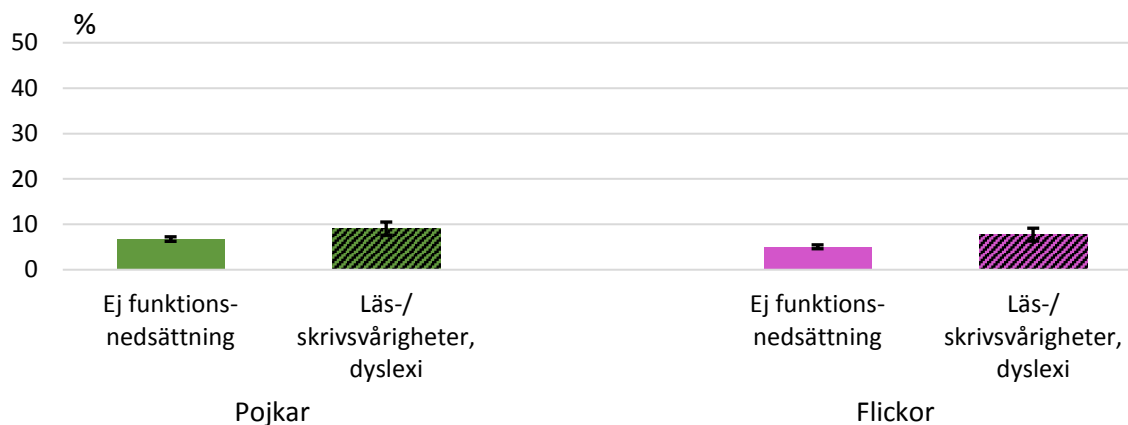

Figur 5.3.2 Andelen pojkar och flickor som har lätt för att prata med någon eller något av ovanstående alternativ bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nära vän

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du just nu någon riktigt nära vän som du kan prata förtroligt med om nästan allt?**”. Det gavs fyra svarsalternativ: ”Har inga nära vänner”; ”Har en nära vän”; ”Har två nära vänner”; ”Har flera nära vänner”. Figur 5.3.3 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de inte har någon riktigt nära vän.

En större andel pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger att de saknar någon riktigt nära vän jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

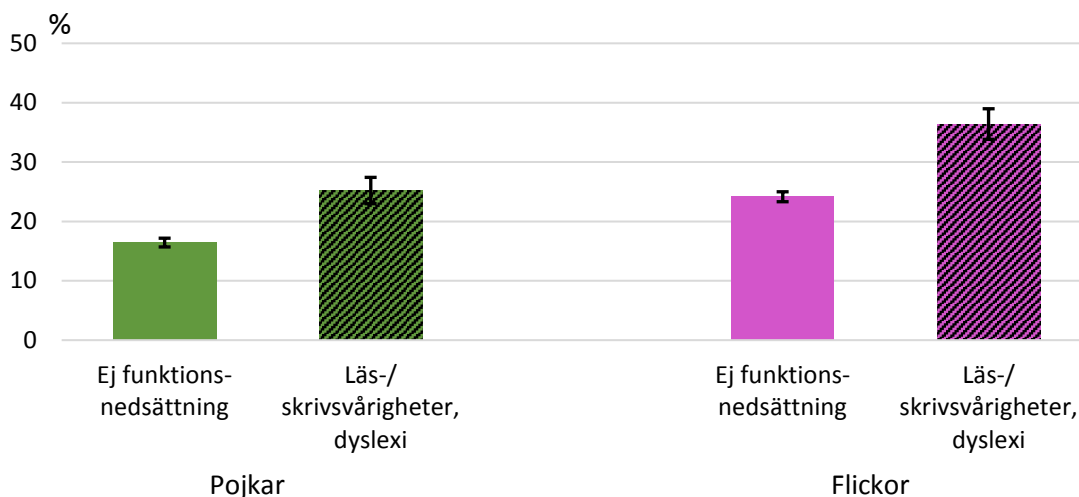

Figur 5.3.3 Andelen pojkar och flickor som *inte har någon riktigt nära vän* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ensamhet

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Händer det att du besväras av ensamhet?**” med fem svarsalternativ: ”Varje dag”; ”Flera gånger i veckan”; ”Någon gång i veckan”; ”Någon eller några gånger i månaden”; ”Mer sällan än en gång i månaden”. Figur 5.3.4 redovisar andelen elever som besväras av ensamhet minst en gång i veckan.

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi upplever ensamhet i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

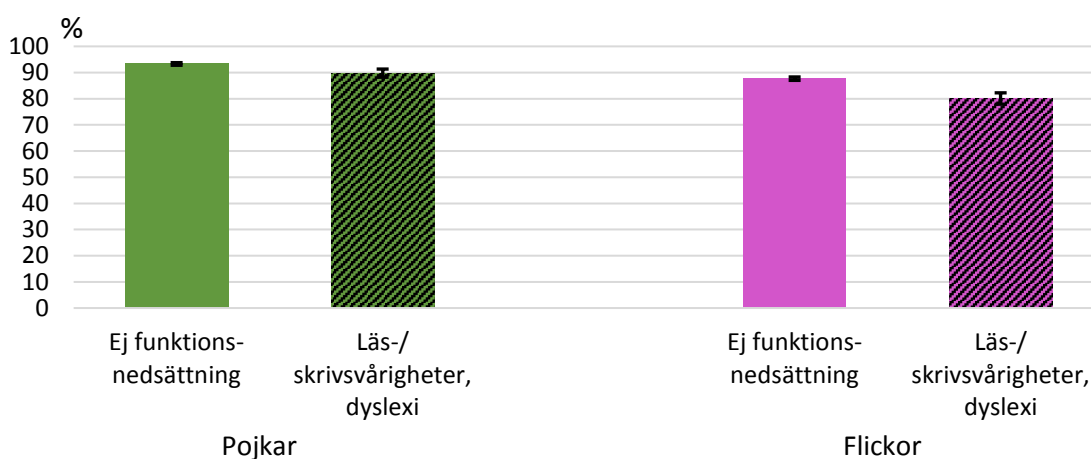

Figur 5.3.4 Andelen pojkar och flickor som *besväras av ensamhet minst en gång i veckan* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fritiden

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Hur trivs du på din fritid?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Sådär”; ”Ganska dåligt”; ”Dåligt”. Figur 5.3.5 redovisar de som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid.

De flesta eleverna, trivs bra eller mycket bra på sin fritid. Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

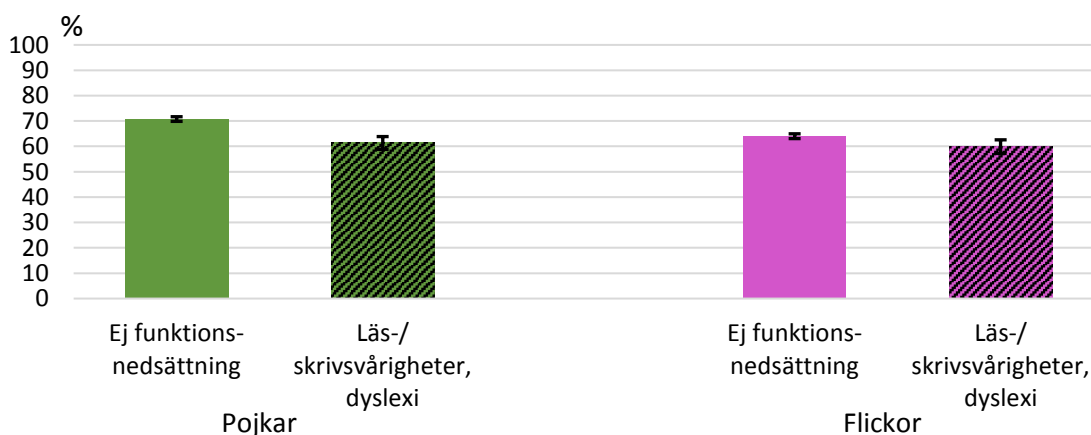

Figur 5.3.5 Andelen pojkar och flickor som trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du under de senaste 12 månaderna varit med i någon förening, klubb eller organisation (t ex idrott, kör, scouter)?**” med svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”.

Figur 5.3.6 visar att pojkar och flickor utan funktionsnedsättning i högre grad än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi har svarat ja på ovanstående fråga.

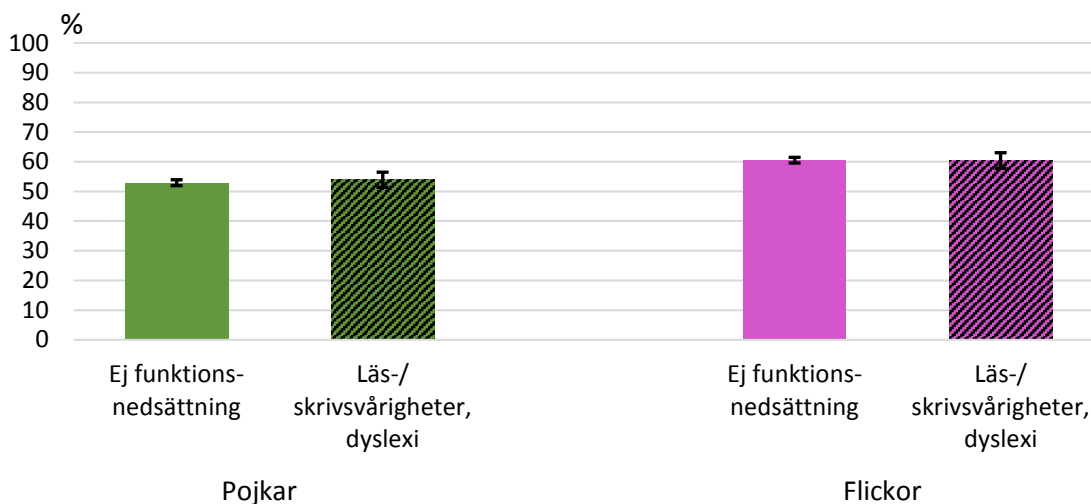

Figur 5.3.6 Andelen pojkar och flickor som varit med i någon förening, klubb eller organisation under de senaste tolv månaderna bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Tillit till andra människor

De skånska eleverna fick besvara påståendet: ”**Man kan lita på de flesta människor**” med ett av fyra svarsalternativ: ”Håller inte alls med”; ”Håller inte med”; ”Håller med”; ”Håller med fullständigt”. De två första svarsalternativen definieras som låg tillit och de båda sista som hög tillit.

Ingen signifikant skillnad ses inom respektive kön avseende tillit till andra människor.

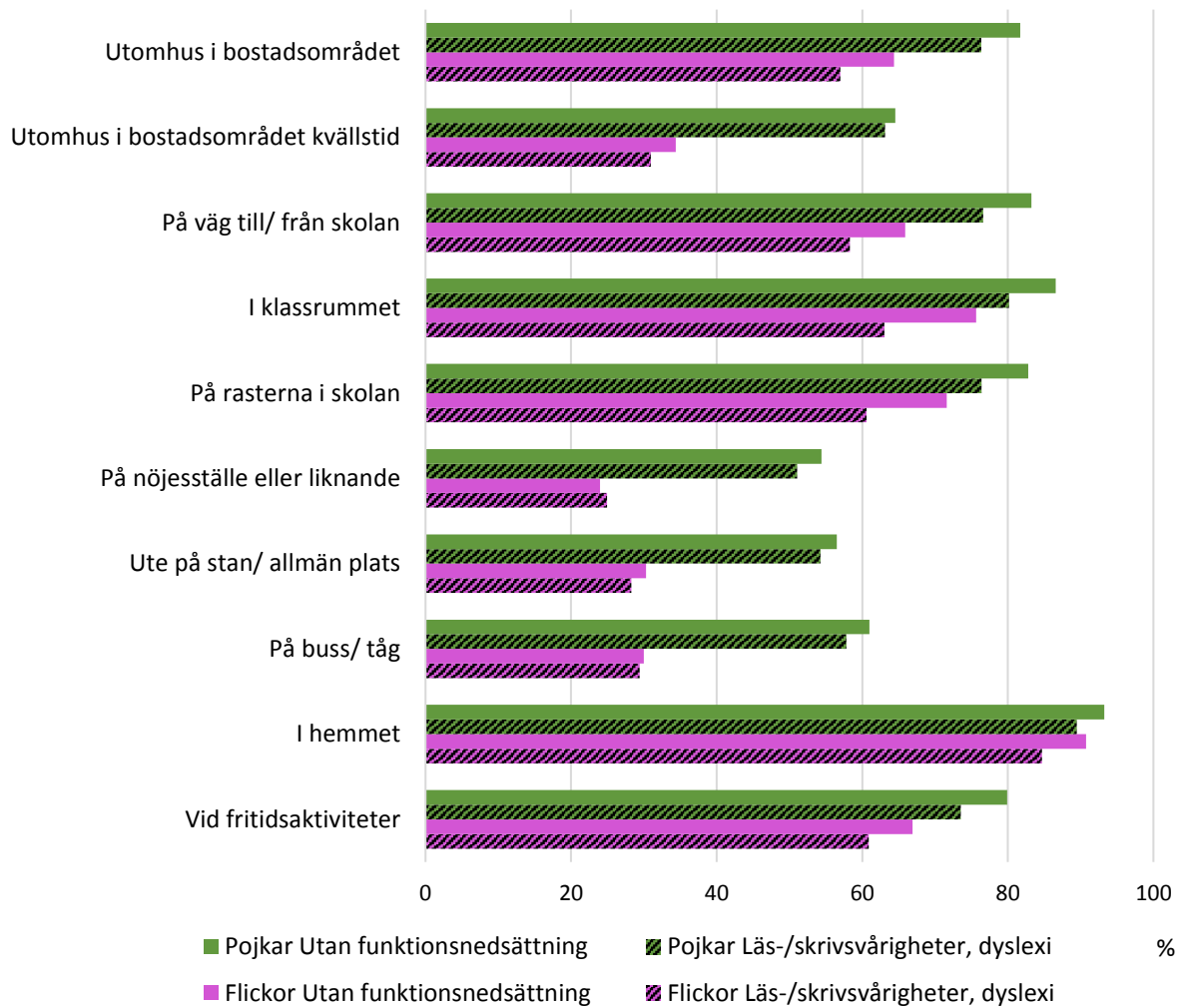
Figur 5.3.7 Andelen pojkar och flickor med låg tillit till andra bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trygghet

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” tillfrågades eleverna om de **känner sig trygga på olika ställen** med tre svarsalternativ: ”Ja, alltid”; ”Ja, oftast”; ”Nej”. Figur 5.3.8 visar andelen elever som uppgett att de alltid känner sig trygga på de angivna platserna.

Både pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi i bostadsområdet, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter.

Avseende upplevd trygghet i bostadsområdet på kvällen, nöjesställe, ute på stan samt på buss eller tåg ses inga signifikanta skillnader inom respektive kön.

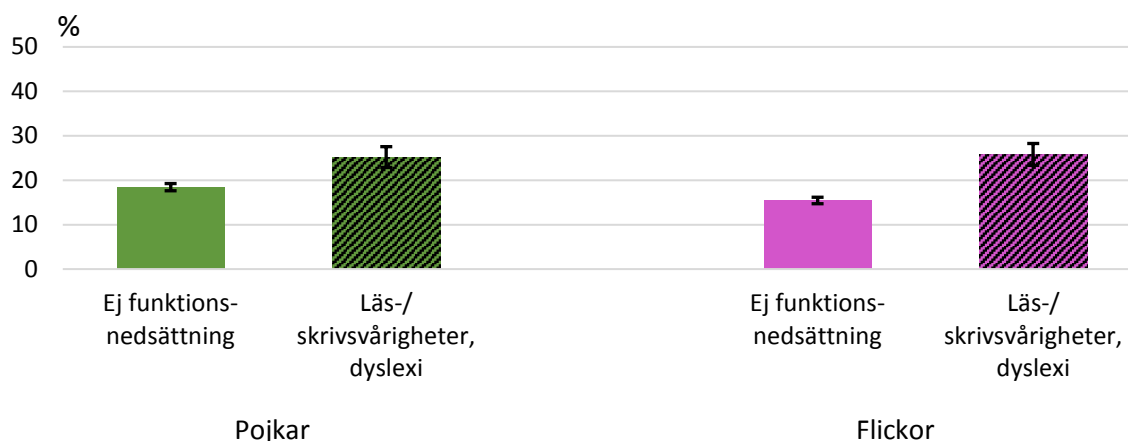
Figur 5.3.8 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de alltid känner sig trygga* på ett antal olika ställen bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Utsatthet för brott

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om man blivit **utsatt för olika brott under de senaste 12 månaderna och om man i så fall gjort en polisanmälan**. De fem alternativ som gavs var: ”Blivit allvarligt hotad av annan person”; ”Blivit rånad”; ”Blivit bestulen”; ”Blivit slagen så att du behövt uppsöka skolsköterska, läkare eller tandläkare” och ”Blivit utsatt för oönskad sexuell handling”. På grund av få svaranden på vissa alternativ redovisas endast utsatthet för minst ett av ovanstående brott (Figur 5.3.9).

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar i högre utsträckning utsatthet för brott jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

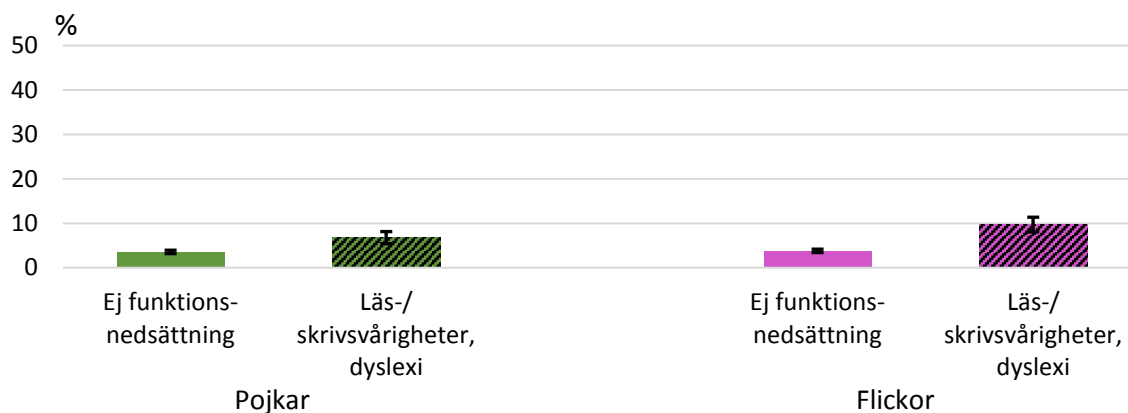
Figur 5.3.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för minst ett brott* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning i skolan

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?**” med fem svarsalternativ: ”Jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna”; ”Det har hänt en eller två gånger under de senaste månaderna”; ”Två eller tre gånger i månaden”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Flera gånger i veckan”. Figur 5.3.10 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit mobbade mer än en gång i månaden.

I enkäten definierades begreppet mobbning som: ”Vi menar att en elev mobbas då en annan elev, eller en grupp elever, säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev upprepade gånger blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför. Det är däremot inte mobbning då två ganska jämnstarka elever grälar eller slåss, och inte heller när en elev retas på ett snällt och vänligt sätt.”

Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi rapporterar i högre grad utsatthet för mobbning i skolan jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.

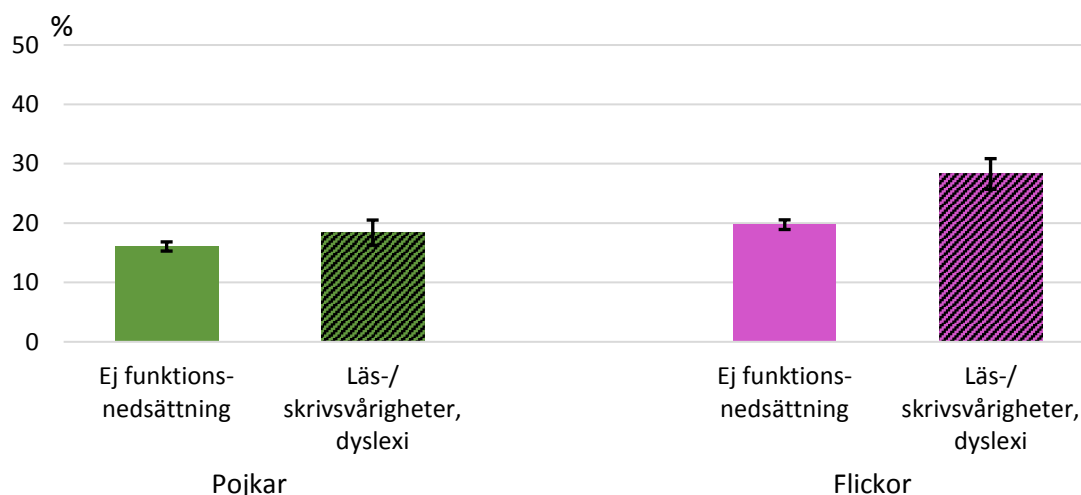

Figur 5.3.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit *mobbade mer än en gång i månaden* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet

I folkhälsoenkäten 2016 efterfrågades om eleverna blivit utsatta för **trakasserier eller kränkningar via mobiltelefon och/eller Internet under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden**, med tre svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, flera gånger”. I Figur 5.3.11 redovisas de elever som svarat ”Ja” på frågan.

Flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad än flickor utan någon funktionsnedsättning utsatthet för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet under det senaste året. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.

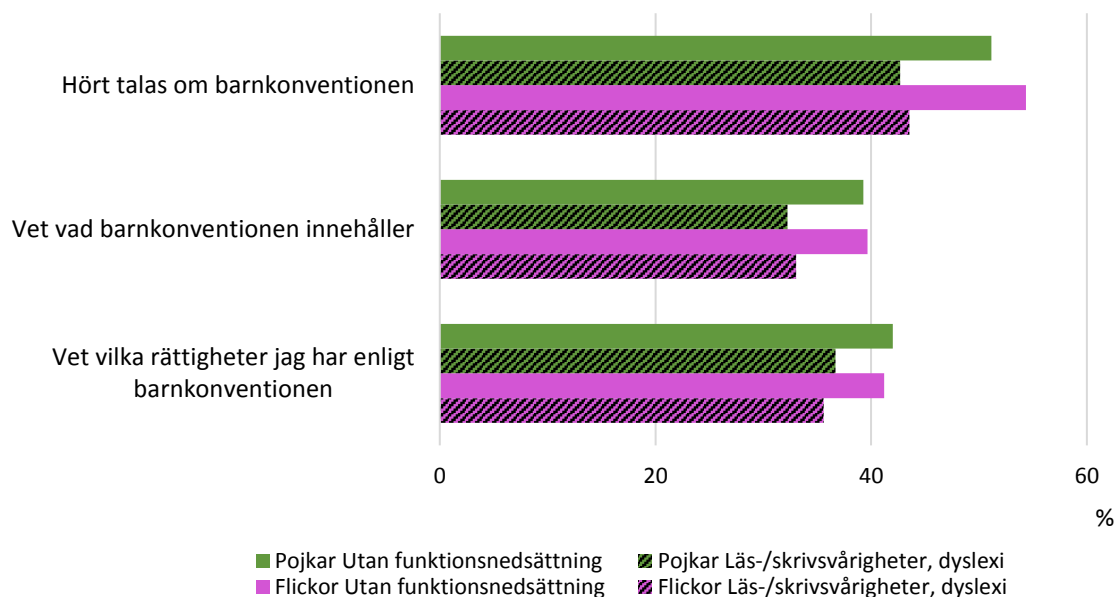

Figur 5.3.11 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden, minst en gång blivit utsatta för (mobbning), trakasserier eller kränkningar via mobil eller internet bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Barnkonventionen

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” efterfrågades elevernas kännedom om barnkonventionen. De fick markera med kryss hur pass väl tre påståenden: ”**Jag har hört talas om barnkonventionen**”; ”**Jag vet vad barnkonventionen innehåller**”; ”**Jag vet vilka rättigheter jag har enligt barnkonventionen**” stämde in på dem utifrån svarsalternativen: ”Stämmer helt och hållet”; ”Stämmer ganska bra”; ”Stämmer ganska dåligt”; ”Stämmer inte alls”; ”Vet ej”. Figur 5.3.12 visar andelen elever som svarat ”Stämmer helt och hållet” eller ”Stämmer ganska bra” på respektive påstående.

En större andel pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning har hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller samt vet vilka rättigheter varje enskild individ har enligt barnkonventionen jämfört med pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

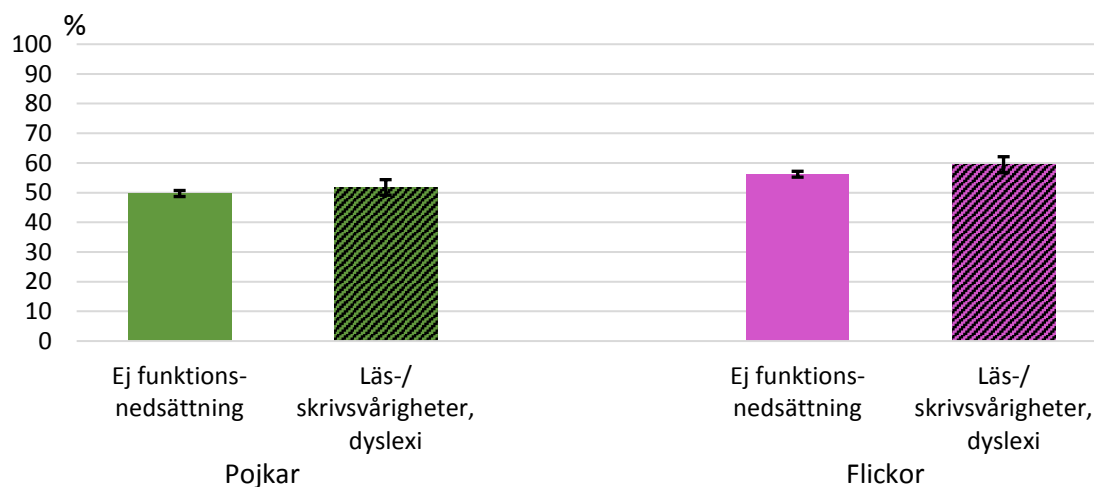

Figur 5.3.12 Andelen pojkar och flickor som *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller och vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sex och samlevnad

I enkäten 2016 ställdes följande fråga till samtliga årskurser: **”Känner du att du har någon, eller någonstans, som du kan vända dig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor?”** med svarsalternativen: ”Ja”; ”Nej”; ”Vet inte”. I figur 5.3.13 redovisas andelen elever som svarat ja på frågan.

Inga signifikanta skillnader finns inom respektive kön.

Figur 5.3.13 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

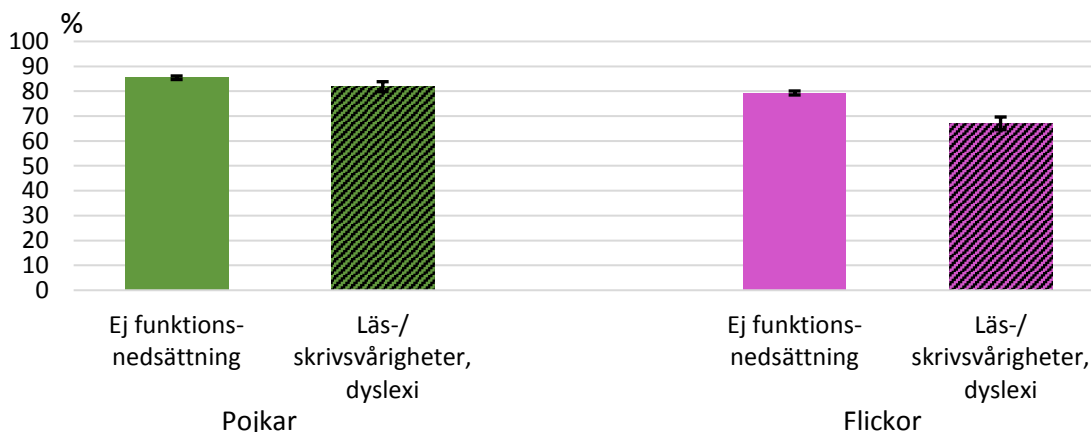
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är mer *nöjd med förhållandet till sin familj* än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till *föräldrar, kamrater, syskon* och *BRIS* än vad pojkar med läs- och skrivsvårigheter har.
- Flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi har svårare för att vända sig till *föräldrar, kamrater* och *syskon* än vad flickor utan någon funktionsnedsättning har.
- Fler elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi än elever utan någon funktionsnedsättning saknar någon riktigt *nära vän*.
- Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi upplever *ensamhet* i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- De flesta eleverna, *trivs bra eller mycket bra på sin fritid*. Elever utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är oftare *med i någon förening, klubb eller organisation* än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Ingen signifikant skillnad ses inom respektive kön avseende tillit till andra människor.
- Både pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi i *bostadsområdet, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet* och vid *fritidsaktiviteter*.
- Avseende upplevd trygghet i *bostadsområdet på kvällen, nöjesställe, ute på stan* samt *på buss eller tåg* ses inga signifikanta skillnader inom respektive kön.
- Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi utsätts i högre grad för *brott* och *mobbas* oftare i skolan jämfört med pojkar och flickor utan funktionsnedsättning.
- Flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad utsatthet för *mobbning, trakasserier* och *kränkningar på nätet* under det senaste året än flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Fler elever utan någon funktionsnedsättning har *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller* samt *vet vilka rättigheter varje enskild individ har enligt barnkonventionen* jämfört med elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Ingen signifikant skillnad ses inom könen avseende att ha *någon att prata med om sex och samlevnad*.

5.4. Skolan

Trivsel i skolan

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur trivs du i skolan?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Varken bra eller dåligt”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 5.4.1 redovisar andelen elever som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” i skolan.

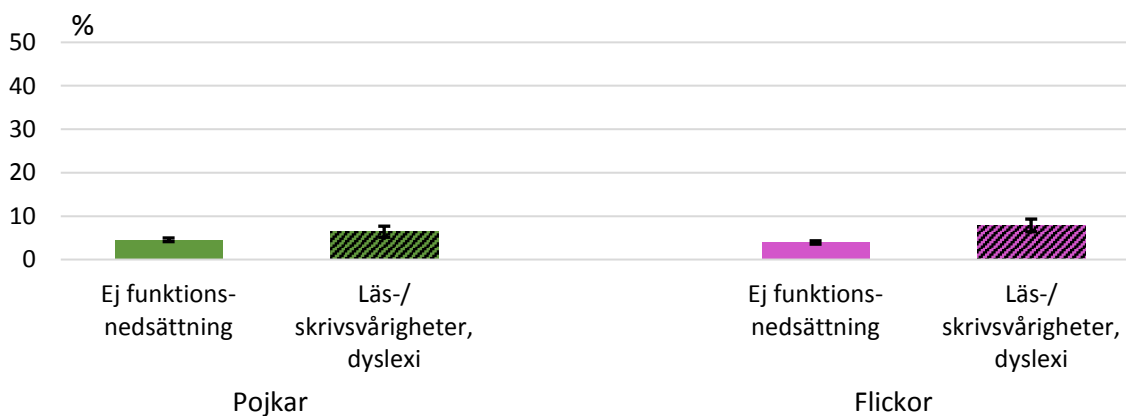
Elever utan någon funktionsnedsättning uppger i högre grad att de trivs bra eller mycket bra i skolan jämfört med elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

Figur 5.4.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *trivs "Bra" eller "Mycket bra" i skolan* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ett sätt att mäta trivseln i skolan är att belysa den olovliga frånvaron. I den skånska undersökningen ställdes därför frågan ”**Brukar du skolka?**” där sex svarsalternativ var möjliga: ”Nej, aldrig”; ”Ja, någon gång per termin”; ”Ja, en gång i månaden”; ”Ja, 2-3 gånger i månaden”; ”Ja, en gång i veckan”; ”Ja, flera gånger i veckan”. Figur 5.4.2 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de brukar skolka mer än en gång i månaden.

Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger skolka i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.

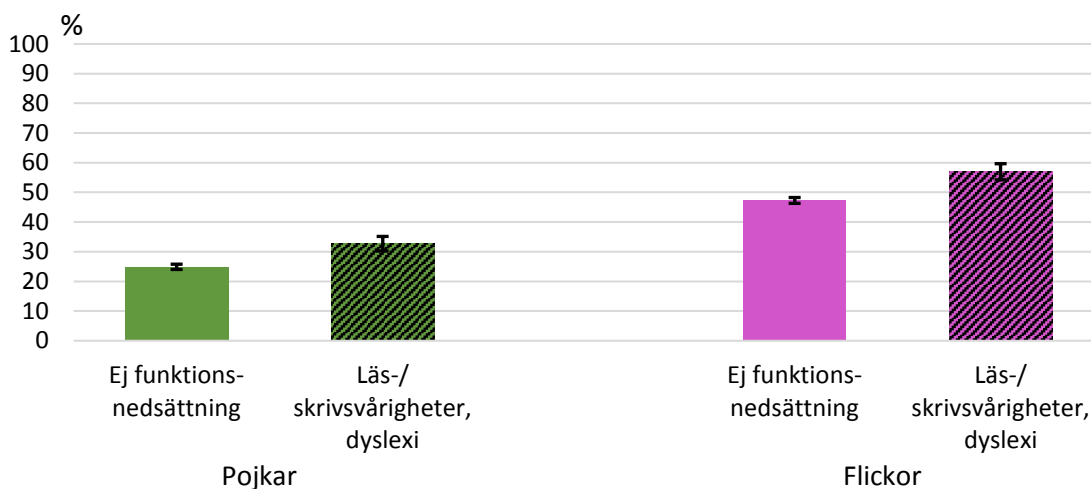

Figur 5.4.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de skolkar mer än en gång i månaden* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress i skolarbetet

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Känner du dig stressad av ditt skolarbete?**" med fyra svarsalternativ: "Inte alls"; "Lite grann"; "Ganska mycket"; "Mycket". Figur 5.4.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete.

Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad skolstress än elever utan någon funktionsnedsättning.

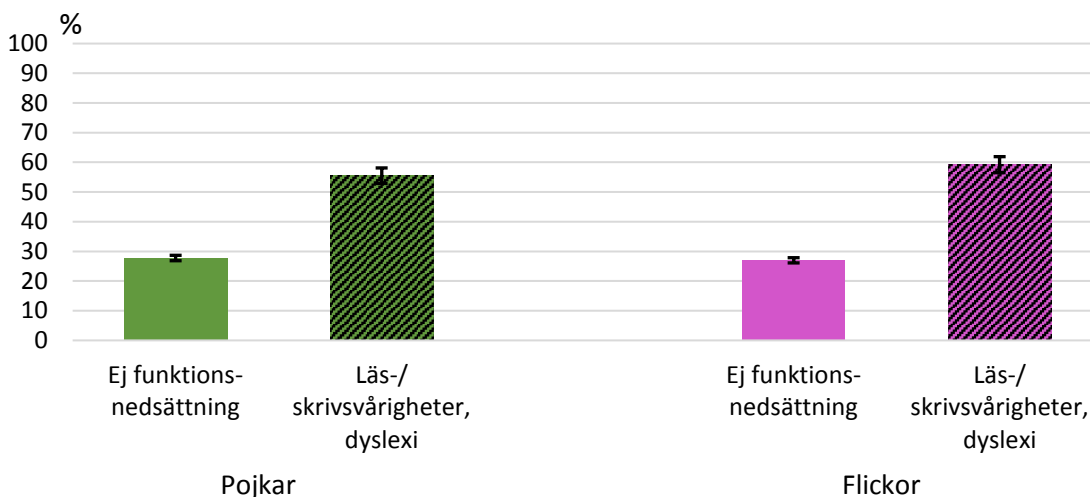

Figur 5.4.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Studiesvårigheter

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Har du svårigheter med något av följande i skolan**": "Att följa med under lektionerna"; "Att göra mina läxor eller andra liknande uppgifter"; "Att förbereda mig inför prov"; "Att hitta den studieteknik som passar mig bäst"; "Att komma igång med eller slutföra uppgifter som kräver egna initiativ"; "Att utföra skriftliga uppgifter"; "Att utföra uppgifter som kräver läsning (t ex. läsa en bok)". De fyra svarsalternativen för respektive delfråga var: "Inte alls"; "Ganska litet"; "Ganska mycket"; "Mycket". Svarsalternativen för de sju delfrågorna poängsattes och sammanvägdes till ett index för indikatorn "**studiesvårigheter**". Figur 5.4.4 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de har studiesvårigheter enligt denna definition.

Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad studiesvårigheter än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

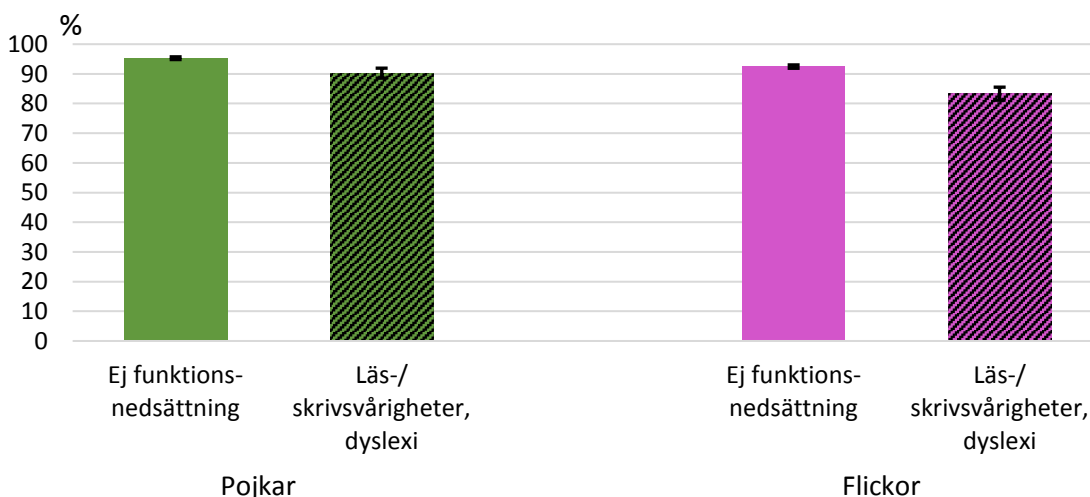

Figur 5.4.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de har *studiesvårigheter* (index sammanvägt av sju frågor) bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Idrott i skolan

I folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan till elever med schemalagd idrott i skolan: "**Brukar du vara med på idrotten i skolan?**" med fyra svarsalternativ: "Alltid/nästan alltid"; "Ungefär varannan gång"; "Någon gång"; "Aldrig". Figur 5.4.5 redovisar andelen pojkar och flickor som "Alltid/ nästan alltid" är med på idrotten i skolan.

De flesta eleverna deltar alltid eller nästan alltid i skolidrotten, men elever utan någon funktionsnedsättning deltar i högre utsträckning än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

Figur 5.4.5 Andelen pojkar och flickor som *alltid/nästan alltid är med på idrotten i skolan* bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

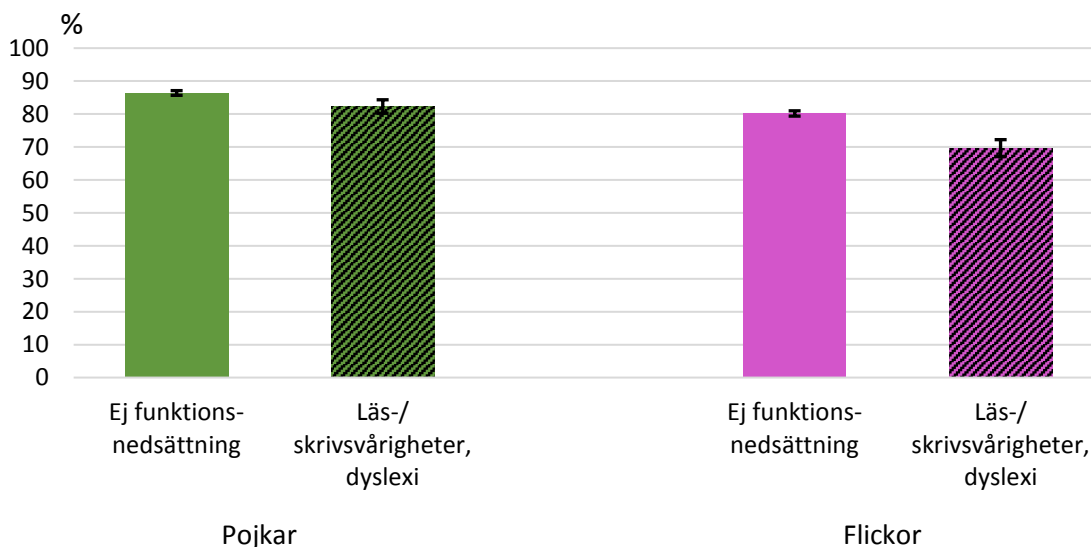
Sammanfattning

- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning *trivs* bättre i skolan än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.
- Elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger *skolk* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi uppger i högre grad *skolstress* och *studiesvårigheter* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever utan någon funktionsnedsättning *deltar i skolidrotten* i högre utsträckning än elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi.

5.5. Framtidstro

Den sista frågan som ställdes till eleverna i i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” var: ”**Hur ser du på framtiden för din personliga del?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket ljust”; ”Ganska ljust”; ”Varken ljust eller mörkt”; ”Ganska mörkt”; ”Mycket mörkt”. Figur 5.5.1 redovisar andelen som svarat ”Mycket ljust” eller ”Ganska ljust”.

De flesta eleverna ser ljust på sin framtid. Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning ser dock ljusare på sin framtid än pojkar och flickor med läs- och skrivsvårigheter.

Figur 5.5.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ser ”Mycket ljust” eller ”Ganska ljust” på framtiden för sin personliga del bland elever med läs- och skrivsvårigheter, dyslexi respektive bland elever utan någon funktionsnedsättning.

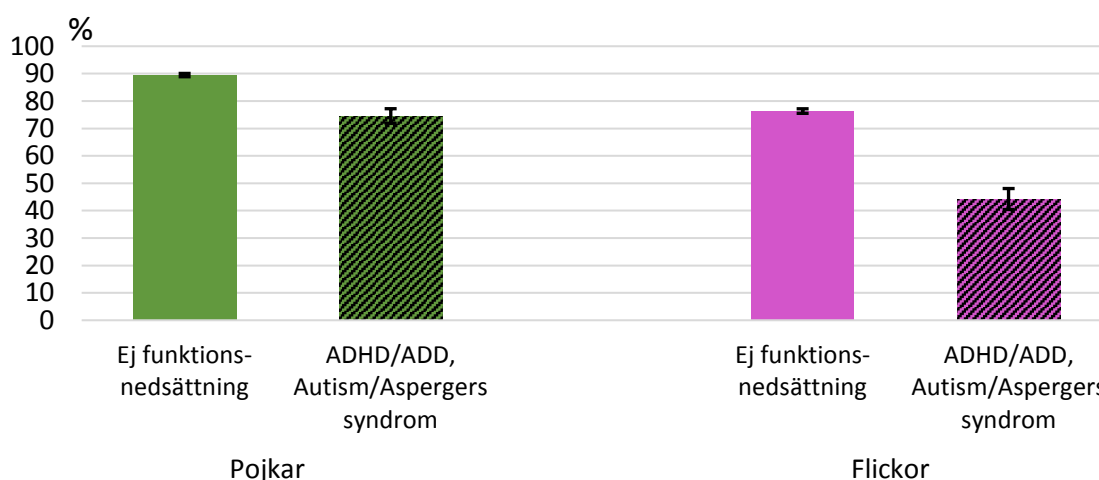
6. ADHD/ADD, AUTISM/ASPERGERS SYNDROM

6.1 Hälsa och välbefinnande

Självskattad hälsa

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" besvara frågan: "Hur mår du rent allmänt?" med fem svarsalternativ: "Mycket bra"; "Bra"; "Någorlunda"; "Dåligt"; "Mycket dåligt". Figur 6.1.1 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår "Bra" eller "Mycket bra".

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning uppger i högre grad att de mår "Bra" eller "Mycket bra" än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.

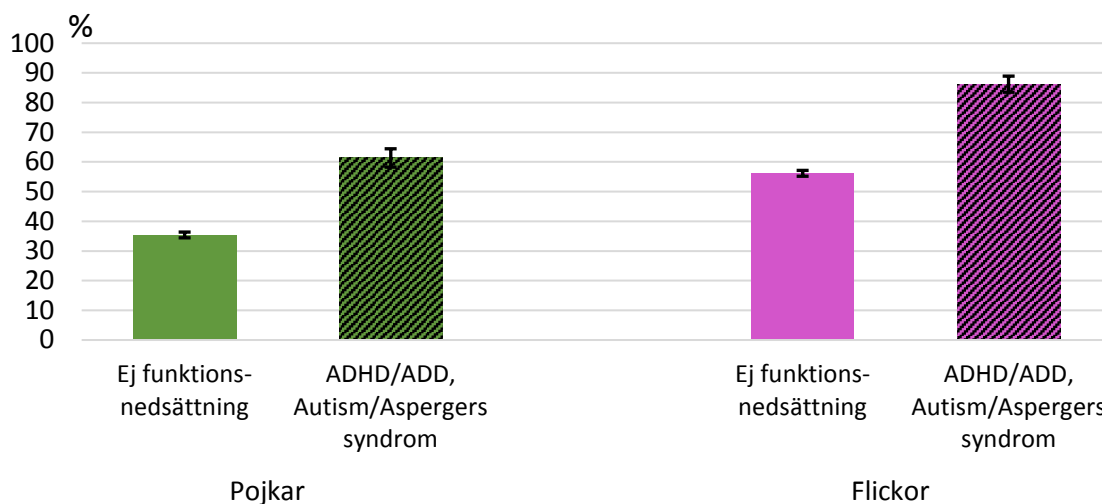

Figur 6.1.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mår "Bra" eller "Mycket bra" bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Psykiska besvär

Eleverna uppgav hur ofta de haft följande psykiska besvär under de senaste sex månaderna: **nedstämdhet, irritation/dåligt humör, ängslan/oro, svårt att somna**, med fem svarsalternativ: "I stort sett varje dag"; "Mer än en gång i veckan"; "Ungefär en gång i veckan"; "Ungefär en gång i månaden"; "Sällan eller aldrig". Figur 6.1.2 visar andelen elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning som uppgett att de haft något av dessa besvär **minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Både pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning förekomst av psykiska besvär.

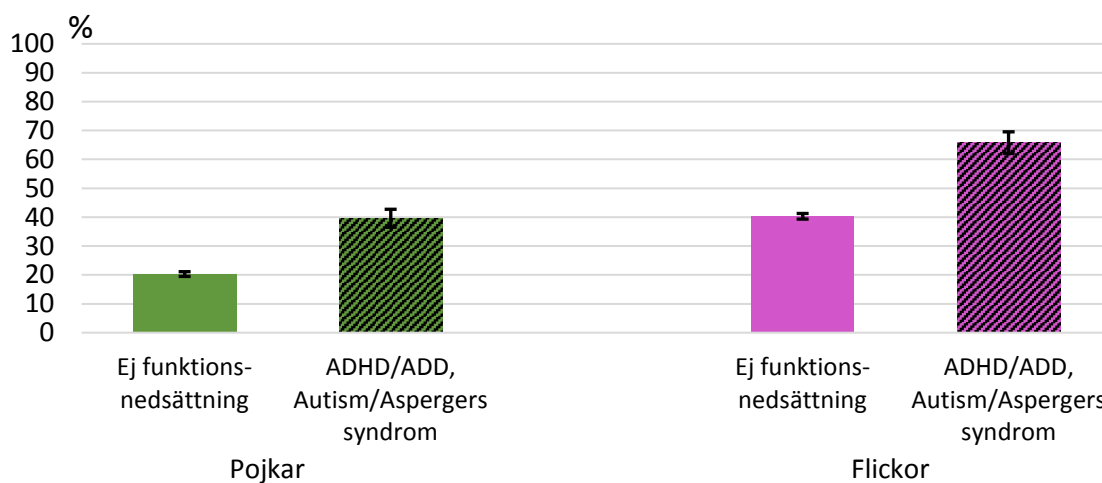

Figur 6.1.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *psykiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Somatiska besvär

De skånska eleverna fick uppge hur ofta de haft följande somatiska besvär under de senaste sex månaderna: **huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, en känsla av yrsel**, med fem svarsalternativ: ”I stort sett varje dag”; ”Mer än en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Ungefär en gång i månaden”; ”Sällan eller aldrig”. Figur 6.1.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de haft **minst ett somatiskt besvär mer än en gång i veckan under de senaste sex månaderna**.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning förekomst av somatiska besvär.

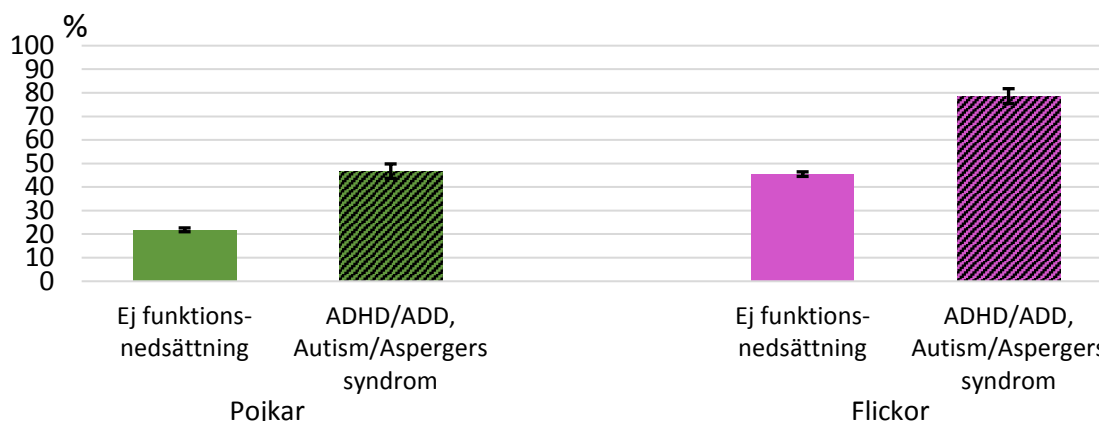

Figur 6.1.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *somatiska besvär minst en gång i veckan under de senaste sex månaderna* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Minst två besvär (psykiska eller somatiska)

Det är vanligt att psykiska och somatiska besvär förekommer samtidigt. Figur 6.1.4 visar andelen pojkar och flickor som rapporterat att de haft **minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan** det senaste halvåret.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning förekomst av psykiska och somatiska besvär.

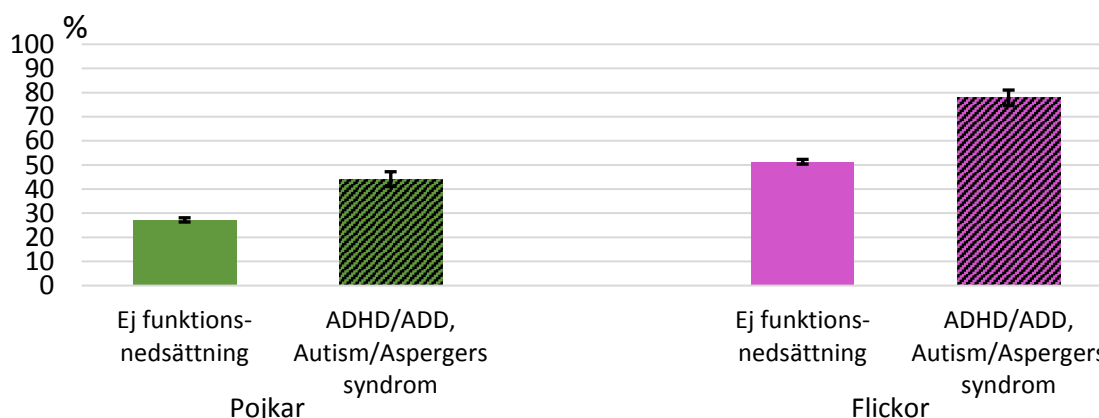

Figur 6.1.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de haft *minst två besvär (psykiska eller somatiska) mer än en gång i veckan* det senaste halvåret bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Att må dåligt

För att bredda bilden av psykisk ohälsa ställdes i folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" några nya frågor utifrån följande definition: "Med att må dåligt menar vi att du under en lite längre period (minst två veckor i rad) mått dåligt av att du till exempel varit stressad, nedstämd, deprimerad, orolig, ensam, mobbad, haft ångest eller självmordstankar. Du behöver inte ha känt allt detta, en sak är tillräcklig." Figur 6.1.5 visar andelen elever som svarat ja på frågan om de **mått dåligt enligt denna beskrivning under någon period de senaste 12 månaderna**.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning att de mått dåligt under det senaste året.

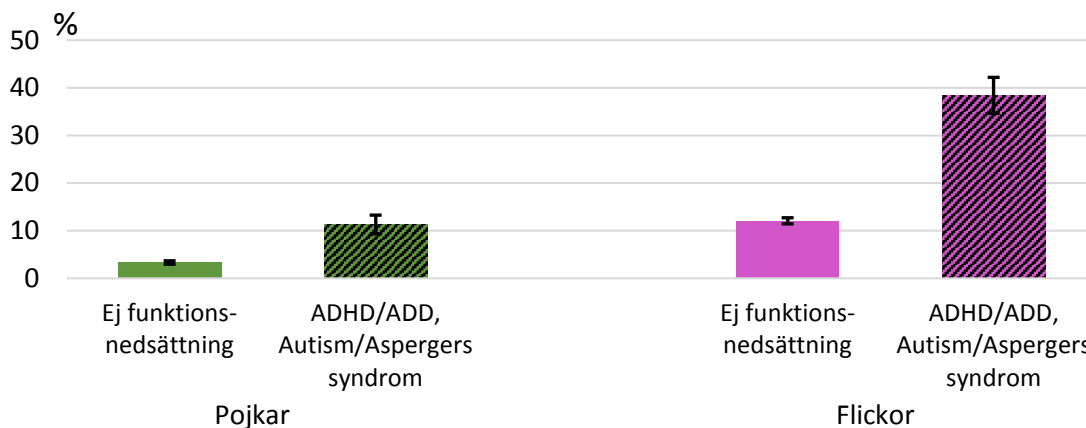

Figur 6.1.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de mått dåligt *minst två veckor i rad under de senaste 12 månaderna* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Självskadebeteende

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes en fråga, till de elever som angett att de mått dåligt, om man **under de senaste 12 månaderna försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv** med fyra svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, 2-5 gånger”; ”Ja, mer än 5 gånger”. Figur 6.1.6 redovisar andelen som svarat ”Ja”.

Elever med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar självskaadebeteende i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.

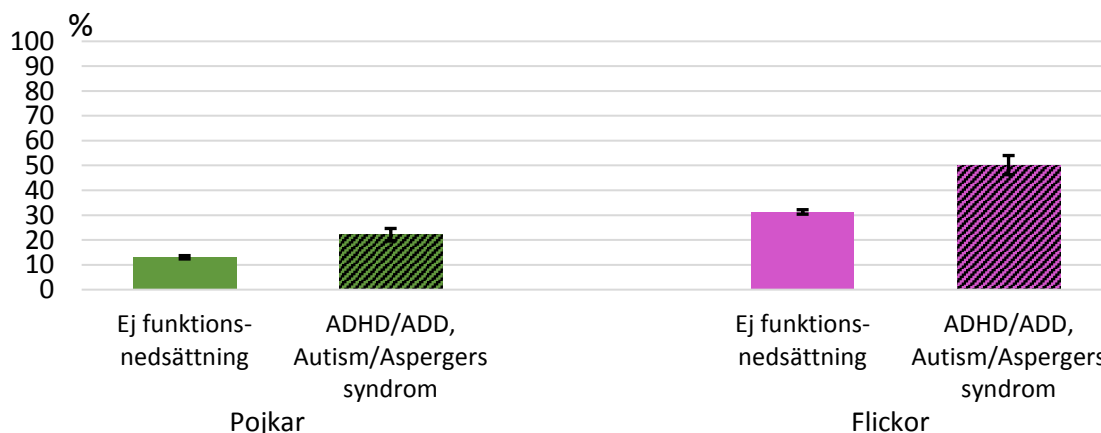

Figur 6.1.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de försökt att skära, rispa eller på annat sätt skada sig själv under de senaste 12 månaderna bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Stress

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Känner du dig stressad i din vardag?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, ofta”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 6.1.7 visar andelen elever som svarat ”Ja” på frågan.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd upplever oftare vardagsstress än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

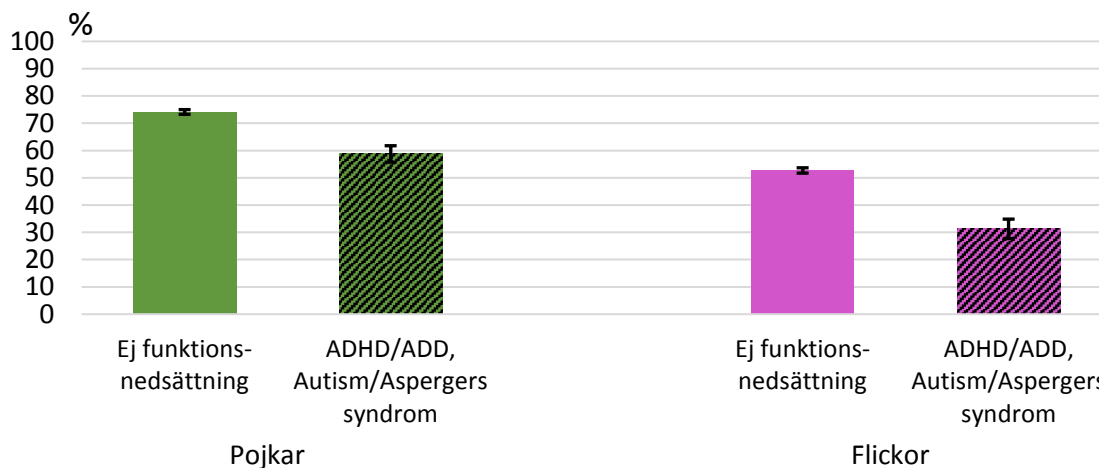

Figur 6.1.7 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ofta är stressade i sin vardag bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nöjd med sig själv

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes även frågan: ”**Känner du dig nöjd med dig själv?**” med tre svarsalternativ: ”Ja, oftast”; ”Ja, ibland”; ”Nej, nästan aldrig”. Figur 6.1.8 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de oftast känner sig nöjda med sig själva.

Elever utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare nöjd med sig själv än elever med neuropsykiatriska tillstånd.

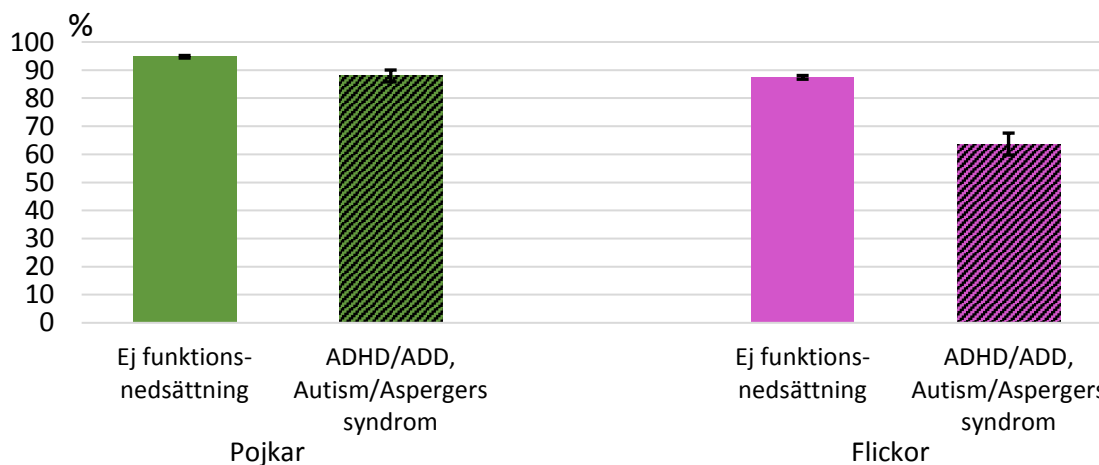

Figur 6.1.8 Andelen pojkar och flickor som oftast känner sig nöjda med sig själva bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Trivs bra med livet

I den skånska folkhälsoenkäten ställdes också frågan ”**Hur trivs du i stort sett med livet just nu?**” med fyra svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Ganska bra”; ”Inte så bra”; ”Inte alls”. Figur 6.1.9 visar andelen som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra”.

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs bättre med livet än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.

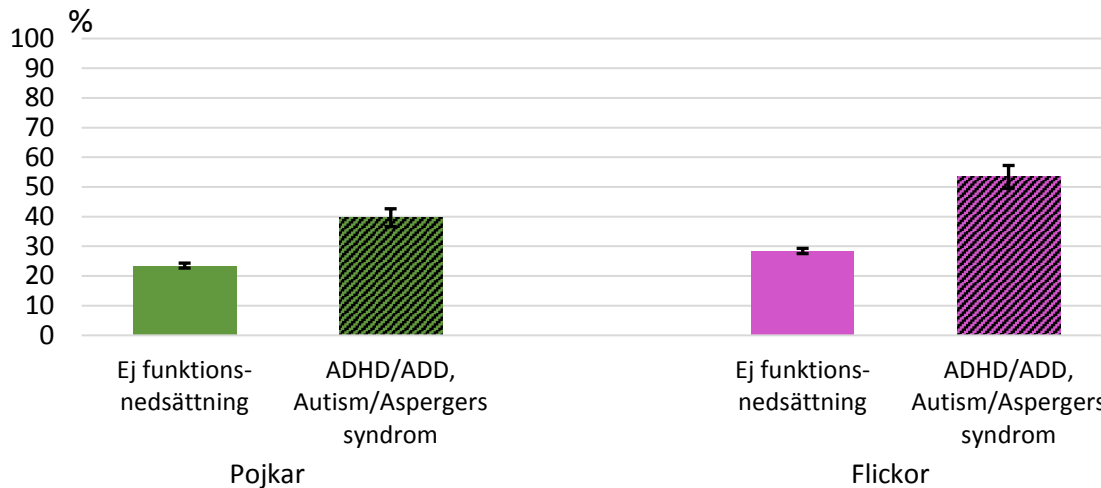

Figur 6.1.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de trivs ”Mycket bra” eller ”Ganska bra” med livet bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sömn

I folkhälsoenkät ”Barn och unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur många timmar per natt brukar du sova på vardagar?**” med *tre* svarsalternativ: ”Mindre än 7 timmar”; ”7-9 timmar”; ”Mer än 9 timmar”.

Figur 6.1.10 visar att andelen elever som sover mindre än sju timmar per vardagsnatt är högre bland pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 6.1.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de sover mindre än sju timmar per natt på vardagar bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

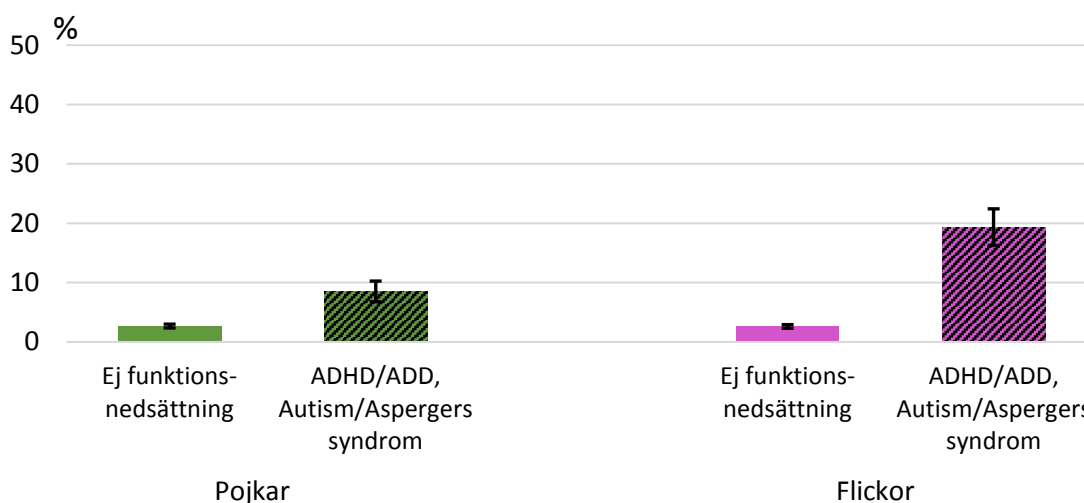
- Elever utan någon funktionsnedsättning uppger en *god hälsa* i högre grad än elever med neuropsykiatriska tillstånd.
- Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger *psykiska och somatiska besvär* i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre utsträckning att de *mått dåligt* och uppger *självskadebeteende* i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd upplever oftare *vardagsstress* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig oftare *nöjd med sig själv* och *trivs bättre med livet* än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.
- Elever med neuropsykiatriska tillstånd *sover mindre* på vardagsnätter än elever utan någon funktionsnedsättning.

6.2. Levnadsvanor

Tobak

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Röker du cigaretter?**” med sju svarsalternativ: ”Nej, jag har aldrig rökt”; ”Nej, men jag har provat”; ”Nej, jag har rökt men slutat”; ”Ja, varje dag”; ”Ja, nästan varje dag”; ”Ja, när jag är på fest”; ”Ja, ibland”. Elever som besvarade frågan med ”Ja, varje dag” definieras som **dagligrökare**. I figur 6.2.1 redovisas andelen pojkar och flickor som röker cigaretter dagligen.

Daglig rökning av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

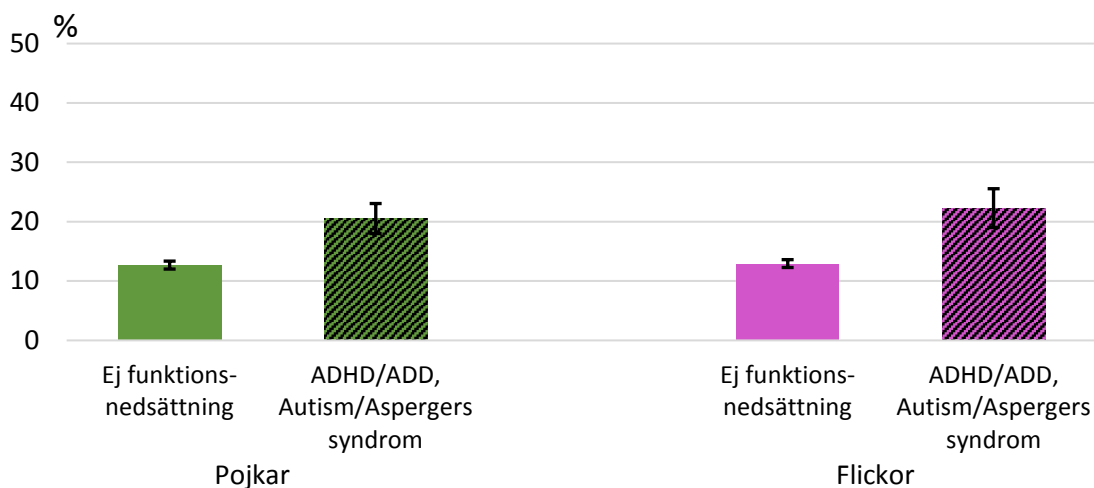
Figur 6.2.1 Andelen pojkar och flickor som röker cigaretter dagligen bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Alkohol

I folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2012” och ”Barn och Unga i Skåne 2016” inleddes frågeavsnittet om alkohol med följande definition: ”Med alkohol menas folköl, mellan-/starköl, alkoholstark cider, alkoholisk vin, starkvin och sprit. Även hembränt och smuggelsprit och sprit som ingår i drinkar eller shots räknas. Räkna inte med alkoholhaltiga drycker under 2,8 % t.ex. lättöl och lättcider.”

I de skånska enkäterna ställdes frågan: ”**Har du någon gång under de senaste 12 månaderna druckit alkohol?**” med fem svarsalternativ: ”Nej”; ”En gång”; ”2-4 gånger”; ”5-10 gånger”; ”Mer än 10 gånger” till elever i årskurs sex, nio och gymnasiets årskurs två. I figur 6.2.2 redovisas andelen pojkar och flickor som druckit alkohol mer än 10 gånger under det senaste året.

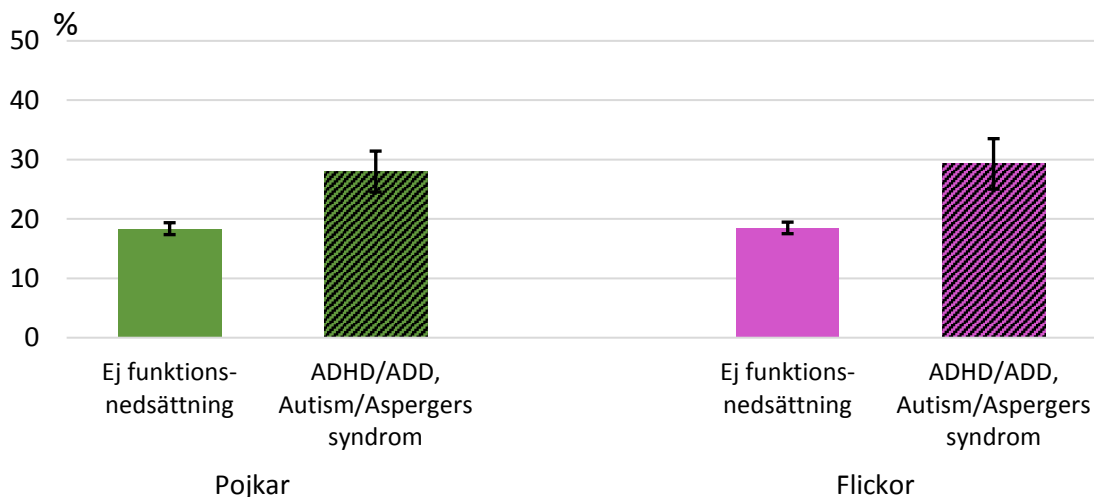
Både pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre grad alkoholkonsumtion än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 6.2.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *druckit alkohol mer än 10 gånger under de senaste 12 månaderna* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

För att fastställa frekvensen i berusningsdrickande ställdes frågan ”**Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig berusad**” till elever i årskurs nio samt gymnasiet årskurs två. De svarsalternativ som gavs var: ”Aldrig”; ”Sällan”; ”Ibland”; ”Nästan varje gång jag dricker”; ”Varje gång jag dricker”. I figur 6.2.3 redovisas andelen pojkar och flickor som uppgett att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol.

Elever med neuropsykiatriska tillstånd uppger i större utsträckning att de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de dricker alkohol än elever utan någon funktionsnedsättning.

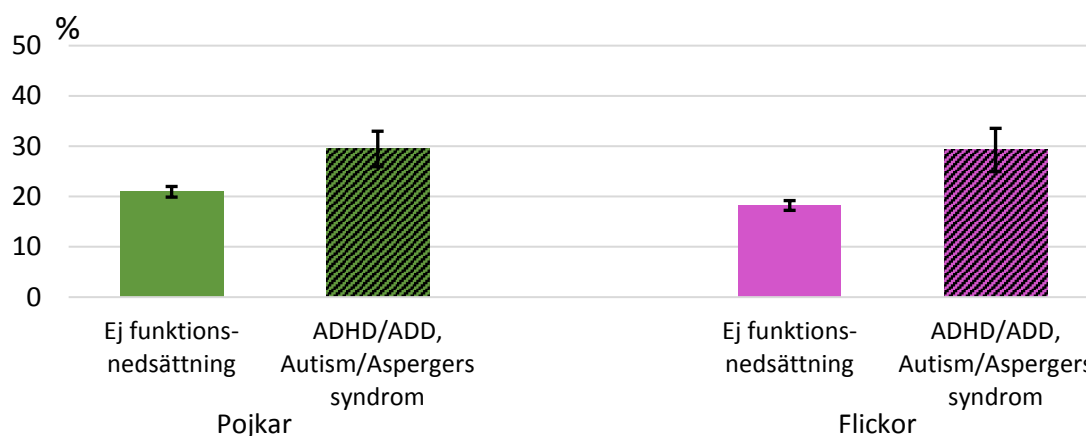

Figur 6.2.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de dricker sig berusade varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga till elever i årskurs nio och i gymnasiets årskurs två om **intensivkonsumtion av alkohol**. Med intensivkonsumtion menas att eleven minst en gång per månad det senaste året vid ett och samma tillfälle druckit alkohol motsvarande minst fyra burkar starköl *eller* minst fyra burkar stark cider/alkoläsk *eller* sex burkar folköl *eller* en hel flaska vin *eller* 25 cl sprit (ca sex shots eller drinkar).

Figur 6.2.4 visar att intensivkonsumtion av alkohol är mer förekommande bland elever med neuropsykiatriska tillstånd än bland elever utan någon funktionsnedsättning.

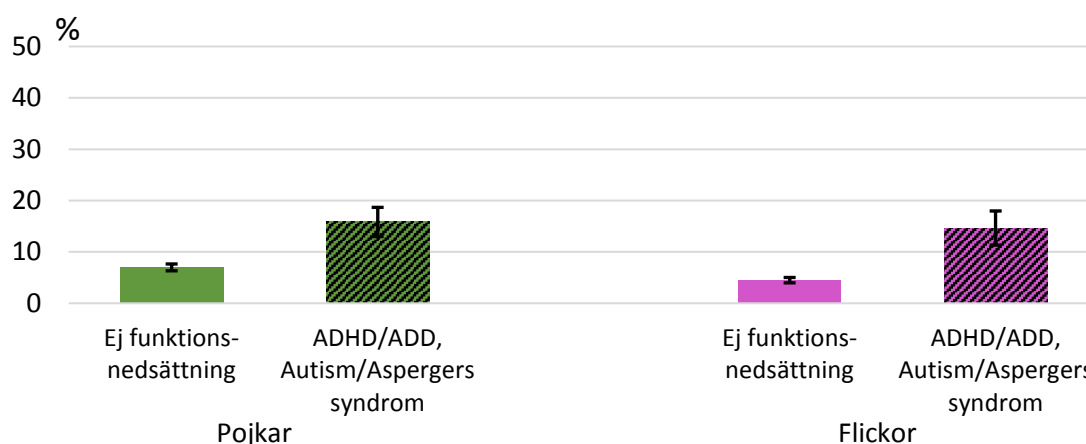

Figur 6.2.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett *intensivkonsumtion av alkohol minst en gång per månad* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Narkotika

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågor kring narkotikaanvändning. Eleverna i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet fick besvara frågan: ”**Har du någon gång använt narkotika?**” med fyra svarsalternativ: ”Ja, under de senaste 30 dagarna”; ”Ja, under de senaste 12 månaderna”; ”Ja, för mer än 12 månader sedan”; ”Nej”. I figur 6.2.5 redovisas andelen pojkar och flickor som använt narkotika någon gång under de senaste 12 månaderna.

Elever med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar narkotikaanvändning i högre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.

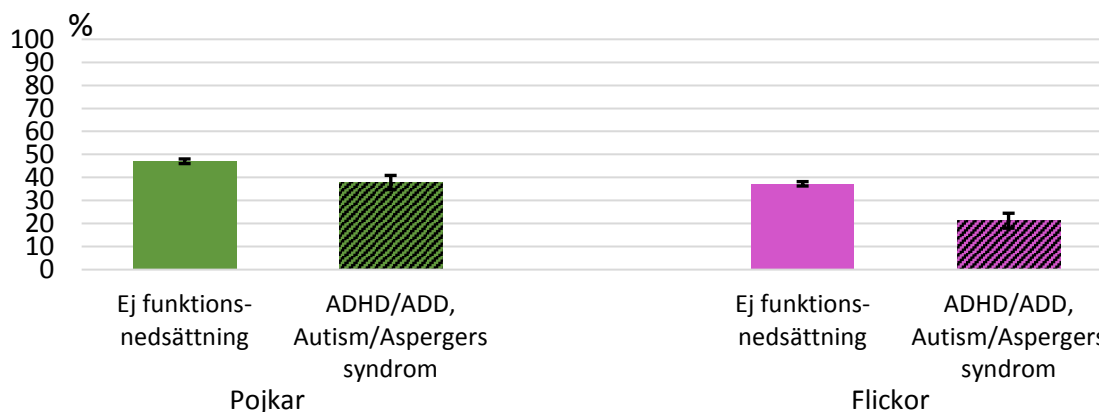

Figur 6.2.5 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *använt narkotika under de senaste tolv månaderna* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Matvanor

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes en fråga om **hur ofta man äter frukost, lagad lunch och lagad mat på kvällen under en vanlig vecka**, med fyra möjliga svarsalternativ: ”Varje dag”; ”4-6 dagar”; ”1-3 dagar”; ”Sällan/aldrig”. I Figur 6.2.6 visas andelen pojkar och flickor som svarat ”Varje dag” på respektive måltid (regelbundna måltidsvanor).

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar regelbundna matvanor i högre utsträckning än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.

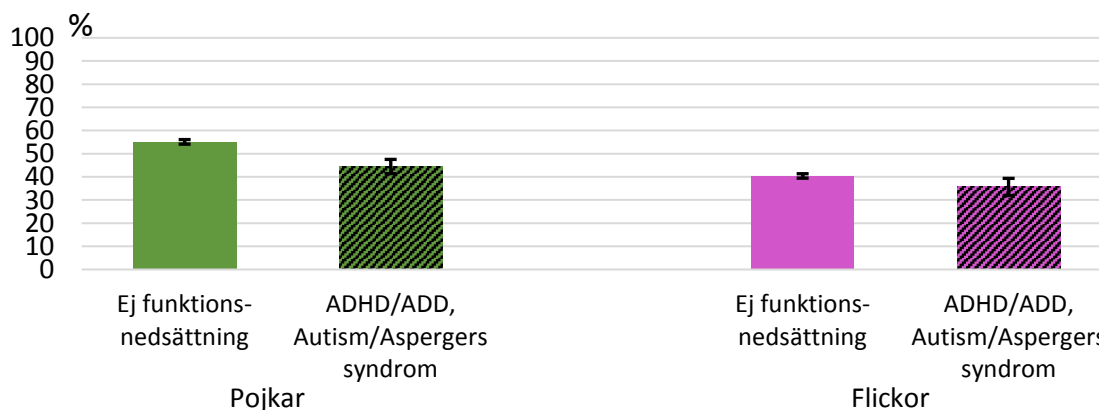

Figur 6.2.6 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *varje dag* äter frukost, lunch och middag bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fysisk aktivitet

I folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur mycket rör du dig i snitt per dag (t.ex. går, cyklar eller idrottar)?**” med tre svarsalternativ: ”Mindre än 30 minuter per dag”; ”30-60 minuter per dag”; ”En timme eller mer per dag”. I figur 6.2.7 redovisas de elever som är fysiskt aktiva en timme eller mer per dag.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar fysisk aktivitet minst en timme dagligen i lägre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 6.2.7 Andelen pojkar och flickor som är *fysiskt aktiva en timme eller mer per dag* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

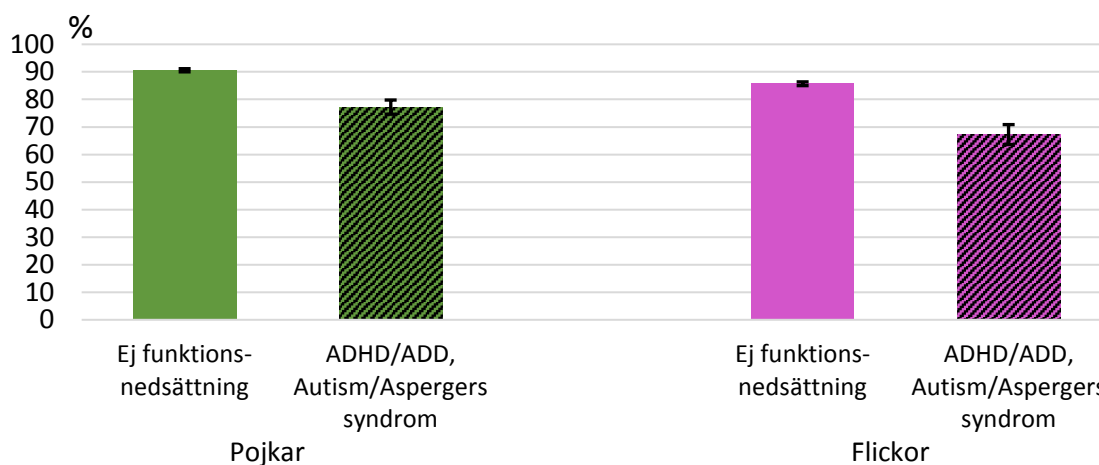
- *Daglig rökning* av cigaretter är vanligare bland pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd än bland pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre grad *alkoholkonsumtion* än elever utan funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i större utsträckning att de dricker sig *berusade* varje eller nästan varje gång de konsumerar alkohol än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- *Intensivkonsumtion* av alkohol är vanligare bland elever med neuropsykiatriska tillstånd än bland elever utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar *narkotikaanvändning* i högre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning rapporterar *regelbundna matvanor* i högre utsträckning än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.
- Elever utan någon funktionsnedsättning rapporterar *fysisk aktivitet* minst en timme dagligen i högre utsträckning än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.

6.3. Sociala relationer och trygghet

Nöjd med förhållandet till sin familj

I skolenkäten 2016 ställdes för första gången frågan: ”**Hur nöjd är du vanligtvis med ditt förhållande till din familj?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket nöjd”; ”Nöjd”; ”Varken nöjd eller missnöjd”; ”Missnöjd”; ”Mycket missnöjd”. De två första svarsalternativen redovisas i Figur 6.3.1 som nöjd med sitt förhållande till sin familj.

Elever utan funktionsnedsättning är nöjdare med förhållandet till sin familj än elever med neuropsykiatriska tillstånd.

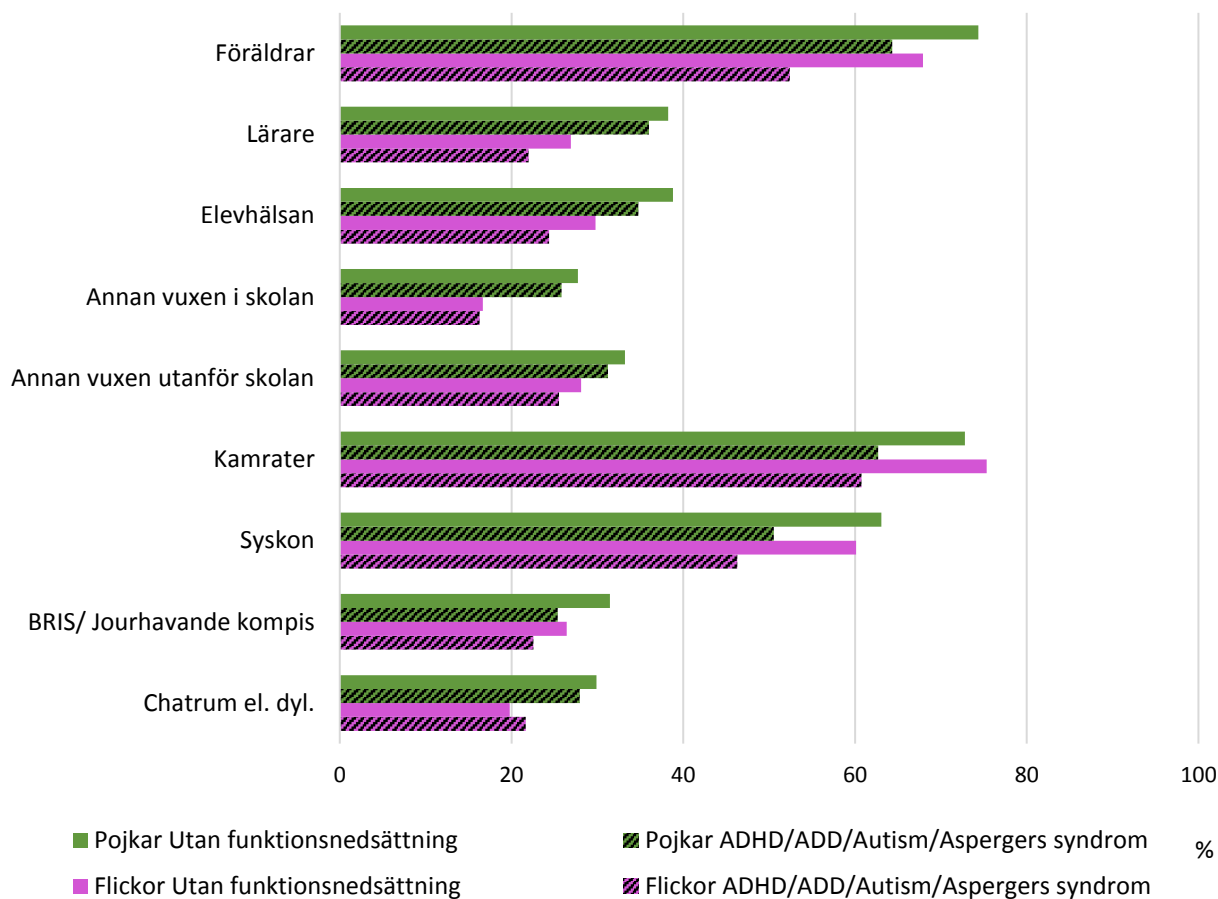
Figur 6.3.1 Andelen pojkar och flickor som är nöjda med sitt förhållande till sin familj bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan funktionsnedsättning.

Lätt för att prata med andra

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Om du får problem eller bara skulle vilja prata med någon, hur lätt eller svårt tycker du då det är att vända sig till...**” för alternativen: Föräldrar eller de vuxna du bor hos; Lärare; Personal inom elevhälsan på skolan, t.ex. skol-sköterskan/kuratoren; Annan vuxen i skolan; Annan vuxen utanför skolan; Kamrater; Syskon (om du har några); BRIS, Jourhavande kompis eller liknande; Chattrum, diskussionsforum på Internet”. De fem svarsalternativ som gavs var: ”Mycket lätt”; ”Ganska lätt”; ”Varken lätt eller svårt”; ”Ganska svårt”; ”Mycket svårt”. Figur 6.3.2 visar andelen som tycker det är ”Mycket lätt” eller ”Ganska lätt” att vända sig till ovanstående alternativ för stöd när de behöver prata.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till föräldrar, elevhälsan, kamrater, syskon och BRIS än pojkar med neuropsykiatriska tillstånd har. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna avseende att vända sig till övriga alternativ.

Flickor utan någon funktionsnedsättning har lättare för att vända sig till föräldrar, lärare, elevhälsan, kamrater och syskon än vad flickor med neuropsykiatriska tillstånd har. Ingen signifikant skillnad ses bland flickorna avseende att vända sig till övriga alternativ.

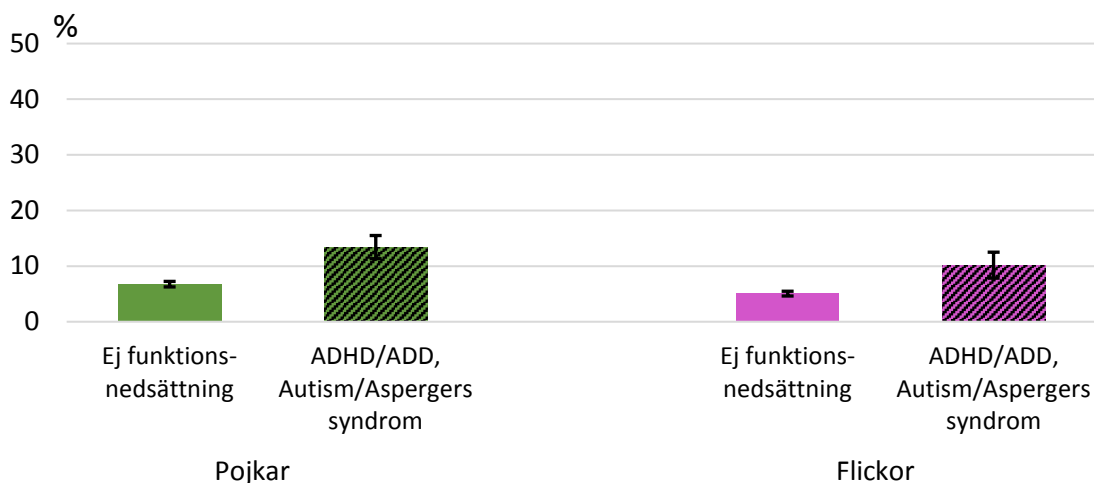

Figur 6.3.2 Andelen pojkar och flickor som har lätt för att prata med någon eller något av ovanstående alternativ bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Nära vän

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du just nu någon riktigt nära vän som du kan prata förtroligt med om nästan allt?**”. Det gavs fyra svarsalternativ: ”Har inga nära vänner”; ”Har en nära vän”; ”Har två nära vänner”; ”Har flera nära vänner”. Figur 6.3.3 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de inte har någon nära vän.

En större andel pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger att de saknar någon riktigt nära vän än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

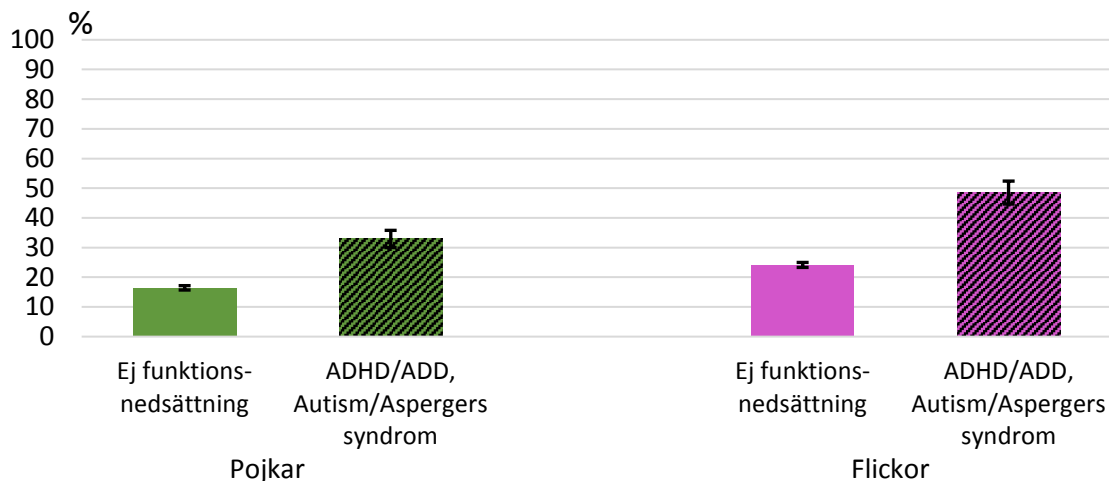

Figur 6.3.3 Andelen pojkar och flickor som *inte har någon riktigt nära vän* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ensamhet

I skolenkäten 2016 ställdes frågan: ”**Händer det att du besväras av ensamhet?**” med fem svarsalternativ: ”Varje dag”; ”Flera gånger i veckan”; ”Någon gång i veckan”; ”Någon eller några gånger i månaden”; ”Mer sällan än en gång i månaden”. Figur 6.3.4 redovisar andelen elever som besväras av ensamhet minst en gång i veckan.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd upplever ensamhet i högre grad än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

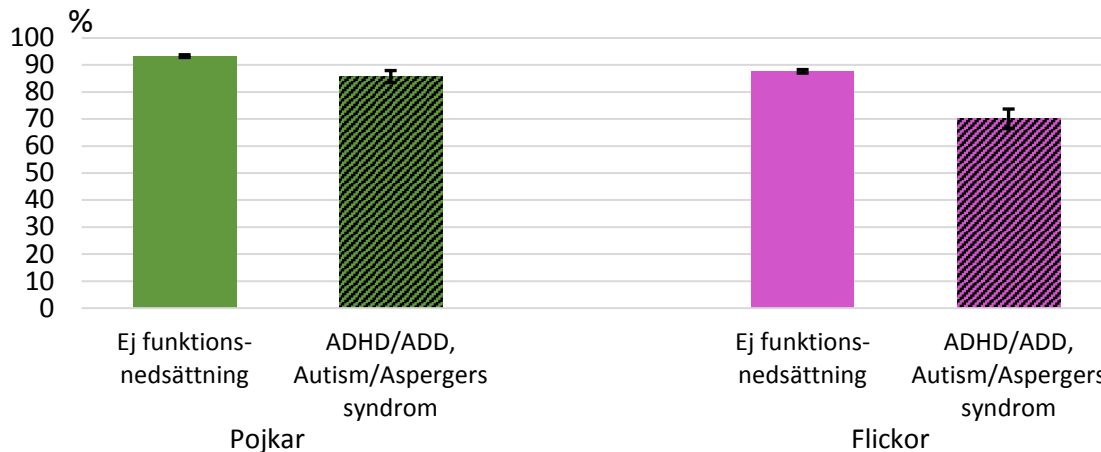

Figur 6.3.4 Andelen pojkar och flickor som *besväras av ensamhet minst en gång i veckan* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Fritiden

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Hur trivs du på din fritid?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Sådär”; ”Ganska dåligt”; ”Dåligt”. Figur 6.3.5 redovisar de som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid.

Både pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs bättre på sin fritid än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.

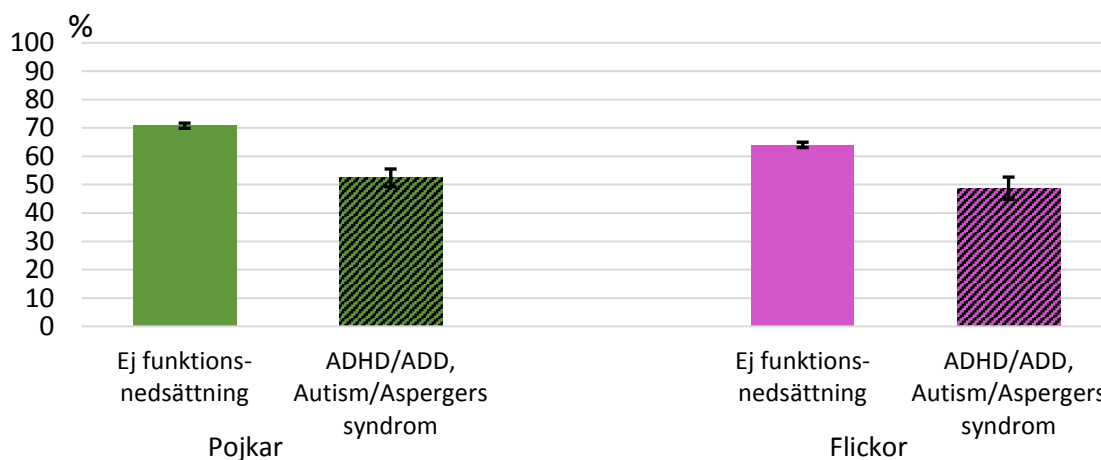

Figur 6.3.5 Andelen pojkar och flickor som trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” på sin fritid bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Deltagande i föreningar, klubbar och organisationer

I enkäten 2016 ställdes frågan: ”**Har du under de senaste 12 månaderna varit med i någon förening, klubb eller organisation (t ex idrott, kör, scouter)?**” med svarsalternativen ”Ja” och ”Nej”.

Figur 6.3.6 visar att elever utan någon funktionsnedsättning i högre grad än elever med neuropsykiatriska tillstånd har svarat ja på ovanstående fråga.

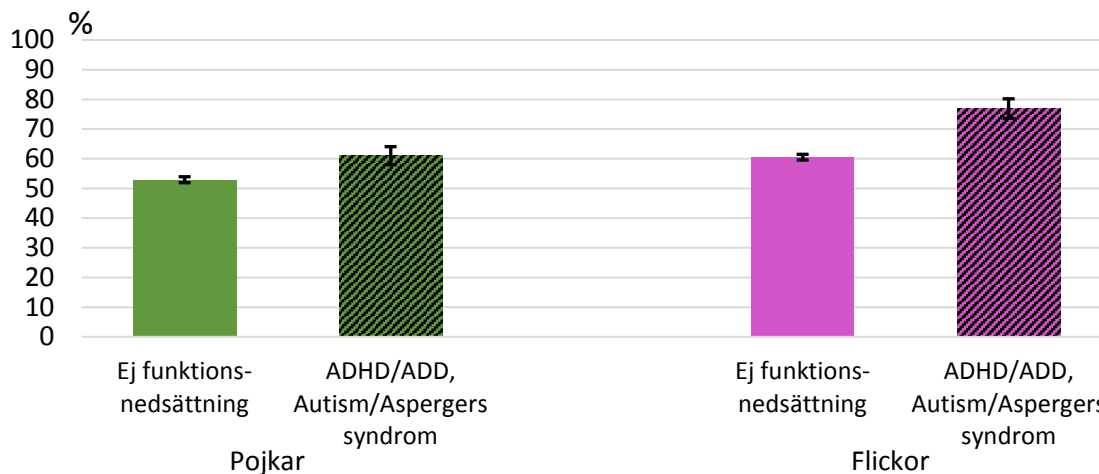

Figur 6.3.6 Andelen pojkar och flickor som varit med i någon förening, klubb eller organisation under de senaste tolv månaderna bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Tillit till andra människor

De skånska eleverna fick besvara påståendet: ”**Man kan lita på de flesta människor**” med ett av fyra svarsalternativ: ”Håller inte alls med”; ”Håller inte med”; ”Håller med”; ”Håller med fullständigt”. De två första svarsalternativen definieras som låg tillit.

Figur 6.3.7 visar att pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd har en lägre tillit till andra jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 6.3.7 Andelen pojkar och flickor med låg tillit till andra bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

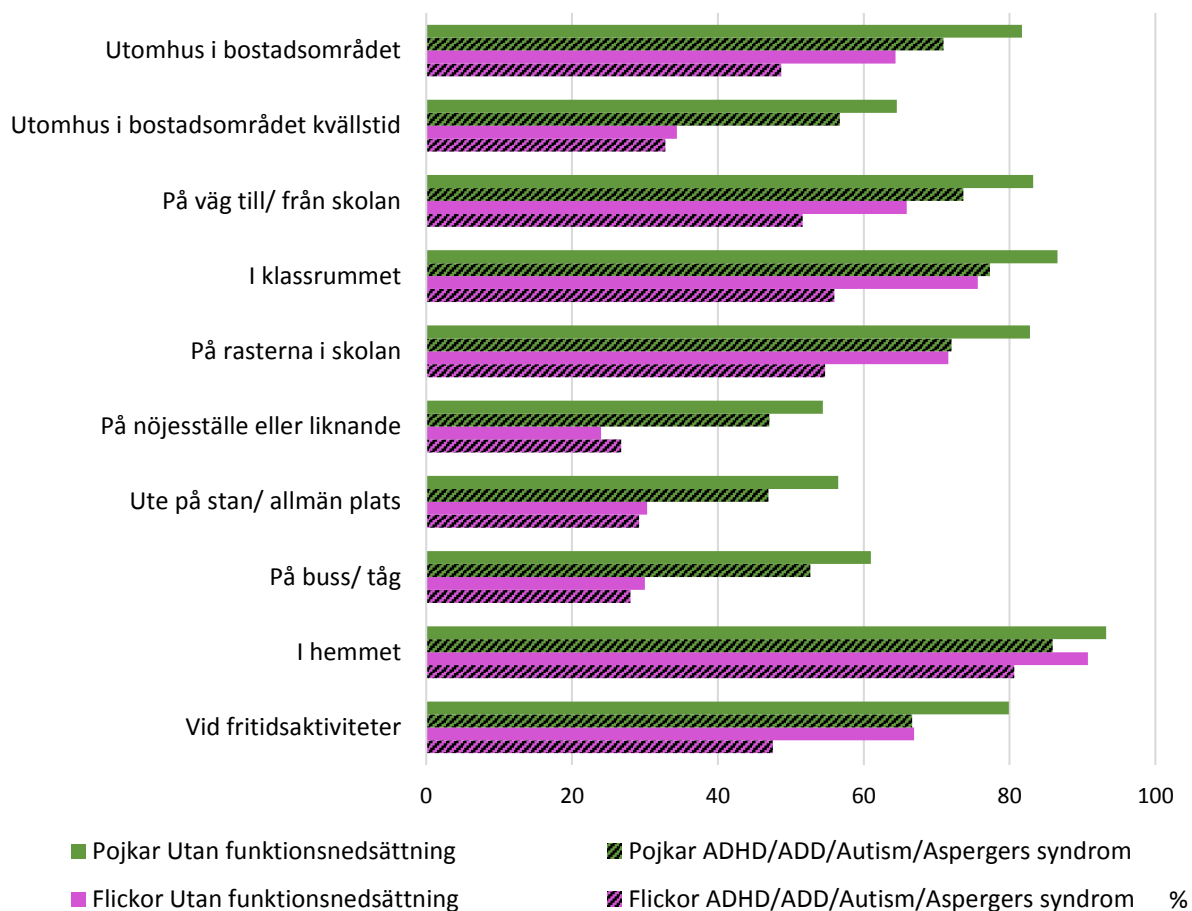
Trygghet

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” tillfrågades eleverna om de **känner sig trygga på olika ställen** med tre svarsalternativ: ”Ja, alltid”; ”Ja, oftast”; ”Nej”. Figur 6.3.8 visar andelen elever som uppgett att de alltid känner sig trygga på de angivna platserna.

Flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare än flickor med neuropsykiatriska tillstånd i bostadsområdet, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter. Inga signifikanta skillnader ses mellan flickorna i övriga områden.

Pojkar utan någon funktionsnedsättning känner sig tryggare på samtliga platser jämfört med pojkar med neuropsykiatriska tillstånd.

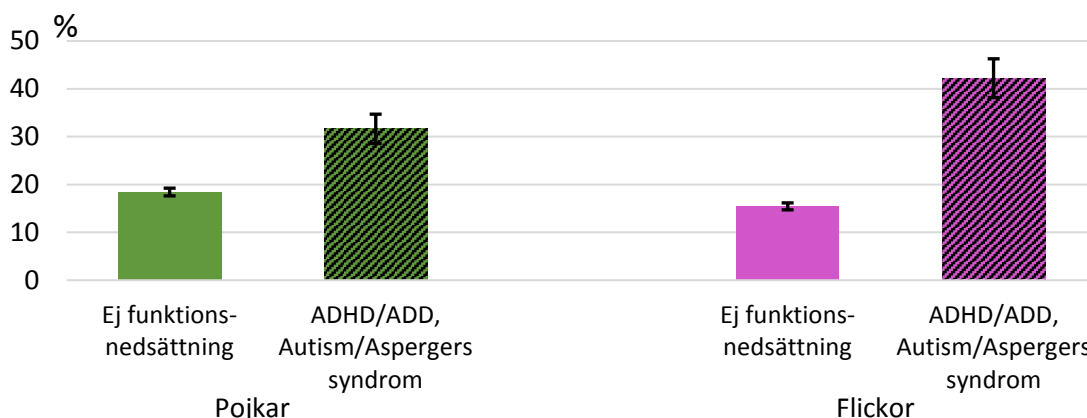

Figur 6.3.8 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de alltid känner sig trygga* på ett antal olika ställen bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Utsatthet för brott

I Folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes en fråga om man blivit **utsatt för olika brott under de senaste 12 månaderna och om man i så fall gjort en polisanmälan**. De fem alternativ som gavs var: "Blivit allvarligt hotad av annan person"; "Blivit rånad"; "Blivit bestulen"; "Blivit slagen så att du behövt uppsöka skolsköterska, läkare eller tandläkare" och "Blivit utsatt för oönskad sexuell handling". På grund av få svaranden på vissa alternativ redovisas endast utsatthet för minst ett av ovanstående brott (Figur 6.3.9).

Elever med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre utsträckning utsatthet för brott jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.

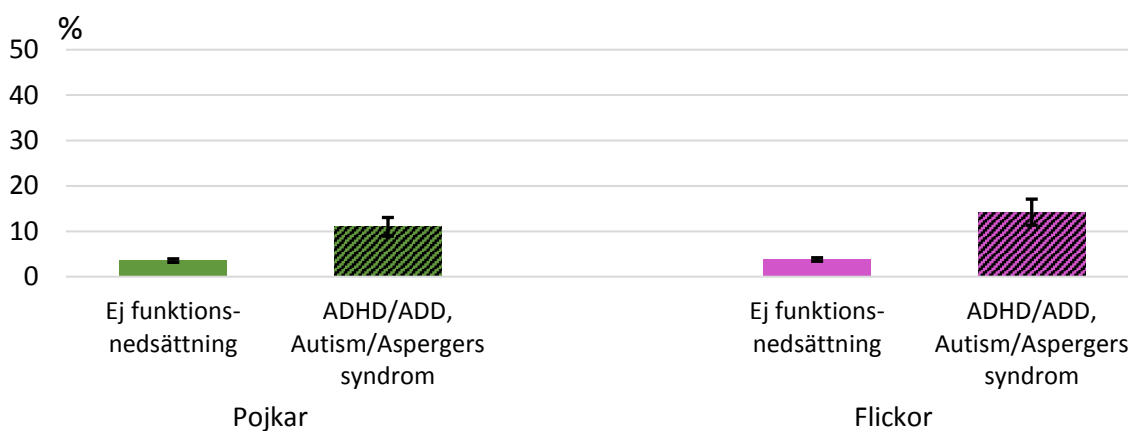
Figur 6.3.9 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de under de senaste 12 månaderna varit utsatta för minst ett brott* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning i skolan

I Folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?**” med fem svarsalternativ: ”Jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna”; ”Det har hänt en eller två gånger under de senaste månaderna”; ”Två eller tre gånger i månaden”; ”Ungefär en gång i veckan”; ”Flera gånger i veckan”. Figur 6.3.10 redovisar andelen elever som blivit mobbade mer än en gång i månaden.

I enkäten definierades begreppet mobbning som: ”Vi menar att en elev mobbas då en annan elev, eller en grupp elever, säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev upprepade gånger blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför. Det är däremot inte mobbning då två ganska jämnstarka elever grälar eller slåss, och inte heller när en elev retas på ett snällt och vänligt sätt.”

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre grad utsatthet för mobbning i skolan jämfört med pojkar och flickor utan funktionsnedsättning.

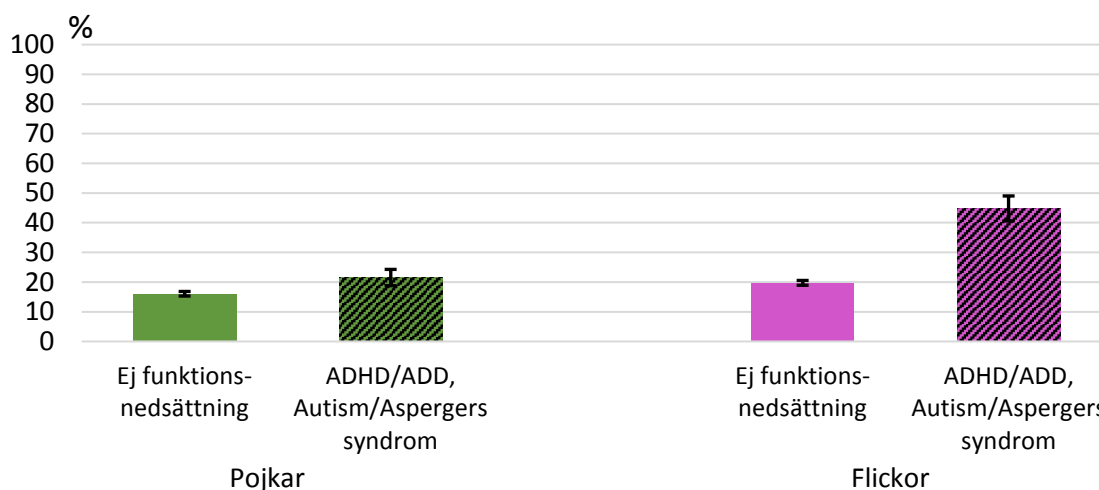

Figur 6.3.10 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de blivit *mobbade mer än en gång i månaden* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet

I folkhälsoenkäten 2016 efterfrågades om eleverna blivit utsatta för **trakasserier eller kränkningar via mobiltelefon och/eller Internet under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden**, med tre svarsalternativ: ”Nej”; ”Ja, en gång”; ”Ja, flera gånger”. Resultaten presenteras i Figur 6.3.11.

Elever med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning utsatthet för mobbning, trakasserier och kränkningar på nätet under det senaste året.

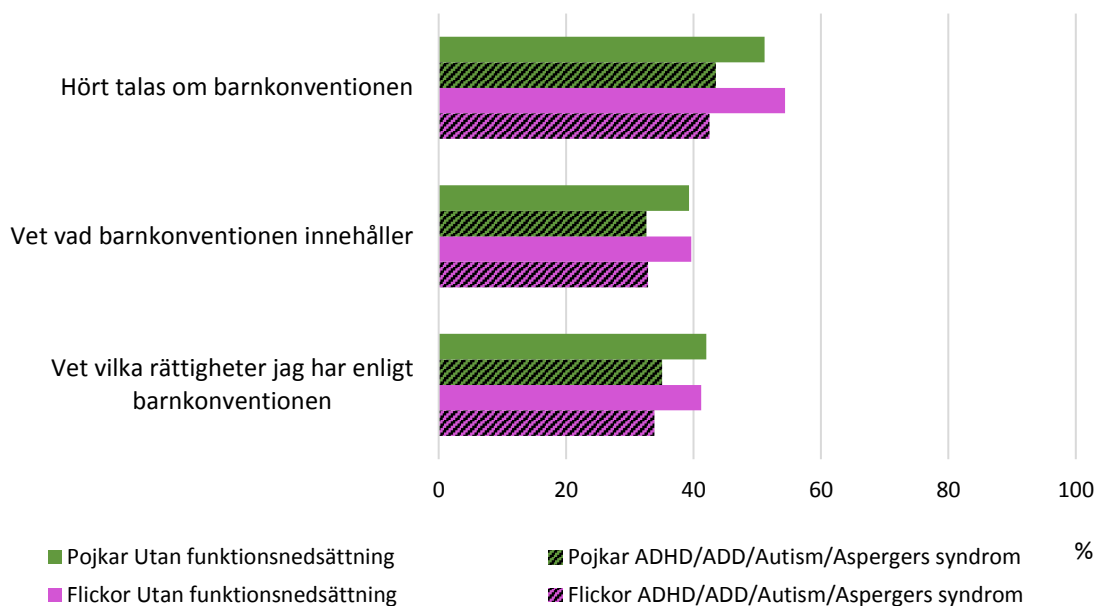

Figur 6.3.11 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de under de senaste 12 månaderna, i skolan eller på fritiden, minst en gång blivit utsatta för (mobbning), trakasserier eller kränkningar via mobil eller internet bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Barnkonventionen

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” efterfrågades elevernas kännedom om barnkonventionen. De fick markera med kryss hur pass väl tre påståenden: ”**Jag har hört talas om barnkonventionen**”; ”**Jag vet vad barnkonventionen innehåller**”; ”**Jag vet vilka rättigheter jag har enligt barnkonventionen**” stämde in på dem utifrån svarsalternativen: ”Stämmer helt och hållet”; ”Stämmer ganska bra”; ”Stämmer ganska dåligt”; ”Stämmer inte alls”; ”Vet ej”. Figur 6.3.12 visar andelen elever som svarat ”Stämmer helt och hållet” eller ”Stämmer ganska bra” på respektive påstående.

En större andel pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd har hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller samt vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen.

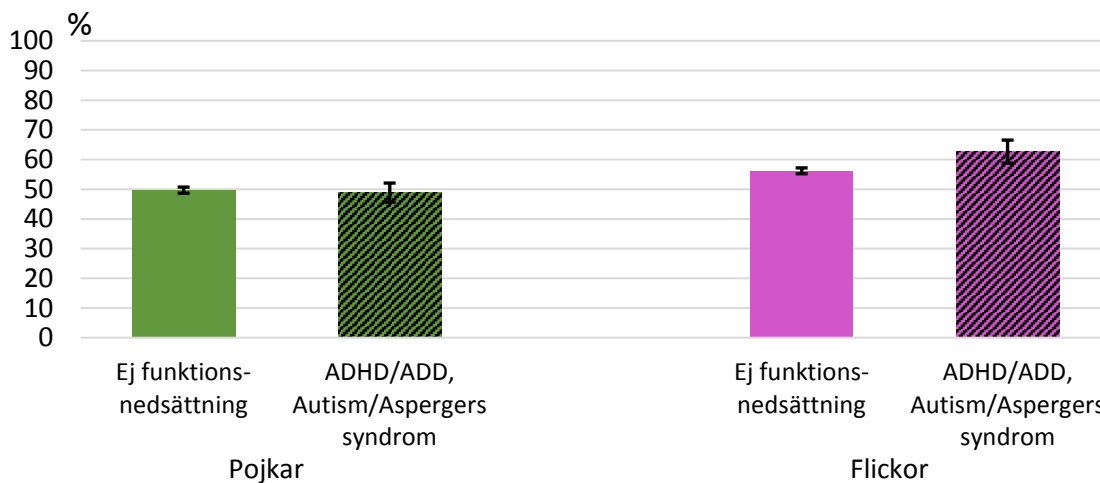

Figur 6.3.12 Andelen pojkar och flickor som *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller och vet vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Sex och samlevnad

I enkäten 2016 ställdes följande fråga till samtliga årskurser: ”**Känner du att du har någon, eller någonstans, som du kan vända dig till för att få information eller prata fritt om sex, preventivmedel, sexuellt överförbara sjukdomar eller liknande frågor?**” med svarsalternativen: ”Ja”; ”Nej”; ”Vet inte”.

Flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre grad än flickor utan någon funktionsnedsättning att de har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad. Ingen signifikant skillnad ses bland pojkarna.

Figur 6.3.13 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *har någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive bland elever utan någon funktionsnedsättning.

Sammanfattning

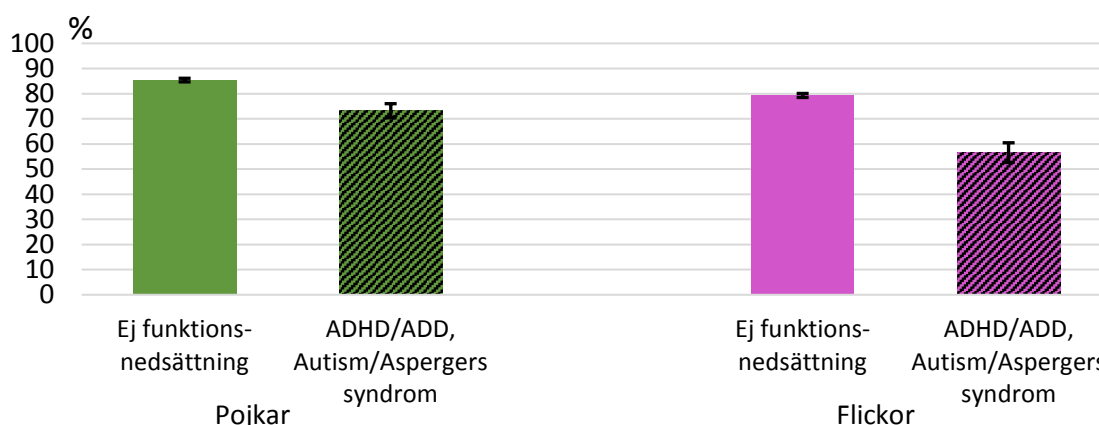
- Pojkar och flickor utan funktionsnedsättning är *nöjdare* än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd med förhållandet till sin familj.
- Flickor utan någon funktionsnedsättning har lättare för att *prata med föräldrar, lärare, elevhälsan, kamrater och syskon* än vad flickor med neuropsykiatriska tillstånd har.
- Att prata med *föräldrar, elevhälsan, kamrater, syskon* och *BRIS* är lättare för pojkar utan någon funktionsnedsättning än för pojkar med neuropsykiatriska tillstånd.
- Fler elever med neuropsykiatriska tillstånd än elever utan någon funktionsnedsättning saknar en riktigt *nära vän* och upplever oftare *ensamhet*.
- De flesta eleverna, *trivs bra eller mycket bra på sin fritid*, pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning trivs dock bättre än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.
- Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning är oftare *med i någon förening, klubb eller organisation* än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.
- Elever med neuropsykiatriska tillstånd har en lägre *tillit* till andra jämfört med elever utan någon funktionsnedsättning.
- Flickor utan någon funktionsnedsättning känner sig *tryggare* än flickor med neuropsykiatriska tillstånd i bostadsområdet, på väg till och från skolan, i klassrummet, på rasterna i skolan, i hemmet och vid fritidsaktiviteter.
- Pojkar utan någon funktionsnedsättning känner sig *tryggare* på samtliga platser än pojkar med neuropsykiatriska tillstånd.
- Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd utsätts i högre grad för *brott, mobbas* oftare i skolan och utsätts oftare för *mobbing, trakasserier och kränkningar på nätet* jämfört med pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- En större andel elever utan någon funktionsnedsättning än elever med neuropsykiatriska tillstånd har *hört talas om barnkonventionen, vet vad barnkonventionen innehåller* samt *vet vilka rättigheter dem har enligt barnkonventionen*.
- Flickor med neuropsykiatriska tillstånd rapporterar i högre grad än flickor utan någon funktionsnedsättning att de har *någon att prata med om frågor kring sex och samlevnad*.

6.4. Skolan

Trivsel i skolan

I folkhälsoenkäten ”Barn och Unga i Skåne 2016” ställdes frågan: ”**Hur trivs du i skolan?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket bra”; ”Bra”; ”Varken bra eller dåligt”; ”Dåligt”; ”Mycket dåligt”. Figur 6.4.1 redovisar andelen pojkar och flickor som svarat att de trivs ”Mycket bra” eller ”Bra” i skolan.

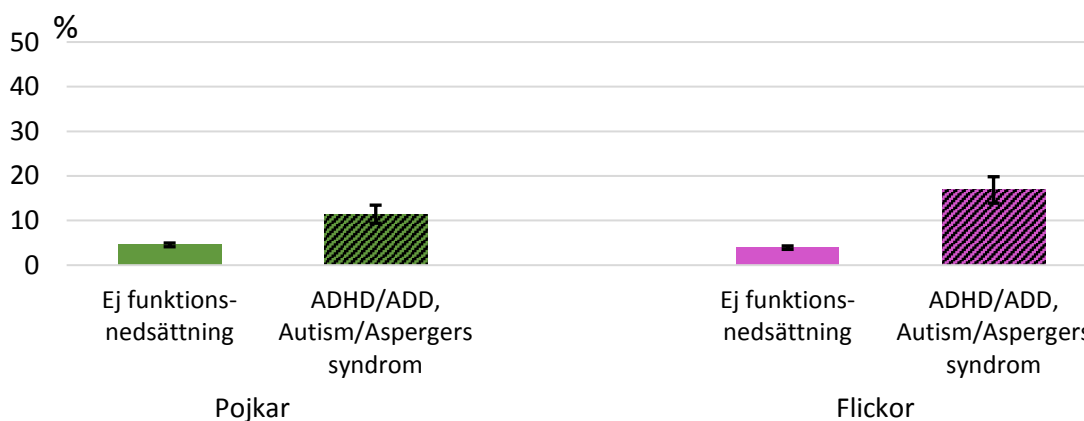
Elever utan någon funktionsnedsättning trivs bättre i skolan än elever med neuropsykiatriska tillstånd.

Figur 6.4.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de *trivs "Bra" eller "Mycket bra" i skolan* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Ett sätt att mäta trivseln i skolan är att belysa den olovliga frånvaron. I den skånska undersökningen ställdes därför frågan ”**Brukar du skolka?**” där sex svarsalternativ var möjliga: ”Nej, aldrig”; ”Ja, någon gång per termin”; ”Ja, en gång i månaden”; ”Ja, 2-3 gånger i månaden”; ”Ja, en gång i veckan”; ”Ja, flera gånger i veckan”. Figur 6.4.2 visar andelen elever som uppgett att de brukar skolka mer än en gång i månaden.

Elever med neuropsykiatriska tillstånd uppger skolka i högre grad än elever utan någon funktionsnedsättning.

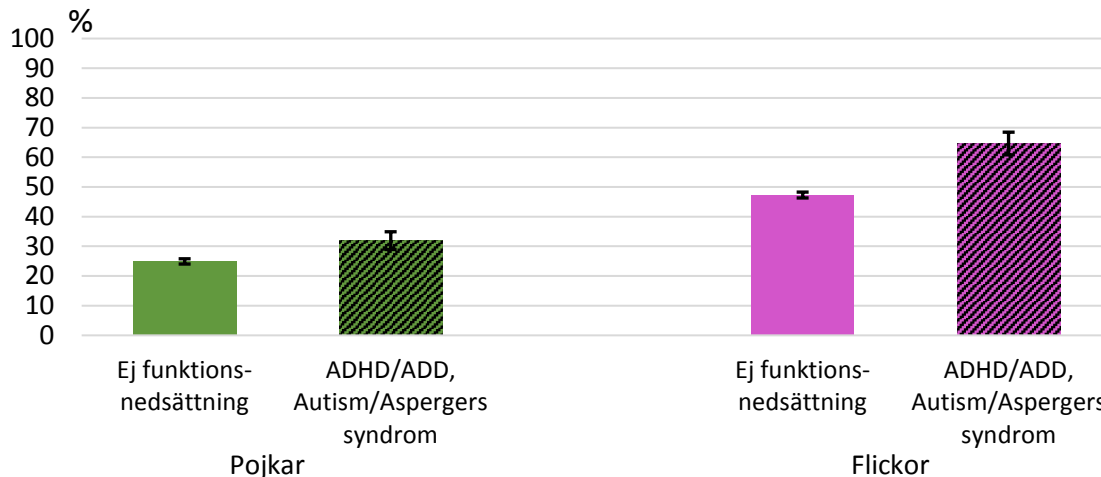

Figur 6.4.2 Andelen pojkar och flickor som uppgett att *de skolkar mer än en gång i månaden* bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan funktionsnedsättning.

Stress i skolarbetet

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Känner du dig stressad av ditt skolarbete?**" med fyra svarsalternativ: "Inte alls"; "Lite grann"; "Ganska mycket"; "Mycket". Figur 6.4.3 visar andelen pojkar och flickor som svarat att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete.

Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre grad skolstress än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

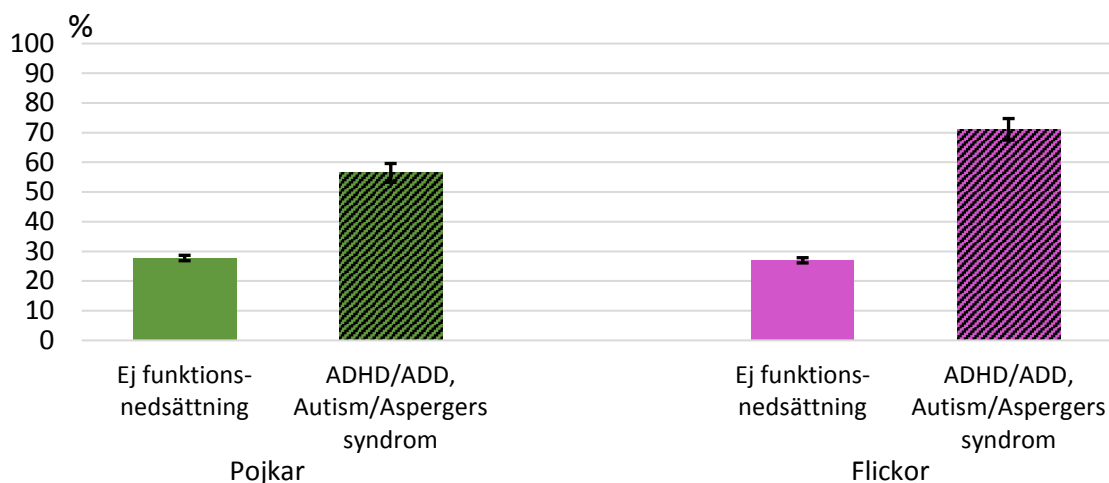

Figur 6.4.3 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de känner sig "Mycket" eller "Ganska mycket" stressade av sitt skolarbete bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Studiesvårigheter

De skånska eleverna fick i folkhälsoenkäten "Barn och Unga i Skåne 2016" frågan: "**Har du svårigheter med något av följande i skolan**": "Att följa med under lektionerna"; "Att göra mina läxor eller andra liknande uppgifter"; "Att förbereda mig inför prov"; "Att hitta den studieteknik som passar mig bäst"; "Att komma igång med eller slutföra uppgifter som kräver egna initiativ"; "Att utföra skriftliga uppgifter"; "Att utföra uppgifter som kräver läsning (t ex. läsa en bok)". De fyra svarsalternativen för respektive delfråga var: "Inte alls"; "Ganska litet"; "Ganska mycket"; "Mycket". Svarsalternativen för de sju delfrågorna poängsattes och sammanvägdes till ett index för indikatorn "**studiesvårigheter**". Figur 6.4.4 visar andelen pojkar och flickor som uppgett att de har haft studiesvårigheter enligt denna definition.

Elever med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre grad studiesvårigheter än elever utan någon funktionsnedsättning.

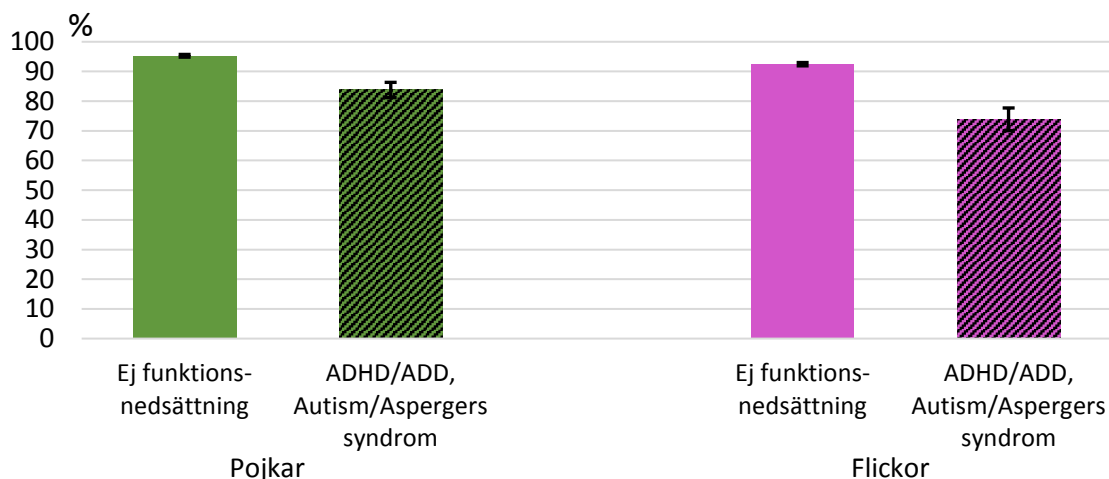

Figur 6.4.4 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de har *studiesvårigheter* (index sammanvägt av sju frågor) bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

Idrott i skolan

I folkhälsoenkät "Barn och Unga i Skåne 2016" ställdes frågan till elever med schemalagd idrott i skolan: "**Brukar du vara med på idrotten i skolan?**" med fyra svarsalternativ: "Alltid/nästan alltid"; "Ungefär varannan gång"; "Någon gång"; "Aldrig". Figur 6.4.5 redovisar andelen pojkar och flickor som "Alltid/ nästan alltid" är med på idrotten i skolan.

De flesta eleverna deltar alltid eller nästan alltid i skolidrotten. Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd deltar dock i lägre utsträckning än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.

Figur 6.4.5 Andelen pojkar och flickor som *alltid/nästan alltid* är med på idrotten i skolan bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.

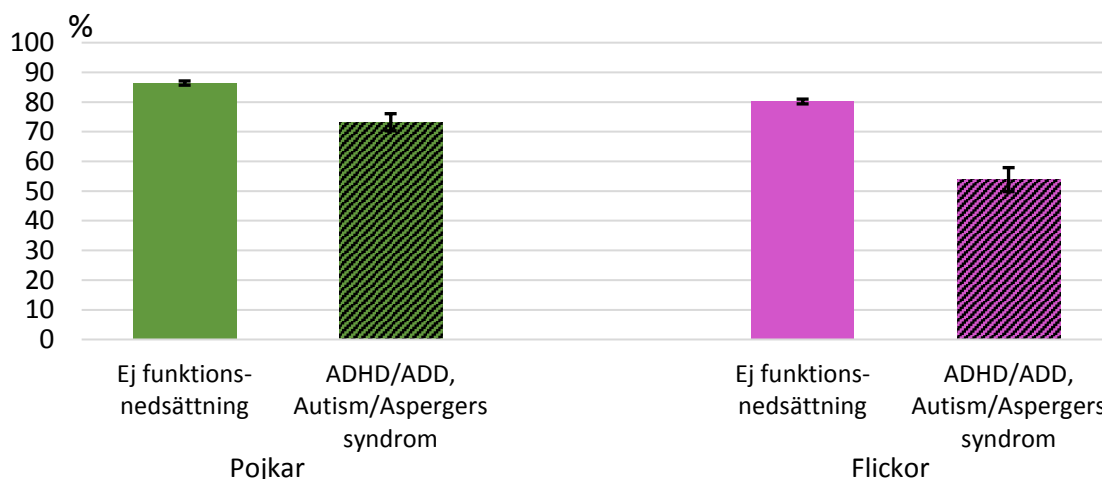
Sammanfattning

- Elever utan någon funktionsnedsättning *trivs* bättre i skolan och *skolkar* mindre än elever med neuropsykiatriska tillstånd.
- Pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd uppger i högre grad *skolstress* och *studiesvårigheter* än pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning.
- Elever med neuropsykiatriska tillstånd *deltar i skolidrotten* i lägre utsträckning än elever utan någon funktionsnedsättning.

6.5. Framtidstro

Den sista frågan som ställdes till eleverna i i folkhälsoenkät ”Barn och Unga i Skåne 2016” var: ”**Hur ser du på framtiden för din personliga del?**” med fem svarsalternativ: ”Mycket ljusst”; ”Ganska ljusst”; ”Varken ljusst eller mörkt”; ”Ganska mörkt”; ”Mycket mörkt”. Figur 6.5.1 redovisar andelen pojkar och flickor som angett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del.

Pojkar och flickor utan någon funktionsnedsättning ser ljusare på sin framtid än pojkar och flickor med neuropsykiatriska tillstånd.

Figur 6.5.1 Andelen pojkar och flickor som uppgett att de ser ”Mycket ljusst” eller ”Ganska ljusst” på framtiden för sin personliga del bland elever med neuropsykiatriska tillstånd respektive elever utan någon funktionsnedsättning.